

Suomenkielinen laitos

Lainsäädäntö

62. vuosikerta
7. kesäkuuta 2019

Sisältö

I Lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttävät säädökset

ASETUKSET

- ★ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/880, annettu 17 päivänä huhtikuuta 2019, kulttuuriesineiden tullialueelle siirtämisestä ja tuonnista 1
- ★ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/881, annettu 17 päivänä huhtikuuta 2019, Euroopan unionin kyberturvallisuusvirasto ENISAsta ja tieto- ja viestintätekniiikan kyberturvallisuussertifiointista sekä asetuksen (EU) N:o 526/2013 kumoamisesta (kyberturvallisuusasetus) ⁽¹⁾ 15

DIREKTIIVIT

- ★ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/882, annettu 17 päivänä huhtikuuta 2019, tuotteiden ja palvelujen esteettömyysvaatimuksista ⁽¹⁾ 70
- ★ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/883, annettu 17 päivänä huhtikuuta 2019, aluksilta peräisin olevan jätteen toimittamiseen tarkoitetuista satamassa olevista vastaanottolaitteista, direktiivin 2010/65/EU muuttamisesta ja direktiivin 2000/59/EY kumoamisesta ⁽¹⁾ 116
- ★ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/884, annettu 17 päivänä huhtikuuta 2019, neuvoston puitepäätöksen 2009/315/YOS muuttamisesta kolmansien maiden kansalaisia koskevan tietojenvaihdon ja eurooppalaisen rikosrekisteritietojärjestelmän (ECRIS) osalta sekä neuvoston päätöksen 2009/316/YOS korvaamisesta 143

⁽¹⁾ ETA:n kannalta merkityksellinen teksti.

I

(Lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttävät säädökset)

ASETUKSET

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EU) 2019/880,

annettu 17 päivänä huhtikuuta 2019,

kulttuuriesineiden tullialueelle siirtämisestä ja tuonnista

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 207 artiklan 2 kohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

noudattavat tavallista lainsäätämisyjärjestystä ⁽¹⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Ottaen huomioon terrorismin rahoituksen torjunnasta 12 päivänä helmikuuta 2016 annetut neuvoston päätelmät, Euroopan parlamentille ja neuvostolle terrorismin rahoituksen torjunnan vahvistamista koskevasta toimintasuunnitelmasta 2 päivänä helmikuuta 2016 annetun komission tiedonannon ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2017/541 ⁽²⁾ olisi kolmansien maiden kanssa käytävästä kaupasta hyväksyttävä yhteiset säännöt, jotta voidaan varmistaa, että kulttuuriesineitä suojellaan tehokkaasti laittomalta kaupalta sekä niiden häviämiseltä tai tuhoutumiselta, että ihmiskunnan kulttuuriperintö säilyy ja että sellainen terrorismin rahoitus ja rahanpesu, joka tapahtuu myymällä ryöstettyjä kulttuuriesineitä unionissa oleville ostajille, estetään.
- (2) Kansojen ja alueiden riisto voi johtaa kulttuuriesineiden laittomaan kauppaan, erityisesti kun tällaisen laittoman kaupan taustalla on aseellinen konflikti. Tältä osin tässä asetuksessa olisi otettava huomioon pikemminkin kansojen ja alueiden alueelliset ja paikalliset ominaispiirteet kuin kulttuuriesineiden markkina-arvo.
- (3) Kulttuuriesineet ovat osa kulttuuriperintöä, ja niillä on usein huomattavaa kulttuurista, taiteellista, historiallista ja tieteellistä merkitystä. Kulttuuriperintö on yksi sivilisaation keskeisistä osatekijöistä, koska sillä on muun muassa symbolista arvoa ja se muodostaa osan ihmiskunnan kulttuurisesta muistista. Se rikastuttaa kaikkien kansojen kulttuurielämää ja yhdistää ihmisiä yhteisen muistin, tiedon ja sivilisaation kehittymisen kautta. Sitä olisi tämän vuoksi suojeltava luvattomalta käyttönotolta ja ryöstelyltä. Arkeologisia kohteita on ryöstelty aina, mutta nyt ryöstely on saavuttanut teolliset mittasuhteet, ja on yhdessä laittomissa kaivauksissa löydettyillä kulttuuriesineillä käytävän kaupan kanssa vakava rikos, joka aiheuttaa merkittävää kärsimystä niille, joihin se vaikuttaa suoraan tai epäsuorasti. Kulttuuriesineiden laitton kauppa edistää monissa tapauksissa pakotettua kulttuurista homogenisointia tai pakotettua kulttuuri-identiteetin menettämistä, ja kulttuuriesineiden ryöstely johtaa muun muassa kulttuurien hajoamiseen. Niin kauan kuin on mahdollista käydä kannattavaa kauppaa laittomissa kaivauksissa löydettyillä kulttuuriesineillä ja saada niistä hyötyä ilman mainittavia riskejä, tällaisia kaivauksia ja ryöstelyä jatketaan. Kulttuuriesineiden taloudellisen ja taiteellisen arvon johdosta niillä on voimakasta kysyntää kansainvälisillä markkinoilla. Vaikuttavien kansainvälisten oikeudellisten toimenpiteiden puute ja olemassa olevien toimenpiteiden tehoton täytäntöönpano johtaa siihen, että tällaiset esineet siirtyvät varjotalouden piiriin. Unionin olisi näin ollen kiellettävä laittomasti kolmansista maista vietyjen kulttuuriesineiden siirtäminen unionin tullialueelle painottaen erityisesti

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 12. maaliskuuta 2019 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston päätös, tehty 9. huhtikuuta 2019.

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2017/541, annettu 15 päivänä maaliskuuta 2017, terrorismin torjumisesta sekä neuvoston puitepäätöksen 2002/475/YOS korvaamisesta sekä neuvoston päätöksen 2005/671/YOS muuttamisesta (EUVL L 88, 31.3.2017, s. 6).

kulttuuriesineitä kolmansista maista, jotka ovat aseellisten konfliktien vaikutuspiirissä, etenkin silloin kun terroristi- tai muut rikollisjärjestöt ovat käyneet laittomasti kauppaa tällaisilla kulttuuriesineillä. Vaikka tämä yleinen kieltö ei edellytä järjestelmällisiä tarkastuksia, jäsenvaltioiden olisi voitava puuttua asiaan saatuaan tiedon epäilyttävistä kuljetuksista ja toteuttaa kaikki aiheelliset toimenpiteet laittomasti vietyjen kulttuuriesineiden kiinni saamiseksi.

- (4) Kun otetaan huomioon jäsenvaltioissa sovellettavat erilaiset säännöt kulttuuriesineiden unionin tullialueelle tuonnin yhteydessä, olisi toteutettava toimenpiteitä erityisesti sen varmistamiseksi, että tiettyjen kulttuuriesineiden tuontiin sovelletaan yhtenäistä valvontaa niiden unionin tullialueelle saapumisen yhteydessä nykyisten prosessien, menettelyjen ja hallinnollisten välineiden avulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 952/2013 yhdenmukaisen täytäntöönpanon toteuttamiseksi ⁽³⁾.
- (5) Sellaisten kulttuuriesineiden suojeleminen, jotka katsotaan jäsenvaltioiden kansallisarteiksi, kuuluu jo neuvoston asetuksen (EY) N:o 116/2009 ⁽⁴⁾ ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/60/EU ⁽⁵⁾ soveltamisalaan. Tätä asetusta ei näin ollen olisi sovellettava kulttuuriesineisiin, jotka on luotu unionin tullialueella tai löydetty unionin tullialueelta. Tällä asetuksella käyttöön otettujen yhteisten sääntöjen olisi katettava sellaisten unionin tullialueelle saapuvien kulttuuriesineiden tullikohtelu, jotka eivät ole unionitavaroita. Merkityksellisen tullialueen olisi tätä asetusta sovellettaessa oltava unionin tullialue tuonnin ajankohtana.
- (6) Vapaa-alueiden ja niin sanottujen vapaasatamien kohdalla käyttöön otettavien valvontatoimenpiteiden olisi oltava asianomaisten tullimenettelyjen osalta soveltamisalaltaan mahdollisimman laajat, jotta tätä asetusta ei voisi kiertää käyttämällä hyväksi mainittuja vapaa-alueita, joita voidaan mahdollisesti käyttää laittoman kaupan jatkuvaan leviämiseen. Näiden valvontatoimenpiteiden olisi näin ollen koskettava vapaaseen liikkeeseen luovutettujen kulttuuriesineiden lisäksi erityiseen tullimenettelyyn asetettuja kulttuuriesineitä. Soveltamisala ei kuitenkaan saisi ylittää sitä, mikä on tarpeen laittomasti vietyjen kulttuuriesineiden unionin tullialueelle saapumisen estämiseksi. Vaikka soveltamisalaan olisi sisällyttävä vapaaseen liikkeeseen luovutus ja erät niistä erityisistä tullimenettelyistä, joihin unionin tullialueelle saapuvat tavarat voidaan asettaa, passitus olisi jätettävä järjestelmällisten valvontatoimenpiteiden ulkopuolelle.
- (7) Kulttuuriomaisuuden luvattoman tuonnin, viennin ja omistusoikeuden siirron kieltämiseksi ja ehkäisemiseksi tehdyssä, 14 päivänä marraskuuta 1970 Pariisissa allekirjoitetussa Unescon yleissopimuksessa, jäljempänä 'vuoden 1970 Unescon yleissopimus', jonka sopimuspuolina on huomattava määrä jäsenvaltioita, ja varastetuista tai laittomasti maasta viedyistä kulttuuriesineistä tehdyssä, 24 päivänä kesäkuuta 1995 Roomassa allekirjoitetussa Unidroit'n yleissopimuksessa käytetyt määritelmät ovat tuttuja monille kolmansille maille ja useimmille jäsenvaltioille. Tässä asetuksessa käytetään sen vuoksi määritelmiä, jotka perustuvat kyseisiin määritelmiin.
- (8) Kulttuuriesineiden viennin laillisuus olisi tutkittava ensisijaisesti sen maan lakien ja asetusten perusteella, jossa kyseiset kulttuuriesineet luotiin tai josta ne löydettiin. Jottei laillista kauppaa kuitenkaan haitataisi kohtuuttomasti, henkilön, joka haluaa tuoda kulttuuriesineitä unionin tullialueelle, olisi tietyissä tapauksissa tämän sijaan poikkeuksellisesti sallittava osoittaa laillinen vienti jostain muusta kolmannesta maasta, jossa kulttuuriesineet sijaitsivat ennen niiden lähettämistä unioniin. Tätä poikkeusta olisi sovellettava tapauksissa, joissa maata, jossa kulttuuriesineet luotiin tai josta ne löydettiin, ei voida luotettavasti määrittää tai jos kyseiset kulttuuriesineet vietiin ennen kuin vuoden 1970 Unescon yleissopimus tuli voimaan 24 päivänä huhtikuuta 1972. Jotta tätä asetusta ei voisi kiertää yksinkertaisesti lähettämällä laittomasti vietyjä kulttuuriesineitä johonkin muuhun kolmanteen maahan ennen niiden tuontia unioniin, poikkeuksia olisi sovellettava, kun kulttuuriesineet ovat sijainneet kolmannessa maassa yli viiden vuoden ajan ja muuta tarkoitusta kuin väliaikaista käyttöä, passitusta, jälleenvientiä tai jälleenlaivausta varten. Jos nämä edellytykset täyttyvät useamman kuin yhden maan osalta, huomioon olisi otettava viimeinen niistä maista, joissa kulttuuriesineet sijaitsivat ennen niiden siirtämistä unionin tullialueelle.
- (9) Vuoden 1970 Unescon yleissopimuksen 5 artiklassa sopimusvaltioita kehoitetaan perustamaan yksi tai useampi kansallinen laitos kulttuuriesineiden suojelemiseksi laitonta tuontia, vientiä ja omistusoikeuden siirtoa vastaan. Tällaisilla kansallisilla laitoksilla olisi oltava riittävä määrä pätevää henkilökuntaa mainitun yleissopimuksen mukaisen suojelelun varmistamiseksi, ja niiden olisi myös mahdollistettava se, että mainitun yleissopimuksen sopimuspuolina olevien jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten kesken voidaan tehdä tarvittavaa aktiivista yhteistyötä turvallisuuskysymyksissä ja kulttuuriesineiden laittoman tuonnin torjunnassa, erityisesti alueilta, jotka ovat aseellisen konfliktin vaikutuspiirissä.

⁽³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 952/2013, annettu 9 päivänä lokakuuta 2013, unionin tullikoodeksista (EUVL L 269, 10.10.2013, s. 1).

⁽⁴⁾ Neuvoston asetus (EY) N:o 116/2009, annettu 18 päivänä joulukuuta 2008, kulttuuriesineiden viennistä (EUVL L 39, 10.2.2009, s. 1).

⁽⁵⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/60/EU, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, jäsenvaltion alueelta laittomasti vietyjen kulttuuriesineiden palauttamisesta ja asetuksen (EU) N:o 1024/2012 muuttamisesta (EUVL L 159, 28.5.2014, s. 1).

- (10) Jotta ei kohtuuttomasti estettäisi kulttuuriesineiden kauppaa unionin ulkorajojen yli, tätä asetusta olisi sovellettava ainoastaan sellaisiin kulttuuriesineisiin, jotka ylittävät tietyn tällä asetuksella vahvistettavan ikärajan. Lisäksi vaikuttaa asianmukaiselta vahvistaa myös rahallinen kynnys, jotta arvoltaan vähäisemmät kulttuuriesineet jätettäisiin kulttuuriesineiden tuontia unionin tullialueelle koskevien edellytysten ja menettelyjen soveltamisen ulkopuolelle. Näillä rajoilla ja kynnyksillä varmistetaan, että tässä asetuksessa säädetyt toimenpiteet keskittyvät niihin kulttuuriesineisiin, joihin ryöstely konfliktialueilla todennäköisimmin kohdistuu, jättämättä huomiotta muita esineitä, joiden valvonta on tarpeen kulttuuriperinnön suojelun varmistamiseksi.
- (11) Ryöstettyjen kulttuuriesineiden laitton kauppa on todettu terrorismin rahoituksen ja rahanpesun mahdolliseksi lähteeksi ylikansallisessa riskinarvioinnissa, jossa selvitettiin sisämarkkinoihin vaikuttavia rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskejä.
- (12) Tietyt kulttuuriesineiden luokat, nimittäin arkeologiset esineet ja muistomerkkien osat, ovat erityisen alttiita ryöstelylle ja hävittämiselle, joten näyttää olevan tarpeen säätää tehostetun valvonnan järjestelmästä ennen kuin niiden sallitaan saapua unionin tullialueelle. Tällaisessa järjestelmässä olisi edellytettävä jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen myöntämän tuontiluvan esittämistä ennen kuin kyseiset kulttuuriesineet voidaan luovuttaa vapaaseen liikkeeseen unioniin tai asettaa johonkin muuhun erityiseen tullimenettelyyn kuin passitukseen. Tällaista lupaa hakevien henkilöiden olisi voitava osoittaa laillinen vienti maasta, jossa kulttuuriesineet luotiin tai josta ne löydettiin, asianmukaisilla asiakirjoilla ja todistuksilla, kuten vientitodistuksilla tai omistusoikeuden osoittavilla asiakirjoilla, laskuilla, myyntisopimuksilla, vakuutusasiakirjoilla, kuljetusasiakirjoilla ja asiantuntijoiden arvioinneilla. Jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten olisi täydellisen ja tarkan hakemuksen pohjalta päätettävä luvan myöntämisestä ilman aiheetonta viivytystä. Kaikki tuontiluvat olisi tallennettava sähköiseen järjestelmään.
- (13) Ikoni on mikä tahansa uskonnollisten hahmojen tai uskonnollisten tapahtumien kuvaus. Se voi olla valmistettu eri materiaaleista ja sen koko voi vaihdella, ja se voi olla erittäin suuri tai kannettava. Ikoni on tärkeä ja erottamaton osa jumalanpalveluksia ja liturgista elämää, ja se olisi katsottava osiin puretun uskonnollisen muistomerkin erottamattomaksi osaksi, jos se on joskus ollut osa esimerkiksi kirkon, luostarin tai kappelin sisätiloja joko erillisenä teoksena tai osana arkkitehtonista kalustoa, esimerkiksi ikonostaasia tai ikonijalustaa. Myös tapauksissa, joissa ei tarkkaan tiedetä, mihin muistomerkkiin ikoni kuului, mutta joissa on todisteita siitä, että se oli joskus erottamaton osa jotain muistomerkkiä, erityisesti kun siinä on merkkejä tai osia, jotka osoittavat, että se oli joskus osa ikonostaasia tai ikonijalustaa, ikonin olisi edelleen kuuluttava liitteessä lueteltuun luokkaan "taiteellisten tai historiallisten muistomerkkien tai kiinteiden muinaisjäännösten osat".
- (14) Kun otetaan huomioon kulttuuriesineiden erityisluonne, tulliviranomaisten rooli on erittäin tärkeä ja heidän olisi voitava tarvittaessa vaatia ilmoittajalta lisätietoja ja analysoida kulttuuriesineitä suorittamalla fyysinen tarkastus.
- (15) Niiden kulttuuriesineiden, joiden tuonti ei edellytä tuontilupaa, luokkien osalta henkilöiden, jotka haluavat tuoda tällaisia tavaroita unionin tullialueelle, olisi vakuutuksen avulla todistettava niiden laillinen vienti kolmannesta maasta ja otettava tästä vastuu sekä esitettävä riittävät tiedot, jotta tulliviranomaiset voivat tunnistaa kyseiset kulttuuriesineet. Menettelyn helpottamiseksi ja oikeusvarmuuden vuoksi kulttuuriesineitä koskevat tiedot olisi esitettävä käyttäen vakiomuotoista asiakirjaa. Kulttuuriesineiden kuvaamiseen voitaisiin käyttää Object ID -standardia, jota Unesco suosittelee. Tavaroiden haltijan olisi rekisteröitävä nämä tiedot sähköiseen järjestelmään, jotta tulliviranomaisten olisi helpompi tunnistaa ne ja jotta voidaan mahdollistaa riskianalyysi ja kohdennetut tarkastukset sekä varmistaa jäljitettävyyden kulttuuriesineiden saavuttua sisämarkkinoille.
- (16) Komission vastuulla olisi oltava perustaa tullia koskevan EU:n keskitetyn asiointipisteen yhteyteen keskitetty sähköinen järjestelmä tuontilupahakemusten ja tuojien vakuutusten toimittamiseksi sekä tietojen, jotka koskevat erityisesti tuojien vakuutuksia ja tuontilupia, vaihtamiseksi jäsenvaltioiden viranomaisten välillä.
- (17) Tämän asetuksen mukaisen tietojen käsittelyn olisi voitava koskea myös henkilötietoja, ja tällainen tietojen käsittely olisi toteutettava unionin oikeuden mukaisesti. Jäsenvaltioiden ja komission olisi käsiteltävä henkilötietoja ainoastaan tämän asetuksen tarkoituksia varten tai asianmukaisesti perustelluissa olosuhteissa rikosten ennalta estämistä, tutkimista, paljastamista tai rikoksiin liittyviä syytetoimia tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten, mukaan lukien yleiseen turvallisuuteen kohdistuvilta uhkilta suojelua ja tällaisten uhkien ehkäisyä varten.

Tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvaan henkilötietojen keräämiseen, luovuttamiseen, siirtämiseen, antamiseen tiedoksi ja muuhun käsittelyyn olisi sovellettava Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EU) 2016/679 ⁽⁶⁾ ja (EU) 2018/1725 ⁽⁷⁾ vaatimuksia. Henkilötietojen käsittelyssä tämän asetuksen tarkoituksia varten olisi myös noudatettava yksityis- ja perhe-elämän kunnioittamista koskevaa oikeutta, joka tunnustetaan ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen 8 artiklassa, sekä oikeutta yksityis- ja perhe-elämän kunnioittamiseen ja oikeutta henkilötietojen suojaan, jotka tunnustetaan Euroopan unionin perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklassa.

- (18) Kulttuuriesineistä, joita ei ole luotu unionin tullialueella tai löydetty unionin tullialueelta, mutta jotka on viety unionitavaroina, ei olisi esitettävä tuontilupaa tai tuojan vakuutusta, kun ne palautetaan kyseiselle alueelle asetuksessa (EU) N:o 952/2013 tarkoitettuina palautustavaroina.
- (19) Kulttuuriesineiden väliaikaisesta maahantuonnista kasvatuksellisiin, tieteellisiin, konservointi-, restaurointi-, näyttely-, digitointi- tai esittävien taiteiden tarkoituksiin, akateemisten laitosten toteuttaman tutkimuksen taikka museoiden tai vastaavien laitosten välisen yhteistyön tarkoituksiin ei myöskään olisi esitettävä lupaa tai vakuutusta.
- (20) Maista, jotka ovat aseellisen konfliktin tai luonnonkatastrofin vaikutuspiirissä, tuotavien kulttuuriesineiden varastointiin, jonka yksinomaisena tarkoituksena on etsiä turvallinen paikka, jossa niiden turvallinen säilyttäminen ja säilyminen voidaan varmistaa viranomaisen toimesta tai valvonnassa, ei olisi sovellettava tuontiluvan tai tuojan vakuutuksen esittämistä koskevaa vaatimusta.
- (21) Jotta kulttuuriesineiden esittämistä kaupallisilla taidemessuilla voitaisiin helpottaa, tuontiluvan ei olisi oltava tarpeen, kun kulttuuriesineet on asetettu asetuksen (EU) N:o 952/2013 250 artiklassa tarkoitettuun väliaikaisen maahantuonnin menettelyyn ja kun tuontiluvan sijasta on toimitettu tuojan vakuutus. Tuontiluvan esittämistä olisi kuitenkin vaadittava silloin kun tällaisten kulttuuriesineiden on määrä jäädä unioniin taidemessujen jälkeen.
- (22) Jotta voidaan varmistaa tämän asetuksen yhdenmukainen täytäntöönpano, komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa hyväksyä erityiset yksityiskohtaiset järjestelyt, joita sovelletaan kulttuuriesineisiin, jotka ovat palautettuja kulttuuriesineitä, tai kulttuuriesineiden väliaikaiseen maahantuontiin unionin tullialueelle ja turvalliseen säilyttämiseen siellä, tuontilupahakemusten ja -lomakkeiden sekä tuojan vakuutusten ja niiden liiteasiakirjojen mallit sekä tarkemmat niiden toimittamista ja käsittelyä koskevat menettelysäännöt. Komissiolle olisi lisäksi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa tehdä järjestelyjä sähköisen järjestelmän perustamiseksi tuontilupahakemusten ja tuojien vakuutusten toimittamista sekä tietojen tallentamista ja jäsenvaltioiden välistä tietojenvaihtoa varten. Tätä valtaa olisi käytettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011 ⁽⁸⁾ mukaisesti.
- (23) Jotta voidaan varmistaa toimien tehokas koordinointi ja välttää niiden päällekkäisyys organisoitaessa koulutusta, valmiuksien kehittämistoimia ja tiedotuskampanjoita sekä teettää asiaankuuluvia tutkimuksia ja tapauksen mukaan laatia standardeja, komission ja jäsenvaltioiden olisi tehtävä yhteistyötä kansainvälisten järjestöjen ja elinten, kuten Unescon, Interpolin, Europolin, Maailman tullijärjestön, Kulttuuriomaisuuden säilyttämisen ja entistämisen kansainvälisen tutkimuskeskuksen ja Kansainvälisen museoneuvoston (ICOM), kanssa.
- (24) Jäsenvaltioiden ja komission olisi kerättävä sähköisesti ja jaettava kulttuuriesineiden kauppavirroista merkityksellistä tietoa, jotta voidaan tukea tämän asetuksen tehokasta täytäntöönpanoa ja luoda perusta sen tulevalle arvioinnille. Avoimuuden ja julkisen valvonnan varmistamiseksi olisi julkaistava mahdollisimman paljon tietoa. Kulttuuriesineiden kauppavirtoja ei voida tehokkaasti seurata vain niiden arvon tai painon mukaan. On olennaisen tärkeää kerätä sähköisesti tietoja ilmoitettujen esineiden lukumäärästä. Koska yhdistetyssä nimikkeistössä ei ole vahvistettu paljousyksikköä kulttuuriesineitä varten, on tarpeen edellyttää, että esineiden lukumäärä ilmoitetaan.

⁽⁶⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuojasetus) (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 1).

⁽⁷⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1725, annettu 23 päivänä lokakuuta 2018, luonnollisten henkilöiden suojelusta unionin toimielinten, elinten ja laitosten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta sekä asetuksen (EY) N:o 45/2001 ja päätöksen N:o 1247/2002/EY kumoamisesta (EUVL L 295, 21.11.2018, s. 39).

⁽⁸⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 182/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovalan käyttöä (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13).

- (25) Tullialan riskienhallintaa koskevassa EU:n strategiassa ja toimintasuunnitelmassa pyritään muun muassa vahvistamaan tulliviranomaisten valmiuksia vastata tehokkaammin kulttuuriesineiden alalla ilmeneviin riskeihin. Asetuksessa (EU) N:o 952/2013 vahvistettuja yhteisen riskinhallintajärjestelmän puitteita olisi käytettävä ja asian kannalta merkityksellisiä riskeihin liittyviä tietoja olisi vaihdettava tulliviranomaisten välillä.
- (26) Jotta kulttuurialalla toimivien kansainvälisten järjestöjen ja elinten asiantuntemusta sekä niiden kokemusta kulttuuriesineillä käytävästä laittomasta kaupasta voidaan hyödyntää, näiden järjestöjen ja elinten antamat suositukset ja ohjeet olisi otettava huomioon yhteisen riskinhallintajärjestelmän puitteissa kulttuuriesineisiin liittyviä riskejä määritettäessä. Erityisesti ICOMin julkaisemia "punaisia listoja" olisi käytettävä ohjeena määritettäessä ne kolmannet maat, joiden perintö on eniten uhattuna, ja joista viedyllä esineillä tulnaisiin muita useammin käymään laitonta kauppaa.
- (27) Kulttuuriesineiden ostajille on tarpeen järjestää tiedotuskampanjoita, jotka koskevat laittoman kaupan riskiä, ja auttaa markkinatoimijoita tämän asetuksen ymmärtämisessä ja soveltamisessa. Jäsenvaltioiden olisi otettava asiaan kuuluvat kansalliset yhteyspisteet ja muut tiedotuspalvelut mukaan näiden tietojen levittämiseen.
- (28) Komission olisi varmistettava, että mikroyrityksille sekä pienille ja keskisuurille yrityksille, jäljempänä 'pk-yritykset', annetaan asianmukaista teknistä apua, ja helpotettava tietojen antamista niille tämän asetuksen panemiseksi tehokkaasti täytäntöön. Unioniin sijoittautuneiden kulttuuriesineitä tuovien pk-yritysten olisi näin ollen voitava hyötyä pienten ja keskisuurten yritysten kilpailukykyä tukevista nykyisistä ja tulevista unionin ohjelmista.
- (29) Vaatimusten noudattamiseen kannustamiseksi ja niiden kiertämisen estämiseksi jäsenvaltioiden olisi otettava käyttöön tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia seuraamuksia sellaisia tilanteita varten, joissa tämän asetuksen säännöksiä ei noudateta, ja annettava nämä seuraamukset tiedoksi komissiolle. Jäsenvaltioiden asettamalla tämän asetuksen rikkomista koskevilla seuraamuksilla olisi oltava koko unionissa vastaava pelotevaikutus.
- (30) Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että tulliviranomaiset ja toimivaltaiset viranomaiset sopivat asetuksen (EU) N:o 952/2013 198 artiklan mukaisista toimenpiteistä. Näiden toimenpiteiden yksityiskohtiin olisi sovellettava kansallista lainsäädäntöä.
- (31) Komission olisi hyväksyttävä viipymättä säännöt tämän asetuksen täytäntöönpanosta, erityisesti ne, jotka koskevat tuontiluvan hakemisessa tai tuojan vakuutuksen laatimisessa käytettäviä asianmukaisia sähköisiä vakiolomakkeita, ja perustettava sen jälkeen sähköinen järjestelmä mahdollisimman lyhyessä määräajassa. Tuontilupaa ja tuojan vakuutusta koskevien säännösten soveltamista olisi lykättävä vastaavasti.
- (32) Suhteellisuusperiaatteen mukaisesti on tarpeen ja aiheellista tämän asetuksen perustavoitteiden toteuttamiseksi vahvistaa säännöt kulttuuriesineiden siirtämiselle sekä edellytykset ja menettelyt kulttuuriesineiden tuonnille unionin tullialueelle. Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklan 4 kohdan mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen aiottujen tavoitteiden saavuttamiseksi,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Kohde ja soveltamisala

1. Tässä asetuksessa vahvistetaan edellytykset kulttuuriesineiden tullialueelle siirtämiselle sekä edellytykset ja menettelyt kulttuuriesineiden tuonnille ihmiskunnan kulttuuriperinnön suojelemiseksi ja kulttuuriesineiden laittoman kaupan estämiseksi, etenkin silloin kun tällainen laiton kauppa voi edistää terrorismin rahoitusta.
2. Tätä asetusta ei sovelleta kulttuuriesineisiin, jotka joko luotiin unionin tullialueella tai löydettiin unionin tullialueelta.

2 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan

- 1) 'kulttuuriesineellä' mitä tahansa liitteessä lueteltua esinettä, joka on tärkeä arkeologian, esihistorian, historian, kirjallisuuden, taiteen tai tieteen kannalta;

- 2) 'kulttuuriesineiden tullialueelle siirtämisellä' mitä tahansa sellaisten kulttuuriesineiden saapumista unionin tullialueelle, jotka ovat asetuksen (EU) N:o 952/2013 mukaisesti tullivalvonnan tai tullitarkastuksen alaisia unionin tullialueella;
- 3) 'kulttuuriesineiden tuonnilla'
 - a) asetuksen (EU) N:o 952/2013 201 artiklassa tarkoitettua kulttuuriesineiden luovutusta vapaaseen liikkeeseen; tai
 - b) kulttuuriesineiden asettamista johonkin seuraavista asetuksen (EU) N:o 952/2013 210 artiklassa tarkoitetuista erityismenettelyjen luokista:
 - i) varastointi, johon kuuluvat tullivarastointi ja vapaa-alueet,
 - ii) erityiskäyttö, johon kuuluvat väliaikainen maahantuonti ja tietty käyttötarkoitus,
 - iii) sisäinen jalostus;
- 4) 'tavaroiden haltijalla' asetuksen (EU) N:o 952/2013 5 artiklan 34 alakohdassa määriteltyä tavaroiden haltijaa;
- 5) 'toimivaltaisilla viranomaisilla' jäsenvaltioiden nimeämiä viranomaisia, jotka vastaavat tuontilupien myöntämisestä.

3 artikla

Kulttuuriesineiden tullialueelle siirtäminen ja tuonti

1. Kielletään liitteessä olevassa A osassa tarkoitettujen sellaisten kulttuuriesineiden tullialueelle siirtäminen, jotka on vastoin sen maan lakeja ja asetuksia, jossa ne luotiin tai josta ne löydettiin, poistettu kyseisen maan alueelta.

Tulliviranomaisten ja toimivaltaisten viranomaisten on toteutettava kaikki aiheelliset toimenpiteet, kun ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuja kulttuuriesineitä pyritään siirtämään tullialueelle.

2. Liitteessä olevassa B ja C osassa lueteltujen kulttuuriesineiden tuonti sallitaan ainoastaan silloin, kun toimitetaan joko

- a) 4 artiklan mukaisesti myönnetty tuontilupa; tai
- b) 5 artiklan mukaisesti toimitettu tuojan vakuutus.

3. Tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitettu tuontilupa tai tuojan vakuutus on toimitettava tulliviranomaisille asetuksen (EU) N:o 952/2013 163 artiklan mukaisesti. Tapauksessa, jossa kulttuuriesineet asetetaan vapaa-alueenmenettelyyn, tavaroiden haltijan on toimitettava tuontilupa tai tuojan vakuutus esittäessään kyseisiä esineitä asetuksen (EU) N:o 952/2013 245 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdan mukaisesti.

4. Tämän artiklan 2 kohtaa ei sovelleta

- a) kulttuuriesineisiin, jotka ovat asetuksen (EU) N:o 952/2013 203 artiklassa tarkoitettuja palautettuja kulttuuriesineitä;
- b) kulttuuriesineiden tuontiin, jonka yksinomaisena tarkoituksena on varmistaa niiden turvallinen säilyttäminen viranomaisen toimesta tai valvonnassa, kun tarkoituksena on palauttaa kyseiset kulttuuriesineet tilanteen sen salliessa;
- c) asetuksen (EU) N:o 952/2013 250 artiklassa tarkoitettuun kulttuuriesineiden väliaikaiseen maahantuontiin unionin tullialueelle kasvatuksellisiin, tieteellisiin, konservointi-, restaurointi-, näyttely-, digitointi- tai esittävien taiteiden tarkoituksiin, akateemisten laitosten toteuttaman tutkimuksen taikka museoiden tai vastaavien laitosten välisen yhteistyön tarkoituksiin.

5. Tuontilupaa ei edellytetä kulttuuriesineiltä, jotka on asetettu asetuksen (EU) N:o 952/2013 250 artiklassa tarkoitettuun väliaikaisen maahantuonnin menettelyyn kaupallisilla taidemessuilla esiteltäväksi. Tällaisissa tapauksissa on toimitettava tuojan vakuutus tämän asetuksen 5 artiklassa esitetyn menettelyn mukaisesti.

Jos tällaiset kulttuuriesineet kuitenkin asetetaan myöhemmin johonkin toiseen tämän asetuksen 2 artiklan 3 alakohdassa tarkoitettuun tullimenettelyyn, on vaadittava tämän asetuksen 4 artiklan mukaisesti myönnetty tuontilupa.

6. Komissio vahvistaa täytäntöönpanosäädöksillä yksityiskohtaiset järjestelyt, jotka koskevat tämän artiklan 4 ja 5 kohdassa tarkoitettua tavalla kulttuuriesineitä, jotka ovat palautettuja kulttuuriesineitä, kulttuuriesineiden tuontia niiden turvallista säilyttämistä varten tai kulttuuriesineiden väliaikaista maahantuontia. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 13 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

7. Tämän artiklan 2 kohta ei rajoita unionin Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 215 artiklan mukaisesti hyväksymien muiden toimenpiteiden toteuttamista.

8. Annettaessa tulli-ilmoitus liitteessä olevassa B ja C osassa lueteltujen kulttuuriesineiden tuontia varten esineiden lukumäärä on ilmoitettava käyttäen mainitussa liitteessä esitettyä paljousyksikköä. Kun kulttuuriesineet asetetaan vapaa-alueenmenettelyyn, tavaroiden haltijan on ilmoitettava niiden lukumäärä esittäessään kyseisiä esineitä asetuksen (EU) N:o 952/2013 245 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdan mukaisesti.

4 artikla

Tuontilupa

1. Liitteessä olevassa B osassa tarkoitettujen, muiden kuin 3 artiklan 4 ja 5 kohdassa lueteltujen kulttuuriesineiden tuonti edellyttää tuontilupaa. Tuontiluvan myöntää sen jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen, jossa kulttuuriesineet asetetaan johonkin 2 artiklan 3 alakohdassa tarkoitettuun tullimenettelyyn ensimmäistä kertaa.

2. Jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten tämän artiklan mukaisesti myöntämät tuontiluvat ovat voimassa koko unionissa.

3. Tämän artiklan mukaisesti myönnettyä tuontilupaa ei katsota todisteeksi asianomaisten kulttuuriesineiden laillisesta alkuperästä tai omistuksesta.

4. Tavaroiden haltijan on haettava tuontilupaa tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettua jäsenvaltion toimivaltaiselta viranomaiselta 8 artiklassa tarkoitetun sähköisen järjestelmän kautta. Hakemukseen on liitettävä mahdolliset liiteasiakirjat ja tiedot, joilla annetaan todisteet siitä, että kyseiset kulttuuriesineet on viety maasta, jossa ne luotiin tai josta ne löydettiin, kyseisen maan lakien ja asetusten mukaisesti, tai joilla annetaan todisteet tällaisten lakien ja asetusten puuttumisesta ajankohtana, jona kyseiset kulttuuriesineet poistettiin maan alueelta.

Poiketen siitä, mitä ensimmäisessä alakohdassa säädetään, hakemukseen voidaan sen sijaan liittää mahdolliset liiteasiakirjat ja tiedot, joilla annetaan todisteet siitä, että kyseiset kulttuuriesineet on viety sen viimeisen maan lakien ja asetusten mukaisesti, jossa esineet sijaitsivat yli viiden vuoden ajan ja muuta tarkoitusta kuin väliaikaista käyttöä, passitusta, jälleenvientiä tai jälleenlaivausta varten, seuraavissa tapauksissa:

a) maata, jossa kulttuuriesineet luotiin tai josta ne löydettiin, ei voida luotettavasti määrittää, tai

b) kulttuuriesineet vietiin pois maasta, jossa ne luotiin tai josta ne löydettiin, ennen 24 päivää huhtikuuta 1972.

5. Todisteet siitä, että kyseiset kulttuuriesineet on viety 4 kohdan mukaisesti, on annettava vientitodistusten tai vientilupien muodossa, jos kyseinen maa on laatinut tällaisia asiakirjoja kulttuuriesineiden vientiä varten niiden vientiajankohdaksi.

6. Toimivaltaisen viranomaisen on tarkistettava, onko hakemus täydellinen. Sen on pyydettävä mahdollisesti puuttuvat tiedot tai lisätiedot tai asiakirjat hakijalta 21 päivän kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta.

7. Toimivaltaisen viranomaisen on 90 päivän kuluessa täydellisen hakemuksen vastaanottamisesta tutkittava hakemus ja päätettävä tuontiluvan myöntämisestä tai hakemuksen hylkäämisestä.

Toimivaltaisen viranomaisen on hylättävä hakemus, jos

- a) sillä on tietoa siitä tai perusteltuja syitä uskoa, että kulttuuriesineet poistettiin sen maan alueelta, jossa kulttuuriesineet luotiin tai josta ne löydettiin, vastoin kyseisen maan lakeja ja asetuksia;
- b) edellä 4 kohdassa vaadittuja todisteita ei ole toimitettu;
- c) sillä on tietoa siitä tai perusteltuja syitä uskoa, että tavaroiden haltija ei ole hankkinut niitä laillisesti; tai
- d) sille on ilmoitettu, että sen maan viranomaiset, jossa kulttuuriesineet luotiin tai josta ne löydettiin, ovat esittäneet niiden palauttamista koskevia vaateita, joiden käsittely on vireillä.

8. Jos hakemus hylätään, 7 kohdassa tarkoitettu hallinnollinen päätös samoin kuin perustelut sekä valitusmenettelyä koskevat tiedot on viipymättä annettava hakijalle.

9. Jos tuontilupahakemus koskee sellaisia kulttuuriesineitä, joiden osalta tällainen hakemus on aikaisemmin hylätty, hakijan on ilmoitettava aiemmasta hylkäyspäätöksestä sille toimivaltaiselle viranomaiselle, jolle hakemus toimitetaan.

10. Jos jäsenvaltio hylkää hakemuksen, sen on toimitettava hylkäyspäätös ja sen perustelut muille jäsenvaltioille ja komissiolle 8 artiklassa tarkoitetun sähköisen järjestelmän kautta.

11. Jäsenvaltioiden on nimettävä viipymättä toimivaltaiset viranomaiset, jotka myöntävät tuontilupia tämän artiklan mukaisesti. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava toimivaltaisten viranomaisten tiedot ja mahdolliset niihin tehdyt muutokset komissiolle.

Komissio julkaisee toimivaltaisten viranomaisten tiedot sekä niihin tehdyt mahdolliset muutokset *Euroopan unionin virallisen lehden C-sarjassa*.

12. Komissio vahvistaa täytäntöönpanosäädöksillä tuontilupahakemuksen mallin ja muodon ja ilmoittaa mahdolliset liiteasiakirjat kyseisten kulttuuriesineiden laillisen alkuperän todistamiseksi sekä menettelysäännöt tällaisen hakemuksen toimittamista ja käsittelyä varten. Kyseisiä seikkoja vahvistaessaan komissio pyrkii siihen, että toimivaltaiset viranomaiset soveltavat tuontilupamenettelyjä yhdenmukaisesti. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 13 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

5 artikla

Tuojan vakuutus

1. Liitteessä olevassa C osassa lueteltujen kulttuuriesineiden tuonti edellyttää tuojan vakuutusta, joka tavaroiden haltijan on toimitettava 8 artiklassa tarkoitetun sähköisen järjestelmän kautta.

2. Tuojan vakuutus muodostuu seuraavista:

- a) tavaroiden haltijan allekirjoittama ilmoitus, jonka mukaan kulttuuriesineet on viety maasta, jossa ne luotiin tai josta ne löydettiin, kyseisessä maassa ajankohtana, jona ne poistettiin sen alueelta, sovellettujen lakien ja asetusten mukaisesti; ja
- b) vakiomuotoinen asiakirja, jossa kuvataan kyseiset kulttuuriesineet niin yksityiskohtaisesti, että viranomaiset voivat ne tunnistaa ja suorittaa riskianalyysin ja kohdennettuja tarkastuksia.

Poiketen siitä, mitä ensimmäisen alakohdan a alakohdassa säädetään, voidaan sen sijaan ilmoittaa, että kyseiset kulttuuriesineet on viety sen viimeisen maan lakien ja asetusten mukaisesti, jossa esineet sijaitsivat yli viiden vuoden ajan ja muuta tarkoitusta kuin väliaikaista käyttöä, passitusta, jälleenvientiä tai jälleenlaivausta varten, seuraavissa tapauksissa:

- a) maata, jossa kulttuuriesineet luotiin tai josta ne löydettiin, ei voida luotettavasti määrittää, tai
- b) kulttuuriesineet vietiin pois maasta, jossa ne luotiin tai josta ne löydettiin, ennen 24 päivää huhtikuuta 1972.

3. Komissio vahvistaa täytäntöönpanosäädöksillä tuojan vakuutuksen vakiomallin ja muodon sekä menettelysäännöt vakuutuksen toimittamista varten, ja ilmoittaa mahdolliset liiteasiakirjat, joilla todistetaan kyseisten kulttuuriesineiden laillinen alkuperä ja jotka tavaroiden haltijalla olisi oltava, sekä säännöt tuojan vakuutuksen käsittelyä varten. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 13 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

6 artikla

Toimivaltaiset tullitoimipaikat

Jäsenvaltiot voivat rajoittaa niiden tullitoimipaikkojen määrää, joilla on toimivalta käsitellä tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvien kulttuuriesineiden tuonti. Jos jäsenvaltiot soveltavat tällaista rajoitusta, niiden on ilmoitettava näiden tullitoimipaikkojen tiedot ja mahdolliset niitä koskevat muutokset komissiolle.

Komissio julkaisee näiden toimivaltaisten tullitoimipaikkojen tiedot sekä niihin tehdyt mahdolliset muutokset *Euroopan unionin virallisen lehden* C-sarjassa.

7 artikla

Hallinnollinen yhteistyö

Tämän asetuksen täytäntöönpanemiseksi jäsenvaltioiden on varmistettava tulliviranomaistensa välinen ja 4 artiklassa tarkoitettujen toimivaltaisten viranomaisten kanssa tehtävä yhteistyö.

8 artikla

Sähköisen järjestelmän käyttö

1. Tietojen tallentaminen ja vaihtaminen jäsenvaltioiden viranomaisten välillä, erityisesti tuontilupien ja tuojien vakuutuksien osalta, on toteutettava keskitetyn sähköisen järjestelmän avulla.

Tietojen tallentamiseen ja vaihtamiseen voidaan käyttää tilapäisesti muita keinoja, jos sähköinen järjestelmä menee väliaikaisesti epäkuntoon.

2. Komissio vahvistaa täytäntöönpanosäädöksillä

a) järjestelyt 1 kohdassa tarkoitetun sähköisen järjestelmän käyttöönottoa, toimintaa ja ylläpitoa varten;

b) yksityiskohtaiset säännöt tietojen toimittamiseksi, käsittelemiseksi, tallentamiseksi ja vaihtamiseksi jäsenvaltioiden viranomaisten välillä 1 kohdassa tarkoitettujen sähköisen järjestelmän tai muiden keinojen avulla.

Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 13 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen viimeistään 28 päivänä kesäkuuta 2021.

9 artikla

Sähköisen järjestelmän perustaminen

Komissio perustaa 8 artiklassa tarkoitetun sähköisen järjestelmän. Sähköisen järjestelmän on oltava toiminnassa viimeistään neljän vuoden kuluttua ensimmäisen 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun täytäntöönpanosäädöksen voimaantulosta.

10 artikla

Henkilötietojen suojaaminen ja tietojen säilytysajat

1. Jäsenvaltioiden tulliviranomaisten ja toimivaltaisten viranomaisten on toimittava 4, 5 ja 8 artiklan nojalla saamiensa henkilötietojen rekisterinpitäjinä.

2. Tämän asetuksen mukaisen henkilötietojen käsittelyn on tapahduttava ainoastaan 1 artiklan 1 kohdassa määriteltyihin tarkoituksiin.

3. Vain asianmukaisesti valtuutetulle viranomaisten henkilöstölle annetaan pääsy 4, 5 ja 8 artiklan mukaisesti saatuihin henkilötietoihin, ja ne on suojattava riittävällä tavalla luvaton pääsyä tai tiedoksiantoa vastaan. Tietoja ei saa luovuttaa eikä antaa tiedoksi ilman tiedot alun perin saaneen viranomaisen nimenomaista kirjallista lupaa. Tällainen lupa ei kuitenkaan ole tarpeen, kun viranomaisten on asianomaisessa jäsenvaltiossa voimassa olevan lainsäädännön säännösten nojalla luovutettava tai annettava tiedoksi kyseiset tiedot varsinkin oikeudenkäyntien yhteydessä.

4. Viranomaisten on tallennettava 4, 5 ja 8 artiklan nojalla saadut henkilötiedot 20 vuoden ajaksi lukien päivästä, jona tiedot saatiin. Kyseisen määräajan päätyttyä kyseiset henkilötiedot on poistettava.

11 artikla

Seuraamukset

Jäsenvaltioiden on vahvistettava niitä seuraamuksia koskevat säännöt, joita sovelletaan tämän asetuksen rikkomiseen, ja toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet seuraamusten täytäntöönpanon varmistamiseksi. Seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.

Jäsenvaltiot ilmoittavat komissiolle viimeistään 28 päivänä joulukuuta 2020 niitä seuraamuksia koskevista säännöistä, joita sovelletaan 3 artiklan 1 kohdan vastaisesti tapahtuvaan kulttuurisineiden siirtämiseen, sekä kyseisiin seuraamuksiin liittyvistä toimenpiteistä.

Jäsenvaltiot ilmoittavat komissiolle viimeistään 28 päivänä kesäkuuta 2025 niitä seuraamuksia koskevista säännöistä, joita sovelletaan muuhun tämän asetuksen rikkomiseen, erityisesti väärin vakuutusten antamiseen ja väärin tietojen esittämiseen, sekä kyseisiin seuraamuksiin liittyvistä toimenpiteistä.

Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle viipymättä mahdollisista näihin sääntöihin vaikuttavista myöhemmistä muutoksista.

12 artikla

Yhteistyö kolmansien maiden kanssa

Komissio voi toimintansa piiriin kuuluvissa asioissa ja sille tämän asetuksen nojalla kuuluvien tehtävien täyttämiseksi järjestää kolmansille maille suunnattuja koulutus- ja valmiuksien kehittämistoimia yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa.

13 artikla

Komiteamenettely

1. Komissiota avustaa neuvoston asetuksen (EY) N:o 116/2009 8 artiklalla perustettu komitea. Tämä komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.
2. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklaa.

14 artikla

Raportointi ja arviointi

1. Jäsenvaltioiden on annettava komissiolle tiedot tämän asetuksen täytäntöönpanosta.

Komissio lähettää tätä varten kyselylomakkeet jäsenvaltioille. Jäsenvaltioilla on kyselylomakkeen vastaanottamisesta kuusi kuukautta aikaa toimittaa pyydytetyt tiedot komissiolle.

2. Komissio esittää Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen tämän asetuksen täytäntöönpanosta kolmen vuoden kuluessa siitä, kun tämän asetuksen soveltaminen alkaa kokonaisuudessaan, ja sen jälkeen joka viides vuosi. Kertomus asetetaan julkisesti saataville, ja siihen sisältyy sekä unionin että kansallisella tasolla merkityksellisiä tilastotietoja, kuten myönnettyjen tuontilupien ja hylättyjen hakemusten sekä toimitettujen tuojan vakuutusten lukumäärä. Siihen sisältyy käytännön toteutuksen tarkastelu, mukaan lukien vaikutukset unionin taloudellisiin toimijoihin ja erityisesti pk-yrityksiin.

3. Komissio esittää Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen 8 artiklan 2 kohdassa säädettyjen täytäntöönpanosäädösten vahvistamisessa saavutetusta edistyksestä ja 9 artiklassa säädetyn sähköisen järjestelmän perustamisesta viimeistään 28 päivänä kesäkuuta 2020.

15 artikla

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenkymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

16 artikla

Soveltaminen

1. Tätä asetusta sovelletaan sen voimaantulopäivästä.
2. Sen estämättä, mitä 1 kohdassa säädetään,
 - a) 3 artiklan 1 kohtaa sovelletaan 28 päivästä joulukuuta 2020;
 - b) 3 artiklan 2–5, 7 ja 8 kohtaa, 4 artiklan 1–10 kohtaa, 5 artiklan 1 ja 2 kohtaa ja 8 artiklan 1 kohtaa sovelletaan päivästä, jona 8 artiklassa tarkoitettu sähköinen järjestelmä on toimintavalmis tai viimeistään 28 päivästä kesäkuuta 2025. Komissio julkaisee *Euroopan unionin virallisen lehden* C-sarjassa päivämäärän, jona tämän kohdan mukaiset edellytykset on täytetty.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Strasbourgissa 17 päivänä huhtikuuta 2019.

Euroopan parlamentin puolesta

Puhemies

A. TAJANI

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

G. CIAMBA

LIITE

A osa. 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettut kulttuuriesineet

-
- a) harvinaiset eläin-, kasvi-, mineraali- ja anatomiset kokoelmat ja näytteet sekä paleontologisesti mielenkiintoiset esineet;
-
- b) historiaan liittyvä omaisuus, mukaan luettuna tieteen ja tekniikan historia sekä sota- ja sosiaalhistoria, kansallisten johtajien, ajattelijoiden, tiedemiesten ja taiteilijoiden elämään sekä kansallisesti tärkeisiin tapahtumiin liittyvä omaisuus;
-
- c) arkeologisten kaivausten (luvallisten ja luvattomien) tulokset sekä maan päällä tai veden alla tehdyt arkeologiset löydöt;
-
- d) taiteellisten tai historiallisten muistomerkkien tai kiinteiden muinaisjäännösten osat ⁽¹⁾;
-
- e) yli sata vuotta vanhat muinaisesineet, kuten piirtokirjoitukset, rahat ja sinettileimasimet;
-
- f) kansatieteellisesti mielenkiintoiset esineet;
-
- g) taide-esineistö, kuten
- i) kokonaan käsin tehdyt kuvat, maalaukset ja piirustukset pohjasta ja materiaalista riippumatta (teollisesti muotoiltuja ja valmistettuja mutta käsin koristeltuja esineitä lukuun ottamatta);
 - ii) alkuperäiset kuvapatsaat ja veistokset materiaalista riippumatta;
 - iii) alkuperäiset gravyyrit, painokuvat ja kivipiirroksat;
 - iv) alkuperäiset assemblaasit ja montaasit materiaalista riippumatta;
-
- h) harvinaiset käsikirjoitukset ja inkunaabelit;
-
- i) yksittäiset tai kokoelmiin kuuluvat vanhat kirjat, asiakirjat ja erityisen mielenkiintoiset julkaisut (historialliselta, taiteelliselta, tieteelliseltä, kirjalliselta jne. kannalta);
-
- j) yksittäiset tai kokoelmiin kuuluvat posti-, leima- ja muut sen kaltaiset merkit;
-
- k) arkistot, mukaan luettuina äänite-, valokuva- ja elokuva-arkistot;
-
- l) yli sata vuotta vanhat huonekalut ja vanhat soittimet.

⁽¹⁾ Liturgiset ikonit ja patsaat, myös erilliset teokset, on katsottava tähän luokkaan kuuluviksi kulttuuriesineiksi.

B osa. 4 artiklassa tarkoitettut kulttuurinesineet

Kulttuurinesineiden luokat A osan mukaisesti	Yhdistetyn nimityksen (CN) ryhmä, nimitys tai alanimike	Vähimmäisikä	Rahallinen vähimmäiskynnys (tullausarvo)	Paljousyksiköt
c) arkeologisten kaivausten (luvallisten ja luvattomien) tulokset sekä maan päällä tai veden alla tehdyt arkeologiset löydöt;	ex 9705; ex 9706	Yli 250 vuotta	Mikä tahansa arvo	Kappale määrä (p/st)
d) taiteellisten tai historiallisten muistomerkkien tai kiinteiden muinaisjäännösten osat ⁽¹⁾ .	ex 9705; ex 9706	Yli 250 vuotta	Mikä tahansa arvo	Kappale määrä (p/st)

⁽¹⁾ Liturgiset ikonit ja patsaat, myös erilliset teokset, on katsottava tähän luokkaan kuuluviksi kulttuurinesineiksi.

C osa. 5 artiklassa tarkoitettut kulttuurinesineet

Kulttuurinesineiden luokat A osan mukaisesti	Yhdistetyn nimityksen (CN) ryhmä, nimitys tai alanimike	Vähimmäisikä	Rahallinen vähimmäiskynnys (tullausarvo)	Paljousyksiköt
a) harvinaiset eläin-, kasvi-, mineraali- ja anatomiset kokoelmat ja näytteet sekä paleontologisesti mielenkiintoiset esineet;	ex 9705	Yli 200 vuotta	Vähintään 18 000 euroa / kappale	Kappale määrä (p/st)
b) historiaan liittyvä omaisuus, mukaan luettuna tieteen ja tekniikan historia sekä sota- ja sosiaalishistoria, kansallisten johtajien, ajattelijoiden, tiedemiesten ja taiteilijoiden elämään sekä kansallisesti tärkeisiin tahtumiin liittyvä omaisuus;	ex 9705	Yli 200 vuotta	Vähintään 18 000 euroa / kappale	Kappale määrä (p/st)
e) muinaisesineet, kuten piirtokirjoitukset, rahat ja sinetileimasimet;	ex 9706	Yli 200 vuotta	Vähintään 18 000 euroa / kappale	Kappale määrä (p/st)
f) kansatieteellisesti mielenkiintoiset esineet;	ex 9705	Yli 200 vuotta	Vähintään 18 000 euroa / kappale	Kappale määrä (p/st)
g) taide-esineistö, kuten				
i) kokonaan käsin tehdyt kuvat, maalaukset ja piirustukset pohjasta ja materiaalista riippumatta (teollisesti muotoiluja ja valmistettuja mutta käsin koristeltuja esineitä lukuun ottamatta);	ex 9701	Yli 200 vuotta	Vähintään 18 000 euroa / kappale	Kappale määrä (p/st)

Kulttuuriesineiden luokat A osan mukaisesti	Yhdistetyn nimikkeistön (CN) ryhmä, nimike tai alanimike	Vähimmäisikä	Rahallinen vähimmäiskynnys (tullausarvo)	Paljousyksiköt
ii) alkuperäiset kuvapatsaat ja veistokset materiaalista riippumatta;	ex 9703	Yli 200 vuotta	Vähintään 18 000 euroa / kappale	Kappale määrä (p/st)
iii) alkuperäiset gravyyrit, painokuvat ja kiviipiirroukset;	ex 9702	Yli 200 vuotta	Vähintään 18 000 euroa / kappale	Kappale määrä (p/st)
iv) alkuperäiset assemblaasit ja montaasit materiaalista riippumatta;	ex 9701	Yli 200 vuotta	Vähintään 18 000 euroa / kappale	Kappale määrä (p/st)
h) harvinaiset käsikirjoitukset ja inkunaabelit;	ex 9702; ex 9706	Yli 200 vuotta	Vähintään 18 000 euroa / kappale	Kappale määrä (p/st)
i) yksittäiset tai kokoelmiin kuuluvat vanhat kirjat, asiakirjat ja erityisen mielenkiintoiset julkaisut (historialliselta, taiteelliselta, tieteelliseltä, kirjalliselta jne. kannalta).	ex 9705; ex 9706	Yli 200 vuotta	Vähintään 18 000 euroa / kappale	Kappale määrä (p/st)

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EU) 2019/881,**annettu 17 päivänä huhtikuuta 2019,****Euroopan unionin kyberturvallisuusvirasto ENIS:stä ja tieto- ja viestintätekniikan kyberturvallisuussertifiointista sekä asetuksen (EU) N:o 526/2013 kumoamisesta (kyberturvallisuusasetus)****(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)**

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 114 artiklan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyksityksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽¹⁾,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon ⁽²⁾,

noudattavat tavallista lainsäätämisyksitystä ⁽³⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Verkko- ja tietojärjestelmillä ja sähköisen viestinnän verkoilla ja palveluilla on yhteiskunnassa elintärkeä rooli, ja niistä on tullut talouskasvun selkäranka. Tieto- ja viestintätekniikka luo pohjaa monimutkaisille järjestelmille, jotka tukevat yhteiskunnan päivittäisiä toimintoja, pitävät talouden pyörät pyörimässä keskeisillä aloilla, kuten terveydenhuollossa, energia-alalla, rahoitus-alalla ja liikenteessä, ja erityisesti tukevat sisämarkkinoiden toimintaa.
- (2) Verkko- ja tietojärjestelmien käyttö on nykyisin laajalle levinnyttä kansalaisten, organisaatioiden ja yritysten piirissä kaikkialla unionissa. Digitalisoinnista ja verkkoyhteyksistä on tulossa keskeisiä ominaisuuksia yhä useammassa tuotteissa ja palveluissa, ja esineiden internetin myötä unionissa ennakoitua otettavan käyttöön äärimmäisen suuri määrä verkkoon kytkettyjä digitaalisia laitteita seuraavan vuosikymmenen aikana. Yhä useammat laitteet liitetään internetiin huolehtimatta samalla siitä, että turvallisuus ja häiriönsietokyky ovat riittävällä tavalla sisäänrakennettuja, mikä johtaa puutteisiin kyberturvallisuudessa. Sertifiointin vähäinen käyttö johtaa tässä yhteydessä siihen, että kansalaiset, organisaatiot ja yritykset eivät saa riittävästi tietoa tieto- ja viestintätekniikan tuotteiden, palvelujen ja prosessien kyberturvallisuusominaisuuksista, mikä heikentää luottamusta digitaalisiin ratkaisuihin. Verkko- ja tietojärjestelmillä voidaan tukea kaikkia elämäntilanteita ja edistää unionin talouskasvua. Nämä järjestelmät ovat ratkaisevan tärkeitä digitaalisten sisämarkkinoiden toteuttamisen kannalta.
- (3) Digitalisoinnin ja verkkoyhteyksien yleistymisen lisäksi kyberturvallisuuteen liittyviä riskejä, mikä tekee koko yhteiskunnasta alttiimman kyberuhkille ja pahentaa yksilöihin, myös heikommassa asemassa oleviin henkilöihin, kuten lapsiin, kohdistuvia vaaroja. Näiden riskien lieventämiseksi kyberturvallisuutta on tarpeen parantaa unionissa kaikin tarvittavin toimenpitein, jotta kansalaisten, organisaatioiden ja yritysten – komission suosituksessa 2003/361/EY ⁽⁴⁾ määritellyistä pienistä ja keskisuurista yrityksistä, jäljempänä 'pk-yritykset', elintärkeiden infrastruktuureiden ylläpitäjiin – käyttämät verkko- ja tietojärjestelmät, televiestintäverkot, digitaaliset tuotteet, palvelut ja laitteet voidaan suojata paremmin kyberuhilta.

⁽¹⁾ EUVL C 227, 28.6.2018, s. 86.

⁽²⁾ EUVL C 176, 23.5.2018, s. 29.

⁽³⁾ Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 12. maaliskuuta 2019 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston päätös, annettu 9. huhtikuuta 2019.

⁽⁴⁾ Komission suositus, annettu 6 päivänä toukokuuta 2003, mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä (EUVL L 124, 20.5.2003, s. 36).

- (4) Tuottamalla asiaa koskevaa tietoa ja asettamalla sitä yleisön saataville Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) No 526/2013⁽⁵⁾ perustettu Euroopan unionin verkko- ja tietoturvirasto, jäljempänä 'ENISA', edistää kyberturvallisuusalan ja etenkin pk- ja startup-yritysten kehittymistä unionissa. ENISAn olisi pyrittävä tiiviimpään yhteistyöhön yliopistojen ja tutkimuslaitosten kanssa, jotta se voisi edistää osaltaan strategista lähestymistapaa, joka koskee riippuvuuden vähentämistä unionin ulkopuolelta peräisin olevista kyberturvallisuustuotteista ja -palveluista, ja vahvistaa unionin sisäisiä toimitusketjuja.
- (5) Kyberhyökkäyksiä tapahtuu yhä enemmän, ja verkottunut talous ja yhteiskunta, joka on alttiimpi kyberuhille ja -hyökkäyksille, edellyttää vahvempaa puolustusvalmiutta. Vaikka kyberhyökkäykset ovat usein rajat ylittäviä, kyberturvallisuus- ja lainvalvontaviranomaisten toimivaltuudet ja poliittiset vastatoimet ovat enimmäkseen kansallisia. Laajamittaiset poikkeamat voivat häiritä keskeisten palvelujen tarjoamista koko unionissa. Tämä edellyttää kohdennettuihin politiikkoihin ja laaja-alaisempiin eurooppalaisen yhteisvastuun ja keskinäisen avunannon välineisiin perustuvia tehokkaita ja koordinoituja vastatoimia ja kriisinhallintaa unionin tasolla. Poliitiikan laatijoille, toimialalle ja käyttäjille on tärkeää, että kyberturvallisuuden ja häiriönsietokyvyn tilaa unionissa arvioidaan säännöllisesti luotettavan unionin tiedon pohjalta ja että laaditaan järjestelmällisesti ennusteita tulevista kehityskuluista, haasteista ja uhkista unionin tasolla ja maailmanlaajuisesti.
- (6) Unioniin kohdistuvien kyberturvallisuushaasteiden lisääntymisen vuoksi tarvitaan kattava joukko toimenpiteitä, jotka pohjautuisivat aiempaan unionin toimintaan ja edistäisivät toisiaan vahvistavia tavoitteita. Näihin tavoitteisiin sisältyy tarve lisätä jäsenvaltioiden ja yritysten valmiuksia ja varautumiskykyä entisestään sekä parantaa yhteistyötä, tiedonjakamista ja koordinoitua jäsenvaltioiden ja unionin toimielinten, elinten ja laitosten välillä. Koska kyberuhkat ovat luonteeltaan rajattomia, on myös tarpeen lisätä valmiuksia unionin tasolla jäsenvaltioiden toimien täydentämiseksi erityisesti laajamittaisten rajat ylittävien poikkeamien ja kriisien tapauksessa ottaen samalla huomioon, että on tärkeää ylläpitää ja vahvistaa edelleen kansallisia valmiuksia vastata kaikenkokoisin kyberuhkiin.
- (7) Tarvitaan myös lisätoimia kansalaisorganisaatioiden ja yritysten tietoisuuden lisäämiseksi kyberturvallisuuteen liittyvistä kysymyksistä. Koska poikkeamat lisäksi vähentävät luottamusta digitaalisten palvelujen tarjoajiin ja digitaalisiin sisämarkkinoihin etenkin kuluttajien keskuudessa, luottamusta olisi edelleen vahvistettava tarjoamalla tieto- ja viestintäteknikan tuotteista, palveluista ja prosesseista avointa tietoa, jossa korostetaan, että korkeatasoinen kyberturvallisuussertifiointi ei voi taata, että tieto- ja viestintäteknikan tuote, palvelu tai prosessi olisi täysin turvallinen. Luotettavuuden kasvua voidaan helpottaa unionin laajuisella sertifioinnilla, joka tuo käyttöön yhteiset kyberturvallisuusvaatimukset ja -arviointiperusteet kansallisille markkinoille ja aloille.
- (8) Kyberturvallisuus ei ole ainoastaan teknologiaan liittyvä kysymys, vaan yhtä merkittävällä tavalla ihmisten käyttämiseen liittyvä kysymys. Sen vuoksi olisi voimakkaasti edistettävä "kyberhygieniää", eli yksinkertaisia rutiinitoimenpiteitä, jotka säännöllisesti toimeenpantuina ja toteutettuina minimoivat kansalaisten, organisaatioiden ja yritysten altistumisen kyberuhkien riskeille.
- (9) Unionin kyberturvallisuuden rakenteiden vahvistamiseksi on tärkeää ylläpitää ja kehittää jäsenvaltioiden valmiuksia vastata kattavasti kyberuhkiin, myös rajat ylittävien poikkeamien tapauksessa.
- (10) Yrityksillä ja yksittäisillä kuluttajilla olisi oltava tarkat tiedot varmuustasosta, jolla tieto- ja viestintäteknikan tuotteiden, palvelujen ja prosessien turvallisuus on sertifioitu. Samalla mikään tieto- ja viestintäteknikan tuote tai palvelu ei ole täysin kyberturvallinen, ja kyberhygienian perussääntöjä olisi edistettävä ja ne olisi asetettava etusijalle. Koska esineiden internetin laitteita on yhä enemmän saatavilla, yksityissektori voi toteuttaa useita vapaaehtoisia toimenpiteitä vahvistaakseen luottamusta tieto- ja viestintäteknikan tuotteiden, palvelujen ja prosessien turvallisuuteen.
- (11) Nykyaikaiset tieto- ja viestintäteknikan tuotteet ja järjestelmät käsittävät usein yhden tai useamman kolmannen osapuolen teknologiaa ja komponentteja – kuten ohjelmistomoduuleja, ohjelmakirjastoja tai ohjelmointirajapintoja – ja ovat niistä riippuvaisia. Tämä riippuvuus voi aiheuttaa uusia kyberturvallisuusriskejä, koska kolmansien osapuolten komponenteissa olevat haavoittuvuudet voivat vaikuttaa myös tieto- ja viestintäteknikan tuotteiden, palvelujen ja prosessien turvallisuuteen. Monissa tapauksissa riippuvuuksien tunnistaminen ja dokumentointi auttaa tieto- ja viestintäteknikan tuotteiden, palvelujen ja prosessien loppukäyttäjiä parantamaan kyberturvallisuusriskien hallintatoimia parantamalla esimerkiksi käyttäjien toteuttamia kyberturvallisuuden haavoittuvuuden hallinta- ja korjaamismenettelyjä.

⁽⁵⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 526/2013, annettu 21 päivänä toukokuuta 2013, Euroopan unionin verkko- ja tietoturvirastosta (ENISA) ja asetuksen (EY) N:o 460/2004 kumoamisesta (EUVL L 165, 18.6.2013, s. 41).

- (12) Tieto- ja viestintätekniiikan tuotteiden, palvelujen ja prosessien suunnitteluun ja kehittämiseen osallistuvia organisaatioita, valmistajia tai tarjoajia olisi kannustettava ottamaan käyttöön suunnittelun ja kehittämisen mahdollisimman varhaisissa vaiheissa toimenpiteitä kyseisten tuotteiden, prosessien ja palvelujen turvallisuuden suojaamiseksi parhaalla mahdollisella tavalla siten, että kyberhyökkäyksiä oletetaan tapahtuvan ja niiden vaikutukset minimoidaan, jäljempänä 'sisäänrakennettu turvallisuus'. Turvallisuuteen olisi kiinnitettävä huomiota tieto- ja viestintätekniiikan tuotteen, palvelun tai prosessin koko elinkaaren ajan, käyttämällä suunnittelu- ja kehittämisprosesseja, jotka muuttuvat jatkuvasti ilkeistä aiheutuvan haitan muodostaman riskin madaltamiseksi.
- (13) Yritysten, organisaatioiden ja julkisen sektorin olisi konfiguroitava suunnittelemansa tieto- ja viestintätekniiikan tuotteet, palvelut ja prosessit tavalla, jolla varmistetaan korkeampi turvallisuuden taso, jonka ansiosta ensimmäinen käyttäjän pitäisi saada oletuskonfiguraatio, jossa on mahdollisimman turvalliset oletusasetukset, jäljempänä 'oletusarvoinen turvallisuus', ja siten kevennettäisiin rasitetta, joka käyttäjälle aiheutuu siitä, että hänen pitää muuttaa tieto- ja viestintätekniiikan tuotteen, palvelun tai prosessin asetuksia asianmukaisesti. Oletusarvoinen turvallisuus ei saisi edellyttää mittavaa konfigurointia eikä teknistä erityisosaamista tai muuta kuin ilmeistä käyttäytymistä käyttäjältä, ja sen olisi täytäntöönpanotuna toimittava helposti ja luotettavasti. Jos riski- ja käytettävyysoanalyysin perusteella voidaan tapauskohtaisesti päätellä, että tällainen asetus ei ole toteutettavissa oletusarvoisena, käyttäjiä olisi pyydyttävä valitsemaan kaikkein turvallisimman asetus.
- (14) ENISA perustettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 460/2004⁽⁶⁾, tavoitteena osaltaan varmistaa korkeatasoinen ja tehokas verkko- ja tietoturva unionissa ja luoda verkko- ja tietoturvakulttuuri, josta on hyötyä kansalaisille, kuluttajille, yrityksille ja julkishallinnoille. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 1007/2008⁽⁷⁾, ENISAn toimikautta jatkettiin maaliskuuhun 2012. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 580/2011⁽⁸⁾ ENISAn toimikautta jatkettiin edelleen 13 päivään syyskuuta 2013. Asetuksella (EU) N:o 526/2013 ENISAn toimikautta jatkettiin 19 päivään kesäkuuta 2020.
- (15) Unioni on jo toteuttanut merkittäviä toimia varmistaakseen kyberturvallisuuden ja lisätäkseen luottamusta digitaalitekniikoihin. Vuonna 2013 hyväksyttiin Euroopan unionin kyberturvallisuusstrategia ohjaamaan unionin poliittisia vastatoimia kyberuhkiin ja -riskeihin. Tarjotakseen kansalaisille paremman suojan verkkoympäristössä unioni hyväksyi vuonna 2016 ensimmäisenä kyberturvallisuusalan säädöksenä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/1148⁽⁹⁾. Direktiivillä (EU) 2016/1148 otettiin käyttöön vaatimukset kansallisista valmiuksista kyberturvallisuuden alalla, ensimmäiset mekanismit jäsenvaltioiden strategisen ja operatiivisen yhteistyön tehostamiseksi sekä velvoitteet toteuttaa turvallisuustoimenpiteitä ja tehdä ilmoitukset poikkeamista talouden ja yhteiskunnan kannalta olennaisilla aloilla, kuten energia, liikenne, juomaveden toimittaminen ja jakelu, pankkitoiminta, rahoitusmarkkinoiden infrastruktuurit, terveydenhuolto ja digitaalinen infrastruktuuri sekä keskeisten digitaalisten palvelujen (hakukoneet, pilvipalvelut ja verkossa toimivat markkinapaikat) tarjoajat.

ENISAlle annettiin keskeinen rooli tukea kyseisen direktiivin täytäntöönpanoa. Lisäksi kyberrikollisuuden torjunta on tärkeä prioriteetti Euroopan turvallisuusagendassa, joka tältä osin edistää yleistä tavoitetta saavuttaa kyberturvallisuuden korkea taso. Myös muut säädökset, kuten Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679⁽¹⁰⁾ sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivit 2002/58/EY⁽¹¹⁾ ja (EU) 2018/1972⁽¹²⁾, edistävät kyberturvallisuuden korkeaa tasoa digitaalisilla sisämarkkinoilla.

⁽⁶⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 460/2004, annettu 10 päivänä maaliskuuta 2004, Euroopan verkko- ja tietoturvaviraston perustamisesta (EUVL L 77, 13.3.2004, s. 1).

⁽⁷⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1007/2008, annettu 24 päivänä syyskuuta 2008, Euroopan verkko- ja tietoturvaviraston perustamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 460/2004 muuttamisesta sen toimikauden keston osalta (EUVL L 293, 31.10.2008, s. 1).

⁽⁸⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 580/2011, annettu 8 päivänä kesäkuuta 2011, Euroopan verkko- ja tietoturvaviraston perustamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 460/2004 muuttamisesta viraston toimikauden osalta (EUVL L 165, 24.6.2011, s. 3).

⁽⁹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/1148, annettu 6 päivänä heinäkuuta 2016, toimenpiteistä yhteisen korkeatasoisen verkko- ja tietojärjestelmien turvallisuuden varmistamiseksi koko unionissa (EUVL L 194, 19.7.2016, s. 1).

⁽¹⁰⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelesta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuoja-asetus) (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 1).

⁽¹¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/58/EY, annettu 12 päivänä heinäkuuta 2002, henkilötietojen käsittelystä ja yksityisyyden suojasta sähköisen viestinnän alalla (sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivi) (EYVL L 201, 31.7.2002, s. 37).

⁽¹²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/1972, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018, eurooppalaisesta sähköisen viestinnän säännöstöstä (EUVL L 321, 17.12.2018, s. 36).

- (16) Sen jälkeen, kun Euroopan unionin kyberturvallisuusstrategia hyväksyttiin vuonna 2013 ja ENISAn toimeksiantoa viimeksi tarkistettiin, yleinen poliittinen tilanne on muuttunut merkittävästi, koska globaali toimintaympäristö on muuttunut epävarmimmaksi ja vähemmän turvatuksi. Tätä taustaa vasten ja ottaen huomioon ENISAn roolin myönteisen kehityksen neuvonnan ja asiantuntemuksen viitetahona, yhteistyön ja valmiuksien kehittämisen edistäjänä sekä osana uutta unionin kyberturvallisuuspolitiikkaa on tarpeen tarkistaa ENISAn toimeksiantoa, vahvistaa sen rooli muuttuneessa kyberturvallisuusekosysteemissä ja varmistaa, että se auttaa tehokkaasti unionia vastaamaan tästä perusteellisesti muuttuneesta kyberuhkaympäristöstä johtuviin kyberturvallisuushaasteisiin. Kuten ENISAn arvioinnissa todettiin, sen nykyinen toimeksianto ei ole riittävä näiden haasteiden kannalta.
- (17) Tällä asetuksella perustetun ENISAn olisi jatkettava asetuksella (EU) N:o 526/2013 perustetun ENISAn toimintaa. ENISAn olisi hoidettava tehtäviä, jotka sille annetaan tässä asetuksessa ja muissa unionin säädöksissä kyberturvallisuuden alalla, muun muassa tarjoamalla neuvontaa ja asiantuntemusta ja toimimalla unionin tietokeskuksena. Sen olisi edistettävä parhaiden käytäntöjen vaihtoa jäsenvaltioiden ja yksityisten sidosryhmien välillä antamalla toimintapolitiittisia ehdotuksia komissiolle ja jäsenvaltioille, toimimalla viitetahona unionin alakohtaisille toimintapolitiittisille aloitteille kyberturvallisuuskysymyksissä ja edistämällä operatiivista yhteistyötä sekä jäsenvaltioiden välillä että jäsenvaltioiden ja unionin toimielinten, elinten ja laitosten välillä.
- (18) Valtion- tai hallitusten päämiesten tasolla kokoontuneiden jäsenvaltioiden edustajien yhteisellä sopimuksella tehdyllä päätöksellä (EY, Euratom) 2004/97/⁽¹³⁾ jäsenvaltioiden edustajat päättivät, että ENISAn kotipaikaksi tulee Kreikan hallituksen myöhemmin nimeämä kaupunki Kreikassa. ENISAn isäntäjäsenvaltion olisi huolehdittava siitä, että ENISAlla on parhaat mahdolliset toimintaedellytykset. ENISAn tehtävien moitteettoman ja tehokkaan suorittamisen, henkilöstön palvelukseenoton ja sitouttamisen sekä verkostoitumisen tehokkuuden kannalta ENISAn on sijaittava soveltuvassa paikassa, jossa on muun muassa toimivat liikenneyhteydet ja palveluja ENISAn henkilöstön mukana tuleville puolisoille ja lapsille. Tarvittavat järjestelyt olisi vahvistettava ENISAn ja isäntäjäsenvaltion välisessä sopimuksessa, joka tehdään sen jälkeen kun ENISAn johtokunta on antanut hyväksyntänsä.
- (19) Unioniin kohdistuvien kyberturvallisuusriskien ja -haasteiden lisääntyessä ENISAn määrärahoja ja henkilöresursseja olisi lisättävä siten, että ne vastaavat sen uutta roolia ja tehtäviä sekä sen keskeistä asemaa unionin digitaalista ekosysteemiä puolustavassa organisaatioiden ekosysteemissä, mikä antaisi ENISAlle mahdollisuuden toteuttaa tehokkaasti sille tällä asetuksella annetut tehtävät.
- (20) ENISAn olisi kehitettävä ja ylläpidettävä korkealaatuista asiantuntemusta ja toimittava viitetahona, joka vahvistaa uskoa ja luottamusta sisämarkkinoihin riippumattomuutensa, antamansa neuvonnan ja levittämänsä tiedon laadun, menettelyjensä ja toimintatapojensa avoimuuden sekä tehtäviensä suorittamisessa osoittamansa huolellisuuden ansiosta. ENISAn olisi aktiivisesti tuettava kansallisia toimia ja osaltaan proaktiivisesti edistettävä unionin toimia ja suoritettava tehtävänsä täydessä yhteistyössä unionin toimielinten, elinten ja laitosten sekä jäsenvaltioiden kanssa, vältettävä päällekkäistä työtä sekä edistettävä synergiaa. Lisäksi ENISAn olisi hyödynnettävä yksityisen sektorin ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien näkemyksiä ja niiden kanssa tehtävää yhteistyötä. ENISAn tehtävänannossa olisi vahvistettava, miten ENISAn on määrä saavuttaa tavoitteensa niin, että se pystyy toimimaan joustavasti.
- (21) Jotta ENISA voisi tukea asianmukaisesti jäsenvaltioiden operatiivista yhteistyötä, sen olisi vahvistettava entisestään sen teknisiä ja henkilöstöön liittyviä valmiuksia ja taitoja. ENISAn olisi parannettava osaamistaan ja valmiuksiaan. ENISA ja jäsenvaltiot voisivat kehittää vapaaehtoisuuden pohjalta ohjelmia kansallisten asiantuntijoiden lähettämiseksi ENISAan, asiantuntijapoolien perustamiseksi ja henkilöstön vaihtamiseksi.
- (22) ENISAn olisi avustettava komissiota antamalla neuvoja, lausuntoja ja analyysejä kaikista unionin asioista, jotka liittyvät kyberturvallisuusalaan ja sen alakohtaisia näkökohtia koskevan toimintapolitiikan ja lainsäädännön kehittämiseen, päivittämiseen ja uudelleentarkasteluun, jotta kyberturvallisuuteen liittyvistä unionin toimintapolitiikoista ja lainsäädännöstä saataisiin merkityksellisempiä ja kyseiset toimintapolitiikat ja lainsäädäntö voitaisiin panna yhdenmukaisesti täytäntöön kansallisella tasolla. ENISAn olisi toimittava neuvonnan ja asiantuntemuksen viitetahona unionin alakohtaisille toimintapolitiittisille ja lainsäädännöllisille aloitteille, kun niihin liittyy kyberturvallisuuskysymyksiä. ENISAn olisi säännöllisesti tiedotettava toiminnastaan Euroopan parlamentille.

⁽¹³⁾ Valtion- tai hallitusten päämiesten tasolla kokoontuneiden jäsenvaltioiden edustajien yhteisellä sopimuksella tehty päätös 2004/97/EY, Euratom, tehty 13 päivänä joulukuuta 2003, Euroopan unionin tiettyjen laitosten ja virastojen kotipaikan vahvistamisesta (EUVL L 29, 3.2.2004, s. 15).

- (23) Avoimen internetin julkinen ydin – eli sen tärkeimmät protokollat ja infrastruktuuri, jotka ovat globaali julkishyödyke – huolehtii koko internetin keskeisistä toiminnoista ja tukee sen normaalia toimintaa. ENISAn olisi tuettava muun muassa mutta ei pelkästään avoimen internetin julkisen ytimen keskeisten protokollien (erityisesti DNS:n, BGP:n ja IPv6:n) toiminnan turvallisuutta ja vakautta, verkkotunnusjärjestelmän toimintaa (mukaan lukien kaikkien aluetunnusten toiminta) sekä juurialueen toimintaa.
- (24) ENISAn lähtökohtaisena tehtävänä on edistää asianomaisen lainsäädännön johdonmukaista täytäntöönpanoa ja erityisesti direktiivin (EU) 2016/1148 ja muiden asiaankuuluvien kyberturvallisuusnäkökohtia käsittelevien säädösten tehokasta täytäntöönpanoa, millä on olennainen merkitys kyberresilienssin lisäämisen kannalta. Koska kyberuhkaympäristö muuttuu nopeasti, on selvää, että jäsenvaltioita on tuettava omaksumalla kokonaisvaltaisempi, monialainen lähestymistapa kyberresilienssin rakentamiseen.
- (25) ENISAn olisi avustettava jäsenvaltioita sekä unionin toimielimiä, elimiä ja laitoksia niiden pyrkimyksissä kehittää ja parantaa valmiuksia ja varautumiskykyä ehkäistä ja havaita kyberuhkia ja -poikkeamia ja reagoida niihin verkko- ja tietojärjestelmien turvallisuuden kannalta. ENISAn olisi erityisesti tuettava direktiivillä (EU) 2016/1148 perustettujen kansallisten ja unionin tietoturvaloukkauksiin reagoivien ja niitä tutkivien yksiköiden, jäljempänä 'CSIRT-toimijat', kehittämistä ja tehostamista, jotta niiden kehitysaste olisi yhteisellä korkealla tasolla unionissa. Jäsenvaltioiden operatiivisiin valmiuksiin liittyvien ENISAn toimien olisi tuettava aktiivisesti toimia, joita jäsenvaltiot toteuttavat täyttääkseen direktiivistä (EU) 2016/1148 johtuvat velvoitteensa. ENISAn toimet eivät siksi saisi syrjäyttää jäsenvaltioiden toimia.
- (26) ENISAn olisi myös autettava kehittämään ja päivittämään unionin ja pyynnöstä jäsenvaltioiden strategioita, jotka koskevat verkko- ja tietojärjestelmien turvallisuutta, erityisesti kyberturvallisuutta, ja sen olisi edistettävä tällaisten strategioiden levittämistä ja seurattava niiden täytäntöönpanon edistymistä. ENISAn olisi myös osallistuttava koulutusta ja koulutusmateriaalia koskevien tarpeiden kattamiseen, myös julkisten elinten tarpeiden osalta, ja tarvittaessa suuressa määrin "koulutettava kouluttajia" kansalaisille tarkoitetun eurooppalaisen digitaalisten taitojen puitekehysten pohjalta, jotta jäsenvaltioita sekä unionin toimielimiä, elimiä ja laitoksia voidaan auttaa kehittämään omia koulutusvalmiuksiaan.
- (27) ENISAn olisi tuettava jäsenvaltioita kyberturvallisuutta koskevan tietoisuuden lisäämisen ja koulutuksen alalla helpottamalla tiiviimpää yhteistyötä ja parhaiden käytäntöjen vaihtoa jäsenvaltioiden välillä. Tällaiseen tukeen voisi kuulua muun muassa kansallisten koulutusalan yhteyspisteiden verkoston ja kyberturvallisuuden koulutusfoorumien kehittäminen. Kansallisten koulutusalan yhteyspisteiden verkosto voisi toimia kansallisten yhteyshenkilöiden verkostossa ja olla tulevan jäsenvaltioiden sisäisen koordinoinnin käynnistäjä.
- (28) ENISAn olisi avustettava direktiivillä (EU) 2016/1148 perustettua yhteistyöryhmää sen tehtävien suorittamisessa erityisesti tarjoamalla asiantuntemusta ja neuvontaa sekä helpottamalla parhaiden käytäntöjen vaihtoa muun muassa jäsenvaltioiden toteuttamasta keskeisten palvelujen tarjoajien määrittämisestä, myös rajat ylittävien riippuvuussuhteiden osalta, siltä osin kuin kyse on riskeistä ja poikkeamista.
- (29) Julkisen ja yksityisen sektorin välisen ja yksityisen sektorin sisäisen yhteistyön edistämiseksi ja erityisesti kriittisten infrastruktuurien suojelun tukemiseksi ENISAn olisi tuettava alojen sisäistä ja niiden välistä tietojen jakamista – erityisesti direktiivin (EU) 2016/1148 liitteessä II lueteltujen alojen osalta – tarjoamalla käyttöön parhaita käytäntöjä ja ohjeita käytettävissä olevista välineistä ja menettelyistä sekä ohjeita tietojen jakamiseen liittyvien sääntelykysymysten ratkaisemiseksi esimerkiksi helpottamalla tietojen jakamisen ja analysoinnin alakohtaisten keskustusten perustamista.
- (30) Koska tieto- ja viestintätekniikan tuotteiden, palvelujen ja prosessien haavoittuvuuksien potentiaaliset kielteiset vaikutukset lisääntyvät jatkuvasti, tällaisten haavoittuvuuksien löytämisellä ja korjaamisella on merkittävä rooli kyberturvallisuuden kohdistuvan kokonaisriskin pienentämisessä. Organisaatioiden, haavoittuvien tieto- ja viestintätekniikan tuotteiden, palvelujen ja prosessien valmistajien tai tarjoajien sekä haavoittuvuuksia löytävien kyberturvallisuusalan tutkimusyhteisön jäsenten ja hallitusten välisen yhteistyön on todettu lisäävän merkittävästi tieto- ja viestintätekniikan tuotteiden, palvelujen ja prosessien haavoittuvuuksien löytämistä ja korjaamista. Koordinoitu haavoittuvuuksien julkistaminen on jäsenneilty yhteistyöprosessi, jossa haavoittuvuuksista raportoidaan tietojärjestelmän omistajalle, minkä ansiosta organisaatio voi diagnosoida ja korjata haavoittuvuuden ennen kuin sitä koskevat yksityiskohtaiset tiedot julkistetaan kolmansille osapuolille tai suurelle yleisölle. Prosessiin sisältyy myös löytäjä ja organisaation välinen koordinointi kyseisten haavoittuvuuksien julkaisemisen osalta. Koordinoiduilla haavoittuvuuksien julkistamisen hallintapolitiikalla voi olla merkittävä rooli kyberturvallisuuden lisäämiseen tähtäävissä jäsenvaltioiden toimissa.

- (31) ENISAn olisi koottava ja analysoitava CSIRT-toimijoiden ja Euroopan parlamentin, Eurooppa-neuvoston, Euroopan unionin neuvoston, Euroopan komission, Euroopan unionin tuomioistuimen, Euroopan keskuspankin, Euroopan tilintarkastustuomioistuimen, Euroopan ulkosuhdehallinnon, Euroopan talous- ja sosiaalikomitean, Euroopan alueiden komitean ja Euroopan investointipankin välisellä järjestelyllä unionin toimielinten, elinten ja virastojen tietotekniikan kriisiryhmän organisaatiosta ja toiminnasta perustetun unionin toimielinten, elinten ja laitosten tietotekniikan kriisiryhmän, jäljempänä CERT-EU⁽¹⁴⁾, vapaaehtoisesti toimittamat kansalliset raportit tietojenvaihdossa käytettävien yhteisten menettelyjen, kielen ja terminologian vahvistamista varten. Tässä yhteydessä ENISAn olisi myös otettava yksityinen sektori mukaan direktiivin (EU) 2016/1148 kehykseen, jossa vahvistettiin perusta vapaaehtoiselle teknisten tietojen vaihdolle operatiivisella tasolla kyseisellä direktiivillä perustetussa tietoturvaloukkauksiin reagoivien ja niitä tutkivien yksiköiden välisessä verkostossa, jäljempänä 'CSIRT-verkosto'.
- (32) ENISAn olisi osallistuttava unionin tason reagointiin laajamittaisten rajat ylittävien kyberturvallisuuspoikkeamien ja -kriisien tapauksessa. Tämä tehtävä olisi täytettävä ENISAn tämän asetuksen mukaisen toimeksiannon ja sen toimintamallin mukaisesti, josta jäsenvaltiot sopivat komission suosituksen (EU) 2017/1584⁽¹⁵⁾ ja EU:n koordinoitua reagoinnista laajamittaisiin kyberturvallisuuspoikkeamiin ja -kriiseihin 26 päivänä kesäkuuta 2018 annettujen neuvoston päätelmien perusteella. Tähän tehtävään voisi kuulua tarvittavan tiedon keruu ja toimiminen välittäjänä CSIRT-verkoston ja tekniikan alan toimijoiden sekä kriisinhallinnasta vastaavien päätöksentekijöiden välillä. Lisäksi ENISAn olisi voitava yhden tai useamman jäsenvaltion pyynnöstä tukea jäsenvaltioiden välistä operatiivista yhteistyötä poikkeamien käsittelemisessä teknisestä näkökulmasta helpottamalla tarvittavaa ratkaisujen teknistä vaihtoa jäsenvaltioiden välillä ja osallistumalla julkiseen viestintään. ENISAn olisi tuettava tätä prosessia testaamalla tällaista yhteistyötä koskevia järjestelyjä säännöllisissä kyberturvallisuusuharjoituksissa.
- (33) ENISAn olisi operatiivista yhteistyötä tukiessaan hyödynnettävä saatavilla olevaa CERT-EU:n teknistä ja operatiivista asiantuntemusta jäsenvaltioissa yhteistyössä. Tällainen jäsenvaltion yhteistyö voisi kehittää ENISAn asiantuntemusta. Tarvittaessa tällaisen yhteistyön käytännön toteutus olisi määriteltävä erityisin järjestelyin näiden kahden yhteisön välillä päällekkäisiä tehtäviä välttämällä.
- (34) Operatiivista yhteistyötä CSIRT-verkostossa tukevia tehtäviensä suorittaessaan ENISAn olisi voitava tarjota pyynnöstä tukea jäsenvaltioille esimerkiksi antamalla neuvoja siitä, miten nämä voivat kehittää valmiuksiaan ehkäistä ja havaita poikkeamia sekä reagoida niihin, helpottamalla vaikutukseltaan merkittävien poikkeamien teknistä käsitteilyä tai varmistamalla, että kyberuhat ja poikkeamat analysoidaan. ENISAn olisi helpotettava vaikutukseltaan merkittävien poikkeamien teknistä käsitteilyä erityisesti tukemalla teknisten ratkaisujen vapaaehtoista jakamista jäsenvaltioiden välillä tai tuottamalla yhdistettyjä teknisiä tietoja, kuten jäsenvaltioiden vapaaehtoisesti jakamia teknisiä ratkaisuja. Komission suosituksessa (EU) 2017/1584 suositellaan, että jäsenvaltiot tekisivät yhteistyötä vilpittömässä mielessä ja vaihtaisivat keskenään ja ENISAn kanssa tietoja laajamittaisista kyberturvallisuuspoikkeamista ja kyberturvallisuuskriiseihin liittyviä tietoja ilman aiheetonta viivytystä. Tällainen tieto auttaisi ENISAA sen operatiivisen yhteistyön tukemiseen liittyvien tehtävien suorittamisessa.
- (35) ENISAn olisi osana unionin tilannetietoisuutta tukevaa säännöllistä teknisen tason yhteistyötä laadittava poikkeamista ja kyberuhkista säännöllisesti ja tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa perusteellisia unionin kyberturvallisuuden teknisiä tilanneraportteja, jotka perustuvat julkisesti saatavilla oleviin tietoihin, sen omaan analyysiin sekä raportteihin, joita se on saanut jäsenvaltioiden CSIRT-toimijoilta tai direktiivillä (EU) 2016/1148 perustetuilta verkko- ja tietojärjestelmien turvallisuudesta vastaavilta keskitetyiltä kansallisilta yhteyspisteiltä, jäljempänä 'keskitetyt yhteyspisteet', vapaaehtoisuuteen perustuvassa tiedonvaihdossa taikka Europolissa toimivalta Euroopan kyberrikostorjuntakeskukselta, jäljempänä 'EC3', ja CERT-EU:lta sekä tarvittaessa Euroopan unionin tiedusteluanalyysikeskukselta (EU INTCEN) ja Euroopan ulkosuhdehallinnolta. Raportti olisi asetettava neuvoston, komission ja unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan asianomaisten yksiköiden ja CSIRT-verkoston saataville.
- (36) ENISAn tuessa vaikutukseltaan merkittävien poikkeamien jälkikäteen tehtävälle tekniselle tutkinnalle, jota asianomaiset jäsenvaltiot ovat pyytäneet, olisi keskityttävä poikkeamien välttämiseen jatkossa. Kyseisten jäsenvaltioiden olisi toimitettava ENISALLE tarvittavat tiedot ja apu, jotta tämä voi tehokkaasti tukea jälkikäteen tehtävää teknistä tutkintaa.

⁽¹⁴⁾ EUVL C 12, 13.1.2018, s. 1.

⁽¹⁵⁾ Komission suositus (EU) 2017/1584, annettu 13 päivänä syyskuuta 2017, koordinoitua reagoinnista laajamittaisiin kyberturvallisuuspoikkeamiin ja -kriiseihin (EUVL L 239, 19.9.2017, s. 36).

- (37) Jäsenvaltiot voivat pyytää yrityksiä, joita poikkeama koskee, tekemään yhteistyötä antamalla tarvittavan tiedon ja avun ENISAlle, sanotun kuitenkaan rajoittamatta niiden oikeutta suojata kaupallisesti arkaluonteiset tiedot ja yleisen turvallisuuden kannalta merkitykselliset tiedot.
- (38) Ymmärtääkseen paremmin kyberturvallisuuden alaan liittyviä haasteita ja tarjotakseen strategista pitkän aikavälin neuvontaa jäsenvaltioille ja unionin toimielimille, elimille ja laitoksille ENISAn on tarpeen analysoida nykyisiä ja kehittyvässä olevia kyberturvallisuusriskejä. Tätä varten ENISAn olisi yhteistyössä jäsenvaltioiden ja tarvittaessa tilastokeskusten ja muiden elinten kanssa kerättävä tarvittavaa julkisesti saatavilla olevaa tai vapaaehtoisesti toimitettua tietoa sekä tehtävä analyyskejä uusista teknologioista ja aihekohtaisia arviointeja teknologisten innovaatioiden odotettavissa olevista yhteiskunnallisista, oikeudellisista, taloudellisista ja sääntelyyn liittyvistä vaikutuksista verkko- ja tietoturvallisuuden ja erityisesti kyberturvallisuuden kannalta. ENISAn olisi myös tuettava jäsenvaltioita ja unionin toimielimiä, elimiä ja laitoksia riskien kartoittamisessa ja poikkeamien ehkäisyssä tekemällä analyyskejä kyberuhkista, haavoittuvuuksista ja poikkeamista.
- (39) Unionin häiriönsietokyvyn lisäämiseksi ENISAn olisi kehitettävä erityisesti direktiivin (EU) 2016/1148 liitteessä II mainittuja aloja tukevien ja saman direktiivin liitteessä III mainittujen digitaalisten palvelujen tarjoajien hyödyntämien infrastruktuurien kyberturvallisuuteen liittyvää asiantuntemusta tarjoamalla neuvontaa, antamalla ohjeita ja vaihtamalla parhaita käytäntöjä. Jotta kyberturvallisuusriskeistä ja mahdollisista suojakeinoista saataisiin tietoa helpommin ja paremmin jäsennellyssä muodossa, ENISAn olisi kehitettävä unionin "tietokeskus" ja ylläpidettävä sitä. Kyseessä on keskitetty verkkoportaalit, josta yleisö saa unionin ja kansallisilta toimielimiltä, elimiltä ja laitoksilta peräisin olevaa tietoa kyberturvallisuudesta. Kyberturvallisuusriskejä ja mahdollisia suojakeinoja koskevien paremmin jäsenneulyjen tietojen saannin helpottaminen voi myös auttaa jäsenvaltioita kehittämään valmiuksiaan, yhdenmukaistamaan käytäntöjään ja siten parantamaan yleistä kyberhyökkäysten sietokykyä.
- (40) ENISAn olisi autettava lisäämään yleisön tietoisuutta kyberturvallisuusriskeistä, myös unionin laajuisella tiedotuskampanjalla koulutusta edistämällä, ja antamaan kansalaisten, organisaatioiden ja yritysten käyttöön yksittäisille käyttäjille tarkoitettuja ohjeita hyvistä toimintatavoista. ENISAn olisi myös osaltaan edistettävä parhaita käytäntöjä ja ratkaisuja, kuten kyberhygieniää ja kyberlukutaitoa, kansalaisten, organisaatioiden ja yritysten tasolla keräämällä ja analysoimalla julkisesti saatavilla olevia tietoja merkittävistä poikkeamista ja kokoamalla ja julkaisemalla raportteja ja ohjeita ohjeistuksen antamiseksi kansalaisille, organisaatioille ja yrityksille yleisen varautumis- ja häiriönsietokykytason parantamiseksi. ENISAn olisi myös pyrittävä tarjoamaan kuluttajille asiaa koskevia tietoja sovellettavista sertifiointijärjestelmistä esimerkiksi tarjoamalla ohjeistusta ja suosituksia. ENISAn olisi myös järjestettävä 17 päivänä tammikuuta 2018 annetun komission tiedonannon perusteella perustetun digitaalisen koulutuksen toimintasuunnitelman mukaisesti ja yhteistyössä jäsenvaltioiden sekä unionin toimielinten, elinten, ja laitosten kanssa säännöllisiä loppukäyttäjille suunnattuja tiedotus- ja valistuskampanjoita, jotta edistetään turvallisempaa verkkokäyttäjyyttä yksilötasolla ja digitaalista lukutaitoa ja lisätään tietoisuutta kybertoimintaympäristössä piilevistä mahdollisista kyberuhkista, mukaan lukien verkkourkintayritysten, bottiverkkojen, talous- ja pankkipetosten sekä tietopetosta- pahtumien kaltainen kyberrikollisuus, sekä edistetään yleisluonteisen neuvonnan antamista monivaiheista aitouden todentamista, paikkausta, salaamista, anonymisointia ja tietosuojaa koskevissa kysymyksissä.
- (41) ENISAlla olisi oltava keskeinen rooli pyrittäessä lisäämään loppukäyttäjien tietoisuutta laitteiden turvallisuudesta ja palvelujen turvallisesta käytöstä, ja sen olisi edistettävä unionin tasolla sisäänrakennettua turvallisuutta ja sisäänrakennettua yksityisyyttä. Tähän tavoitteeseen pyrkiessään ENISAn olisi hyödynnettävä mahdollisimman laajasti saatavilla olevia parhaita käytäntöjä ja kokemuksia, erityisesti akateemisilta laitoksilta sekä tietotekniikan turvallisuuden tutkijoilta.
- (42) Kyberturvallisuuden alalla toimivien yritysten ja kyberturvallisuusratkaisujen käyttäjien tukemiseksi ENISAn olisi kehitettävä "markkinoiden seurantakeskus" ja ylläpidettävä sitä tekemällä säännöllisiä analyyskejä kyberturvallisuusmarkkinoiden tärkeimmistä suuntauksista sekä kysyntä- että tarjontapuolella ja levittämällä tietoa näistä suuntauksista.
- (43) ENISAn olisi tuettava unionin toimia, joiden tavoitteena on edistää yhteistyötä kansainvälisten organisaatioiden kanssa sekä asianmukaisissa kansainvälisissä yhteistyöpuiteissa kyberturvallisuuden alalla. ENISAn olisi tarvittaessa tuettava erityisesti OECD:n, Etyjin ja Naton kaltaisten organisaatioiden kanssa tehtävää yhteistyötä. Yhteistyöhön voisi sisältyä muun muassa yhteisiä kyberturvallisuusohjelmia ja yhteisen kyberturvallisuuspoikkeamiin reagoimisen koordinoitua. Näissä toimissa on määrä noudattaa kaikilta osin osallistavuuden, vastavuoroisuuden ja unionin päätöksenteon riippumattomuuden periaatteita, vaikuttamatta yhdenkään jäsenvaltion turvallisuus- ja puolustuspolitiikan erityisluonteeseen.

- (44) Varmistaakseen tavoitteidensa täysimittaisen saavuttamisen ENISAn olisi oltava yhteydessä asiaankuuluviin unionin valvontaviranomaisiin ja muihin toimivaltaisiin viranomaisiin unionissa, unionin toimielimiin, elimiin ja laitoksiin, mukaan lukien CERT-EU, EC3, Euroopan puolustusvirasto (EDA), Euroopan GNSS-*virasto*, Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelin (BEREC), laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaava eurooppalainen virasto (eu-LISA), Euroopan keskuspankki (EKP), Euroopan pankkiviranomainen (EPV), Euroopan tietosuojaneuvosto, Energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirasto (ACER), Euroopan unionin lentoturvallisuusvirasto (EASA) sekä muut kyberturvallisuuteen liittyviä kysymyksiä käsittelevät unionin virastot. ENISAn olisi oltava yhteydessä myös tietosuoja-asioita käsitteleviin viranomaisiin, jotta voidaan vaihtaa tietotaitoa ja parhaita käytäntöjä, ja annettava neuvontaa kyberturvallisuuskysymyksistä, joilla voi olla vaikutusta niiden toimintaan. Kansallisten ja unionin lainvalvonta- ja tietosuojaviranomaisten edustajien olisi voitava olla edustettuina ENISAn neuvoa-antavassa ryhmässä. Ollessaan yhteydessä lainvalvontaviranomaisiin sellaisissa verkko- ja tietoturvakysymyksissä, joilla voi olla vaikutusta niiden toimintaan, ENISAn olisi käytettävä olemassa olevia tietojenvaihtokanavia ja vakiintuneita verkostoja.
- (45) Voitaisiin muodostaa kumppanuuksia sellaisten akateemisten laitosten kanssa, joilla on tutkimusaloitteita merkityksellisillä aloilla, ja olisi oltava sopivat kanavat kuluttajajärjestöiltä ja muilta järjestöiltä tuleville tiedoille, jotka olisi otettava huomioon
- (46) ENISAn olisi asemassaan CSIRT-verkoston sihteeristönä tuettava jäsenvaltioiden CSIRT-toimijoita ja CERT-EU:ta operatiivisessa yhteistyössä kaikkien asiaankuuluvien CSIRT-verkoston tehtävien osalta, sellaisina kuin niihin viitataan direktiivissä (EU) 2016/1148. ENISAn olisi lisäksi edistettävä ja tuettava yhteistyötä asianomaisten CSIRT-toimijoiden välillä tapauksissa, joissa CSIRT-toimijoiden hallinnoimiin tai suojaamiin verkkoihin tai infrastruktuureihin kohdistuu poikkeamia, hyökkäyksiä tai häiriöitä, jotka koskevat tai mahdollisesti koskevat vähintään kahta CSIRT-toimijaa, ottaen asianmukaisesti huomioon CSIRT-verkoston menettelyohjeet.
- (47) Jotta voidaan lisätä unionin varautumista kyberturvallisuuspoikkeamiin reagoimiseksi, ENISAn olisi järjestettävä säännöllisesti kyberturvallisuusharjoituksia unionin tasolla sekä tuettava jäsenvaltioita ja unionin toimielimiä, elimiä ja laitoksia niiden pyynnöstä harjoitusten järjestämisessä. Joka toinen vuosi olisi järjestettävä laajamittainen kattava harjoitus, joka sisältää teknisiä, operatiivisia ja strategisia osatekijöitä. Lisäksi ENISAn olisi voitava järjestää säännöllisesti vähemmän kattavia harjoituksia, joiden tavoitteena on samalla tavoin lisätä unionin varautumista poikkeamiin reagoimiseksi.
- (48) ENISAn olisi kehitettävä edelleen ja ylläpidettävä asiantuntemustaan kyberturvallisuussertifiointissa, jotta voidaan tukea unionin politiikkaa kyseisellä alalla. ENISAn olisi kehitettävä edelleen nykyisiä parhaita käytäntöjä ja edistettävä kyberturvallisuussertifiointin käyttöä unionissa muun muassa osallistumalla kyberturvallisuuden sertifiointikehyksen perustamiseen ja ylläpitoon unionin tasolla (eurooppalainen kyberturvallisuuden sertifiointikehyks), jotta voidaan lisätä avoimuutta tieto- ja viestintäteknikan tuotteiden, palvelujen ja prosessien kyberturvallisuuden varmistuksessa ja tällä tavoin vahvistaa luottamusta digitaalisiin sisämarkkinoihin.
- (49) Tehokkaan kyberturvallisuuspolitiikan olisi perustettava kehittyneisiin riskinarviointimenetelmiin niin julkisella kuin yksityiselläkin sektorilla. Riskinarviointimenetelmiä käytetään eri tasoilla vailla yhteistä tehokasta soveltamiskäytäntöä. Riskinarviointin ja yhteentoimivien riskinhallintaratkaisujen parhaiden käytäntöjen edistäminen ja kehittäminen julkisen sektorin ja yksityisen sektorin organisaatioissa nostaa kyberturvallisuustasoa unionissa. Tätä varten ENISAn olisi tuettava sidosryhmien yhteistyötä unionin tasolla ja helpotettava niiden pyrkimyksiä laatia ja ottaa käyttöön eurooppalaisia ja kansainvälisiä standardeja riskinhallinnalle ja mitattavissa olevalle turvallisuudelle sähköisissä tuotteissa, järjestelmissä, verkoissa ja palveluissa, jotka yhdessä ohjelmistojen kanssa muodostavat verkko- ja tietojärjestelmät.
- (50) ENISAn olisi kannustettava jäsenvaltioita, tieto- ja viestintäteknikan tuotteiden, palvelujen ja prosessien valmistajia ja tarjoajia tiukentamaan yleisiä turvallisuusnormejaan, jotta kaikki internetin käyttäjät voivat toteuttaa tarvittavat toimenpiteet oman kyberturvallisuutensa varmistamiseksi, ja niille olisi luotava kannustimia tätä tarkoitusta varten. Erityisesti tieto- ja viestintäteknikan tuotteiden, palvelujen ja prosessien tuottajien olisi järjestettävä tarpeelliset päivitykset, ja niiden olisi vedettävä pois markkinoilta, poistettava tuotannosta tai kierrätettävä tieto- ja viestintäteknikan tuotteet, palvelut ja prosessit, jotka eivät täytä kyberturvallisuusstandardeja, ja samalla maahantuojien ja jakelijoiden olisi varmistettava, että niiden unionin markkinoille saattamat tieto- ja viestintäteknikan tuotteet, palvelut ja prosessit täyttävät sovellettavat vaatimukset eivätkä aiheuta riskiä unionin kuluttajille.

- (51) ENISAn olisi voitava yhteistyössä toimivaltaisten viranomaisten kanssa levittää tietoa sisämarkkinoilla tarjottavien tieto- ja viestintäteknikan tuotteiden, palvelujen ja prosessien kyberturvallisuustasosta ja antaa varoituksia palveluntarjoajille ja valmistajille ja vaatia niitä parantamaan tieto- ja viestintäteknikan tuotteidensa, palvelujensa ja prosessiensa turvallisuutta, mukaan lukien kyberturvallisuus.
- (52) ENISAn olisi otettava täysimääräisesti huomioon meneillään olevat tutkimus-, kehittämis- ja teknologian arviointitoimet, erityisesti sellaiset, joita toteutetaan unionin eri tutkimusaloitteissa, antaakseen unionin toimielimille, elimille ja laitoksille sekä tarvittaessa jäsenvaltioille niiden pyynnöstä neuvoja kyberturvallisuusalan tutkimustarpeista ja -prioriteeteista. ENISAn olisi myös kuultava asianomaisia käyttäjäryhmiä, jotta se voi määrittellä tutkimustarpeet ja -prioriteetit. Olisi erityisesti tehtävä yhteistyötä Euroopan tutkimusneuvoston ja Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutin sekä Euroopan unionin turvallisuusalan tutkimuslaitoksen kanssa.
- (53) ENISAn olisi kuultava säännöllisesti standardointiorganisaatioita ja erityisesti eurooppalaisia standardointiorganisaatioita eurooppalaisia kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmiä valmistellessaan.
- (54) Kyberuhat ovat maailmanlaajuisia. Tarvitaan tiiviimpää kansainvälistä yhteistyötä kyberturvallisuusstandardien parantamiseksi, mihin sisältyy myös tarve yhteisten käyttäytymisnormien määrittelyyn, käytäntöjen hyväksymiseen ja kansainvälisten standardien käyttämiseen, sekä tietojenvaihtoa kansainvälisen yhteistoiminnan nopeuttamiseksi verkko- ja tietoturvakysymyksissä samoin kuin yhteisen maailmanlaajuisen lähestymistavan edistämistä tällaisten kysymysten osalta. Tätä varten ENISAn olisi tuettava unionin osallistumista yhä enemmän kolmansien maiden ja kansainvälisten organisaatioiden kanssa harjoitettavaan yhteistyöhön tarjoamalla asianomaisten unionin toimielinten, elinten ja laitosten mahdollisesti tarvitsemaa asiantuntemusta ja analysointivalmiuksia.
- (55) ENISAn olisi voitava vastata tapauskohtaisesti neuvonta- ja avustamispyyntöihin, joita jäsenvaltiot ja unionin toimielimet, elimet ja laitokset esittävät ja jotka ovat ENISAn toimeksiannon mukaisia.
- (56) On järkevää ja suositeltavaa panna täytäntöön tiettyjä ENISAn hallintoa koskevia periaatteita, jotta voidaan noudattaa unionin erillisvirastoja käsittelevässä toimielinten välisessä työryhmässä heinäkuussa 2012 hyväksyttyä yhteistä julkilausumaa ja yhteistä lähestymistapaa, joiden tarkoituksena on tehostaa hajautettujen virastojen toimintaa ja parantaa niiden tuloksellisuutta. Yhteisen julkilausuman ja yhteisen lähestymistavan ohjeistus olisi myös otettava huomioon asianmukaisella tavalla ENISAn työohjelmissa, ENISAn arvioinneissa ja ENISAn raportointi- ja hallintokäytännöissä tässä asetuksessa.
- (57) Johtokunnan, jossa ovat edustettuna jäsenvaltiot ja komissio, olisi määriteltävä ENISAn toiminnan yleinen suunta ja varmistettava, että se hoitaa tehtäviään tämän asetuksen mukaisesti. Johtokunnalle olisi annettava tarvittavat valtuudet hyväksyä talousarvio, tarkastaa talousarvion toteuttamista, vahvistaa tarvittavat varainhoitoa koskevat säännöt, luoda avoimet menettelyt ENISAn päätöksentekoa varten, hyväksyä ENISAn yhtenäinen ohjelma-asiakirja, vahvistaa työjärjestyksensä, nimittää pääjohtaja sekä päättää tämän toimikauden jatkamisesta ja päättymisestä.
- (58) ENISAn moitteettoman ja tehokkaan toiminnan takaamiseksi komission ja jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että johtokunnan jäseniksi nimitettävillä henkilöillä on riittävä ammatillinen asiantuntemus ja asianmukainen kokemus. Johtokunnan työn jatkuvuuden varmistamiseksi komission ja jäsenvaltioiden olisi myös pyrittävä rajoittamaan johtokunnassa olevien edustajiensa vaihtuvuutta.
- (59) ENISAn moitteeton toiminta edellyttää, että sen pääjohtaja nimitetään ansioiden ja todistuksien osoitettujen hallinnollisten taitojen ja johtamistaitojen sekä kyberturvallisuuden kannalta merkityksellisen pätevyyden ja kokemuksen perusteella. Pääjohtajan tehtäviä olisi hoidettava täysin riippumattomasti. Pääjohtajan olisi laadittava ehdotus ENISAn vuotuisiksi työohjelmiksi kuultuaan ensin komissiota ja toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet varmistaa kyseisen työohjelman asianmukaisen toteuttamisen. Pääjohtajan olisi laadittava johtokunnalle esitettävä vuosikertomus, jossa käsitellään ENISAn vuotuisen työohjelman toteuttamista, sekä esitys ENISAn tuloja ja menoja koskevaksi ennakoarvioksi ja vastattava talousarvion toteuttamisesta. Pääjohtajan olisi myös voitava perustaa tilapäisiä työryhmiä erityisesti tieteellisten, teknisten, oikeudellisten tai sosioekonomisten erityiskysymysten käsittelyä varten. Tilapäisen työryhmän perustamista pidetään tarpeellisena etenkin ehdolla olevan eurooppalaisen kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmän, jäljempänä 'ehdolla oleva järjestelmä', valmisteluun liittyen. Pääjohtajan

olisi varmistettava, että tilapäisten työryhmien jäsenet valitaan huippuasiantuntemuksen perusteella ja siten, että pyritään varmistamaan sukupuolten tasapaino ja tarkasteltavien kysymysten edellyttämällä tavalla edustuksellinen tasapaino jäsenvaltioiden julkishallintojen, unionin toimielinten, elinten ja laitosten sekä yksityisen sektorin välillä, mukaan lukien toimiala, käyttäjät ja tiedeyhteisöä edustavat verkko- ja tietoturva-asiantuntijat.

- (60) Hallituksen olisi edistettävä johtokunnan moitteetonta toimintaa. Osana johtokunnan päätöksiin liittyvää valmistelutyötä sen olisi tutkittava yksityiskohtaisesti asiaan liittyvät tiedot ja tarkasteltava käytettävissä olevia vaihtoehtoja sekä tarjottava neuvoja ja ratkaisuja johtokunnan päätösten valmistelemiseksi.
- (61) ENISAlla olisi oltava neuvoa-antavana elimenä ENISAn neuvoa-antava ryhmä, jotta voitaisiin varmistaa säännöllinen vuoropuhelu yksityisen sektorin, kuluttajajärjestöjen ja muiden asianosaisten sidosryhmien kanssa. ENISAn neuvoa-antavan ryhmän, jonka johtokunta perustaa pääjohtajan ehdotuksesta, olisi keskityttävä sidosryhmiä koskeviin asioihin ja saatettava ne ENISAn tietoon. ENISAn neuvoa-antavan ryhmän kokoonpanossa ja tälle ryhmälle, jota kuullaan erityisesti työohjelmaluonnoksesta, annettavissa tehtävissä olisi varmistettava sidosryhmien riittävä edustus ENISAn työskentelyssä.
- (62) Olisi perustettava sidosryhmien kyberturvallisuuden sertifiointiryhmä auttamaan ENISAA ja komissiota helpottamaan asianomaisten sidosryhmien kuulemistä. Sidosryhmien kyberturvallisuuden sertifiointiryhmän jäsenten olisi edustettava oikeassa suhteessa toimialaa – sekä tieto- ja viestintätekniikan tuotteiden ja palvelujen kysyntä- että tarjontapuolta ja erityisesti pk-yrityksiä – digitaalisten palvelujen tarjoajia, eurooppalaisia ja kansainvälisiä standardointielimiä, kansallisia akkreditointielimiä, tietosuojaviranomaisia ja vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksia Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 765/2008⁽¹⁶⁾ mukaisesti, tiedeyhteisöä sekä kuluttajajärjestöjä.
- (63) ENISAlla olisi oltava säännöt eturistiriitojen ehkäisemisestä ja hallinnasta. ENISAn olisi sovellettava asiakirjojen saamista yleisön tutustuttavaksi koskevia asiaankuuluvia unionin säännöksiä, sellaisina kuin ne on vahvistettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1049/2001⁽¹⁷⁾. ENISAn suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä olisi noudatettava Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2018/1725⁽¹⁸⁾. ENISAn olisi noudatettava tietojen käsittelyä koskevia unionin toimielimiin sovellettavia säännöksiä ja kansallista lainsäädäntöä, erityisesti kun on kyse arkaluonteisista turvallisuusluokittelemattomista tiedoista ja Euroopan unionin turvallisuusluokitelluista tiedoista (EUCl).
- (64) Jotta voidaan varmistaa ENISAn täydellinen itsemääräämisoikeus ja riippumattomuus ja jotta ENISA pystyy suorittamaan uusia ja täydentäviä tehtäviä, myös ennakoimattomia tehtäviä hätätilanteissa, ENISALLE olisi annettava riittävä ja itsenäinen talousarvio, jonka tulot muodostuisivat ensisijaisesti unionin rahoitusosuudesta ja ENISAn työhön osallistuvien kolmansien maiden rahoitusosuuksista. Asianmukaiset määrärahat ovat äärimmäisen tärkeitä sen varmistamiseksi, että ENISALLA on riittävät valmiudet toteuttaa kaikki lisääntyvät tehtävänsä ja saavuttaa tavoitteensa. ENISAn henkilöstön enemmistön työtehtävien olisi liityttävä suoraan ENISAN toimeksiannon operatiiviseen täytäntöönpanoon. ENISAn isäntäjäsenvaltion ja minkä tahansa muun jäsenvaltion olisi voitava maksaa vapaaehtoisia rahoitusosuuksia ENISALLE. Unionin talousarviomenettelyä olisi sovellettava edelleen unionin yleisestä talousarviosta maksettaviin tukiin. Lisäksi tilintarkastustuomioistuimen olisi tarkastettava ENISAn tilit avoimuuden ja vastuuvollisuuden varmistamiseksi.
- (65) Kyberturvallisuussertifiointilla on tärkeä rooli lisättäessä tieto- ja viestintätekniikan tuotteiden, palvelujen ja prosessien turvallisuutta ja luottamusta niitä kohtaan. Digitaaliset sisämarkkinat ja erityisesti datatalous ja esineiden internet voivat menestyä vain, jos vallitsee yleinen julkinen luottamus siihen, että tällaisissa tuotteissa, palveluissa ja prosesseissa varmistetaan tietyn tasoinen kyberturvallisuus. Verkkoyhteyksillä varustetut ja automatisoidut autot, sähköiset terveyspalvelut, teollisuusautomaation ohjausjärjestelmät ja älykkäät sähköverkot ovat joitakin esimerkkejä aloista, joilla sertifiointi on jo laajalti käytössä tai tulee todennäköisesti käyttöön lähitulevaisuudessa. Direktiivillä (EU) 2016/1148 säännellyt alat ovat samalla aloja, joilla kyberturvallisuussertifiointilla on ratkaiseva merkitys.

⁽¹⁶⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 765/2008, annettu 9 päivänä heinäkuuta 2008, tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta (EUVL L 218, 13.8.2008, s. 30).

⁽¹⁷⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1049/2001, annettu 30 päivänä toukokuuta 2001, Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi (EYVL L 145, 31.5.2001, s. 43).

⁽¹⁸⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1725, annettu 23 päivänä lokakuuta 2018, luonnollisten henkilöiden suojelusta unionin toimielinten, elinten ja laitosten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta sekä asetuksen (EY) N:o 45/2001 ja päätöksen N:o 1247/2002/EY kumoamisesta (EUVL L 295, 21.11.2018, s. 39).

- (66) Vuonna 2016 antamassaan tiedonannossa ”Euroopan kyberresilienssijärjestelmän vahvistaminen sekä kilpailukykyisen ja innovatiivisen kyberturvallisuustoimialan tukeminen” komissio linjasi tarpeen ottaa käyttöön laadukkaita, kohtuuhintaisia ja yhteentoimivia kyberturvallisuustuotteita ja -ratkaisuja. Tieto- ja viestintätekniikan tuotteiden, palvelujen ja prosessien tarjonta sisämarkkinoilla on edelleen maantieteellisesti hyvin hajanaista. Tämä johtuu siitä, että Euroopan kyberturvallisuusala on kehittynyt suurelta osin kansallisista valtiollisen kysynnän lähtökohdista. Kyberturvallisuuden alalla sisämarkkinoiden toimintapuutteisiin kuuluu lisäksi yhteentoimivien ratkaisujen (teknisten standardien), toimintatapojen ja unionin laajuisten sertifiointimekanismien puuttuminen. Tämä yhtäältä vaikeuttaa eurooppalaisten yritysten kilpailua niin kansallisella kuin Euroopan ja maailmanlaajuisellakin tasolla. Toisaalta se vähentää yksilöiden ja yritysten saatavilla olevan hyödyllisen ja käyttökelpoisen kyberturvallisuusteknologian valinnanvaraa. Samoin myös komission vuonna 2017 antamassaan tiedonannossa ”Digitaalisten sisämarkkinoiden strategian täytäntöönpanon väliarviointi – Yhdenmetyt digitaaliset sisämarkkinat kaikille” komissio korosti tarvetta huolehtia verkkoon liitettyjen tuotteiden ja järjestelmien turvallisuudesta ja totesi, että luomalla tieto- ja viestintätekniikan turvallisuudelle eurooppalaiset puitteet, joissa annetaan säännöt tieto- ja viestintätekniikan turvallisuussertifiointin järjestämisestä unionissa, voitaisiin sekä ylläpitää luottamusta internetiin että puuttua sisämarkkinoiden nykyiseen hajanaisuuteen.
- (67) Tieto- ja viestintätekniikan tuotteiden, palvelujen ja prosessien kyberturvallisuussertifiointia käytetään tällä hetkellä vain vähäisessä määrin. Kun sitä käytetään, käyttö rajoittuu enimmäkseen jäsenvaltioiden tasolle tai teollisuuslähtöisten järjestelmien piiriin. Tässä yhteydessä yhden kansallisen kyberturvallisuussertifiointin myöntävän viranomaisen myöntämää sertifikaattia ei periaatteessa tunnusteta muissa jäsenvaltioissa. Yritykset voivat näin ollen joutua sertifioimaan tieto- ja viestintätekniikan tuotteensa, palvelunsa ja prosessinsa useissa jäsenvaltioissa, joissa ne toimivat, esimerkiksi voidakseen osallistua kansallisiin hankintamenettelyihin, mikä aiheuttaa yrityksille lisäkustannuksia. Syntymässä on uusia järjestelmiä, mutta vaikuttaa siltä, ettei ole olemassa johdonmukaista ja kokonaisvaltaista lähestymistapaa laaja-alaisiin kyberturvallisuuskysymyksiin esimerkiksi esineiden internetin alalla. Nykyisissä järjestelmissä on merkittäviä puutteita ja eroja, jotka liittyvät niiden tuotekatteeseen, varmuustasoihin, aineellisiin edellytyksiin ja tosiasialliseen käyttöön, mikä haittaa vastavuoroisten tunnustamismekanismien toimintaa unionissa.
- (68) Joillain toimilla on jo pyritty varmistamaan sertifikaattien vastavuoroinen tunnustaminen unionissa. Niiden tavoitteet on kuitenkin saavutettu vain osittain. Tärkein esimerkki tästä on johtavien virkamiesten tietoturvaluokituksen (SOG-IS) vastavuoroista tunnustamista koskeva sopimus (MRA). SOG-IS on tärkein malli yhteistyölle ja vastavuoroiselle tunnustamiselle turvallisuussertifiointin alalla, mutta siihen kuuluu vain osa unionin jäsenvaltioista. Tämä seikka on rajoittanut SOG-ISia koskevan MRA-sopimuksen toimivuutta sisämarkkinoiden kannalta.
- (69) Sen vuoksi on tarpeen omaksua yhteinen lähestymistapa ja perustaa eurooppalainen kyberturvallisuuden sertifiointikehyks, jossa vahvistetaan tärkeimmät horisontaaliset vaatimukset kehitettävälle eurooppalaisille kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmille ja jonka ansiosta tieto- ja viestintätekniikan tuotteita, palveluja ja prosesseja koskevat eurooppalaiset kyberturvallisuussertifikaatit ja EU-vaatimustenmukaisuusilmoitukset voidaan tunnustaa ja niitä voidaan käyttää kaikissa jäsenvaltioissa. Tässä yhteydessä on olennaista käyttää perustana nykyisiä kansallisia ja kansainvälisiä järjestelmiä sekä vastavuoroisen tunnustamisen järjestelmiä, erityisesti SOG-IS-järjestelmää, sekä mahdollistaa sujuva siirtyminen tällaisten järjestelmien piiriin kuuluvista nykyisistä järjestelmistä eurooppalaisen kehyksen mukaisiin uusiin järjestelmiin. Eurooppalaisen sertifiointikehyksen olisi palveltava kahta tarkoitusta. Ensinnäkin sen pitäisi lisätä luottamusta tieto- ja viestintätekniikan tuotteisiin, palveluihin ja prosesseihin, jotka on sertifioitu eurooppalaisten kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmien mukaisesti. Toiseksi sen pitäisi auttaa välttämään tilanne, jossa käytössä on monia keskenään ristiriitaisia tai päällekkäisiä kansallisia kyberturvallisuussertifiointejä, ja auttaa siten vähentämään digitaalisilla sisämarkkinoilla yrityksille aiheutuvia kustannuksia. Eurooppalaisten kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmien olisi oltava syrjimättömiä ja eurooppalaisiin tai kansainvälisiin standardeihin perustuvia, paitsi jos kyseiset standardit ovat tehottomia tai epäasianmukaisia unionin oikeutettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.
- (70) Eurooppalaisen kyberturvallisuuden sertifiointikehyksen on oltava yhdenmukainen kaikissa jäsenvaltioissa, jotta vältetään ns. sertifiointishoppailu jäsenvaltioiden erilaisten vaatimustasojen vuoksi.
- (71) Eurooppalaisten kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmien olisi perustettava siihen, mikä on jo käytössä kansainvälisellä ja kansallisella tasolla, ja tarvittaessa eri foorumeiden ja konsortioiden teknisiin eritelmiin, nykyisten vahvuuksien hyödyntämiseen sekä heikkouksien arviointiin ja korjaamiseen.
- (72) Tarvitaan joustavia kyberturvallisuusratkaisuja, jotta toimialalla olisi etumatkaa kyberuhkiin nähden, joten sertifiointijärjestelmät olisi suunniteltava niin, että vältetään nopean vanhentumisen riski.

- (73) Komissiolle olisi siirrettävä valta hyväksyä eurooppalaiset kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmät yksittäisille tieto- ja viestintätekniikan tuotteiden, palvelujen ja prosessien ryhmille. Kansallisten kyberturvallisuussertifiointin myöntävien viranomaisten olisi vastattava näiden järjestelmien täytäntöönpanosta ja valvonnasta, ja näiden järjestelmien mukaisesti myönnettyjen sertifikaattien olisi oltava voimassa ja tunnustettuja kaikkialla unionissa. Toimialan tai muiden yksityisten organisaatioiden ylläpitämien sertifiointijärjestelmien ei tulisi kuulua tämän asetuksen soveltamisalaan. Tällaisia järjestelmiä ylläpitävien elinten olisi kuitenkin voitava ehdottaa, että komissio ottaa tällaiset järjestelmät lähtökohdaksi niiden hyväksymiseksi eurooppalaisena kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmänä.
- (74) Tämän asetuksen säännökset eivät saisi vaikuttaa unionin lainsäädäntöön, jossa annetaan erityiset säännöt tieto- ja viestintätekniikan tuotteiden, palvelujen ja prosessien sertifiointista. Erityisesti asetuksessa (EU) 2016/679 säädetään sertifiointimekanismeista sekä tietosuojasinetistä ja -merkeistä, joiden tarkoituksena on osoittaa, että rekisterinpitäjät ja henkilötietojen käsittelijät noudattavat kyseistä asetusta käsittelytoimia suorittaessaan. Rekisteröityjen olisi tällaisten sertifiointimekanismien ja tietosuojasinetien ja -merkkien avulla voitava nopeasti arvioida asianomaisten tieto- ja viestintätekniikan tuotteiden, palvelujen ja prosessien tietosuojataso. Tämä asetus ei rajoita tietojenkäsittelytoimintojen sertifiointia asetuksen (EU) 2016/679 mukaisesti, ei myöskään silloin, kun nämä toimet on sisällytetty tieto- ja viestintätekniikan tuotteisiin, palveluihin ja prosesseihin.
- (75) Eurooppalaisten kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmien tarkoituksena olisi oltava varmistaa, että tällaisissa järjestelmissä sertifioidut tieto- ja viestintätekniikan tuotteet, palvelut ja prosessit täyttävät määritellyt vaatimukset, joiden tavoitteena on suojella tallennettujen, siirrettävien tai käsiteltävien tietojen tai niihin liittyvien, kyseisissä tuotteissa, palveluissa ja prosesseissa tarjottavien tai välitettävien tuotteiden, toimintojen ja palvelujen käytettävyyttä, aitoutta, eheyttä ja luottamuksellisuutta niiden koko elinkaaren ajan. Tässä asetuksessa ei ole mahdollista määritellä yksityiskohtaisesti kyberturvallisuusvaatimuksia kaikille tieto- ja viestintätekniikan tuotteille, palveluille ja prosesseille. Tieto- ja viestintätekniikan tuotteet, palvelut ja prosessit ja niihin tuotteisiin, palveluihin ja prosesseihin liittyvät kyberturvallisuustarpeet ovat niin moninaiset, että on hyvin vaikeaa määritellä yleisiä kyberturvallisuusvaatimuksia, jotka olisivat voimassa kaikissa olosuhteissa. Siksi kyberturvallisuus olisi määriteltävä laajasti ja yleisesti sertifiointitarkoituksia varten, ja sitä olisi täydennettävä erityisillä kyberturvallisuustavoitteilla, jotka on tarpeen ottaa huomioon suunniteltaessa eurooppalaisia kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmiä. Järjestelyt, joilla tällaiset tavoitteet saavutetaan yksittäisissä tieto- ja viestintätekniikan tuotteissa, palveluissa ja prosesseissa, olisi täsmennettävä yksityiskohtaisemmin komission hyväksymien yksittäisten sertifiointijärjestelmien tasolla, esimerkiksi viittaamalla standardeihin tai teknisiin eritelmiin, jos asianmukaisia standardeja ei ole saatavilla.
- (76) Eurooppalaisissa kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmissä käytettävien teknisten eritelmien olisi oltava Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1025/2012⁽¹⁹⁾ liitteessä II esitettyjen vaatimusten mukaiset. Poikkeuksia niihin periaatteisiin voidaan kuitenkin katsoa tarvittavan asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa, joissa kyseisiä teknisiä eritelmiä käytetään eurooppalaisen kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmän varmuustasolla "korkea". Tällaisten poikkeusten syyt olisi asetettava julkisesti saataville.
- (77) Sertifiointiin kuuluva vaatimustenmukaisuuden arviointi on menettely, jossa arvioidaan, täyttyvätkö tieto- ja viestintätekniikan tuotteeseen, palveluun tai prosessiin liittyvät määritellyt vaatimukset. Arvioinnin tekee riippumaton kolmas osapuoli, joka ei ole arvioinnin kohteena olevien tieto- ja viestintätekniikan tuotteiden, palvelujen tai prosessien valmistaja tai tarjoaja. Eurooppalainen kyberturvallisuussertifikaatti olisi myönnettävä, kun tieto- tai viestintätekniikan tuote, palvelu tai prosessi on läpäissyt arvioinnin. Eurooppalaista kyberturvallisuussertifikaattia olisi pidettävä vahvistuksena siitä, että kyseinen arviointi on tehty asianmukaisesti. Eurooppalaisessa kyberturvallisuusjärjestelmässä olisi varmuustasosta riippuen määritettävä, myöntääkö eurooppalaisen kyberturvallisuussertifikaatin yksityinen taho vai julkinen elin. Vaatimustenmukaisuuden arviointi ja sertifiointi eivät sinänsä takaa, että sertifioidut tieto- ja viestintätekniikan tuotteet, palvelut ja prosessit ovat kyberturvallisia. Ne ovat pikemminkin menettelyjä ja teknisiä menetelmiä, jotka todistavat, että tieto- ja viestintätekniikan tuotteet, palvelut ja prosessit on testattu ja että ne täyttävät tietyt kyberturvallisuusvaatimukset, jotka on vahvistettu muualla, esimerkiksi teknisissä standardeissa.
- (78) Eurooppalaisten kyberturvallisuussertifikaattien käyttäjien olisi valittava asianmukainen sertifiointi ja siihen liittyvät turvallisuusvaatimukset tieto- ja viestintätekniikan tuotteeseen, palveluun tai prosessiin liittyvien riskien analyysin perusteella. Varmuustason olisi näin ollen vastattava tieto- ja viestintätekniikan tuotteen, palvelun tai prosessin käyttötarkoitukseen liittyvän riskin tasoa.

⁽¹⁹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1025/2012, annettu 25 päivänä lokakuuta 2012, eurooppalaisesta standardoinnista, neuvoston direktiivien 89/686/ETY ja 93/15/ETY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 94/9/EY, 94/25/EY, 95/16/EY, 97/23/EY, 98/34/EY, 2004/22/EY, 2007/23/EY, 2009/23/EY ja 2009/105/EY muuttamisesta ja neuvoston päätöksen 87/95/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 1673/2006/EY kumoamisesta (EUVL L 316, 14.11.2012, s. 12).

- (79) Eurooppalaisissa kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmissä voidaan määrätä, että vaatimustenmukaisuuden arviointi on pelkästään tieto- ja viestintätekniikan tuotteiden, palvelujen ja prosessien valmistajan tai tarjoajan vastuulla, jäljempänä 'vaatimustenmukaisuuden itsearviointi'. Tällaisissa tapauksissa olisi riittävää, että tieto- ja viestintätekniikan tuotteen, palvelun tai prosessin valmistaja tai tarjoaja tekee itse kaikki tarkastukset, joilla varmistetaan, että tieto- tai viestintätekniikan tuote, palvelu tai prosessi on eurooppalaisen kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmän mukainen. Vaatimustenmukaisuuden itsearviointi olisi katsottava asianmukaiseksi sellaisten yksinkertaisten tieto- ja viestintätekniikan tuotteiden, palvelujen ja prosessien yhteydessä, jotka aiheuttavat vain vähäisen riskin yleisölle, kuten esimerkiksi yksinkertaiset suunnittelu- ja tuotantomekanismit. Vaatimustenmukaisuuden itsearviointi olisi lisäksi sallittava vain varmuustasoltaan perustason tieto- ja viestintätekniikan tuotteille, palveluille ja prosesseille.
- (80) Eurooppalaisissa kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmissä voidaan tieto- ja viestintätekniikan tuotteiden, palvelujen ja prosessien yhteydessä käyttää sekä vaatimustenmukaisuuden itsearviointeja että sertifiointeja. Tällaisen tilanteen varalta järjestelmässä olisi määriteltävä selkeät ja ymmärrettävät käytännöt, joiden avulla kuluttajat ja muut käyttäjät erottavat, minkä tieto- ja viestintätekniikan tuotteiden, palvelujen ja prosessien arvioinnista on vastannut valmistaja tai tarjoaja ja mitkä tieto- ja viestintätekniikan tuotteet, palvelut ja prosessit on sertifiointu kolmas osapuoli.
- (81) Tieto- ja viestintätekniikan tuotteiden, palvelujen ja prosessien valmistajan tai tarjoajan, joka tekee vaatimustenmukaisuuden itsearvioinnin, olisi vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyn yhteydessä voitava antaa ja allekirjoittaa EU-vaatimustenmukaisuusilmoitus. EU-vaatimustenmukaisuusilmoitus on asiakirja, jossa todetaan, että tietty tieto- ja viestintätekniikan tuote, palvelu tai prosessi on järjestelmässä asetettujen vaatimusten mukainen. Antamalla ja allekirjoittamalla EU-vaatimustenmukaisuusilmoituksen valmistaja tai palveluntarjoaja ottaa vastuun siitä, että tieto- ja viestintätekniikan tuote, palvelu tai prosessi on eurooppalaisessa kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmässä asetettujen oikeudellisten vaatimusten mukainen. Jäljennös EU-vaatimustenmukaisuusilmoituksesta olisi toimitettava kansalliselle kyberturvallisuussertifiointin myöntävälle viranomaiselle ja ENISAlle.
- (82) Tieto- ja viestintätekniikan tuotteiden, palvelujen tai prosessien valmistajan tai tarjoajan olisi asetettava EU-vaatimustenmukaisuusilmoitus, tekniset asiakirjat ja kaikki tieto- ja viestintätekniikan tuotteiden, palvelujen ja prosessien eurooppalaisessa kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmässä asetettujen vaatimusten mukaisuutta koskevat muut tiedot toimivaltaisen kansallisen kyberturvallisuussertifiointin myöntävän viranomaisen saataville asianomaisessa eurooppalaisessa kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmässä määrätyn ajanjakson ajaksi. Teknisissä asiakirjoissa olisi eriteltävä sovellettavat järjestelmän mukaiset vaatimukset, ja niiden olisi katettava tieto- ja viestintätekniikan tuotteen, palvelun tai prosessin suunnittelu, valmistus ja toiminta siinä määrin kuin se on olennaista itsearvioinnin noudattamisen kannalta. Tekniset asiakirjat olisi laadittava siten, että niiden perusteella voidaan arvioida, noudattaako tieto- ja viestintätekniikan tuote, palvelu tai prosessi kyseisen järjestelmän mukaan sovellettavia vaatimuksia.
- (83) Eurooppalaisen kyberturvallisuuden sertifiointikehyksen hallinnossa otetaan huomioon jäsenvaltioiden osallistuminen sekä sidosryhmien asianmukainen osallistuminen ja vahvistetaan komission rooli eurooppalaisen kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmien suunnittelussa, ehdottamisessa, pyytämisessä, valmistelussa, hyväksymisessä ja uudelleentarkastelussa.
- (84) Komission olisi valmistettava Euroopan kyberturvallisuuden sertifiointiryhmän ja sidosryhmien kyberturvallisuuden sertifiointiryhmän tuella ja avoimen ja laajan kuulemisen jälkeen eurooppalaisia kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmiä koskeva unionin jatkuva työohjelma ja julkaistava se asiakirjana, joka ei ole oikeudellisesti sitova. Unionin jatkuvan työohjelman olisi oltava strateginen asiakirja, jonka ansiosta erityisesti toimiala, kansalliset viranomaiset ja standardointielimet voivat erityisesti valmistella tulevia eurooppalaisia kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmiä etukäteen. Unionin jatkuvan työohjelman olisi sisällettävä monivuotinen yleiskatsaus sellaisia ehdolla olevia järjestelmiä koskevista pyynnöistä, jotka komissio aikoo toimittaa ENISAlle valmisteltaviksi perusteltujen syiden pohjalta. Komission olisi otettava huomioon unionin jatkuva työohjelma laatiessaan tieto- ja viestintätekniikan standardointia koskevaa jatkuvaa suunnitelmaa sekä eurooppalaisille standardointiorganisaatioille osoitettuja standardointipyynnöitä. Ottaen huomioon uuden teknologian nopea käyttöönotto ja, aiemmin tuntemattomien kyberturvallisuusriskien ilmaantuminen ja lainsäädännön ja markkinoiden kehittyminen, komission tai Euroopan kyberturvallisuuden sertifiointiryhmän olisi voitava pyytää ENISAA valmistelemaan sellaisia ehdolla olevia järjestelmiä, jotka eivät sisälly unionin jatkuvaan työohjelmaan. Komission ja Euroopan kyberturvallisuuden sertifiointiryhmän olisi tällöin arvioitava myös tällaisten pyyntöjen tarpeellisuus ottamalla huomioon tämän asetuksen yleiset päämäärät ja tavoitteet sekä tarve varmistaa ENISAn suunnittelun ja resurssien käytön jatkuvuus.

Tällaisen pyynnön saatuaan ENISAn olisi valmistettava tieto- ja viestintätekniikan tuotteita, palveluja tai prosesseja varten ehdolla olevat järjestelmät ilman aiheutonta viivytystä. Komission olisi arvioitava pyyntönsä kyseisiin markkinoihin kohdistuvia myönteisiä ja kielteisiä vaikutuksia etenkin pk-yritysten, innovoinnin, kyseisille markkinoille pääsyn esteiden sekä loppukuluttajille aiheutuvien kustannusten kannalta. Komissiolle olisi annettava valtuudet hyväksyä ENISAn valmisteleman ehdolla olevan järjestelmän pohjalta eurooppalainen kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmä täytäntöönpanosäädöksillä. Kun otetaan huomioon tämän asetuksen yleinen tarkoitus ja siinä määritellyt turvallisuustavoitteet, komission hyväksymissä eurooppalaisissa kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmissä olisi määritettävä tietyt vähimmäistekijät yksittäisen järjestelmän kohteen, soveltamisalan ja toiminnan osalta. Näihin tekijöihin olisi sisällyttävä muun muassa kyberturvallisuussertifiointin soveltamisala ja kohde, mukaan lukien sertifiointin kattamat tieto- ja viestintätekniikan tuotteiden, palvelujen ja prosessien luokat, yksityiskohtainen eritelmä kyberturvallisuusvaatimuksista esimerkiksi viittaamalla standardeihin tai teknisiin eritelmiin, yksittäiset arviointiperusteet ja -menetelmät sekä tarkoitettu varmuustaso ("perustaso", "korotettu" tai "korkea") ja tarvittaessa arviointitasot. ENISAn olisi voitava asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa hylätä Euroopan kyberturvallisuuden sertifiointiryhmän pyyntö. Johtokunnan olisi tehtävä tällaiset päätökset, ja ne olisi perusteltava.

- (85) ENISAn olisi ylläpidettävä verkkosivustoa, jolla annetaan tietoa eurooppalaisista kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmistä ja tehdään niitä tunnetuiksi. Tietojen olisi sisällettävä muun muassa pyynnöt valmistella ehdolla oleva järjestelmä sekä palaute, jota ENISA on saanut valmisteluvaiheessa tehdyistä kuulemisista. Verkkosivustolla olisi annettava tietoa myös tämän asetuksen nojalla myönnettyistä eurooppalaisista kyberturvallisuuden sertifiikaateista ja annetuista EU-vaatimustenmukaisuusilmoituksista, myös tällaisten eurooppalaisten kyberturvallisuuden sertifiikaattien ja EU-vaatimustenmukaisuusilmoitusten peruuttamisesta tai vanhentumisesta. Verkkosivustolla olisi myös ilmoitettava ne kansalliset kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmät, jotka on korvattu eurooppalaisella kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmällä.
- (86) Eurooppalaisen sertifiointijärjestelmän mukainen varmuustaso luo perustan sille, että tietty tieto- ja viestintätekniikan tuote, palvelu tai prosessi täyttää tietyn eurooppalaisen kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmän mukaiset turvallisuusvaatimukset. Sertifioituja tieto- ja viestintätekniikan tuotteita, palveluja ja prosesseja koskevan eurooppalaisessa kyberturvallisuuden sertifiointikehyksen yhdenmukaisuuden varmistamiseksi eurooppalaisessa kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmässä olisi oltava mahdollista määrittää kyseisen järjestelmän nojalla myönnettyjen eurooppalaisten kyberturvallisuussertifiikaattien ja EU-vaatimustenmukaisuusilmoitusten varmuustasot. Kussakin eurooppalaisessa kyberturvallisuuden sertifiikaatissa viitattaisiin johonkin kolmesta varmuustasosta: "perustaso", "korotettu" tai "korkea". EU-vaatimustenmukaisuusilmoituksessa voitaisiin puolestaan viitata vain perustason varmuustasoon. Varmuustasot antaisivat tieto- ja viestintätekniikan tuotteen, palvelun tai prosessin arvioinnille vastaavan tiukkuuden ja kattavuuden, ja ne määritettäisiin viittaamalla teknisiin eritelmiin, standardeihin ja niihin liittyviin menetelmiin (myös teknisiin tarkastuksiin), joiden tarkoituksena on lieventää tai ehkäistä poikkeamia. Kunkin varmuustason olisi oltava yhdenmukainen eri aloilla, joilla sertifiointeja käytetään.
- (87) Eurooppalaisessa kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmässä voitaisiin määritellä useita arviointitasoja sen mukaan, miten tiukkoja ja kattavia arviointimenetelmiä käytetään. Arviointitasojen olisi vastattava varmuustasoja ja ne olisi määriteltävä asianmukaisten osatekijöiden perusteella. Tieto- ja viestintätekniikan tuotteen, palvelun tai prosessin olisi kaikilla varmuustasoilla sisällettävä tietty määrä järjestelmässä määriteltyjä turvallisia toimintoja, joita voivat olla esimerkiksi ennalta turvalliseksi määritetty kokoonpano, allekirjoitettu koodi, suojatut päivitykset ja hyväksikäyttömenetelmien lieventäminen sekä koko pino- tai kekomuistin suojaukset. Näiden toimintojen kehitystyössä ja ylläpidossa olisi noudatettava turvallisuuskeskeistä toimintatapaa ja hyödynnettävä siihen liittyviä välineitä. Näin varmistetaan, että ohjelmistoon ja laitteistoon saadaan luotettavasti sisällytettyä toimivia mekanismeja.
- (88) Varmuustason "perustaso" arvioinnissa olisi käsiteltävä vähintään seuraavat varmuuden osatekijät: arvioinnin olisi sisällettävä vähintään vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen arvio tieto- ja viestintätekniikan tuotteen, palvelun tai prosessin teknisistä asiakirjoista. Jos sertifiointiin sisältyy tieto- ja viestintätekniikan prosesseja, tekninen arviointi olisi tehtävä myös prosessille, jota käytetään tieto- ja viestintätekniikan tuotteen tai palvelun suunnitteluun, kehittämiseen ja ylläpitoon. Tapauksissa, joissa eurooppalaisen kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmän mukaan voidaan soveltaa vaatimustenmukaisuuden itsearviointia, olisi katsottava riittäväksi, että kyseinen valmistaja tai palveluntarjoaja tekee itsearviointin tieto- ja viestintätekniikan tuotteen, palvelun tai prosessin vaatimustenmukaisuudesta sertifiointijärjestelmän suhteen.
- (89) Varmuustason "korotettu" arvioinnissa olisi varmuustason "perustaso" vaatimusten lisäksi vähintään todennettava, noudattavatko tieto- ja viestintätekniikan tuotteen, palvelun tai prosessin turvallisuustoiminnot sen teknisiä asiakirjoja.

- (90) Varmuustason ”korkea” arviointiin olisi varmuustason ”korotettu” vaatimusten lisäksi vähintään sisällyttävä tehokkuudesta, jolla arvioidaan tieto- ja viestintäteknikan tuotteen, palvelun tai prosessin turvallisuustoimintojen vastustuskykyä sellaisten henkilöiden suorittamia vaativia pitkälle kehittyneitä kyberhyökkäyksiä vastaan, joilla on huomattavaa osaamista ja resursseja.
- (91) Eurooppalaisen kyberturvallisuussertifiointin ja EU-vaatimustenmukaisuusilmoituksen käytön olisi oltava jatkossakin vapaaehtoista, jollei toisin säädetä unionin lainsäädännössä tai unionin oikeuden mukaisesti hyväksytyssä jäsenvaltioiden lainsäädännössä. Jos yhdenmukaista lainsäädäntöä ei ole, jäsenvaltiot voivat hyväksyä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/1535⁽²⁰⁾ mukaisia kansallisia teknisiä määräyksiä, joissa säädetään pakollisesta eurooppalaisen kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmän mukaisesta sertifiointista. Jäsenvaltiot voivat myös käyttää eurooppalaista kyberturvallisuussertifiointia julkisissa hankinnoissa ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/24/EU⁽²¹⁾ yhteydessä.
- (92) Joillakin aloilla saattaa myöhemmin olla tarpeen vahvistaa erityisiä kyberturvallisuusvaatimuksia ja tehdä tiettyjen tieto- ja viestintäteknikan tuotteiden, palvelujen tai prosessien sertifiointista pakollista kyberturvallisuuden tason parantamiseksi unionissa. Komission olisi säännöllisesti seurattava hyväksytyjen eurooppalaisten kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmien vaikutuksia turvallisten tieto- ja viestintäteknikan tuotteiden, palvelujen ja prosessien saatavuuteen sisämarkkinoilla sekä säännöllisesti arvioitava, missä määrin tieto- ja viestintäteknikan tuotteiden, palvelujen ja prosessien valmistajat tai tarjoajat käyttävät sertifiointijärjestelmiä unionissa. Eurooppalaisten kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmien tehokkuutta ja sitä, olisiko tietyt järjestelmät tehtävä pakollisiksi, olisi arvioitava kyberturvallisuuteen liittyvän unionin lainsäädännön ja erityisesti direktiivin (EU) 2016/1148 valossa ottaen huomioon keskeisten palvelujen tarjoajien käyttämien verkko- ja tietojärjestelmien turvallisuus.
- (93) Eurooppalaisten kyberturvallisuussertifikaattien ja EU-vaatimustenmukaisuusilmoitusten olisi autettava loppukäyttäjää tekemään tietoon perustuvia valintoja. Sen vuoksi tieto- ja viestintäteknikan tuotteiden, prosessien ja palvelujen, jotka on sertifioitu tai joista on annettu EU-vaatimustenmukaisuusilmoitus, mukana olisi oltava jäsennellyssä muodossa tietoja, jotka on mukautettu suunnitellun loppukäyttäjän odotettuun tekniseen tasoon. Kaikkien tällaisten tietojen olisi oltava saatavilla verkossa ja tapauksen mukaan fyysisessä muodossa. Loppukäyttäjän olisi voitava saada tiedot sertifiointijärjestelmän numerosta ja varmuustasosta, kuvaus tieto- ja viestintäteknikan tuotteen, palvelun tai prosessin kyberturvallisuusriskeistä ja tieto sertifikaatin myöntävästä viranomaisesta tai elimestä tai heidän pitäisi voida saada kopio eurooppalaisesta kyberturvallisuussertifikaatista. Lisäksi loppukäyttäjälle olisi tiedotettava tieto- ja viestintäteknikan tuotteiden, prosessien tai palvelujen valmistajan tai tarjoajan noudattamasta kyberturvallisuuden tukemista koskevasta toimintapolitiikasta, eli siitä, kuinka kauan loppukäyttäjä voi odottaa saavansa kyberturvallisuuspäivityksiä tai -korjauksia. Tarvittaessa olisi annettava neuvontaa toimista tai asetuksista, joita loppukäyttäjä voi toteuttaa tieto- ja viestintäteknikan tuotteen, prosessin tai palvelun kyberturvallisuuden ylläpitämiseksi tai parantamiseksi, sekä yhteystiedot keskitetystä yhteyspisteestä, johon voi raportoida ja josta voi saada tukea kyberhyökkäysten tapauksissa (automaattisen raportoinnin lisäksi). Tiedot olisi päivitettävä säännöllisesti, ja niiden olisi saatettava saataville verkkosivustolla, joka tarjoaa tietoa eurooppalaisista kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmistä.
- (94) Jotta voitaisiin saavuttaa tämän asetuksen tavoitteet ja välttää hajanaisuus sisämarkkinoilla, sellaisten kansallisten kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmien tai -menettelyjen, joiden kattamat tieto- ja viestintäteknikan tuotteet, palvelut tai prosessit kuuluvat jonkin eurooppalaisen kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmän soveltamisalaan, olisi lakattava tuottamasta oikeusvaikutuksia alkaen päivästä, jonka komissio vahvistaa täytäntöönpanosäädöksillä. Jäsenvaltiot eivät myöskään saisi ottaa käyttöön uusia kansallisia kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmiä tieto- ja viestintäteknikan tuotteille, palveluille tai prosesseille, jotka kuuluvat jo jonkin olemassa olevan eurooppalaisen kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmän soveltamisalaan. Jäsenvaltioita ei kuitenkaan tulisi estää hyväksymästä tai pitämästä voimassa kansallisia kyberturvallisuussertifiointijärjestelmiä kansallisen turvallisuuden nimissä. Jäsenvaltioiden olisi toimitettava komissiolle ja Euroopan kyberturvallisuuden sertifiointiryhmälle tieto aikomuksestaan laatia uusia kansallisia kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmiä. Komission ja Euroopan kyberturvallisuuden sertifiointiryhmän olisi arvioitava uuden kansallisen kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmän vaikutuksia sisämarkkinoiden moitteettomaan toimintaan ja sitä, olisiko strategisesti asianmukaista pyytää käyttämään sen sijaan eurooppalaista kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmää.
- (95) Eurooppalaisten kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmien tarkoituksena on auttaa yhdenmukaistamaan kyberturvallisuuskäytäntöjä unionissa. Niiden on tarpeen lisätä kyberturvallisuuden tasoa unionissa. Eurooppalaisten kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmien suunnittelussa olisi otettava huomioon myös kyberturvallisuusalan uusien innovaatioiden kehittäminen ja mahdollistettava ne.

⁽²⁰⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/1535, annettu 9 päivänä syyskuuta 2015, teknisiä määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisesta noudatettavasta menettelystä (EUVL L 241, 17.9.2015, s. 1).

⁽²¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/24/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, julkisista hankinnoista ja direktiivin 2004/18/EY kumoamisesta (EUVL L 94, 28.3.2014, s. 65).

- (96) Eurooppalaisissa kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmissä olisi otettava huomioon olemassa olevat ohjelmien ja laitteistojen kehitysmenetelmät ja erityisesti usein tapahtuvien ohjelmisto- tai valmisohjelmistopäivitysten vaikutus yksittäisiin eurooppalaisiin kyberturvallisuussertifikaatteihin. Eurooppalaisissa kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmissä olisi täsmennettävä olosuhteet, joiden vallitessa päivitys voi edellyttää tieto- ja viestintäteknikan tuotteen, palvelun tai prosessin sertifiointia uudelleen tai yksittäisen eurooppalaisen kyberturvallisuussertifikaatin kattavuuden supistamista ottaen huomioon päivityksen mahdolliset haitalliset vaikutukset kyseisen sertifikaatin turvallisuusvaatimusten mukaisuuteen.
- (97) Kun eurooppalainen kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmä on hyväksytty, tieto- ja viestintäteknikan tuotteiden, palvelujen tai prosessien valmistajien tai tarjoajien olisi voitava jättää tuotteidensa tai palvelujensa sertifiointia koskeva hakemus valitsemalleen vaatimustenmukaisuuden arviointilaitokselle kaikkialla unionissa. Kansallisten vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten olisi saatava akkreditointi kansalliselta akkreditointielimeltä, jos ne täyttävät tässä asetuksessa vahvistetut tietyt erityiset vaatimukset. Akkreditointi olisi myönnettävä enintään viideksi vuodeksi, ja se olisi uusittava samoin edellytyksin, jos vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos edelleen täyttää vaatimukset. Kansallisten akkreditointielinten olisi rajoitettava vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen akkreditointia, keskeytettävä sen voimassaolo tai peruutettava se, jos akkreditoinnin edellytykset eivät täyty tai eivät enää täyty tai jos vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen toiminta rikkoo tätä asetusta.
- (98) Kansallisessa lainsäädännössä olevat viittaukset kansallisiin standardeihin, jotka eivät ole enää voimassa eurooppalaisen kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmän tultua voimaan, voivat mahdollisesti aiheuttaa. Jäsenvaltioiden olisi sen vuoksi otettava eurooppalaisen kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmän hyväksyminen huomioon kansallisessa lainsäädännössään.
- (99) Toisiaan vastaavien standardien soveltamiseksi koko unionissa, vastavuoroisen tunnustamisen helpottamiseksi sekä eurooppalaisten kyberturvallisuussertifikaattien ja EU-vaatimustenmukaisuusilmoitusten yleisen hyväksymisen edistämiseksi on perustettava kansallisten kyberturvallisuussertifiointin myöntävien viranomaisten välinen vertaisarviointijärjestelmä. Vertaisarvioinnin olisi katettava menettelyt tieto- ja viestintäteknikan tuotteiden, palvelujen ja prosessien eurooppalaisten kyberturvallisuussertifikaattien mukaisuuden valvontaa, itsearviointeja tekevien menettelyt tieto- ja viestintäteknikan tuotteiden, palvelujen tai prosessien valmistajien tai tarjoajien velvoitteiden seuranta ja vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten valvontaa varten sekä varmuustason ”korkea” sertifikaatteja myöntävien elinten henkilöstön asiantuntemuksen asianmukaisuus. Komission olisi voitava täytäntöönpanosäädöksellä vahvistaa vertaisarviointeja varten vähintään viisivuotinen suunnitelma sekä säädettävä vertaisarviointijärjestelmän toimintaa koskevista kriteereistä ja menetelmistä.
- (100) Sanotun vaikuttamatta perustettavan yleisen vertaisarviointijärjestelmän soveltamiseen, joka kattaa kaikki eurooppalaiseen kyberturvallisuuden sertifiointikehykseen kuuluvat kansalliset kyberturvallisuussertifiointin myöntävät viranomaiset, tiettyihin eurooppalaiseen kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmiin voi sisältyä vertaisarviointimekanismi, joka kattaa varmuustason ”korkea” eurooppalaisia kyberturvallisuussertifikaatteja näiden järjestelmien nojalla tieto- ja viestintäteknikan tuotteille, palveluille tai prosesseille myöntävät elimet. Eurooppalaisen kyberturvallisuuden sertifiointiryhmän olisi tuettava tällaisten vertaisarviointimekanismien täytäntöönpanoa. Vertaisarvioinneissa olisi arvioitava erityisesti sitä, hoitavatko kyseiset elimet tehtäviään yhdenmukaisella tavalla, ja niihin voi sisältyä muutoksenhakumekanismeja. Vertaisarviointien tulokset olisi julkistettava. Vertaisarvioinnin kohteena olevat elimet voivat toteuttaa aiheellisia toimenpiteitä, joilla ne mukauttavat käytäntöjään ja asiantuntemustaan vastaavasti.
- (101) Jäsenvaltioiden olisi nimettävä yksi tai useampi kansallinen kyberturvallisuussertifiointin myöntävä viranomainen valvomaan tästä asetuksesta johtuvien velvoitteiden noudattamista. Kansallinen kyberturvallisuussertifiointin myöntävä viranomainen voi olla jo olemassa oleva tai uusi viranomainen. Jäsenvaltioiden olisi myös voitava päättää sovittuaan asiasta toisen jäsenvaltion kanssa yhden tai useamman kansallisen kyberturvallisuussertifiointin myöntävän viranomaisen nimeämisestä kyseisen toisen jäsenvaltion alueelle.
- (102) Kansallisen kyberturvallisuussertifiointin myöntävän viranomaisen olisi erityisesti saatettava voimaan kyseisen jäsenvaltion alueelle sijoittautuneiden tieto- ja viestintäteknikan tuotteiden, palvelujen tai prosessien valmistajien tai tarjoajien velvollisuudet, jotka liittyvät EU-vaatimustenmukaisuusilmoitukseen, ja valvottava näiden velvollisuuksien noudattamista, avustettava kansallisia akkreditointielimiä niiden seurattessa ja valvoessa vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten toimintaa tarjoamalla niille asiantuntemusta ja asiaankuuluvia tietoja, valtuutettava vaatimustenmukaisuuden arviointilaitokset suorittamaan tehtävänsä, kun niihin kohdistuu järjestelmässä määriteltyjä Euroopan kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmässä esitettyjä lisävaatimuksia, ja seurattava merkityksellistä kehitystä kyberturvallisuussertifiointin alalla. Kansallisten kyberturvallisuussertifiointin myöntävien viranomaisten olisi myös käsiteltävä luonnollisten tai oikeushenkilöiden tekemät valitukset, jotka liittyvät näiden viranomaisten myöntämiin eurooppalaisiin kyberturvallisuussertifikaatteihin tai vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten myöntämiin, varmuustasoa ”korkea” osoittaviin sertifikaatteihin, tutkittava asianmukaisessa määrin valituksen kohde ja ilmoitettava

valituksen tekijälle tutkinnan etenemisestä ja tuloksesta kohtuullisessa ajassa. Lisäksi kansallisten kyberturvallisuussertifioinnin myöntävien viranomaisten olisi tehtävä yhteistyötä muiden kansallisten kyberturvallisuussertifioinnin myöntävien viranomaisten tai muiden viranomaisten kanssa esimerkiksi jakamalla tietoa mahdollisista tapauksista, joissa tieto- ja viestintätekniikan tuotteet, palvelut ja prosessit eivät vastaa tämän asetuksen tai yksittäisten eurooppalaisten kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmien vaatimuksia. Komission olisi helpotettava tätä tietojen jakamista asettamalla saataville yleinen sähköinen tietotukijärjestelmä, esimerkiksi markkinavalvontaa koskeva tieto- ja viestintäjärjestelmä (ICSMS) tai tuoteturvallisuutta koskeva unionin nopea tietojenvaihtojärjestelmä (RAPEX), joita markkinavalvontaviranomaiset jo käyttävät asetuksen (EY) N:o 765/2008 nojalla.

- (103) Eurooppalaisen kyberturvallisuuden sertifiointikehyksen johdonmukaisen soveltamisen varmistamiseksi olisi perustettava Euroopan kyberturvallisuuden sertifiointiryhmä, joka koostuu kansallisten kyberturvallisuussertifioinnin myöntävien viranomaisten tai muiden asiaankuuluvien kansallisten viranomaisten edustajista. Eurooppalaisen kyberturvallisuuden sertifiointiryhmän päätehtävinä olisi neuvoa ja avustaa komissiota sen pyrkiessä varmistamaan eurooppalaisen kyberturvallisuuden sertifiointikehyksen yhdenmukaisen täytäntöönpanon ja soveltamisen, avustaa ENISAA ehdolla olevien kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmien valmistelussa tiiviissä yhteistyössä sen kanssa, asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa pyytää ENISAA valmistelemaan ehdolla olevan järjestelmän, sekä antaa ENISAlle osoitettuja lausuntoja ehdolla olevista järjestelmistä ja komissiolle osoitettuja lausuntoja voimassa olevien eurooppalaisten kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmien ylläpitämisestä ja tarkistamisesta. Eurooppalaisen kyberturvallisuuden sertifiointiryhmän olisi helpotettava parhaiden käytäntöjen ja asiantuntemuksen vaihtoa erinäisten vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten valtuuttamisesta ja eurooppalaisten kyberturvallisuussertifikaattien myöntämisestä vastaavien kansallisten kyberturvallisuussertifioinnin myöntävien viranomaisten välillä.
- (104) Tietoisuuden lisäämiseksi ja tulevien eurooppalaisten kyberturvallisuusjärjestelmien hyväksymisen helpottamiseksi komissio voi antaa yleisiä tai alakohtaisia kyberturvallisuutta koskevia suuntaviivoja esimerkiksi hyvistä kyberturvallisuuskäytännöistä tai vastuullisesta kyberturvallisuuskäyttäytymisestä korostaen sertifioitujen tieto- ja viestintätekniikan tuotteiden, palvelujen ja prosessien käytön myönteistä vaikutusta.
- (105) Tieto- ja viestintäalan toimitusketjut ovat maailmanlaajuisia, joten unioni voi Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 218 artiklan mukaisesti kaupankäyntiä edelleen helpottaakseen tehdä eurooppalaisia kyberturvallisuussertifikaatteja koskevia sopimuksia vastavuoroisesta tunnustamisesta. Komissio voi ENISAN ja Euroopan kyberturvallisuuden sertifiointiryhmän neuvot huomioiden suosittaa näitä koskevien neuvottelujen aloittamista. Kussakin eurooppalaisessa kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmässä olisi määritettävä erikseen edellytykset tällaisille vastavuoroista tunnustamista koskeville sopimuksille kolmansien maiden kanssa.
- (106) Jotta voidaan varmistaa tämän asetuksen yhdenmukainen täytäntöönpano, komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa. Tätä valtaa olisi käytettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011⁽²²⁾ mukaisesti.
- (107) Olisi sovellettava tarkastelumenettelyä hyväksyttäessä täytäntöönpanosäädöksiä, jotka koskevat tieto- ja viestintätekniikan tuotteiden, palvelujen tai prosessien eurooppalaisia kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmiä, ENISAN tutkimusten toteuttamista koskevia järjestelyjä, hyväksyttäessä täytäntöönpanosäädöksiä, jotka koskevat kansallisten kyberturvallisuussertifioinnin myöntävien viranomaisten vertaisarviointia koskevaa suunnitelmaa sekä hyväksyttäessä täytäntöönpanosäädöksiä, jotka koskevat kansallisten kyberturvallisuussertifioinnin myöntävien viranomaisten komissiolle tekemien, akkreditoitujen vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksia koskevien ilmoitusten olosuhteita, muutoseikkoja ja menettelyjä.
- (108) ENISAN toimintaa olisi arvioitava säännöllisesti ja riippumattomasti. Arvioinnissa olisi otettava huomioon ENISAN tavoitteet, sen toimintatavat ja sen tehtävien merkityksellisyys, erityisesti niiden tehtävien, jotka liittyvät unionin tasolla tapahtuvaan operatiiviseen yhteistyöhön. Tässä arvioinnissa olisi myös arvioitava eurooppalaisen kyberturvallisuuden sertifiointikehyksen vaikutusta, vaikuttavuutta ja tehokkuutta. Komission olisi uudelleentarkastelussaan arvioitava, miten ENISAN roolia neuvonnan ja asiantuntemuksen viitetahona voidaan vahvistaa, sekä arvioitava myös ENISAN mahdollista roolia sellaisten unionin markkinoille tulevien kolmansien maiden tieto- ja viestintätekniikan tuotteiden ja palvelujen arvioinnin tukemisessa, jos tällaiset tuotteet, palvelut ja prosessit eivät ole unionin sääntöjen mukaisia.

⁽²²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 182/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13).

(109) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitteita, vaan ne voidaan saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.

(110) Asetus (EU) N:o 526/2013 olisi kumottava,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

I OSASTO

YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 artikla

Kohde ja soveltamisala

1. Sisämarkkinoiden asianmukaisen toiminnan varmistamiseksi, pyrkien samalla saavuttamaan kyberturvallisuuden, kyberresilienssin ja luottamuksen korkean tason unionissa, tässä asetuksessa

- a) vahvistetaan Euroopan unionin kyberturvallisuusvirasto ENISAn tavoitteet, tehtävät ja organisatoriset näkökohdat; ja
- b) vahvistetaan kehys eurooppalaisten kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmien perustamiselle, jotta voidaan varmistaa riittävän tasoinen kyberturvallisuus tieto- ja viestintätekniikan tuotteille, palveluille ja prosesseille unionissa sekä välttää sisämarkkinoiden hajautuminen unionissa kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmien osalta.

Edellä b alakohdassa tarkoitettujen kehyksen soveltaminen ei rajoita niiden unionin muissa säädöksissä olevien erityisten säännösten soveltamista, jotka koskevat vapaaehtoista tai pakollista sertifiointia.

2. Tämä asetusta ei rajoita jäsenvaltioiden toimivaltaa sellaisten toimien osalta, jotka koskevat yleistä turvallisuutta, puolustusta, kansallista turvallisuutta tai yksittäisen valtion toimia rikosoikeuden alalla.

2 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) 'kyberturvallisuudella' toimia, joita tarvitaan verkko- ja tietojärjestelmien, tällaisten järjestelmien käyttäjien ja muiden asianosaisten henkilöiden suojaamiseksi kyberuhilta;
- 2) 'verkko- ja tietojärjestelmällä' direktiivin (EU) 2016/1148 4 artiklan 1 kohdassa määriteltyä verkko- ja tietojärjestelmää;
- 3) 'verkko- ja tietojärjestelmien turvallisuutta koskevalla kansallisella strategialla' direktiivin (EU) 2016/1148 4 artiklan 3 alakohdassa määriteltyä verkko- ja tietojärjestelmien turvallisuutta koskevaa kansallista strategiaa;
- 4) 'keskeisten palvelujen tarjoajalla' direktiivin (EU) 2016/1148 4 artiklan 4 alakohdassa määriteltyä keskeisten palvelujen tarjoajaa;
- 5) 'digitaalisen palvelun tarjoajalla' direktiivin (EU) 2016/1148 4 artiklan 6 alakohdassa määriteltyä digitaalisen palvelun tarjoajaa;
- 6) 'poikkeamalla' direktiivin (EU) 2016/1148 4 artiklan 7 alakohdassa määriteltyä poikkeamaa;
- 7) 'poikkeamien käsittelyllä' direktiivin (EU) 2016/1148 4 artiklan 8 alakohdassa määriteltyä poikkeamien käsittelyä;

- 8) 'kyberuhalla' potentiaalista tilannetta, tapahtumaa tai toimintaa, joka voi vahingoittaa tai häiritä verkko- ja tietojärjestelmiä, tällaisten järjestelmien käyttäjiä ja muita henkilöitä tai muulla tavoin vaikuttaa näihin haitallisesti;
- 9) 'eurooppalaisella kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmällä' unionin tasolla vahvistettuja kattavaa sellaisten sääntöjen, teknisten vaatimusten, standardien ja menettelyjen muodostamaa kokonaisuutta, joita sovelletaan tiettyjen tieto- ja viestintätekniiikan tuotteiden, palvelujen ja prosessien sertifiointiin tai vaatimustenmukaisuuden arviointiin;
- 10) 'kansallisella kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmällä' kansallisen viranomaisen kehittämää ja käyttöön ottamaa sellaisten kattavaa sääntöjen, teknisten vaatimusten, standardien ja menettelyjen kokonaisuutta, joita sovelletaan kyseisen erityisen järjestelmän kattamien tieto- ja viestintätekniiikan tuotteiden, palvelujen ja prosessien sertifiointiin tai vaatimustenmukaisuuden arviointiin;
- 11) 'eurooppalaisella kyberturvallisuussertifikaatilla' asiaa koskevan elimen myöntämää asiakirjaa, jolla todistetaan, että tietty tieto- ja viestintätekniiikan tuote, palvelu tai prosessi on arvioitu eurooppalaisessa kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmässä vahvistettujen erityisten turvallisuusvaatimusten mukaiseksi;
- 12) 'tieto- ja viestintätekniiikan tuotteella' mitä tahansa verkko- ja tietojärjestelmien elementtiä tai elementtien ryhmää;
- 13) 'tieto- ja viestintätekniiikan palvelulla' mitä tahansa palvelua, jonka sisältönä on kokonaan tai pääasiassa tiedon välittäminen, tallentaminen, hakeminen tai käsittely verkko- ja tietojärjestelmien avulla;
- 14) 'tieto- ja viestintätekniiikan prosessilla' toimintaa, jonka tarkoituksena on suunnitella, kehittää, tarjota tai ylläpitää tieto- ja viestintätekniiikan tuotetta tai palvelua;
- 15) 'akkreditoinnilla' asetuksen (EY) N:o 765/2008 2 artiklan 10 alakohdassa määriteltyä akkreditointia;
- 16) 'kansallisella akkreditointielimellä' asetuksen (EY) N:o 765/2008 2 artiklan 11 alakohdassa määriteltyä kansallista akkreditointielintä;
- 17) 'vaatimustenmukaisuuden arvioinnilla' asetuksen (EY) N:o 765/2008 2 artiklan 12 alakohdassa määriteltyä vaatimustenmukaisuuden arviointia;
- 18) 'vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksella' asetuksen (EY) N:o 765/2008 2 artiklan 13 alakohdassa määriteltyä vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosta;
- 19) 'standardilla' asetuksen (EU) N:o 1025/2012 2 artiklan 1 alakohdassa määriteltyä standardia;
- 20) 'teknisellä eritelmällä' asiakirjaa, jossa määrätään tekniset vaatimukset, jotka tieto- ja viestintätekniiikan tuotteen, palvelun tai prosessin on täytettävä, tai vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyt liittyen tällaiseen tuotteeseen, palveluun tai prosessiin;
- 21) 'varmuustasolla' perustaa luottamukselle sen osalta, että tietty tieto- ja viestintätekniiikan tuote, palvelu tai prosessi täyttää tietyn eurooppalaisen kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmän mukaiset turvallisuusvaatimukset; varmuustaso osoittaa myös, millä tasolla tieto- ja viestintätekniiikan tuotetta, palvelua tai prosessia on arvioitu; varmuustaso ei sellaisenaan ilmaise itse tieto- ja viestintätekniiikan tuotteen, palvelun tai prosessin turvallisuutta;
- 22) 'vaatimustenmukaisuuden itsearviointilla' tieto- ja viestintätekniiikan tuotteiden, palvelujen tai prosessien valmistajan tai tarjoajan toimintaa, jossa arvioidaan siitä, täyttävätkö kyseiset tieto- ja viestintätekniiikan tuotteet, palvelut tai prosessit tietyn eurooppalaisen kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmän vaatimukset.

II OSASTO

ENISA – EUROOPAN UNIONIN KYBERTURVALLISUUSVIRASTO

I LUKU

Toimeksianto ja tavoitteet

3 artikla

Toimeksianto

1. ENISA hoitaa sille tämän asetuksen nojalla kuuluvat tehtävät kyberturvallisuuden yhteisen korkean tason saavuttamiseksi koko unionissa, muun muassa tukemalla aktiivisesti jäsenvaltioita sekä unionin toimielimiä, elimiä ja laitoksia kyberturvallisuuden parantamisessa. ENISA toimii kyberturvallisuutta koskevan neuvonnan ja asiantuntemuksen viitetahona unionin toimielimille, elimille ja laitoksille sekä muille asiaankuuluville unionin sidosryhmille.

Hoitamalla sille tässä asetuksessa annetut tehtävät ENISA osaltaan myötävaikuttaa sisämarkkinoiden hajanaisuuden vähentämiseen.

2. ENISA suorittaa tehtävät, jotka sille annetaan unionin säädöksissä, joissa vahvistetaan toimenpiteet jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämiseksi kyberturvallisuuden alalla.

3. ENISA toimii tehtävissään riippumattomasti ja pyrkii samalla välttämään päällekkäisyyttä jäsenvaltioiden toimien kanssa ja ottaa huomioon jäsenvaltioiden olemassa olevan asiantuntemuksen.

4. ENISA kehittää omia resurssejaan, kuten teknisiä ja henkilöstöön liittyviä valmiuksiaan ja taitojaan, jotka ovat tarpeen sille tässä asetuksessa osoitettujen tehtävien hoitamiseksi.

4 artikla

Tavoitteet

1. ENISA on kyberturvallisuuden osaamiskeskus riippumattomuutensa, antamansa neuvonnan ja avun ja tarjoamansa tiedon tieteellisen ja teknisen laadun, toimintatapojensa avoimuuden, menettelyjensä sekä tehtäviensä suorittamisessa osoittamansa huolellisuuden ansiosta.

2. ENISA auttaa unionin toimielimiä, elimiä ja laitoksia sekä jäsenvaltioita kehittämään ja panemaan täytäntöön kyberturvallisuutta koskevat unionin toimintapolitiikat, myös kyberturvallisuutta koskevat alakohtaiset politiikat.

3. ENISA tukee valmiuksien kehittämistä ja varautumista kaikkialla unionissa avustamalla unionin toimielimiä, elimiä ja laitoksia sekä jäsenvaltioita ja julkisia ja yksityisiä sidosryhmiä niiden verkko- ja tietojärjestelmien suojelun lisäämiseksi, kyberresilienssin ja toimintavalmiuksien kehittämiseksi ja parantamiseksi sekä taitojen ja osaamisen kehittämiseksi kyberturvallisuuden alalla.

4. ENISA edistää yhteistyötä, kuten tietojen jakamista ja koordinoitua, unionin tasolla jäsenvaltioiden, unionin toimielinten, elinten ja laitosten sekä asiaankuuluvien yksityisten ja julkisten sidosryhmien välillä kyberturvallisuuteen liittyvissä kysymyksissä.

5. ENISA edistää kyberturvallisuusvalmiuksien lisäämistä unionin tasolla jäsenvaltioiden toimien tukemiseksi kyberuhkien ehkäisemisessä ja niihin vastaamisessa erityisesti rajat ylittävien poikkeamien tapauksessa.

6. ENISA edistää eurooppalaisen sertifiointin käyttöä, jotta voidaan välttää sisämarkkinoiden hajanaisuus. ENISA edistää eurooppalaisen kyberturvallisuuden sertifiointikehyksen perustamista ja ylläpitoa tämän asetuksen III osaston mukaisesti, jotta voidaan lisätä avoimuutta tieto- ja viestintäteknikan tuotteiden, palvelujen ja prosessien kyberturvallisuuden varmistuksessa ja tällä tavoin vahvistaa luottamusta digitaalisiin sisämarkkinoihin ja parantaa niiden kilpailukykyä.

7. ENISA edistää kyberturvallisuustietoisuuden, kuten kyberhygienian ja kyberlukutaidon, korkeaa tasoa kansalaisten, organisaatioiden ja yritysten keskuudessa.

II LUKU

Tehtävät

5 artikla

Unionin politiikan ja lainsäädännön kehittäminen ja täytäntöönpano

ENISA edistää unionin politiikan ja lainsäädännön kehittämistä ja täytäntöönpanoa tehtävänään

- 1) avustaa ja neuvoa erityisesti antamalla riippumattomia lausuntoja ja analyyseja sekä tekemällä valmistelutyötä unionin politiikan ja lainsäädännön kehittämisessä ja tarkistamisessa kyberturvallisuuden alalla sekä alakohtaisissa toimintapoliittisissa ja lainsäädännöllisissä aloitteissa, kun niihin liittyy kyberturvallisuuskysymyksiä;
- 2) auttaa jäsenvaltioita panemaan johdonmukaisesti täytäntöön erityisesti direktiivin (EU) 2016/1148 liittyvää unionin kyberturvallisuuspolitiikkaa ja -lainsäädäntöä muun muassa antamalla lausuntoja, ohjeita ja neuvoja ja laatimalla parhaita käytäntöjä riskinhallinnan, poikkeamista raportoinnin ja tietojen jakamisen kaltaisista aiheista sekä helpottamalla parhaiden käytäntöjen vaihtoa toimivaltaisten viranomaisten välillä tältä osin;
- 3) auttaa jäsenvaltioita sekä unionin toimielimiä, elimiä ja laitoksia sellaisten kyberturvallisuuspolitiikkojen laatimisessa ja edistämisessä, joilla tuetaan avoimen internetin julkisen ytimen yleistä saatavuutta tai eheyttä;
- 4) osallistua yhteistyöryhmän työhön direktiivin (EU) 2016/1148 11 artiklan mukaisesti antamalla asiantuntemusta ja apua;
- 5) tukea
 - a) unionin politiikan kehittämistä ja täytäntöönpanoa sähköisen henkilöllisyyden ja sähköisten luottamuspalvelujen alalla erityisesti antamalla neuvoja ja teknisiä ohjeita sekä helpottamalla parhaiden käytäntöjen vaihtoa toimivaltaisten viranomaisten välillä;
 - b) sähköisen viestinnän turvallisuuden parantamista muun muassa tarjoamalla neuvontaa ja asiantuntemusta sekä helpottamalla parhaiden käytäntöjen vaihtoa toimivaltaisten viranomaisten välillä;
 - c) jäsenvaltioita tietosuojaa ja yksityisyyden suojaa koskevan unionin politiikan ja lainsäädännön kyberturvallisuuteen liittyvien erityisnäkökohtien täytäntöönpanossa sekä lausunnon antamisessa pyynnöstä Euroopan tietosuojaneuvostolle;
- 6) tukea unionin poliittisten toimien säännöllistä uudelleentarkastelua antamalla vuosiraportti asianomaisen lainsäädännön täytäntöönpanosta liittyen seuraaviin:
 - a) tiedot poikkeamista tehtävistä jäsenvaltioiden ilmoituksista, jotka keskitetyt yhteyspisteet toimittavat yhteistyöryhmälle direktiivin (EU) 2016/1148 10 artiklan 3 kohdan mukaisesti;
 - b) tiivistelmät luottamuspalvelun tarjoajilta saaduista tietoturvaloukkausta tai eheyden menetystä koskevista ilmoituksista, jotka valvontaelimet toimittavat ENISAlle Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 910/2014 ⁽²³⁾ 19 artiklan 3 kohdan mukaisesti;
 - c) yleisten sähköisten viestintäverkkojen tai yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajilta saadut turvapoikkeamia koskevat ilmoitukset, jotka toimivaltaiset viranomaiset toimittavat ENISAlle direktiivin (EU) 2018/1972 40 artiklan mukaisesti.

⁽²³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 910/2014, annettu 23 päivänä heinäkuuta 2014, sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisiin transaktioihin liittyvistä luottamuspalveluista sisämarkkinoilla ja direktiivin 1999/93/EY kumoamisesta (EUVL L 257, 28.8.2014, s. 73).

*6 artikla***Valmiuksien kehittäminen**

1. ENISA avustaa
 - a) jäsenvaltioita niiden pyrkiessä parantamaan kyberuhkien ja poikkeamien ennaltaehkäisyä, havaitsemista ja analysointia sekä valmiuksia reagoida näihin uhkiin ja poikkeamiin tarjoamalla jäsenvaltioille tietoa ja asiantuntemusta;
 - b) jäsenvaltioita ja unionin toimielimiä, elimiä ja laitoksia niiden vahvistaessa ja toteuttaessa haavoittuvuuksien julkistamista koskevia toimintaperiaatteita vapaaehtoisuuden pohjalta;
 - c) unionin toimielimiä, elimiä ja laitoksia niiden pyrkiessä parantamaan kyberuhkien ja poikkeamien ennaltaehkäisyä, havaitsemista ja analysointia sekä valmiuksiaan reagoida näihin uhkiin ja poikkeamiin erityisesti antamalla CERT-EU:lle asianmukaista tukea;
 - d) direktiivin (EU) 2016/1148 9 artiklan 5 kohdan mukaisesta pyynnöstä jäsenvaltioita niiden kehittäessä kansallisia CSIRT-toimijoita;
 - e) direktiivin (EU) 2016/1148 7 artiklan 2 kohdan mukaisesta pyynnöstä jäsenvaltioita niiden kehittäessä verkko- ja tietojärjestelmien turvallisuutta koskevia kansallisia strategioita ja edistää tiedon levittämistä kyseisistä strategioista ja panee merkille niiden täytäntöönpanon edistymisen kaikkialla unionissa parhaiden käytäntöjen edistämiseksi;
 - f) unionin toimielimiä niiden kehittäessä ja tarkastellessa uudelleen unionin strategioita kyberturvallisuuden alalla edistämällä niiden levittämistä ja seuraamalla niiden täytäntöönpanon edistymistä;
 - g) kansallisia ja unionin CSIRT-toimijoita niiden valmiuksien parantamisessa muun muassa edistämällä vuoropuhelua ja tiedonvaihtoa, jotta voidaan varmistaa, että viimeisimmän teknisen kehityksen huomioon ottaen jokaisella CSIRT-toimijalla on yhteisesti määritellyt vähimmäisvalmiudet ja että se toimii parhaita käytäntöjä noudattaen;
 - h) jäsenvaltioita järjestämällä säännöllisesti ja vähintään joka toinen vuosi 7 artiklan 5 kohdassa tarkoitettuja laajamittaisia kyberturvallisuusharjoituksia unionin tasolla ja antamalla poliittisia suosituksia harjoitusten arviointiprosessin ja niistä saatujen kokemusten pohjalta;
 - i) asianomaisia julkisia elimiä tarjoamalla kyberturvallisuuteen liittyvää koulutusta tarvittaessa yhteistyössä sidosryhmien kanssa;
 - j) yhteistyöryhmää parhaiden käytäntöjen vaihtamisessa erityisesti jäsenvaltioiden toteuttamasta keskeisten palvelujen tarjoajien määrittämisestä, myös rajat ylittävien riippuvuussuhteiden osalta, direktiivin (EU) 2016/1148 11 artiklan 3 kohdan 1 alakohdan mukaisesti siltä osin kuin kyse on riskeistä ja poikkeamista ja.
2. ENISA tukee tietojen jakamista alojen sisäisesti ja niiden välillä, erityisesti direktiivin (EU) 2016/1148 liitteessä II mainituilla toimialoilla tarjoamalla käyttöön parhaita käytäntöjä ja ohjeita käytettävissä olevista välineistä ja menettelyistä sekä ohjeita tietojen jakamiseen liittyvien sääntelykysymysten ratkaisemiseksi.

*7 artikla***Unionin tasolla tehtävä operatiivinen yhteistyö**

1. ENISA tukee operatiivista yhteistyötä jäsenvaltioiden, unionin toimielinten, elinten ja laitosten kesken sekä sidosryhmien välillä.
2. ENISA tekee yhteistyötä operatiivisella tasolla ja luo synergioita unionin toimielinten, elinten ja laitosten kanssa, mukaan lukien CERT-EU, kyberrikollisuutta käsittelevät yksiköt sekä yksityisyyden ja henkilötietojen suojaa käsittelevät valvontaviranomaiset, yhteiseen etuun liittyvien ongelmien ratkaisemiseksi muun muassa
 - a) vaihtamalla tietotaitoa ja parhaita käytäntöjä;
 - b) tarjoamalla neuvoja ja antamalla ohjeita asiaankuuluvista kyberturvallisuuteen liittyvistä kysymyksistä;

- c) ottamalla käyttöön komissiota kuultuaan käytännön järjestelyt erityisten tehtävien toteuttamiseksi.
3. ENISA toimii CSIRT-verkoston sihteeristönä direktiivin (EU) 2016/1148 12 artiklan 2 kohdan mukaisesti ja tukee tässä ominaisuudessa aktiivisesti tietojen jakamista ja yhteistyötä sen jäsenten kesken.
4. ENISA tukee jäsenvaltioita CSIRT-verkostossa tehtävässä operatiivisessa yhteistyössä tehtävään
- a) antaa neuvoja siitä, miten ne voivat parantaa valmiuksiaan ehkäistä ja havaita poikkeamia ja reagoida niihin, sekä antaa yhden tai useamman jäsenvaltion pyynnöstä johonkin tiettyyn kyberuhkaan liittyviä neuvoja;
- b) avustaa yhden tai useamman jäsenvaltion pyynnöstä vaikutukseltaan merkittävien poikkeamien arvioinnissa tarjoamalla asiantuntemustaan ja helpottamalla tällaisten poikkeamien teknistä käsittelyä, mukaan lukien erityisesti tukemalla asiaan liittyvien tietojen ja teknisten ratkaisujen vapaaehtoista jakamista jäsenvaltioiden välillä;
- c) analysoida haavoittuvuuksia ja poikkeamia julkisesti saatavilla olevien tietojen tai jäsenvaltioiden tätä tarkoitusta varten vapaaehtoisesti toimittamien tietojen pohjalta; ja
- d) tukea yhden tai useamman jäsenvaltion pyynnöstä direktiivissä (EU) 2016/1148 tarkoitettua vaikutukseltaan merkittävien poikkeamien jälkikäteen tehtävää teknistä tutkintaa.

Näiden tehtävien suorittamisessa ENISA ja CERT-EU tekevät jäsenneltyä yhteistyötä hyötyäkseen synergioista ja välttääkseen päällekkäiset toimet.

5. ENISA järjestää säännöllisesti kyberturvallisuusharjoituksia unionin tasolla ja tukee jäsenvaltioita ja unionin toimielimiä, elimiä ja laitoksia kyberturvallisuusharjoitusten järjestämisessä niiden pyynnöstä. Tällaisiin unionin tasolla järjestettäviin kyberturvallisuusharjoituksiin voi sisältyä teknisiä, operatiivisia tai strategisia osatekijöitä. Joka toinen vuosi ENISA järjestää laajamittaisen kattavan harjoituksen.

ENISA myös edistää ja auttaa tarvittaessa järjestämään alakohtaisia kyberturvallisuusharjoituksia yhdessä asiaankuuluvien organisaatioiden kanssa, jotka myös osallistuvat unionin tasolla järjestettäviin kyberturvallisuusharjoituksiin.

6. ENISA laatii poikkeamista ja kyberuhkista säännöllisesti ja tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa perusteellisen unionin kyberturvallisuuden teknisen tilanneraportin, joka perustuu julkisesti saatavilla oleviin tietolähteisiin, sen omaan analyysiin ja raportteihin, jotka on saatu muun muassa jäsenvaltioiden CSIRT-toimijoilta tai direktiivillä (EU) 2016/1148 perustetuilta keskitetyiltä yhteyspisteiltä vapaaehtoisuuteen perustuvassa tiedonvaihdossa, EC3:lta sekä CERT-EU:lta.
7. ENISA edistää yhteistyöhön perustuvien vastatoimien kehittämistä unionin ja jäsenvaltioiden tasolla laajamittaisiin rajat ylittäviin kyberturvallisuuspoikkeamiin tai -kriiseihin pääasiallisesti
- a) kokoamalla ja analysoimalla yleisesti saatavilla olevia tai vapaaehtoisesti jaettuina raportteja kansallisista lähteistä, jotta voidaan edistää yhteisen tilannetietoisuuden luomista;
- b) varmistamalla tehokkaan tiedonkulun ja eskalointimekanismit CSIRT-verkoston sekä teknisten ja poliittisten päättäjien välillä unionin tasolla;
- c) helpottamalla pyynnöstä tällaisten poikkeamien tai kriisien teknistä käsittelyä, mukaan lukien erityisesti tukemalla teknisten ratkaisujen vapaaehtoista jakamista jäsenvaltioiden välillä;
- d) tukemalla unionin toimielimiä, elimiä ja laitoksia sekä pyynnöstä jäsenvaltioita tällaisiin poikkeamiin tai kriiseihin liittyvässä julkisessa viestinnässä;

- e) testaamalla tällaisiin poikkeamiin tai kriiseihin reagoimista varten laadittuja yhteistyösuunnitelmia unionin tasolla ja tukemalla jäsenvaltioita niiden pyynnöstä tällaisten suunnitelmien testaamisessa kansallisella tasolla.

8 artikla

Markkinat, kyberturvallisuussertifiointi ja standardointi

1. ENISA tukee ja edistää tieto- ja viestintäteknikan tuotteiden, palvelujen ja prosessien kyberturvallisuussertifiointiin liittyvän, tämän asetuksen III osastossa vahvistetun unionin politiikan kehittämistä ja täytäntöönpanoa tehtävänään
 - a) seurata jatkuvasti asiaan liittyvien standardointialojen kehitystä ja suositella asianmukaisia teknisiä eritelmiä käytettäväksi eurooppalaisten kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmien kehittämisessä 54 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettulla tavalla tapauksissa, joissa standardeja ei ole saatavilla;
 - b) valmistella ehdolla olevat eurooppalaiset kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmät, jäljempänä 'ehdolla olevat järjestelmät', tieto- ja viestintäteknikan tuotteille, palveluille ja prosesseille 49 artiklan mukaisesti;
 - c) arvioida hyväksytyjä eurooppalaisia kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmiä 49 artiklan 8 kohdan mukaisesti;
 - d) osallistua vertaisarviointeihin 59 artiklan 4 kohdan mukaisesti;
 - e) avustaa komissiota toimimalla Euroopan kyberturvallisuuden sertifiointiryhmän sihteeristönä 62 artiklan 5 kohdan mukaisesti;
2. ENISA toimii sidosryhmien kyberturvallisuuden sertifiointiryhmän sihteeristönä 22 artiklan 4 kohdan mukaisesti;
3. ENISA kokoaa ja julkaisee ohjeita ja laatii hyviä käytäntöjä, jotka koskevat tieto- ja viestintäteknikan tuotteiden, palvelujen ja prosessien kyberturvallisuusvaatimuksia, yhteistyössä kansallisten kyberturvallisuussertifiointin myöntävien viranomaisten ja toimialan kanssa virallisella, jäsennellyllä ja avoimella tavalla;
4. ENISA edistää osaltaan arviointi- ja sertifiointiprosessien valmiuksien kehittämistä laatimalla ja antamalla ohjeita sekä tukemalla jäsenvaltioita näiden pyynnöstä;
5. ENISA helpottaa tieto- ja viestintäteknikan tuotteiden, palvelujen ja prosessien riskinhallintaan ja turvallisuuteen liittyvien eurooppalaisten ja kansainvälisten standardien laatimista ja käyttöönottoa;
6. ENISA laatii yhteistyössä jäsenvaltioiden ja toimialan kanssa neuvoja ja suuntaviivoja keskeisten palvelujen tarjoajia ja digitaalisen palvelun tarjoajia koskeviin turvallisuusvaatimuksiin liittyvistä teknisistä aloista sekä jo olemassa olevista standardeista, mukaan lukien jäsenvaltioiden kansalliset standardit, direktiivin (EU) 2016/1148 19 artiklan 2 kohdan mukaisesti;
7. ENISA tekee säännöllisiä analyyseja kyberturvallisuusmarkkinoiden tärkeimmistä suuntauksista sekä kysyntä- että tarjontapuolella ja levittää näiden analyysien tuloksia kyberturvallisuusmarkkinoiden edistämiseksi unionissa.

9 artikla

Tietämys ja tiedotus

ENISA

- a) tekee analyyseja uusista teknologioista ja aihekohtaisia arviointeja teknologisten innovaatioiden odotettavissa olevista yhteiskunnallisista, oikeudellisista, taloudellisista ja sääntelyyn liittyvistä vaikutuksista kyberturvallisuuden kannalta;
- b) tekee pitkän aikavälin strategisia analyyseja kyberuhkista ja poikkeamista kyberturvallisuuteen liittyvien uusien kehityssuuntausten kartoittamiseksi ja poikkeamien ehkäisemiseksi;

- c) tarjoaa yhteistyössä jäsenvaltioiden viranomaisten ja asiaankuuluvien sidosryhmien asiantuntijoiden kanssa neuvoja, ohjeita ja parhaita käytäntöjä, jotka koskevat verkko- ja tietojärjestelmien turvallisuutta sekä erityisesti direktiivin (EU) 2016/1148 liitteessä II mainittuja toimialoja tukevien ja kyseisen direktiivin liitteessä III lueteltujen digitaalisten palvelujen tarjoajien hyödyntämien infrastruktuurien turvallisuutta;
- d) kokoaa, järjestää ja saattaa yleisön saataville tähän tarkoitettun portaalin kautta unionin toimielimiltä, elimiltä ja laitoksilta sekä vapaaehtoisuuteen perustuen jäsenvaltioilta ja yksityisiltä ja julkisilta sidosryhmiltä saatavaa tietoa kyberturvallisuudesta;
- e) kerää ja analysoi julkisesti saatavilla olevia tietoja asiaa koskevista merkittävistä poikkeamista ja kokoaa raportteja ohjeiden antamiseksi kansalaisille, organisaatioille ja yrityksille kaikkialla unionissa.

10 artikla

Tietoisuuden lisääminen ja koulutus

ENISA

- a) lisää suuren yleisön tietoisuutta kyberturvallisuusriskeistä ja antaa yksittäisille käyttäjille ohjeita hyvistä käytännöistä, kuten kyberhygieniasta ja kyberlukutaidosta, kansalaisten, organisaatioiden ja yritysten käyttöön;
- b) järjestää yhteistyössä jäsenvaltioiden, unionin toimielinten, elinten ja laitosten sekä toimialan kanssa säännöllisiä tiedotuskampanjoita kyberturvallisuuden ja sen näkyvyyden parantamiseksi unionissa sekä laajan julkisen keskustelun aikaansaamiseksi;
- c) avustaa jäsenvaltioita niiden työssä kyberturvallisuustietoisuuden lisäämiseksi ja kyberturvallisuuskoulutuksen edistämiseksi;
- d) tukee jäsenvaltioiden välistä tiiviimpää koordinoitua ja parhaiden käytäntöjen vaihtoa kyberturvallisuustietoisuuden ja -koulutuksen osalta.

11 artikla

Tutkimus ja innovointi

Tutkimuksen ja innovoinnin osalta ENISA

- a) antaa unionin toimielimille, elimille ja laitoksille sekä jäsenvaltioille neuvoja kyberturvallisuusalan tutkimustarpeista ja -painopisteistä, jotta nykyisiin ja kehittyviin riskeihin ja kyberuhkiin, myös jos ne liittyvät uusiin ja kehittyviin tieto- ja viestintäteknologioihin, voitaisiin löytää toimivia ratkaisuja ja jotta riskinehkäisytekniikoita voitaisiin käyttää tehokkaasti;
- b) osallistuu, jos komissio on siirtänyt sille toimivaltuudet, tutkimuksen ja innovoinnin rahoitusohjelmien täytäntöönpanovaiheeseen tai näiden ohjelmien rahoituksen saajana;
- c) osallistuu kyberturvallisuusosalalla strategisen tutkimus- ja innovointiohjelman laatimiseen unionin tasolla.

12 artikla

Kansainvälinen yhteistyö

ENISA edesauttaa unionin pyrkimyksiä yhteistoimintaan kolmansien maiden ja kansainvälisten organisaatioiden kanssa sekä asiaankuuluvissa kansainvälisissä yhteistyöpuitteissa kansainvälisen yhteistyön edistämiseksi kyberturvallisuuskysymyksissä muun muassa

- a) toimimalla tarvittaessa tarkkailijana kansainvälisten harjoitusten järjestämisessä sekä analysoimalla harjoitusten tuloksia ja raportoimalla niistä johtokunnalle;
- b) edistämällä komission pyynnöstä parhaiden käytäntöjen vaihtoa;

- c) antamalla komission pyynnöstä asiantuntemusta sen käyttöön;
- d) tarjoamalla neuvoja ja tukea komissiolle yhteistyössä 62 artiklan nojalla perustetun Euroopan kyberturvallisuuden sertifiointiryhmän kanssa kysymyksissä, jotka liittyvät kolmansien maiden kanssa tehtäviin kyberturvallisuussertifiointien vastavuoroista tunnustamista koskeviin sopimuksiin.

III LUKU

ENISAn organisaatio

13 artikla

ENISAn rakenne

ENISAn hallinto- ja johtamisrakenne muodostuu seuraavista:

- a) johtokunta;
- b) hallitus;
- c) pääjohtaja;
- d) ENISAn neuvoa-antava ryhmä;
- e) kansallisten yhteys henkilöiden verkosto.

1 j a k s o

Johtokunta

14 artikla

Johtokunnan kokoonpano

1. Johtokuntaan kuuluu kustakin jäsenvaltiosta yksi jäsen ja kaksi komission nimittämää jäsentä. Kaikilla jäsenillä on äänioikeus.
2. Kullakin johtokunnan jäsenellä on varajäsen. Kyseinen varajäsen edustaa jäsentä tämän ollessa poissa.
3. Johtokunnan jäsenet ja varajäsenet nimitetään heidän kyberturvallisuusalaa koskevan tietämyksensä perusteella ottaen huomioon heidän asianmukaiset johtamis-, hallinto- ja varainhoitotaitonsa. Johtokunnan toiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi komission ja jäsenvaltioiden on pyrittävä rajoittamaan edustajiensa vaihtuvuutta johtokunnassa. Komission ja jäsenvaltioiden on pyrittävä sukupuolten tasapuoliseen edustukseen johtokunnassa.
4. Johtokunnan jäsenten ja varajäsenten toimikausi on neljä vuotta. Toimikausi voidaan uusia.

15 artikla

Johtokunnan tehtävät

1. Johtokunta
 - a) vahvistaa ENISAn toiminnan yleiset suuntaviivat ja varmistaa, että ENISA toimii tässä asetuksessa vahvistettujen sääntöjen ja periaatteiden mukaisesti; se myös huolehtii ENISAn toiminnan johdonmukaisuudesta suhteessa jäsenvaltioiden toimintaan sekä unionin tason toimiin;
 - b) hyväksyy luonnoksen ENISAn yhtenäiseksi ohjelma-asiakirjaksi 24 artiklan mukaisesti ennen sen toimittamista komissiolle lausuntoa varten;

- c) hyväksyy ENISAn yhtenäisen ohjelma-asiakirjan komission lausunnon huomioon ottaen;
- d) valvoo yhtenäisen ohjelma-asiakirjan sisältämien monivuotisen ja vuotuisen ohjelmasuunnittelun toteutusta;
- e) hyväksyy ENISAn vuotuisen talousarvion ja hoitaa muita tehtäviä, jotka liittyvät ENISAn talousarvioon, IV luvun mukaisesti;
- f) arvioi ja hyväksyy ENISAn toimintaa koskevan vuotuisen konsolidoidun toimintakertomuksen ja toimittaa sen yhdessä sitä koskevan arviointinsa kanssa viimeistään seuraavan vuoden heinäkuun 1 päivänä Euroopan parlamentille, neuvostolle, komissiolle ja tilintarkastustuomioistuimelle; toimintakertomus sisältää tilinpäätöksen ja kuvauksen siitä, kuinka ENISA on saavuttanut tulosindikaattorinsa; toimintakertomus julkistetaan;
- g) hyväksyy ENISAn varainhoitosäännöt 32 artiklan mukaisesti;
- h) hyväksyy petostentorjuntastrategian, joka on oikeassa suhteessa petosriskeihin nähden, kun toteutettavien toimenpiteiden kustannus-hyötyanalyysi otetaan huomioon;
- i) hyväksyy jäsentensä eturistiriitojen ehkäisemistä ja hallintaa koskevat säännöt;
- j) huolehtii asianmukaisista jatkotoimista, joita toteutetaan Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksiin ja erilaisiin sisäisen tai ulkoisen tarkastuksen raportteihin ja sisäisiin tai ulkoisiin arviointeihin perustuvien tulosten ja suositusten perusteella;
- k) hyväksyy työjärjestyksensä, mukaan lukien yksittäisten tehtävien siirtämistä koskevia väliaikaisia päätöksiä koskevat säännöt 19 artiklan 7 kohdan mukaisesti;
- l) käyttää ENISAn henkilöstön suhteen neuvoston asetuksella (ETY, Euratom, EHTU) N:o 259/68 ⁽²⁴⁾ vahvistetuissa Euroopan unionin virkamiehiin sovellettavissa henkilöstösäännöissä, jäljempänä 'henkilöstösäännöt', nimittävälle viranomaiselle ja unionin muuta henkilöstöä koskevilla palvelussuhteen ehdoissa työ sopimusten tekemiseen valtuutetulle viranomaiselle annettua toimivaltaa, jäljempänä 'nimittävän viranomaisen toimivalta', tämän artiklan 2 kohdan mukaisesti;
- m) vahvistaa henkilöstösääntöjen ja muuta henkilöstöä koskevien palvelussuhteen ehtojen täytäntöönpanoa koskevat säännöt henkilöstösääntöjen 110 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen;
- n) nimittää pääjohtajan ja jatkaa tarvittaessa tämän toimikautta tai erottaa tämän 36 artiklan mukaisesti;
- o) nimittää tilinpitäjän, joka voi olla komission tilinpitäjä ja joka hoitaa tehtäviään täysin riippumattomasti;
- p) tekee kaikki päätökset viraston sisäisistä rakenteista ja tarvittaessa niiden muuttamisesta ottaen huomioon ENISAn toimintatarpeet ja moitteettoman varainhoidon;
- q) antaa luvan työjärjestelyjen vahvistamiseen 7 artiklan osalta;
- r) antaa luvan työjärjestelyjen vahvistamiseen tai niistä sopimiseen 42 artiklan mukaisesti;

2. Johtokunta tekee henkilöstösääntöjen 110 artiklan mukaisesti henkilöstösääntöjen 2 artiklan 1 kohtaan ja muuta henkilöstöä koskevien palvelussuhteen ehtojen 6 artiklaan perustuvan päätöksen, jolla siirretään nimittävän viranomaisen toimivalta pääjohtajalle ja määritetään olosuhteet, joissa toimivallan siirto voidaan keskeyttää. Pääjohtaja voi siirtää tämän toimivallan edelleen.

⁽²⁴⁾ EYVL L 56, 4.3.1968, s. 1.

3. Jos poikkeukselliset olosuhteet sitä edellyttävät, johtokunta voi tekemällään päätöksellä tilapäisesti keskeyttää pääjohtajalle siirretyn nimittävän viranomaisen toimivallan ja pääjohtajan edelleen siirtämän nimittävän viranomaisen toimivallan ja sen sijaan käyttää kyseistä toimivaltaa itse tai siirtää sen jollekin jäsenistään tai jollekulle henkilöstöön kuuluvalle, joka on muu kuin pääjohtaja.

16 artikla

Johtokunnan puheenjohtaja

Johtokunta valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan jäsentensä kahden kolmasosan enemmistöllä. Heidän toimikautensa on neljä vuotta, ja se voidaan uusia kerran. Jos heidän jäsenyytensä johtokunnassa kuitenkin päättyy heidän toimikautensa aikana, myös heidän toimikautensa päättyy tuona päivänä ilman eri toimenpiteitä. Varapuheenjohtaja toimii viran puolesta puheenjohtajan sijaisena tämän ollessa estynyt.

17 artikla

Johtokunnan kokoukset

1. Johtokunta kokoontuu puheenjohtajansa kutsusta.
2. Johtokunta pitää vähintään kaksi sääntömääräistä kokousta vuodessa. Johtokunta kokoontuu myös ylimääräisiin kokouksiin johtokunnan puheenjohtajan, komission tai vähintään yhden kolmasosan johtokunnan jäsenistä sitä pyytäessä.
3. Pääjohtaja osallistuu johtokunnan kokouksiin ilman äänioikeutta.
4. ENISAn neuvoo-antavan ryhmän jäsenet voivat osallistua puheenjohtajan kutsusta johtokunnan kokouksiin ilman äänioikeutta.
5. Johtokunnan jäsenillä ja varajäsenillä voi olla kokouksissa avustajinaan neuvonantajia tai asiantuntijoita, jollei johtokunnan työjärjestyksestä muuta johdu.
6. ENISA vastaa johtokunnan sihteeristön tehtävistä.

18 artikla

Johtokunnan äänestysäännöt

1. Johtokunta tekee päätöksensä jäsentensä enemmistöllä.
2. Yhtenäisen ohjelma-asiakirjan ja vuotuisen talousarvion hyväksyminen sekä pääjohtajan nimittäminen, toimikauden jatkaminen ja erottaminen edellyttävät johtokunnan jäsenten kahden kolmasosan enemmistöä.
3. Kullakin jäsenellä on yksi ääni. Jäsenen poissa ollessa varajäsenellä on oikeus käyttää tämän äänioikeutta.
4. Johtokunnan puheenjohtaja osallistuu äänestykseen.
5. Pääjohtaja ei osallistu äänestykseen.
6. Johtokunnan työjärjestyksessä määritellään yksityiskohtaisemmat äänestystä koskevat järjestelyt, erityisesti olosuhteet, joissa jäsen voi toimia toisen jäsenen puolesta.

2 j a k s o

Hallitus

19 artikla

Hallitus

1. Johtokuntaa avustaa hallitus.
2. Hallitus
 - a) valmistelee päätökset johtokunnan hyväksyttäväksi;
 - b) varmistaa yhdessä johtokunnan kanssa, että OLAFin tutkimuksissa sekä sisäisissä tai ulkoisissa tarkastuskertomuksissa ja arvioinneissa esitettyjen havaintojen ja suositusten johdosta toteutetaan asianmukaiset jatkotoimet;
 - c) avustaa ja neuvoo pääjohtajaa hallinnollisia ja talousarvioasioita koskevien johtokunnan päätösten täytäntöönpanossa 20 artiklan mukaisesti, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 20 artiklassa säädettyjä pääjohtajan tehtäviä.
3. Hallitukseen kuuluu viisi jäsentä. Hallituksen jäsenet nimitetään johtokunnan jäsenten keskuudesta. Yksi hallituksen jäsenistä on johtokunnan puheenjohtaja, joka voi myös toimia hallituksen puheenjohtajana, ja toinen on komission edustaja. Hallituksen jäsenten nimityksissä on pyrittävä takaamaan tasapainoinen sukupuolijakauma hallituksessa. Pääjohtaja osallistuu hallituksen kokouksiin, mutta hänellä ei ole äänioikeutta.
4. Hallituksen jäsenten toimikausi on neljä vuotta. Toimikausi voidaan uusia.
5. Hallitus kokoontuu vähintään kerran kolmessa kuukaudessa. Hallituksen puheenjohtaja kutsuu kokoon ylimääräisiä kokouksia hallituksen jäsenten pyynnöstä.
6. Johtokunta vahvistaa hallituksen työjärjestyksen.
7. Hallitus voi tarvittaessa tehdä kiireellisissä tapauksissa tiettyjä väliaikaisia päätöksiä johtokunnan puolesta, erityisesti hallinnollisista kysymyksistä, mukaan lukien nimittävän viranomaisen toimivallan siirron keskeyttäminen, sekä talousarvioon liittyvistä kysymyksistä. Tällaisesta väliaikaisesta päätöksestä ilmoitetaan johtokunnalle ilman aiheetonta viivytystä. Johtokunta päättää päätöksen hyväksymisestä tai hylkäämisestä viimeistään kolmen kuukauden kuluttua päätöksen tekemisestä. Hallitus ei voi tehdä johtokunnan puolesta päätöksiä, joihin vaaditaan johtokunnan kahden kolmasosan enemmistö.

3 j a k s o

Pääjohtaja

20 artikla

Pääjohtajan tehtävät

1. ENISAA johtaa sen pääjohtaja, joka hoitaa tehtävänsä riippumattomasti. Pääjohtaja on vastuussa johtokunnalle.
2. Pääjohtaja raportoi pyydettyään Euroopan parlamentille tehtäviensä hoidosta. Neuvosto voi pyytää pääjohtajaa raportoimaan tehtäviensä hoidosta.
3. Pääjohtajan tehtävänä on
 - a) ENISAn päivittäisen toiminnan hallinnointi;

- b) johtokunnan tekemien päätösten täytäntöönpano;
- c) yhtenäisen ohjelma-asiakirjan luonnoksen laatiminen ja sen toimittaminen johtokunnan hyväksyttäväksi ennen sen toimittamista komissiolle;
- d) yhtenäisen ohjelma-asiakirjan täytäntöönpano ja siitä raportointi johtokunnalle;
- e) ENISAn toimintaa koskevan vuotuisen konsolidoidun toimintakertomuksen, myös ENISAn vuotuisen työohjelman täytäntöönpanon osalta, laatiminen ja sen esittäminen johtokunnalle arvioitavaksi ja hyväksyttäväksi;
- f) toimintasuunnitelman laatiminen jälkiarviointien päätelmien perusteella ja edistymiskertomuksen laatiminen komissiolle kahden vuoden välein;
- g) toimintasuunnitelman laatiminen sisäisten tai ulkoisten tarkastuskertomusten päätelmiin sekä OLAFin tutkimuksiin perustuvia jatkotoimia varten ja suunnitelman edistymisestä raportointi kahdesti vuodessa komissiolle ja säännöllisesti johtokunnalle;
- h) 32 artiklassa tarkoitettujen ENISAan sovellettävien varainhoitosääntöjen luonnoksen valmistelu;
- i) ENISAn tuloja ja menoja koskevan ennakoarvion luonnoksen laatiminen ja viraston talousarvion toteuttaminen;
- j) unionin taloudellisten etujen suojeleminen toteuttamalla petosten, lahjonnan ja muun laittoman toiminnan torjuntatoimia ja tehokkaita tarkastuksia ja, jos väärinkäytöksiä ilmenee, perimällä takaisin väärin perustein maksetut määrät sekä soveltamalla tarvittaessa tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia hallinnollisia ja taloudellisia seuraamuksia;
- k) petostentorjuntastrategian laatiminen ENISAlle ja sen esittäminen johtokunnalle hyväksyntää varten;
- l) yhteyksien luominen ja ylläpito yritysmaailmaan ja kuluttajajärjestöihin säännöllisen vuoropuhelun varmistamiseksi asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa;
- m) säännöllinen näkemysten ja tietojen vaihto unionin toimielinten, elinten ja laitosten kanssa näiden kyberturvallisuuteen liittyvistä toimista, jotta varmistetaan johdonmukaisuus kehitettäessä ja pantaessa täytäntöön unionin politiikkaa;
- n) muiden pääjohtajalle tällä asetuksella osoitettujen tehtävien hoito.

4. Tarpeen vaatiessa ja ENISAn tavoitteiden ja tehtävien puitteissa pääjohtaja voi perustaa muun muassa jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten asiantuntijoista koostuvia tilapäisiä työryhmiä. Pääjohtajan on ilmoitettava tästä etukäteen johtokunnalle. Menettelyt, jotka koskevat erityisesti työryhmien kokoonpanoa, pääjohtajan suorittamaa työryhmien asiantuntijoiden nimeämistä ja työryhmien toimintaa, vahvistetaan ENISAn sisäisissä toimintasäännöissä.

5. Pääjohtaja voi asianmukaisen kustannus-hyötyanalyysin perusteella päättää perustaa ENISAlle yhden tai useamman paikallistoimiston yhteen tai useampaan jäsenvaltioon, jos hän katsoo sen tarpeelliseksi ENISAn tehtävien tehokkaan ja toimivan toteuttamisen kannalta. Ennen kuin pääjohtaja tekee päätöksen paikallistoimiston perustamisesta, hänen on kuultava asianomaisia jäsenvaltioita, myös jäsenvaltiota, jossa ENISAn toimipaikka sijaitsee, sekä hankittava ennakkosuostumus komissiolta ja johtokunnalta. Jos pääjohtajan toteuttamassa asianomaisten jäsenvaltioiden kuulemisessa ei päästä sopimukseen, asia on saatettava neuvoston käsiteltäväksi. Kaikkien paikallistoimistojen henkilöstön kokonaismäärä on pidettävä mahdollisimman vähäisenä, eikä se saa ylittää 40:tä prosenttia siihen jäsenvaltioon sijoitetun ENISAn henkilöstön kokonaismäärästä, jossa ENISAn toimipaikka sijaitsee. Yksittäisen paikallistoimiston henkilöstön määrä ei saa ylittää 10:tä prosenttia siihen jäsenvaltioon sijoitetun ENISAn henkilöstön kokonaismäärästä, jossa ENISAn toimipaikka sijaitsee.

Paikallistoimiston perustamista koskevassa päätöksessä on määriteltävä paikallistoimistossa toteutettavien toimien laajuus siten, että vältetään tarpeettomia kustannuksia ja ENISAn hallinnollisten tehtävien päällekkäisyyttä.

4 j a k s o

ENISAn neuvoo-antava ryhmä, sidosryhmien kyberturvallisuuden sertifiointiryhmä ja kansallisten yhteyshenkilöiden verkosto

21 artikla

ENISAn neuvoo-antava ryhmä

1. Johtokunta perustaa avoimella tavalla pääjohtajan esityksestä ENISAn neuvoo-antavan ryhmän, joka koostuu asiaan liittyviä sidosryhmiä, kuten tieto- ja viestintäteknikan alaa, sähköisten viestintäverkkojen tai yleisön saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajia, pk-yrityksiä, keskeisten palvelujen tarjoajia ja kuluttajaryhmiä, edustavista tunnustetuista asiantuntijoista, tiedeyhteisöä edustavista kyberturvallisuusasiantuntijoista sekä direktiivin (EU) 2018/1972 mukaisesti ilmoitettujen toimivaltaisten viranomaisten, eurooppalaisten standardointiorganisaatioiden sekä lainvalvonta- ja tietosuojaviranomaisten edustajista. Johtokunta pyrkii varmistamaan asianmukaisen sukupuolten tasapuolisen edustuksen, maantieteellisen tasapainon sekä eri sidosryhmien tasapuolisen edustuksen.
2. ENISAn neuvoo-antavaa ryhmää koskevat menettelyt, jotka liittyvät erityisesti sen kokoonpanoon, 1 kohdassa tarkoitettuun pääjohtajan tekemään esitykseen, ryhmän jäsenten lukumäärään, sen jäsenten nimeämiseen sekä sen toimintaan, määritellään ENISAn sisäisissä toimintasäännöissä ja julkaistaan.
3. ENISAn neuvoo-antavan ryhmän puheenjohtajana toimii pääjohtaja tai pääjohtajan tähän tehtävään tapauskohtaisesti nimeämä henkilö.
4. ENISAn neuvoo-antavan ryhmän jäsenten toimikausi on kaksi ja puoli vuotta. Johtokunnan jäsenet eivät saa olla ENISAn neuvoo-antavan ryhmän jäseniä. Komission ja jäsenvaltioiden asiantuntijoilla on oikeus olla läsnä ENISAn neuvoo-antavan ryhmän kokouksissa ja osallistua sen työhön. Muiden pääjohtajan tärkeiksi katsomien elinten edustajia, jotka eivät ole ENISAn neuvoo-antavan ryhmän jäseniä, voidaan pyytää saapuville ENISAn neuvoo-antavan ryhmän kokouksiin ja osallistumaan sen työhön.
5. ENISAn neuvoo-antava ryhmä neuvoo ENISAA sen tehtävien hoidossa paitsi tämän asetuksen III osaston säännösten soveltamisessa. Erityisesti se neuvoo pääjohtajaa tämän laatiessa esitystä ENISAn vuotuiseksi työohjelmaksi sekä yhteydenpidossa asianmukaisten sidosryhmien kanssa vuotuisen työohjelmaan liittyvissä kysymyksissä.
6. ENISAn neuvoo-antava ryhmä tiedottaa toiminnastaan johtokunnalle säännöllisesti.

22 artikla

Sidosryhmien kyberturvallisuuden sertifiointiryhmä

1. Perustetaan sidosryhmien kyberturvallisuuden sertifiointiryhmä.
2. Sidosryhmien kyberturvallisuuden sertifiointiryhmä koostuu jäsenistä, jotka valitaan asiaan liittyviä sidosryhmiä edustavien tunnustettujen asiantuntijoiden joukosta. Komissio valitsee sidosryhmien kyberturvallisuuden sertifiointiryhmän jäsenet ENISAn ehdotuksen perusteella läpinäkyvällä ja avoimella menettelyllä varmistaen eri sidosryhmien tasapuolisen edustuksen sekä asianmukaisen sukupuolten tasapuolisen edustuksen ja maantieteellisen tasapainon.
3. Sidosryhmien kyberturvallisuuden sertifiointiryhmän tehtävänä on
 - a) neuvoo komissiota eurooppalaiseen kyberturvallisuuden sertifiointikehykseen liittyvien strategisten kysymysten osalta,
 - b) neuvoo ENISAA pyynnöstä markkinoihin, kyberturvallisuussertifiointiin ja standardointiin liittyviä ENISAn tehtäviä koskevista yleisistä ja strategisista asioista;
 - c) avustaa komissiota 47 artiklassa tarkoitetun unionin jatkuvan työohjelman valmistelemissä;

- d) antaa lausunto unionin jatkuvasta työohjelmasta 47 artiklan 4 kohdan mukaisesti; ja
- e) neuvoa kiireellisissä tapauksissa komissiota ja Euroopan kyberturvallisuuden sertifiointiryhmää sellaisten sertifiointijärjestelmien tarpeesta, jotka eivät sisälly 47 ja 48 artiklassa tarkoitettuun unionin jatkuvaan työohjelmaan.
4. Sidosryhmien kyberturvallisuuden sertifiointiryhmän puheenjohtajana toimivat komissio ja ENISA yhdessä, ja sen sihteeristönä toimii ENISA.

23 artikla

Kansallisten yhteyshenkilöiden verkosto

1. Johtokunta perustaa pääjohtajan esityksestä kansallisten yhteyshenkilöiden verkoston, joka koostuu jäsenvaltioiden edustajista. Kukin jäsenvaltio nimeää yhden edustajan kansallisten yhteyshenkilöiden verkostoon. Kansallisten yhteyshenkilöiden verkoston kokouksia voidaan järjestää vaihtelevissa asiantuntijakokoonpanoissa.
2. Kansallisten yhteyshenkilöiden verkoston tehtävänä on erityisesti helpottaa ENISAn ja jäsenvaltioiden välistä tietojenvaihtoa ja auttaa ENISAA levittämään toimintaansa, löydöksiään ja suosituksiaan asiaankuuluville sidosryhmille kaikkialla unionissa.
3. Kansalliset yhteyshenkilöt toimivat kansallisen tason yhteyspisteinä, jotka helpottavat ENISAn ja kansallisten asiantuntijoiden yhteistyötä ENISAn vuotuisen työohjelman täytäntöönpanossa.
4. Kansallisten yhteyshenkilöiden tiivis yhteistyö johtokunnassa toimivien jäsenvaltioidensa edustajien kanssa ei saa aiheuttaa sitä, että verkosto tekee päällekkäistä työtä johtokunnan tai muiden unionin foorumien kanssa.
5. Kansallisten yhteyshenkilöiden verkoston tehtävät ja menettelyt määritellään ENISAn sisäisissä toimintasäännöissä ja julkaistaan.

5 j a k s o

Toiminta

24 artikla

Yhtenäinen ohjelma-asiakirja

1. ENISA noudattaa toiminnassaan sen vuotuisen ja monivuotisen ohjelman suunnitelmat sisältävää yhtenäistä ohjelma-asiakirjaa, johon sisältyy kaikki sen suunniteltu toiminta.
2. Pääjohtaja laatii vuosittain luonnoksen yhtenäiseksi ohjelma-asiakirjaksi, joka sisältää vuotuisen ja monivuotisen ohjelman suunnitelmat ja vastaavan taloudellisia ja henkilöresursseja koskevan suunnittelun, komission delegoidun asetuksen (EU) N:o 1271/2013 ⁽²⁵⁾ 32 artiklan mukaisesti ja ottaen huomioon komission esittämät suuntaviivat.
3. Johtokunta hyväksyy viimeistään kunkin vuoden marraskuun 30 päivänä 1 kohdassa tarkoitettua yhtenäisen ohjelma-asiakirjan ja toimittaa sen Euroopan parlamentille, neuvostolle ja komissiolle viimeistään seuraavan vuoden tammikuun 31 päivänä, samoin kuin asiakirjan mahdolliset myöhemmät päivitettyt versiot.
4. Yhtenäisestä ohjelma-asiakirjasta tulee lopullinen, kun unionin yleinen talousarvio on lopullisesti vahvistettu, ja sitä on tarvittaessa mukautettava.

⁽²⁵⁾ Komission delegoitu asetukset (EU) N:o 1271/2013, annettu 30 päivänä syyskuuta 2013, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 208 artiklassa tarkoitettuja elimiä koskevasta varainhoidon puiteasetuksesta (EUVL L 328, 7.12.2013, s. 42).

5. Vuotuisesä työöhjelmassa on esitettävä yksityiskohtaiset tavoitteet ja odotetut tulokset, suoritusindikaattorit mukaan lukien. Siinä on myös esitettävä kuvaus rahoitettavista toimista ja mainittava kuhunkin toimeen osoitetut taloudelliset resurssit ja henkilöstöresurssit toimintoperusteisen budjetoinnin ja hallinnoinnin periaatteiden mukaisesti. Vuotuisen työöhjelman on oltava yhdenmukainen 7 kohdassa tarkoitettun monivuotisen työöhjelman kanssa. Siinä on selkeästi ilmoitettava, mitä tehtäviä on lisätty, muutettu tai poistettu edelliseen varainhoitovuoteen verrattuna.

6. Johtokunta muuttaa hyväksyttyä vuotuista työöhjelmää tarvittaessa, jos ENISAlle annetaan uusi tehtävä. Vuotuiseen työöhjelmään tehtävät olennaiset muutokset on hyväksyttävä samaa menettelyä noudattaen kuin alkuperäinen vuotuinen työöhjelmä. Johtokunta voi siirtää pääjohtajalle valtuudet tehdä vuotuiseen työöhjelmään muita kuin olennaisia muutoksia.

7. Monivuotisessa työöhjelmassa on esitettävä yleinen strateginen ohjelma, mukaan lukien tavoitteet, odotetut tulokset ja suoritusindikaattorit. Siinä on esitettävä myös resursseja koskeva ohjelmasuunnittelu, mukaan lukien monivuotinen talousarvio ja henkilöstösuunnitelma.

8. Resursseja koskeva ohjelmasuunnittelu saatetaan ajan tasalle vuosittain. Strategista ohjelmää päivitetään tarvittaessa ja erityisesti 67 artiklassa tarkoitettun arvioinnin tulosten huomioon ottamiseksi.

25 artikla

Etunäkökohtia koskeva ilmoitus

1. Jokaisen johtokunnan jäsenen, pääjohtajan sekä jokaisen toimihenkilön, joka on otettu palvelukseen jäsenvaltion tilapäisesti lähettämänä virkamiehenä, on tehtävä ilmoitus sitoumuksistaan sekä ilmoitus, jossa he toteavat, onko olemassa heidän riippumattomuuttaan mahdollisesti vaarantavia välittömiä tai välillisiä sidonnaisuuksia. Ilmoitusten on oltava tarkkoja ja täydellisiä, ne on tehtävä kirjallisesti vuosittain ja ne on tarvittaessa saatettava ajan tasalle.

2. Jokaisen johtokunnan jäsenen, pääjohtajan ja jokaisen tilapäisiin työryhmiin osallistuvan ulkopuolisen asiantuntijan on ilmoitettava viimeistään kunkin kokouksen alussa tarkasti ja täydellisesti mahdolliset sidonnaisuudet, jotka saattavat vaarantaa heidän riippumattomuutensa kokouksen esityslistalla olevien asioiden suhteen, sekä pidättäydyttävä osallistumasta kyseisiä kohtia koskevaan keskusteluun ja äänestykseen.

3. ENISA vahvistaa sisäisissä toimintasäännöissään 1 ja 2 kohdassa tarkoitettua sidonnaisuuksien ilmoittamista koskeviin sääntöihin liittyvät käytännön järjestelyt.

26 artikla

Avoimuus

1. ENISAn toiminnan on oltava mahdollisimman avointa sekä 28 artiklan mukaista.

2. ENISA varmistaa, että suuri yleisö ja kaikki asianomaiset tahot saavat asianmukaista, puolueetonta, luotettavaa ja helposti saatavissa olevaa tietoa erityisesti ENISAn työn tuloksista. Sen on myös julkistettava 25 artiklan mukaisesti tehdyt sidonnaisuuksia koskevat ilmoitukset.

3. Johtokunta voi pääjohtajan ehdotuksesta sallia asianomaisten tahojen seurata joidenkin ENISAn toimien käsittelyä.

4. ENISA vahvistaa sisäisissä toimintasäännöissään 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen avoimuussääntöjen täytäntöönpanoa koskevat käytännön järjestelyt.

27 artikla

Luottamuksellisuus

1. ENISA ei saa paljastaa kolmansille osapuolille käsittelemiään ja saamiaan tietoja, joiden käsittelystä luottamuksellisuus on esitetty perusteltu pyyntö, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 28 artiklan soveltamista.

2. Johtokunnan jäsenten, pääjohtajan, ENISAn neuvoo-antavan ryhmän jäsenten, tilapäisiin työryhmiin osallistuvien ulkopuolisten asiantuntijoiden sekä ENISAn henkilöstön, mukaan lukien ne toimihenkilöt, jotka on otettu palvelukseen jäsenvaltioiden tilapäisesti lähettämänä virkamiehinä, on noudatettava SEUT 339 artiklan mukaista salassapitovelvollisuutta myös tehtäviensä päätyttyä.

3. ENISA vahvistaa sisäisissä toimintasäännöissään 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen salassapitovelvollisuutta koskevien sääntöjen täytäntöönpanoa koskevat käytännön järjestelyt.

4. Johtokunta päättää antaa ENISAlle luvan käsitellä turvallisuusluokiteltua tietoa, jos ENISAn tehtävien suorittaminen sitä edellyttää. Tässä tapauksessa ENISAn on yhteisymmärryksessä komission yksiköiden kanssa vahvistettava turvallisuus-säännöt soveltaen tietoturvan periaatteita, jotka on vahvistettu komission päätöksissä (EU, Euratom) 2015/443 ⁽²⁶⁾ ja (EU, Euratom) 2015/444 ⁽²⁷⁾. Nämä turvallisuussäännöt koskevat muun muassa turvallisuusluokiteltujen tietojen vaihtamista, käsittelyä ja tallentamista.

28 artikla

Asiakirjojen julkisuus

1. ENISAn hallussaan pitämiin asiakirjoihin sovelletaan asetusta (EY) N:o 1049/2001.
2. Johtokunta vahvistaa järjestelyt asetuksen (EY) N:o 1049/2001 täytäntöön panemiseksi viimeistään 28 päivänä joulukuuta 2019.
3. Asetuksen (EY) N:o 1049/2001 8 artiklan nojalla tehdyistä ENISAn päätöksistä voidaan kannella oikeusasiamiehelle SEUT 228 artiklan nojalla tai nostaa kanne Euroopan unionin tuomioistuimessa SEUT 263 artiklan nojalla.

IV LUKU

ENISAn talousarvion laatiminen ja rakenne

29 artikla

ENISAn talousarvion laatiminen

1. Pääjohtaja laatii vuosittain esityksen ENISAn seuraavan varainhoitovuoden tuloja ja menoja koskevaksi ennakoarvioiksi ja toimittaa sen sekä siihen liitetyn henkilöstötaulukkoehdotuksen johtokunnalle. Tulojen ja menojen on oltava tasapainossa.
2. Johtokunta laatii ennakoarvioesityksen pohjalta vuosittain ENISAn tulo- ja menoarvion seuraavaa varainhoitovuotta varten.
3. Johtokunta toimittaa tulo- ja menoarvion, joka on osa yhtenäisen ohjelma-asiakirjan luonnosta, vuosittain viimeistään 31 päivänä tammikuuta komissiolle ja niille kolmansille maille, joiden kanssa unioni on tehnyt sopimukset 42 artiklan 2 kohdan mukaisesti.
4. Komissio ottaa unionin talousarviota koskevaan esitykseen kyseiseen tulo- ja menoarvioon perustuvat arviot, joita se pitää henkilöstötaulukon ja unionin yleisestä talousarviosta suoritettavan rahoitusosuuden määrän osalta välttämättöminä, ja toimittaa talousarvioesityksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle SEUT 314 artiklan mukaisesti.
5. Euroopan parlamentti ja neuvosto hyväksyvät ENISAlle annettavaa unionin rahoitusosuutta koskevat määrärahat.
6. Euroopan parlamentti ja neuvosto vahvistavat ENISAn henkilöstötaulukon.

⁽²⁶⁾ Komission päätös (EU, Euratom) 2015/443, annettu 13 päivänä maaliskuuta 2015, turvallisuudesta komissiossa (EUVL L 72, 17.3.2015, s. 41).

⁽²⁷⁾ Komission päätös (EU, Euratom) 2015/444, annettu 13 päivänä maaliskuuta 2015, EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamista koskevista säännöistä (EUVL L 72, 17.3.2015, s. 53).

7. Johtokunta vahvistaa ENISAn talousarvion yhdessä yhtenäisen ohjelma-asiakirjan kanssa. ENISAn talousarviosta tulee lopullinen, kun unionin yleinen talousarvio on lopullisesti vahvistettu. Johtokunta mukauttaa tarvittaessa ENISAn talousarviota ja yhtenäistä ohjelma-asiakirjaa unionin yleisen talousarvion mukaisesti.

30 artikla

ENISAn talousarvion rakenne

1. Sulkematta pois muita tulonlähteitä ENISAn tulot koostuvat seuraavista:
 - a) rahoitusosuus unionin yleisestä talousarviosta;
 - b) tiettyjen menoerien rahoittamiseen osoitettavat tulot sen 32 artiklassa tarkoitettujen varainhoitosääntöjen mukaisesti;
 - c) unionin rahoitus, joka annetaan valtuutus sopimusten tai kertaluonteisten avustusten muodossa 32 artiklassa tarkoitettujen varainhoitosääntöjen ja unionin politiikkoja tukeviin asianomaisiin välineisiin sovellettävien säännösten mukaisesti;
 - d) ENISAn toimintaan 42 artiklan mukaisesti osallistuvien kolmansien maiden rahoitusosuudet;
 - e) mahdolliset jäsenvaltioiden vapaaehtoiset rahoitusosuudet rahana tai luontoissuorituksina.

Vapaaehtoisia rahoitusosuuksia ensimmäisen alakohdan e alakohdan mukaisesti suorittavat jäsenvaltiot eivät voi vaatia erityisoikeuksia tai -palveluja suorituksensa perusteella.

2. ENISAn menoihin kuuluvat henkilöstöstä, hallinnollisesta ja teknisestä tuesta, infrastruktuurista ja toiminnasta aiheutuvat menot sekä kolmansien osapuolten kanssa tehdyistä sopimuksista aiheutuvat menot.

31 artikla

Talousarvion toteuttaminen

1. Pääjohtaja vastaa ENISAn talousarvion toteuttamisesta.
2. Komission sisäinen tilintarkastaja käyttää ENISAan nähden samoja valtuuksia kuin komission yksiköihin.
3. ENISAn tilinpitäjä toimittaa alustavan tilinpäätöksen komission tilinpitäjälle ja tilintarkastustuomioistuimelle viimeistään varainhoitovuoden (vuosi N) päättymistä seuraavan varainhoitovuoden (vuosi N + 1) maaliskuun 1 päivänä.
4. Saatuaan ENISAn alustavaa tilinpäätöstä koskevat tilintarkastustuomioistuimen huomautukset Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 ⁽²⁸⁾ 246 artiklan mukaisesti ENISAn tilinpitäjä laatii ENISAn lopullisen tilinpäätöksen omalla vastuullaan ja toimittaa sen johtokunnalle lausuntoa varten.
5. Johtokunta antaa lausunnon ENISAn lopullisesta tilinpäätöksestä.
6. Pääjohtaja toimittaa selvityksen varainhoitovuoden talousarvio- ja varainhallinnosta Euroopan parlamentille, neuvostolle, komissiolle ja tilintarkastustuomioistuimelle viimeistään vuoden N + 1 maaliskuun 31 päivänä.
7. ENISAn tilinpitäjä toimittaa lopullisen tilinpäätöksen ja johtokunnan lausunnon Euroopan parlamentille, neuvostolle, komission tilinpitäjälle ja tilintarkastustuomioistuimelle viimeistään vuoden N + 1 heinäkuun 1 päivänä.

⁽²⁸⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) 2018/1046, annettu 18 päivänä heinäkuuta 2018, unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä, asetusten (EU) N:o 1296/2013, (EU) N:o 1301/2013, (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 1304/2013, (EU) N:o 1309/2013, (EU) N:o 1316/2013, (EU) N:o 223/2014, (EU) N:o 283/2014 ja päätöksen N:o 541/2014/EU muuttamisesta sekä asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 kumoamisesta (EUVL L 193, 30.7.2018, s. 1).

8. ENISAn tilinpitäjä toimittaa myös tilinpäätöstä koskevan vahvistuskirjeen tilintarkastustuomioistuimelle sekä jäljennöksen komission tilinpitäjälle samana päivänä kuin ENISAn lopullisen tilinpäätöksen.
9. ENISAn pääjohtaja julkistaa lopullisen tilinpäätöksen viimeistään vuoden N+1 marraskuun 15 päivänä *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.
10. Pääjohtaja lähettää tilintarkastustuomioistuimelle vastauksen sen huomautuksiin viimeistään vuoden N + 1 syyskuun 30 päivänä ja lähettää jäljennöksen tästä vastauksesta myös johtokunnalle ja komissiolle.
11. Pääjohtaja antaa asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 261 artiklan 3 kohdan mukaisesti Euroopan parlamentille tämän pyynnöstä kaikki asianomaista varainhoitovuotta koskevan vastuuvapausmenettelyn moitteettomaksi toteuttamiseksi tarvittavat tiedot.
12. Euroopan parlamentti myöntää neuvoston suosituksesta pääjohtajalle ennen vuoden N + 2 toukokuun 15 päivää vastuuvapauden vuoden N talousarvion toteuttamisen osalta.

32 artikla

Varainhoitosäännöt

Johtokunta hyväksyy ENISAan sovellettavat varainhoitoa koskevat säännöt komissiota kuultuaan. Varainhoitosäännöt voivat poiketa delegoidusta asetuksesta (EU) N:o 1271/2013 ainoastaan, jos ENISAn toiminta sitä erityisesti edellyttää ja jos komissio on antanut siihen ennalta suostumuksensa.

33 artikla

Petostentorjunta

1. Helpottaakseen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013 ⁽²⁹⁾ soveltamisalaan kuuluvien petosten, lahjonnan ja muiden laittomien toimien torjuntaa ENISA liittyy viimeistään 28 päivänä joulukuuta 2019 OLAFin sisäisistä tutkimuksista 25 päivänä toukokuuta 1999 Euroopan parlamentin, Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan yhteisöjen komission tekemään toimielinten väliseen sopimukseen ⁽³⁰⁾. ENISA antaa kaikkia sen työntekijöitä koskevat asiaan liittyvät määräykset käyttäen kyseisen sopimuksen liitteessä olevaa mallia.
2. Tilintarkastustuomioistuimella on valtuudet tehdä kaikkien ENISAlta unionin rahoitusta saaneiden avustuksensaajien, toimeksisaajien ja alihankkijoiden osalta asiakirjoihin perustuvia ja paikan päällä suoritettavia tarkastuksia.
3. OLAF voi tehdä tarkastuksia, myös paikan päällä suoritettavia tarkastuksia ja todentamisia, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013 ja neuvoston asetuksen (Euratom, EY) N:o 2185/96 ⁽³¹⁾ säännösten ja niissä säädettyjen menettelyjen mukaisesti sen selvittämiseksi, onko ENISAn rahoittamaan avustukseen tai sopimukseen liittynyt unionin taloudellisia etuja vahingoittavia petoksia, lahjontaa tai muuta laitonta toimintaa.
4. ENISAn yhteistyösopimuksiin kolmansien maiden ja kansainvälisten järjestöjen kanssa, muihin sopimuksiin, avustussopimuksiin ja avustuspäätöksiin on sisällytettävä määräyksiä, joissa nimenomaisesti annetaan tilintarkastustuomioistuimelle ja OLAFille valtuudet tehdä tällaisia tarkastuksia ja tutkimuksia niiden oman toimivallan mukaisesti, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 1, 2 ja 3 kohdan soveltamista.

⁽²⁹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) N:o 883/2013, annettu 11 päivänä syyskuuta 2013, Euroopan petosten-torjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1073/1999 ja neuvoston asetuksen (Euratom) N:o 1074/1999 kumoamisesta (EUVL L 248, 18.9.2013, s. 1).

⁽³⁰⁾ EYVL L 136, 31.5.1999, s. 15.

⁽³¹⁾ Neuvoston asetus (Euratom, EY) N:o 2185/96, annettu 11 päivänä marraskuuta 1996, komission paikan päällä suorittamista tarkastuksista ja todentamisista Euroopan yhteisöjen taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten ja muiden väärinkäytösten estämiseksi (EYVL L 292, 15.11.1996, s. 2).

V LUKU

Henkilöstö

34 artikla

Yleiset säännökset

ENISAn henkilöstöön sovelletaan henkilöstösääntöjä ja muuta henkilöstöä koskevia palvelussuhteen ehtoja sekä unionin toimielinten yhteisellä päätöksellä annettuja henkilöstösääntöjen ja muuta henkilöstöä koskevia palvelussuhteen ehtojen täytäntöönpanosäännöksiä.

35 artikla

Erioikeudet ja vapaudet

ENISAan ja sen henkilöstöön sovelletaan SEU- ja SEUT-sopimukseen liitettyä Euroopan unionin erioikeuksista ja vapauksista tehtyä pöytäkirjaa N:o 7.

36 artikla

Pääjohtaja

1. Pääjohtaja otetaan palvelukseen ENISAn väliaikaisena toimihenkilönä muuta henkilöstöä koskevien palvelussuhteen ehtojen 2 artiklan a alakohdan mukaisesti.
2. Johtokunta nimittää pääjohtajan ehdokaslistalta, jonka komissio esittää avoimen valintamenettelyn päätteeksi.
3. Johtokunnan puheenjohtaja tekee pääjohtajan työsopimuksen ENISAn puolesta.
4. Johtokunnan valitsema ehdokas kutsutaan ennen nimitystä antamaan lausuma Euroopan parlamentin asiasta vastaavan valiokunnan kokouksessa ja vastaamaan Euroopan parlamentin jäsenten esittämiin kysymyksiin.
5. Pääjohtajan toimikausi on viisi vuotta. Toimikauden lopussa komissio laatii arvion pääjohtajan tehtävän hoidosta ja ENISAn tulevista tehtävistä ja haasteista.
6. Johtokunta tekee päätökset pääjohtajan nimityksestä, toimikauden jatkamisesta tai erottamisesta 18 artiklan 2 kohdan mukaisesti.
7. Johtokunta voi komission ehdotuksesta, jossa otetaan huomioon 5 kohdassa tarkoitettu arviointi, jatkaa pääjohtajan toimikautta kerran viideksi vuodeksi.
8. Johtokunnan on ilmoitettava Euroopan parlamentille aikeestaan jatkaa pääjohtajan toimikautta. Pääjohtaja antaa toimikauden mahdollista jatkamista edeltävien kolmen kuukauden aikana pyydettäessä lausuman Euroopan parlamentin asiasta vastaavan valiokunnan kokouksessa ja vastaa Euroopan parlamentin jäsenten esittämiin kysymyksiin.
9. Pääjohtaja, jonka toimikautta on jatkettu, ei saa osallistua samaa tointa koskevaan valintamenettelyyn.
10. Pääjohtaja voidaan erottaa toimestaan ainoastaan johtokunnan päätöksellä, jonka se tekee komission ehdotuksen perusteella.

37 artikla

Kansalliset asiantuntijat ja muu henkilöstö

1. ENISA voi käyttää kansallisia asiantuntijoita tai muuta henkilöstöä, joka ei ole ENISAn palveluksessa. Näihin henkilöihin ei sovelleta henkilöstösääntöjä eikä muuta henkilöstöä koskevia palvelussuhteen ehtoja.

2. Johtokunta tekee päätöksen, jolla vahvistetaan säännöt kansallisten asiantuntijoiden tilapäisestä lähettämisestä ENISAn palvelukseen.

VI LUKU

ENISAn yleiset säännökset

38 artikla

ENISAn oikeudellinen asema

1. ENISA on unionin elin, ja se on oikeushenkilö.
2. ENISAlla on kussakin jäsenvaltiossa laajin kansallisen oikeuden mukainen oikeushenkilöllä oleva oikeus- ja oikeustoimikelpoisuus. Se voi erityisesti hankkia ja luovuttaa irtainta ja kiinteää omaisuutta sekä esiintyä kantajana ja vastaajana oikeudenkäynneissä.
3. ENISAA edustaa pääjohtaja.

39 artikla

ENISAn vastuu

1. Sopimukseen perustuva ENISAn vastuu määräytyy kyseessä olevaan sopimukseen sovellettavan lain mukaan.
2. Euroopan unionin tuomioistuimella on ENISAn tekemässä sopimuksessa olevaan välityslausekkeeseen perustuva tuomiovalta.
3. Sopimussuhteen ulkopuolisen vastuun osalta ENISAn on korvattava ENISAn tai sen henkilöstön tehtäviään suorittaessaan aiheuttamat vahingot jäsenvaltioiden lainsäädännön yhteisten periaatteiden mukaisesti.
4. Euroopan unionin tuomioistuimella on tuomiovalta 3 kohdassa tarkoitettujen vahinkojen korvaamista koskevissa riidoissa.
5. ENISAn henkilöstön henkilökohtaista vastuuta ENISAA kohtaan säännellään sen henkilöstöön sovellettavissa asioissa koskevissa määräyksissä.

40 artikla

Kielijärjestelyt

1. ENISAA sovelletaan neuvoston asetusta N:o 1⁽³²⁾. Jäsenvaltiot ja niiden nimeämät muut elimet voivat kääntyä ENISAn puoleen ja saada siltä vastauksen valitsemallaan unionin toimielinten virallisella kielellä.
2. Euroopan unionin elinten käännöskeskus huolehtii ENISAn toiminnan edellyttämistä käännöspalveluista.

41 artikla

Henkilötietojen suoja

1. ENISAssa tapahtuvaan henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2018/1725.
2. Johtokunta hyväksyy asetuksen (EU) 2018/1725 45 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen soveltamissäännöt. Johtokunta voi hyväksyä lisätoimenpiteitä, jotka ovat tarpeen ENISAn soveltaessa asetusta (EU) 2018/1725.

⁽³²⁾ Neuvoston asetus N:o 1 Euroopan talousyhteisössä käytettäviä kieliä koskevista järjestelyistä (EYVL 17, 6.10.1958, s. 385).

42 artikla

Yhteistyö kolmansien maiden ja kansainvälisten järjestöjen kanssa

1. Siinä määrin kuin on tarpeen tämän asetuksen tavoitteiden saavuttamiseksi ENISA voi tehdä yhteistyötä kolmansien maiden toimivaltaisten viranomaisten ja/tai kansainvälisten järjestöjen kanssa. ENISA voi tätä varten vahvistaa työjärjestelyt näiden kolmansien maiden viranomaisten ja kansainvälisten järjestöjen kanssa, edellyttäen että komissio antaa tähän ennakkohyväksynnän. Näistä työjärjestelyistä ei seuraa oikeudellisia velvoitteita unionille ja sen jäsenvaltioille.
2. ENISAn toimintaan voivat osallistua kolmannet maat, jotka ovat tehneet tästä sopimuksen unionin kanssa. Mainittujen sopimusten määräysten mukaisesti laaditaan järjestelyjä, joissa määritellään kyseisten maiden osalta erityisesti ENISAn toimintaan osallistumisen luonne, laajuus ja tapa, mukaan lukien ENISAn tekemiin aloitteisiin osallistumista, rahoitusosuuksia ja henkilöstöä koskevat säännöt. Henkilöstöasioiden osalta näiden työjärjestelyjen on kaikilta osin oltava henkilöstösääntöjen ja muuta henkilöstöä koskevien palvelussuhteen ehtojen mukaiset.
3. Johtokunta hyväksyy strategian, joka koskee ENISAn suhteita kolmansiin maihin tai kansainvälisiin järjestöihin asioissa, joissa ENISA on toimivaltainen. Komissio varmistaa, että ENISA toimii toimeksiantonsa ja olemassa olevien institutionaalisten puitteiden mukaisesti sopimalla asianmukaisesta työjärjestelystä pääjohtajan kanssa.

43 artikla

Arkaluonteisten turvallisuusluokittelemattomien tietojen ja turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamista koskevat turvallisuussäännöt

ENISA hyväksyy komissiota kuultuaan turvallisuussäännöt, joissa sovelletaan turvallisuutta koskevia periaatteita, jotka sisältyvät päätöksissä (EU, Euratom) 2015/443 ja (EU, Euratom) 2015/444 vahvistettuihin arkaluonteisten turvallisuusluokittelemattomien tietojen ja Euroopan unionin turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamista koskeviin komission turvallisuussääntöksiin. ENISAn turvallisuussääntöihin sisältyy myös määräyksiä, jotka koskevat tällaisten tietojen vaihtamista, käsittelyä ja tallentamista.

44 artikla

Toimipaikkaa koskeva sopimus ja toimintaedellytykset

1. Isäntjäsenvaltion ENISAlle tarjoamia tiloja ja palveluja koskevat järjestelyt sekä ENISAn pääjohtajaan, johtokunnan jäseniin, ENISAn henkilöstöön ja heidän perheenjäseniinsä isäntjäsenvaltiossa sovellettavat erityissäännöt vahvistetaan ENISAn ja isäntjäsenvaltion välisessä toimipaikkaa koskevassa sopimuksessa, joka tehdään sen jälkeen kun johtokunta on sen hyväksynyt.
2. ENISAn isäntjäsenvaltion on tarjottava parhaat mahdolliset edellytykset ENISAn moitteettoman toiminnan varmistamiseksi, mukaan lukien toimivat liikenneyhteydet sijaintipaikalle, henkilöstön jäsenten lapsille soveltuvat koulunkäyntimahdollisuudet, puolisoiden mahdollisuudet päästä työmarkkinoille sekä riittävä sosiaaliturvan ja terveydenhuoltopalvelujen saatavuus henkilöstön jäsenten lapsille ja puolisoille.

45 artikla

Hallinnollinen valvonta

Euroopan oikeusasiamies valvoo ENISAn toimintaa SEUT 228 artiklan mukaisesti.

III OSASTO

KYBERTURVALLISUUDEN SERTIFIOINTIKEHYS

46 artikla

Eurooppalainen kyberturvallisuuden sertifiointikehys

1. Eurooppalainen kyberturvallisuuden sertifiointikehys perustetaan, jotta voidaan nostaa kyberturvallisuustasoa unionissa ja yhdenmukaistaa eurooppalaiset kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmät unionin tasolla ja siten parantaa sisämarkkinoiden toimintaedellytyksiä digitaalisten sisämarkkinoiden luomiseksi tieto- ja viestintätekniikan tuotteille, palveluille ja prosesseille.

2. Eurooppalaisessa kyberturvallisuuden sertifiointikehyksessä vahvistetaan mekanismi, jonka avulla laaditaan eurooppalaisia kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmiä ja annetaan vahvistus siitä, että tällaisten järjestelmien mukaisesti arvioidut tieto- ja viestintätekniikan tuotteet, palvelut ja prosessit ovat niille määritettyjen turvallisuusvaatimusten mukaisia, jotta voidaan suojella tallennettavien, siirrettävien tai käsiteltävien tietojen tai kyseisissä tuotteissa, palveluissa ja prosesseissa tarjottavien tai välitettävien toimintojen tai palvelujen käytettävyyttä, aitoutta, eheyttä ja luottamuksellisuutta niiden koko elinkaaren ajan.

47 artikla

Eurooppalaista kyberturvallisuussertifiointia koskeva unionin jatkuva työohjelma

1. Komissio julkaisee eurooppalaista kyberturvallisuussertifiointia koskevan unionin jatkuvan työohjelman, jäljempänä 'unionin jatkuva työohjelma', jossa määritellään tulevien eurooppalaisten kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmien strategiset prioriteetit.

2. Unionin jatkuvaan työohjelmaan on sisällyttävä erityisesti luettelo sellaisista tieto- ja viestintätekniikan tuotteista, palveluista ja prosesseista tai niiden luokista, joille voi olla hyötyä eurooppalaisen kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmän soveltamisalaan kuulumisesta.

3. Tietyn tieto- ja viestintätekniikan tuotteen, palvelun ja prosessin tai niiden luokan sisällyttäminen unionin jatkuvaan työohjelmaan on perusteltava jollakin seuraavista:

- a) tiettyä tieto- ja viestintätekniikan tuotteiden, palvelujen tai prosessien luokkaa koskevien kansallisten kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmien saatavuus tai kehittäminen, erityisesti siltä osin, onko uhkana syntyä hajanaisuutta;
- b) asiaa koskevat unionin tai jäsenvaltion politiikat tai lainsäädäntö;
- c) markkinoiden kysyntä;
- d) kyberuhkaympäristön kehitys;
- e) Euroopan kyberturvallisuuden sertifiointiryhmän esittämä pyyntö valmistella ehdolla oleva järjestelmä.

4. Komissio ottaa asianmukaisesti huomioon Euroopan kyberturvallisuuden sertifiointiryhmän ja sidosryhmien sertifiointiryhmän toimittamat lausunnot luonnoksesta unionin jatkuvaksi työohjelmaksi.

5. Ensimmäinen unionin jatkuva työohjelma julkaistaan viimeistään 28 päivänä kesäkuuta 2020. Unionin jatkuvaa työohjelmaa päivitetään ainakin kerran kolmessa vuodessa, ja tarvittaessa useammin.

48 artikla

Eurooppalaista kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmää koskeva pyyntö

1. Komissio voi unionin jatkuvan työohjelman pohjalta pyytää ENISAA valmistelemaan ehdolla olevan eurooppalaisen kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmän tai tarkistamaan voimassa olevaa eurooppalaista kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmää.

2. Asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa komissio tai Euroopan kyberturvallisuuden sertifiointiryhmä voi pyytää ENISAA valmistelemaan ehdolla olevan järjestelmän tai tarkistamaan voimassa olevaa eurooppalaista kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmää, joka ei kuulu unionin jatkuvaan työohjelmaan. Unionin jatkuvaa työohjelmaa päivitetään tämän mukaisesti.

49 artikla

Eurooppalaisten kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmien valmistelu, hyväksyminen ja tarkistaminen

1. Kun komissio on esittänyt 48 artiklan mukaisen pyynnön, ENISAn on valmistettava ehdolla oleva järjestelmä, joka täyttää 51, 52 ja 54 artiklassa esitetyt vaatimukset.

2. Kun Euroopan kyberturvallisuuden sertifiointiryhmä on esittänyt 48 artiklan 2 kohdan mukaisen pyynnön, ENISA voi valmistella ehdolla olevan järjestelmän, joka täyttää 51, 52 ja 54 artiklassa esitetyt vaatimukset. Jos ENISA hylkää tällaisen pyynnön, sen on perusteltava päätöksensä. Tällaisen pyynnön hylkäämisestä päättää johtokunta.
3. Valmistellessaan ehdolla olevia järjestelmiä ENISAn on kuultava kaikkia asiaankuuluvia sidosryhmiä virallisesti, avoimesti ja osallistavasti.
4. ENISAn on perustettava jokaista ehdolla olevaa järjestelmää varten 20 artiklan 4 kohdan mukaisesti tilapäinen työryhmä, jonka tarkoituksena on antaa ENISAlle erityistä neuvontaa ja asiantuntemusta
5. ENISAn on tehtävä tiivistä yhteistyötä Euroopan kyberturvallisuuden sertifiointiryhmän kanssa. Euroopan kyberturvallisuuden sertifiointiryhmän on annettava ENISAlle ehdolla olevan järjestelmän valmisteluun liittyvää apua ja asiantuntijaneuvontaa ja annettava ehdolla olevasta järjestelmästä lausunto.
6. ENISAn on otettava mahdollisimman tarkasti huomioon Euroopan kyberturvallisuuden sertifiointiryhmän lausunto, ennen kuin se toimittaa 3, 4 ja 5 kohdan mukaisesti valmistellun ehdolla olevan järjestelmän komissiolle. Euroopan kyberturvallisuuden sertifiointiryhmän lausunto ei ole sitova, eikä sen puuttuminen estä ENISAA toimittamasta ehdolla olevaa järjestelmää komissiolle.
7. Komissio voi ENISAn valmisteleman ehdolla olevan järjestelmän pohjalta hyväksyä täytäntöönpanosäädöksiä tietojaviestintäteknikan tuotteiden, palvelujen ja prosessien eurooppalaisesta kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmästä, joka täyttää 51, 52 ja 54 artiklassa esitetyt vaatimukset. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 66 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.
8. ENISAn on vähintään joka viides vuosi arvioitava hyväksytyt eurooppalaiset kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmät ja otettava tässä huomioon asianomaisten osapuolten palaute. Komissio tai Euroopan kyberturvallisuuden sertifiointiryhmä voi tarvittaessa pyytää ENISAA aloittamaan tarkistetun ehdolla olevan järjestelmän kehittämisen 48 artiklan ja tämän artiklan mukaisesti.

50 artikla

Eurooppalaisten kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmien verkkosivusto

1. ENISA ylläpitää erityistä verkkosivustoa, jolla annetaan tietoa eurooppalaisista kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmistä, eurooppalaisista kyberturvallisuussertifikaateista ja EU-vaatimustenmukaisuusilmoituksista, mukaan lukien tietoa eurooppalaisten kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmien, jotka eivät ole enää voimassa, ja peruutettujen ja vanhentuneiden eurooppalaisten kyberturvallisuussertifikaattien ja EU-vaatimustenmukaisuusilmoitusten sekä sellaisten linkkikoelmien osalta, jotka osoittavat 55 artiklan mukaisesti kyberturvallisuustietoihin, ja jolla niitä julkistetaan.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettulla verkkosivustolla on tarvittaessa myös ilmoitettava ne kansalliset kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmät, jotka on korvattu eurooppalaisella kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmällä.

51 artikla

Eurooppalaisten kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmien turvallisuustavoitteet

Eurooppalainen kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmä olisi suunniteltava täyttämään soveltuvin osin vähintään seuraavat turvallisuustavoitteet:

- a) tallennetut, siirretyt tai muulla tavoin käsitellyt tiedot suojataan vahingossa tapahtuvalta tai luvattomalta tallentamiselta, käsittelyltä, käytöltä tai luovuttamiselta tieto- ja viestintäteknikan tuotteen, palvelun tai prosessin koko elinkaaren ajan;
- b) tallennetut, siirretyt tai muulla tavoin käsitellyt tiedot suojataan vahingossa tapahtuvalta tai luvattomalta tuhoamiselta, katoamiselta tai muuttamiselta taikka puutteelliselta saatavuudelta tieto- ja viestintäteknikan tuotteen, palvelun tai prosessin koko elinkaaren ajan;
- c) valtuutettujen henkilöiden, ohjelmien tai koneiden saatavilla on ainoastaan ne tiedot, palvelut tai toiminnot, joihin näillä on käyttöoikeudet;
- d) tunnistetaan ja dokumentoidaan kaikki tunnetut riippuvuudet ja haavoittuvuudet;

- e) järjestelmään tallentuu tieto siitä, mitä tietoja, palveluja tai toimintoja on käytetty, hyödynnetty tai muutoin käsitelty, sekä näiden toimien ajankohta ja tekijä;
- f) on mahdollista tarkastaa, mitä tietoja, palveluja tai toimintoja on käytetty, hyödynnetty tai muutoin käsitelty, sekä näiden toimien ajankohta ja tekijä;
- g) tarkistetaan, että tieto- ja viestintätekniiikan tuotteet, palvelut ja prosessit eivät sisällä tunnettuja haavoittuvuuksia;
- h) tietojen, palvelujen ja toimintojen saatavuus ja käytettävyys palautetaan mahdollisimman pian fyysisen tai teknisen poikkeaman sattuessa;
- i) tarkistetaan, että tieto- ja viestintätekniiikan tuotteiden, palvelujen ja prosessien suojaus on oletusarvoista ja sisäänrakennettua;
- j) tieto- ja viestintätekniiikan tuotteisiin, palveluihin ja prosesseihin sisältyy ajantasainen ohjelmisto ja laitteisto, jotka eivät sisällä julkisesti tiedossa olevia haavoittuvuuksia, ja mekanismit, joilla varmistetaan turvalliset päivitykset.

52 artikla

Eurooppalaisten kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmien varmuustasot

1. Eurooppalaisessa kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmässä voidaan määritellä tieto- ja viestintätekniiikan tuotteille, palveluille ja prosesseille yksi tai useampi seuraavista varmuustasoista: ”perustaso”, ”korotettu” tai ”korkea”. Varmuustason on vastattava tieto- ja viestintätekniiikan tuotteen, palvelun tai prosessin käyttötarkoitukseen liittyvän riskin tasoa, joka perustuu mahdollisen poikkeaman todennäköisyyteen ja vaikutuksiin.
2. Eurooppalaisissa kyberturvallisuussertifikaateissa ja EU-vaatimustenmukaisuusilmoituksissa on viitattava varmuustasoon, joka määritetään siinä eurooppalaisessa kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmässä, jonka nojalla kyseinen eurooppalainen kyberturvallisuussertifikaatti tai EU-vaatimustenmukaisuusilmoitus on annettu.
3. Kunkin varmuustason osalta on asianomaisessa Eurooppalaisessa kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmässä täsmennettävä turvallisuusvaatimukset, jotka vastaavat kyseistä varmuustasoa, mukaan lukien vastaavat turvallisuustoiminnot, ja niitä vastaava suoritettavan tieto- ja viestintätekniiikan tuotteen, palvelun tai prosessin arvioinnin tiukkuuden ja kattavuuden taso.
4. Sertifikaatissa tai EU-vaatimustenmukaisuusilmoituksessa viitataan siihen liittyviin teknisiin eritelmiin, standardeihin ja menettelyihin sekä teknisiin tarkastuksiin, joiden tarkoituksena on vähentää kyberturvallisuuspikkeamien riskiä tai ehkäistä niitä.
5. Varmuustasoon ”perustaso” viittaavan eurooppalaisen kyberturvallisuussertifikaatin tai EU-vaatimustenmukaisuusilmoituksen on annettava varmuus siitä, että tieto- ja viestintätekniiikan tuotteet, palvelut ja prosessit, joille kyseinen sertifikaatti on annettu tai joista EU-vaatimustenmukaisuusilmoitus on tehty, täyttävät vastaavat turvallisuusvaatimukset, myös turvallisuustoimintojen osalta, ja että ne on arvioitu tasolla, joka on tarkoitettu tunnettujen perustason poikkeamien ja kyberhyökkäysten tunnettujen perusriskien minimoimiseksi. Toteutettavassa arvioinnissa on vähintään arvioitava tekniset asiakirjat. Jos tällainen arviointi ei ole asianmukainen, on käytettävä vaikutukseltaan vastaavia korvaavia arviointitoimia.
6. Varmuustasoon ”korotettu” viittaava eurooppalainen kyberturvallisuussertifikaatti antaa varmuuden siitä, että tieto- ja viestintätekniiikan tuotteet, palvelut ja prosessit, joille kyseinen sertifikaatti on annettu, täyttävät vastaavat turvallisuusvaatimukset, myös turvallisuustoimintojen osalta, ja että ne on arvioitu tasolla, joka on tarkoitettu tunnettujen kyberriskien ja poikkeamien sekä sellaisten tahojen, joilla on niukat kyvyt ja resurssit, tekemien kyberhyökkäysten vaikutusten muodostaman riskin minimoimiseen. Toteutettaviin arviointitoimiin on sisällyttävä vähintään seuraavat toimet: tarkastelu, jolla osoitetaan, että julkisesti tiedossa olevia haavoittuvuuksia ei ole, ja testaus, jolla osoitetaan, että kyseiset tieto- ja viestintätekniiikan tuotteet, palvelut tai prosessit toteuttavat välttämättömän turvallisuustoiminnon oikein. Jos tällaiset arviointitoimet eivät ole asianmukaisia, on toteutettava vaikutukseltaan vastaavia korvaavia arviointitoimia.

7. Varmuustasoon ”korkea” viittaava eurooppalainen kyberturvallisuussertifikaatti antaa varmuuden siitä, että tieto- ja viestintätekniikan tuotteet, palvelut ja prosessit, joille kyseinen sertifikaatti on annettu, täyttävät vastaavat turvallisuusvaatimukset, myös turvallisuustoimintojen osalta, ja että ne on arvioitu tasolla, joka on tarkoitettu sellaisten tahojen, joilla on merkittävät kyvyt ja resurssit, tekemien uusinta tekniikkaa hyödyntävien kyberhyökkäysten riskin minimoimiseen. Toteuttaviin arviointitoimiin on sisällyttävä vähintään seuraavat: tarkastelu, jolla osoitetaan, että julkisesti tiedossa olevia haavoittuvuuksia ei ole; testaus, jolla osoitetaan, että kyseiset tieto- ja viestintätekniikan tuotteet, palvelut tai prosessit toteuttavat uusimman tekniikan mukaiset välttämättömät turvallisuustoiminnot oikein; ja arviointi penetraatiotestauksen avulla kyseisten prosessien, tuotteiden tai palvelujen kyvystä vastustaa kyvykkäitä hyökkäjiä. Jos tällaiset arviointitoimet eivät ole riittäviä, on toteutettava vaikutukseltaan vastaavia korvaavia toimia.

8. Eurooppalaisessa kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmässä voidaan määritellä useita arviointitasoja käytettävien arviointimenetelmien tiukkuuden ja kattavuuden mukaan. Kunkin arviointitason on vastattava yhtä varmuustasoa, ja arviointitasot on määriteltävä varmuuden osatekijöiden asianmukaisen yhdistelmän perusteella.

53 artikla

Vaatimustenmukaisuuden itsearviointi

1. Eurooppalaisessa kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmässä voidaan sallia, että vaatimustenmukaisuuden itsearviointi on yksinomaan tieto- ja viestintätekniikan tuotteiden, palvelujen ja prosessien valmistajan tai tarjoajan vastuulla. Vaatimustenmukaisuuden itsearviointia voidaan soveltaa vain sellaisiin tieto- ja viestintätekniikan tuotteisiin, palveluihin ja prosesseihin, joihin liittyvät riskit ovat vähäisiä, tai jotka vastaavat eurooppalaisiin kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmiin varmuustasoa ”perustaso”.

2. Tieto- ja viestintätekniikan tuotteiden, palvelujen ja prosessien valmistaja tai tarjoaja voi antaa EU-vaatimustenmukaisuusilmoituksen, jossa todetaan, että järjestelmässä määriteltyjen vaatimusten täytyminen on osoitettu. Antamalla tällaisen ilmoituksen tieto- ja viestintätekniikan tuotteiden, palvelujen ja prosessien valmistaja tai tarjoaja ottaa vastuun siitä, että tieto- ja viestintätekniikan tuotteet, palvelut tai prosessit ovat kyseisen järjestelmän vaatimusten mukaisia.

3. Tieto- ja viestintätekniikan tuotteiden, palvelujen tai prosessien valmistaja tai tarjoaja asettavat EU-vaatimustenmukaisuusilmoituksen, tekniset asiakirjat ja kaikki muut järjestelmässä määriteltyä tieto- ja viestintätekniikan tuotteiden ja palvelujen vaatimustenmukaisuutta koskevat asiaankuuluvat tiedot 58 artiklassa tarkoitetun kansallisen kyberturvallisuussertifioinnin myöntävän viranomaisen saataville asiaankuuluvassa eurooppalaisessa kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmässä määrätyn ajanjakson ajaksi. Jäljennös EU-vaatimustenmukaisuusilmoituksesta toimitetaan kansalliselle kyberturvallisuussertifioinnin myöntävälle viranomaiselle ja ENISAlle.

4. EU-vaatimustenmukaisuusilmoituksen antaminen on vapaaehtoista, ellei unionin lainsäädännössä tai jäsenvaltioiden lainsäädännössä toisin säädetä.

5. EU-vaatimustenmukaisuusilmoitukset on tunnustettava kaikissa jäsenvaltioissa.

54 artikla

Eurooppalaisten kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmien osatekijät

1. Eurooppalaisen kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmän on sisällettävä ainakin seuraavat osatekijät:

- a) sertifiointijärjestelmän kohde ja soveltamisala, mukaan lukien sen kattamien tieto- ja viestintätekniikan tuotteiden, palvelujen ja prosessien tyyppi tai luokat;
- b) selkeä kuvaus järjestelmän tarkoituksesta sekä siitä, miten valitut standardit, arviointimenetelmät ja varmuustasot vastaavat järjestelmän aiottujen käyttäjien tarpeisiin;
- c) viittaukset kansainvälisiin, eurooppalaisiin tai kansallisiin standardeihin, joita arvioinnissa on sovellettu, tai jos asianmukaisia standardeja ei ole saatavilla, teknisiin eritelmiin, jotka täyttävät asetuksen (EU) N:o 1025/2012 liitteessä II esitetyt vaatimukset, tai jos tällaisia eritelmiä ei ole saatavilla, viitataan eurooppalaisen kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmässä määriteltyihin n teknisiin eritelmiin tai muihin kyberturvallisuusvaatimuksiin;
- d) soveltuvin osin yksi tai useampi varmuustaso;

- e) tieto siitä, sallitaanko järjestelmässä vaatimustenmukaisuuden itsearviointi;
- f) soveltuvin osin erityiset vaatimukset tai lisävaatimukset, joita vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksiin sovelletaan, jotta varmistutaan siitä, että nämä ovat teknisesti päteviä arvioimaan kyberturvallisuusvaatimukset;
- g) yksittäiset arvioinnissa käytettävät perusteet ja menetelmät, mukaan lukien arvioinnin tyypit, jotta voidaan osoittaa, että 51 artiklassa tarkoitetut turvallisuustavoitteet saavutetaan;
- h) soveltuvin osin sertifiointin edellyttämät tiedot, jotka hakijan on toimitettava vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksille tai jotka on muutoin asetettava näiden saataville;
- i) jos järjestelmä tarjoaa käyttöön merkkejä tai merkintöjä, näiden merkkien tai merkintöjen käytön edellytykset;
- j) säännöt tieto- ja viestintäteknikan tuotteiden, palvelujen ja prosessien eurooppalaisten kyberturvallisuussertifikaattien tai EU-vaatimustenmukaisuusilmoitusten vaatimustenmukaisuuden seurantaan varten ja mekanismit, joilla voidaan osoittaa, että määritellyjä kyberturvallisuusvaatimuksia noudatetaan jatkuvasti;
- k) soveltuvin osin ehdot eurooppalaisen kyberturvallisuussertifikaatin antamiselle, voimassa pitämiseksi, jatkamiselle ja uusimiselle sekä sertifiointin soveltamisalan laajentamiselle tai supistamiselle;
- l) säännöt seurauksista tapauksissa, joissa tieto- ja viestintäteknikan tuotteet, palvelut ja prosessit on sertifioitu tai niistä on tehty EU-vaatimustenmukaisuusilmoitus, mutta ne eivät vastaa järjestelmässä määritellyjä vaatimuksia;
- m) säännöt siitä, miten aiemmin tuntemattomat tieto- ja viestintäteknikan tuotteiden, palvelujen ja prosessien kyberhaavoittuvuudet on määrätty raportoida ja käsitellä;
- n) tapauksen mukaan säännöt tietojen säilyttämisestä vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksissa;
- o) sellaisten kansallisten tai kansainvälisten kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmien yksilöinti, jotka kattavat saman tyyppin tai samojen luokkien tieto- ja viestintäteknikan tuotteita, palveluja ja prosesseja, turvallisuusvaatimuksia, arviointiperusteita ja -menetelmiä sekä varmuustasoja;
- p) myönnettävien eurooppalaisten kyberturvallisuussertifikaattien ja EU-vaatimustenmukaisuusilmoitusten sisältö ja muoto;
- q) EU-vaatimustenmukaisuusilmoituksen, teknisten asiakirjojen ja kaikkien tieto- ja viestintäteknikan tuotteiden, palvelujen ja prosessien valmistajan tai tarjoajan toimittamien muiden saataville asetettavien asiaan liittyvien tietojen saatavillaoloaika;
- r) järjestelmän mukaisesti myönnettyjen Eurooppalaisten kyberturvallisuussertifikaattien enimmäisvoimassaoloaika;
- s) järjestelmien mukaisesti myönnettyjä, muutettuja ja peruutettuja eurooppalaisia kyberturvallisuussertifikaatteja koskeva julkistamispolitiikka;
- t) kolmansien maiden kanssa suoritettavan sertifiointijärjestelmien vastavuoroisen tunnustamisen edellytykset;
- u) soveltuvin osin sellaista vertaisarviointimekanismia koskevat säännöt, joka on perustettu varmuustason ”korkea” eurooppalaisia kyberturvallisuussertifikaatteja 56 artiklan 6 kohdan nojalla myöntäviä viranomaisia tai elimiä koskevan järjestelmän mukaisesti. Tämä mekanismi ei vaikuta vertaisarviointiin, josta säädetään 59 artiklassa;
- v) muoto ja menettelyt, joita tieto- ja viestintäteknikan tuotteiden, palveluiden ja prosessien valmistajien ja tarjoajien on noudatettava, kun ne toimittavat ja päivittävät täydentäviä kyberturvallisuustietoja 55 artiklan mukaisesti;

2. Eurooppalaisen kyberturvallisuussertifiointin sertifiointijärjestelmälle määritellyt vaatimukset eivät saa olla ristiriidassa sovellettavien oikeudellisten vaatimusten, erityisesti yhdenmukaistetusta unionin lainsäädännöstä johtuvien vaatimusten kanssa.

3. Jos unionin säädöksessä niin säädetään, eurooppalaisen kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmän mukaista sertifiointia tai annettua EU-vaatimustenmukaisuusilmoitusta voidaan käyttää osoittamaan, että kyseisen säädöksen vaatimusten suhteen vallitsee vaatimustenmukaisuusolettama.

4. Jos yhdenmukaistettua unionin lainsäädäntöä ei ole, myös jäsenvaltioiden lainsäädännössä voidaan säätää, että eurooppalaista kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmää voidaan käyttää luomaan vaatimustenmukaisuusolettama oikeudellisiin vaatimuksiin nähden.

55 artikla

Sertifioituja tieto- ja viestintätekniiikan tuotteita, palveluja ja prosesseja koskevat täydentävät kyberturvallisuustiedot

1. Tieto- ja viestintätekniiikan tuotteiden, palvelujen ja prosessien, jotka on sertifioitu tai joista on annettu EU-vaatimustenmukaisuusilmoitus, valmistajan tai tarjoajan on asetettava julkisesti saataville seuraavat täydentävät tiedot:

- a) ohjeita ja suosituksia, jotka auttavat loppukäyttäjää määrittämään, asentamaan, ottamaan käyttöön, käyttämään ja ylläpitämään tieto- ja viestintätekniiikan tuotteita tai palveluja turvallisesti;
- b) loppukäyttäjille tarjottavan turvallisuustuen kesto, erityisesti kyberturvallisuutta koskevien päivitysten saatavuuden osalta;
- c) valmistajan tai tarjoajan yhteystiedot ja hyväksytyt tavat, joilla loppukäyttäjät ja tietoturvatutkijat voivat toimittaa tietoa haavoittuvuuksista;
- d) viittaus verkkotietolähteisiin, joissa on luettelo tieto- ja viestintätekniiikan tuotteeseen, palveluun tai prosessiin liittyvistä julkisesti tiedossa olevista haavoittuvuuksista ja niihin liittyvää kyberturvallisuusneuvontaa.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettut tiedot on annettava sähköisessä muodossa, ja ne on pidettävä saatavilla ja tarpeen mukaan ajan tasalla vähintään vastaavan eurooppalaisen kyberturvallisuussertifikaatin tai EU-vaatimustenmukaisuusilmoituksen voimassaolon päättymiseen asti.

56 artikla

Kyberturvallisuussertifiointi

1. Tieto- ja viestintätekniiikan tuotteet, palvelut ja prosessit, jotka on sertifioitu jossain 49 artiklan mukaisesti hyväksytyssä eurooppalaisessa kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmässä, oletetaan kyseisen järjestelmän vaatimusten mukaisiksi.

2. Kyberturvallisuussertifiointi on vapaaehtoista, jollei unionin lainsäädännössä tai jäsenvaltioiden lainsäädännössä toisin säädetä.

3. Komissio arvioi säännöllisesti hyväksytyjen eurooppalaisten kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmien tehokkuutta ja käyttöastetta sekä sitä, pitäisikö tietyistä eurooppalaisesta kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmästä tehdä pakollinen asiaankuuluvan unionin lainsäädännön avulla, jotta varmistetaan, että tieto- ja viestintätekniiikan tuotteiden, palvelujen ja prosessien kyberturvallisuus on unionissa riittävällä tasolla, ja parannetaan sisämarkkinoiden toimintaa. Ensimmäinen tällainen arviointi on suoritettava viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2023 ja sen jälkeen arvioinnit on suoritettava vähintään kahden vuoden välein.

Komissio määrittää kyseisten arvioinnin tulosten perusteella sellaiset voimassa olevan sertifiointijärjestelmän soveltamisalaan kuuluvat tieto- ja viestintätekniiikan tuotteet, palvelut ja prosessit, joiden olisi kuuluttava pakollisen sertifiointijärjestelmän soveltamisalaan.

Komissio keskittyy ensisijaisesti direktiivin (EU) 2016/1148 liitteessä II lueteltuihin aloihin, jotka arvioidaan viimeistään kahden vuoden kuluttua ensimmäisen eurooppalaisen kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmän hyväksymisestä.

Arviointia valmistellessaan komissio

- a) ottaa huomioon toimenpiteiden vaikutukset tällaisten tieto- ja viestintätekniikan tuotteiden, palvelujen ja prosessien valmistajiin tai tarjoajiin sekä käyttäjiin kyseisten toimenpiteiden kustannusten ja kohteena olevien tieto- ja viestintätekniikan tuotteiden, palvelujen ja prosessien ennakkodusta parantuneesta turvallisuustasosta johtuvien yhteiskunnallisten tai taloudellisten hyötyjen osalta;
- b) ottaa huomioon asiaankuuluvan jäsenvaltion lainsäädännön ja kolmannen maan lainsäädännön olemassaolon ja täytäntöönpanon;
- c) kuulee kaikkia asiaankuuluvia sidosryhmiä ja jäsenvaltioita virallisesti, avoimesti ja osallistavasti;
- d) ottaa huomioon täytäntöönpanon määräajat, siirtymätoimenpiteet ja -kaudet, erityisesti siltä osin kuin ne mahdollisesti vaikuttavat tieto- ja viestintätekniikan tuotteiden, palvelujen tai prosessien valmistajiin tai tarjoajiin, pk-yritykset mukaan lukien;
- e) ehdottaa nopeinta ja tehokkainta tapaa, jolla siirtyminen vapaaehtoisista pakollisiin sertifiointijärjestelmiin toteutetaan.

4. Tämän artiklan mukaisen, varmuustasoon ”perustaso” tai ”korotettu” viittaavan eurooppalaisen kyberturvallisuussertifikaatin myöntävät 60 artiklassa tarkoitetut vaatimustenmukaisuuden arviointilaitokset perustuen kriteereihin, jotka sisältyvät komission 49 artiklan mukaisesti hyväksymään eurooppalaiseen kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmään.

5. Poiketen siitä, mitä 4 kohdassa säädetään, asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa yksittäisessä eurooppalaisessa kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmässä voidaan määrätä, että järjestelmästä saatavan eurooppalaisen kyberturvallisuussertifikaatin myöntää vain julkinen elin. Tämän elimen on oltava joko

- a) 58 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu kansallinen kyberturvallisuussertifiointin myöntävä viranomainen; tai
- b) 60 artiklan 1 kohdan nojalla vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksena akkreditoitu julkinen elin.

6. Jos 49 artiklan mukaisesti vahvistettu eurooppalainen kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmä edellyttää korkeaa varmuustasoa, eurooppalaisen kyberturvallisuussertifikaatin myöntää vain kansallinen kyberturvallisuussertifiointin myöntävä viranomainen tai seuraavissa tapauksissa vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos:

- a) kansallinen kyberturvallisuussertifiointin myöntävä viranomainen hyväksyy ennalta kunkin yksittäisen, vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen myöntämän eurooppalaisen kyberturvallisuussertifikaatin; tai
- b) kansallinen kyberturvallisuussertifiointin myöntävä viranomainen delegoi tämän eurooppalaisten kyberturvallisuussertifikaattien myöntämistä koskevan tehtävän ennalta yleisesti vaatimustenmukaisuuden arviointilaitokselle.

7. Luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön, joka jättää tieto- ja viestintätekniikan tuotteita, palveluja tai prosesseja sertifioitavaksi, on asetettava 58 artiklassa tarkoitetun kansallisen kyberturvallisuussertifiointin myöntävän viranomaisen, jos eurooppalaisen kyberturvallisuussertifikaatin myöntää kyseinen viranomainen, tai 60 artiklassa tarkoitetun vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen saataville kaikki sertifiointimenettelyn suorittamiseen tarvittavat tiedot.

8. Eurooppalaisen kyberturvallisuuden sertifikaatin haltijan on ilmoitettava 7 kohdassa tarkoitetulle sertifikaatin myöntävälle viranomaiselle tai elimelle, jos myöhemmin ilmenee sertifioidun tieto- ja viestintätekniikan tuotteen, palvelun tai prosessin turvallisuutta koskevia haavoittuvuuksia tai epäsäännönmukaisuuksia, jotka saattavat vaikuttaa sertifiointiin liittyvien vaatimusten mukaisuuteen. Kyseinen viranomainen tai elin välittää nämä tiedot ilman aiheetonta viivytystä asianomaiselle kansalliselle kyberturvallisuussertifiointin myöntävälle viranomaiselle.

9. Eurooppalainen kyberturvallisuussertifikaatti myönnetään eurooppalaisessa kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmässä määritellyksi ajaksi, ja se voidaan uusia, jos sovellettavat vaatimukset täyttyvät edelleen.

10. Tämän artiklan mukaisesti myönnetty eurooppalainen kyberturvallisuussertifikaatti on tunnustettava kaikissa jäsenvaltioissa.

57 artikla

Kansalliset kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmät ja sertifikaatit

1. Sellaisia tieto- ja viestintätekniiikan tuotteita, palveluja ja prosesseja varten voimassa olevat kansalliset kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmät ja niihin liittyvät menettelyt, jotka kuuluvat jonkin eurooppalaisen kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmän soveltamisalaan, lakkaavat tuottamasta oikeusvaikutuksia alkaen päivästä, joka vahvistetaan 49 artiklan 7 kohdan nojalla hyväksytyssä täytäntöönpanosäädöksessä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tämän artiklan 3 kohdan soveltamista. Sellaisia tieto- ja viestintätekniiikan tuotteita, palveluja ja prosesseja varten voimassa olevat kansalliset kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmät ja niihin liittyvät menettelyt, jotka eivät kuulu jonkin eurooppalaisen kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmän soveltamisalaan, pysyvät edelleen voimassa.

2. Jäsenvaltiot eivät saa ottaa käyttöön uusia kansallisia kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmiä tieto- ja viestintätekniiikan tuotteille, palveluille ja prosesseille, jotka kuuluvat jo jonkin voimassa olevan eurooppalaisen kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmän soveltamisalaan.

3. Kansallisissa kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmissä myönnetty, eurooppalaisen kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmän kattamat voimassa olevat sertifikaatit pysyvät voimassa niiden voimassaolon päättymispäivään asti.

4. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle ja Euroopan kyberturvallisuuden sertifiointiryhmälle kaikista aikeista laatia uusia kansallisia kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmiä, jotta voitaisiin välttää hajanaisuus sisämarkkinoilla.

58 artikla

Kansalliset kyberturvallisuussertifiointin myöntävät viranomaiset

1. Kunkin jäsenvaltion on nimettävä yksi tai useampi kansallinen kyberturvallisuussertifiointin myöntävä viranomainen alueelleen tai sopimuksella toisen jäsenvaltion kanssa nimettävä yksi tai useampi tähän toiseen jäsenvaltioon sijoitautunut kansallinen kyberturvallisuussertifiointin myöntävä viranomainen vastaamaan valvontatehtävistä tämän nimeävän jäsenvaltion alueella.

2. Kunkin jäsenvaltion on ilmoitettava komissiolle nimeämänsä kansalliset kyberturvallisuussertifiointin myöntävät viranomaiset. Jos jäsenvaltio nimeää useamman kuin yhden viranomaisen, sen on myös ilmoitettava komissiolle kyseisille viranomaisille osoitetut tehtävät.

3. Rajoittamatta 56 artiklan 5 kohdan a alakohdan ja 56 artiklan 6 kohdan soveltamista kunkin kansallisen kyberturvallisuussertifiointin myöntävän viranomaisen on organisaatioltaan, rahoituspäätöksiltään, oikeudelliselta rakenteeltaan ja päätöksenteoltaan oltava riippumaton yksiköistä, joita se valvoo.

4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansallisen kyberturvallisuussertifiointin myöntävät viranomaisten toiminta, joka liittyy 56 artiklan 5 kohdan a alakohdan ja 56 artiklan 6 kohdan mukaiseen eurooppalaisten kyberturvallisuussertifikaattien myöntämiseen, on tiukasti erotettu tämän artiklan mukaisesta valvontatoiminnasta ja että nämä toiminnot suoritetaan toisistaan riippumattomasti.

5. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansallisilla kyberturvallisuussertifiointin myöntävillä viranomaisilla on riittävät resurssit käyttää valtuuksiaan ja suorittaa tuloksekkaasti ja tehokkaasti niille osoitetut tehtävät.

6. Tämän asetuksen tehokkaan täytäntöönpanon varmistamiseksi on aiheellista, että kansalliset kyberturvallisuussertifiointiviranomaiset osallistuvat Euroopan kyberturvallisuuden sertifiointiryhmään aktiivisella, tehokkaalla ja turvallisella tavalla.

7. Kansallisten kyberturvallisuussertifiointin myöntävien viranomaisten on

a) valvottava ja pantava täytäntöön yhteistyössä muiden asiaankuuluvien markkinavalvontaviranomaisten kanssa niiden sääntöjen noudattamista, jotka sisältyvät 54 artiklan 1 kohdan j alakohdan mukaisiin eurooppalaisiin kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmiin sen valvomiseksi, noudattavatko tieto- ja viestintätekniiikan tuotteet, palvelut ja prosessit niiden alueilla myönnettyjen eurooppalaisten kyberturvallisuus sertifikaattien vaatimuksia;

- b) seurattava ja alueelleen sijoittautuneiden ja vaatimustenmukaisuuden itsearviointia soveltavien tieto- ja viestintätekniikan tuotteiden, palvelujen tai prosessien valmistajien tai tarjoajien velvollisuuksien noudattamista ja pantava täytäntöön näitä velvollisuuksia, erityisesti valvottava ja seurattava 53 artiklan 2 ja 3 kohdassa sekä vastaavassa eurooppalaisessa kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmässä vahvistettujen tällaisten valmistajien tai palveluntarjoajien velvollisuuksien osalta;
- c) aktiivisesti avustettava ja tuettava kansallisia akkreditointielimiä näiden seuratessa ja valvoessa vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten toimintaa tämän asetuksen soveltamiseksi, sanotun kuitenkin rajoittamatta 60 artiklan 3 kohdan soveltamista;
- d) seurattava ja valvottava 56 artiklan 5 kohdassa tarkoitettujen julkisten elinten toimintaa;
- e) myönnettävä soveltuvin osin valtuudet vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksille 60 artiklan 3 kohdan mukaisesti ja rajoitettava myönnettyjä valtuutuksia taikka keskeytettävä tai peruutettava ne, jos vaatimustenmukaisuuden arviointilaitokset eivät noudata tämän asetuksen vaatimuksia;
- f) käsiteltävä luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden tekemät valitukset, jotka liittyvät kansallisten kyberturvallisuussertifiointin myöntävien viranomaisten tai vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten 56 artiklan 6 kohdan mukaisesti myöntämiin eurooppalaisiin kyberturvallisuussertifikaatteihin tai 53 artiklan mukaisesti annettuihin EU-vaatimustenmukaisuusilmoituksiin, tutkittava asianmukaisessa määrin valituksen kohde ja ilmoitettava valituksen tekijälle tutkinnan etenemisestä ja tuloksesta kohtuullisessa ajassa;
- g) toimitettava ENISAlle ja Euroopan kyberturvallisuuden sertifiointiryhmälle vuosittainen yhteenveto tämän kohdan b, c ja d alakohtien tai 8 kohdan nojalla toteutetuista toimista;
- h) tehtävä yhteistyötä muiden kansallisten kyberturvallisuussertifiointin myöntävien viranomaisten tai muiden viranomaisten kanssa esimerkiksi jakamalla tietoa mahdollisista tapauksista, joissa tieto- ja viestintätekniikan tuotteet, palvelut ja prosessit eivät vastaa tämän asetuksen tai yksittäisten eurooppalaisten kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmien vaatimuksia;
- i) seurattava asiaa koskevaa kehitystä kyberturvallisuussertifiointin alalla.
8. Kullakin kansallisella kyberturvallisuussertifiointin myöntävällä viranomaisella on oltava ainakin valtuudet
- a) pyytää vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksilta, eurooppalaisen kyberturvallisuussertifikaatin haltijoilta ja EU-vaatimustenmukaisuusilmoituksen antajilta kaikki tiedot, jotka se tarvitsee tehtävänsä suorittamiseksi;
- b) tehdä tarkastusten avulla tutkimuksia vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksista, eurooppalaisen kyberturvallisuussertifikaatin haltijoista ja EU-vaatimustenmukaisuusilmoituksen antajista sen tarkastamiseksi, että ne noudattavat tämän osaston säännöksiä;
- c) toteuttaa asianmukaisia toimenpiteitä kansallisen lainsäädännön mukaisesti varmistaakseen, että vaatimustenmukaisuuden arviointilaitokset, eurooppalaisen kyberturvallisuussertifikaatin haltijat ja EU-vaatimustenmukaisuusilmoitusten antajat noudattavat tämän asetuksen tai eurooppalaisen kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmän vaatimuksia;
- d) päästä vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten ja eurooppalaisen kyberturvallisuussertifikaatin haltijoiden tiloihin tutkimusten tekemiseksi unionin tai jäsenvaltion prosessioikeuden mukaisesti;
- e) peruuttaa kansallisen lainsäädännön mukaisesti kansallisen kyberturvallisuussertifiointin myöntävän viranomaisen tai 56 artiklan 6 kohdan mukaisesti vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten myöntämät eurooppalaiset kyberturvallisuussertifikaatit, jos ne eivät täytä tämän asetuksen tai eurooppalaisen kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmän vaatimuksia;
- f) määrätä seuraamuksia kansallisen lainsäädännön mukaisesti 65 artiklassa säädetyllä tavalla ja vaatia lopettamaan tässä asetuksessa säädettyjen velvoitteiden rikkominen välittömästi.

9. Kansallisten kyberturvallisuussertifiointin myöntävien viranomaisten on tehtävä yhteistyötä keskenään ja komission kanssa erityisesti vaihtamalla tietoja, kokemuksia ja hyviä käytäntöjä tieto- ja viestintätekniikan tuotteiden, palvelujen ja prosessien kyberturvallisuussertifiointista ja niiden kyberturvallisuuteen liittyvistä teknisistä kysymyksistä.

59 artikla

Vertaisarviointi

1. Kansallisille kyberturvallisuussertifiointin myöntäville viranomaisille on tehtävä vertaisarviointeja, jotta koko unionissa saadaan käyttöön toisiaan vastaavat standardit, jotka koskevat myönnettyjä eurooppalaisia kyberturvallisuussertifikaatteja ja EU-vaatimustenmukaisuusilmoituksia.

2. Vertaisarvioinnissa on käytettävä luotettavia ja avoimia arviointiperusteita ja -menettelyjä, erityisesti kun on kyse rakenteita, henkilöresursseja ja prosesseja koskevista vaatimuksista, luottamuksellisuudesta ja valituksista.

3. Vertaisarvioinnissa on arvioitava

a) soveltuvin osin se, onko kansallisen kyberturvallisuussertifiointin myöntävän viranomaisen toiminnot, jotka liittyvät 56 artiklan 5 kohdan a alakohdan ja 56 artiklan 6 kohdan mukaiseen eurooppalaisten kyberturvallisuussertifikaattien myöntämiseen, erotettu tiukasti 58 artiklan mukaisesta valvontatoiminnasta ja suoritetaanko molemmat toiminnot toisistaan riippumattomasti;

b) menettelyt, joilla valvotaan ja pannaan täytäntöön säännöt, jotka koskevat sen seuraamista, noudattavako tieto- ja viestintätekniikan tuotteet, palvelut ja prosessit eurooppalaisia kyberturvallisuussertifikaatteja 58 artiklan 7 kohdan a alakohdan mukaisesti;

c) menettelyt, joilla seurataan tieto- ja viestintätekniikan tuotteiden, palvelujen ja prosessien valmistajien ja tarjoajien velvollisuuksien noudattamista ja pannaan täytäntöön näitä velvollisuuksia 58 artiklan 7 kohdan b alakohdan mukaisesti;

d) menettelyt, joilla seurataan, valtuutetaan ja valvotaan vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten toimintaa;

e) soveltuvin osin se, onko korkean varmuustason eurooppalaisia kyberturvallisuussertifikaatteja 56 artiklan 6 kohdan nojalla myöntävien viranomaisten tai elinten henkilökunnalla tarvittava asiantuntemus.

4. Vertaisarvioinnin tekevät vähintään kaksi muiden jäsenvaltioiden kansallista kyberturvallisuussertifiointin myöntävää viranomaista ja komissio, ja se tehdään vähintään kerran viidessä vuodessa. ENISA voi osallistua vertaisarviointiin.

5. Komissio voi antaa täytäntöönpanosäädöksiä, joilla vahvistetaan vähintään viideksi vuodeksi vertaisarviointeja varten suunnitelma, jossa esitetään perusteet vertaisarviointiryhmän kokoonpanolle, vertaisarvioinnissa käytetyt menetelmät, aikataulu, arviointien suoritusaste ja muut vertaisarviointiin liittyvät tehtävät. Tällaisia täytäntöönpanosäädöksiä antaessaan komissio ottaa asianmukaisesti huomioon Euroopan kyberturvallisuuden sertifiointiryhmän näkemykset. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 66 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

6. Euroopan kyberturvallisuuden sertifiointiryhmän on tarkasteltava vertaisarvioinnin tuloksia ja laadittava yhteenveitoja, jotka voidaan asettaa julkisesti saataville, sekä tarvittaessa annettava ohjeistusta tai suosituksia, jotka koskevat asianomaisten yksiköiden toteuttamia toimia tai toimenpiteitä.

60 artikla

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitokset

1. Asetuksen (EY) N:o 765/2008 mukaisesti nimettyjen kansallisten akkreditoitujen on akkreditoitava vaatimustenmukaisuuden arviointilaitokset. Tällainen akkreditointi annetaan vain, jos vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos täyttää tämän asetuksen liitteessä esitetyt vaatimukset.

2. Jos kansallinen kyberturvallisuussertifiointin myöntävä viranomaisena antaa eurooppalaisen kyberturvallisuussertifiointin 56 artiklan 5 kohdan a alakohdan ja 56 artiklan 6 kohdan nojalla, kansallisen kyberturvallisuussertifiointin myöntävän viranomaisen sertifiointielin akkreditoidaan tämän artiklan 1 kohdan nojalla vaatimustenmukaisuuden arviointilaitokseksi.

3. Jos eurooppalaisissa kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmissä vahvistetaan 54 artiklan 1 kohdan f alakohdan mukaisia erityisiä vaatimuksia tai lisävaatimuksia, kansallinen kyberturvallisuussertifiointin myöntävä viranomaisena valtuuttaa ainoastaan sellaiset vaatimustenmukaisuuden arviointilaitokset, jotka täyttävät nämä vaatimukset.

4. Edellä 1 kohdassa tarkoitettu akkreditointi myönnetään enintään viideksi vuodeksi, ja se voidaan uusia samoin edellytyksin, jos vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos edelleen täyttää tässä artiklassa säädetty vaatimukset. Kansallisten akkreditointielinten on kaikin asianmukaisin toimin kohtuullisessa ajassa rajoitettava 1 kohdan nojalla myönnetty vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen akkreditointia taikka keskeytettävä tai peruttava se, jos akkreditoinnin edellytykset eivät täyty tai eivät enää täyty tai jos vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen toiminta rikkoo tämän asetuksen säännöksiä.

61 artikla

Ilmoittaminen

1. Kansallisten kyberturvallisuussertifiointin myöntävien viranomaisten on jokaisen eurooppalaisen kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmän osalta ilmoitettava komissiolle vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksista, jotka on akkreditoitu ja soveltuvin osin 60 artiklan 3 kohdan nojalla valtuutettu myöntämään eurooppalaisia kyberturvallisuussertifikaatteja 52 artiklassa tarkoitetuilla määritellyillä varmuustasoilla. Kansallisten kyberturvallisuussertifiointin myöntävien viranomaisten on ilman aiheutonta viivytystä ilmoitettava komissiolle kaikista niiden myöhemmistä muutoksista.

2. Vuoden kuluttua eurooppalaisen kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmän voimaantulosta komissio julkaisee luettelon sertifiointijärjestelmän mukaisesti ilmoitetuista vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksista *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

3. Jos komissio saa ilmoituksen 2 kohdassa tarkoitettujen ajanjakson päättymisen jälkeen, se julkaisee *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* muutokset ilmoitettuihin vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksiin koskevaan luetteloon kahden kuukauden kuluessa kyseisen ilmoituksen vastaanottamisesta.

4. Kansallinen kyberturvallisuussertifiointin myöntävä viranomaisena voi esittää komissiolle pyynnön poistaa kyseisen viranomaisen ilmoittama vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos 2 kohdassa tarkoitettua luettelosta. Komissio julkaisee *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* vastaavat tarkistukset luettelon kuukauden kuluessa kansallisen kyberturvallisuussertifiointin myöntävän viranomaisen pyynnön vastaanottamisesta.

5. Komissio voi hyväksyä täytäntöönpanosäädöksiä, joilla vahvistetaan olosuhteet, muutoseikat ja menettelyt tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetuille ilmoituksille. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 66 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

62 artikla

Euroopan kyberturvallisuuden sertifiointiryhmä

1. Perustetaan Euroopan kyberturvallisuuden sertifiointiryhmä.

2. Euroopan kyberturvallisuuden sertifiointiryhmä muodostetaan kansallisten kyberturvallisuussertifiointin myöntävien viranomaisten tai muiden asiaankuuluvien kansallisten viranomaisten edustajista. Euroopan kyberturvallisuuden sertifiointiryhmän jäsen ei voi edustaa useampaa kuin kahta jäsenvaltiota.

3. Sidosryhmiä ja asiaankuuluvia kolmansia osapuolia voidaan kutsua Euroopan kyberturvallisuuden sertifiointiryhmän kokouksiin ja osallistumaan sen työhön.

4. Euroopan kyberturvallisuuden sertifiointiryhmän tehtävänä on

a) neuvoa ja avustaa komissiota sen pyrkiessä varmistamaan tämän osaston johdonmukainen täytäntöönpano ja soveltaminen erityisesti unionin jatkuvan työohjelman osalta, kyberturvallisuussertifiointin toimintapoliittisissa kysymyksissä, toimintaperiaatteiden yhteensovittamisessa ja eurooppalaisten kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmien valmistelussa;

- b) avustaa ja neuvoa ENISAA ja tehdä sen kanssa yhteistyötä ehdolla olevan järjestelmän valmistelemissä 49 artiklan mukaisesti;
 - c) antaa ENISAn valmistelemaan ehdolla olevasta järjestelmästä lausunto 49 artiklan mukaisesti;
 - d) pyytää ENISAA valmistelemaan ehdolla olevan eurooppalaisen kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmän 48 artiklan 2 kohdan mukaisesti;
 - e) antaa komissiolle osoitettuja lausuntoja voimassa olevien eurooppalaisten kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmien ylläpitämisestä ja tarkistamisesta;
 - f) tarkastella merkityksellistä kehitystä kyberturvallisuussertifiointin alalla ja vaihtaa tietoja ja hyviä käytäntöjä kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmistä;
 - g) helpottaa kansallisten kyberturvallisuussertifiointin myöntävien viranomaisten välistä, tämän osaston mukaista yhteistyötä valmiuksien kehittämisen ja tietojenvaihdon avulla erityisesti ottamalla käyttöön menetelmiä tietojen vaihtamiseksi tehokkaasti kaikista kyberturvallisuussertifiointia koskevista kysymyksistä;
 - h) tukea vertaisarvointimekanismien täytäntöönpanoa 54 artiklan 1 kohdan u alakohdan nojalla perustetussa eurooppalaisessa kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmässä vahvistettujen sääntöjen mukaisesti;
 - i) helpottaa eurooppalaisten kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmien mukauttamista kansainvälisesti tunnustettuihin standardeihin muun muassa tarkastamalla nykyisiä eurooppalaisia kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmiä ja antamalla tarvittaessa ENISAlle suosituksia aloista, joilla sen olisi puututtava yhdessä asiaankuuluvien kansainvälisten standardointiorganisaatioiden kanssa saatavilla olevien kansainvälisesti tunnustettujen standardien puutteisiin tai aukoihin.
5. Komissio toimii ENISAn avustuksella Euroopan kyberturvallisuuden sertifiointiryhmän puheenjohtajana ja sihteeristönä 8 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaisesti.

63 artikla

Valitusoikeus

1. Luonnollisilla henkilöillä ja oikeushenkilöillä on oikeus tehdä valitus eurooppalaisen kyberturvallisuussertifikaatin myöntäjälle tai asianmukaiselle kansalliselle kyberturvallisuussertifiointin myöntävälle viranomaiselle, jos valitus koskee vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen 56 artiklan 6 kohdan mukaisesti myöntämää eurooppalaista kyberturvallisuussertifikaattia.
2. Viranomaisen tai elimen, jolle valitus on jätetty, on ilmoitettava valituksen tekijälle valituksen käsittelyn etenemisestä ja siitä tehdystä päätöksestä sekä 64 artiklassa tarkoitetusta oikeudesta tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin.

64 artikla

Oikeus tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin

1. Sen estämättä, mitä hallinnollisista tai muista kuin oikeudellisista oikeussuojakeinoista säädetään tai määrätään, luonnollisilla henkilöillä ja oikeushenkilöillä on oltava oikeus tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin seuraavien osalta:
 - a) edellä 63 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun viranomaisen tai elimen päätökset, mukaan lukien soveltuvin osin eurooppalaisen kyberturvallisuussertifikaatin virheellistä myöntämistä koskevat päätökset, päätökset olla myöntämättä eurooppalaista kyberturvallisuussertifikaattia tai päätökset tunnustaa kyseisten luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden hallussa oleva eurooppalainen kyberturvallisuussertifikaatti;
 - b) edellä 63 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulle viranomaiselle tai elimelle tehdyn valituksen käsittelemättä jättäminen.
2. Tämän artiklan mukaiset kanteet on nostettava sen jäsenvaltion tuomioistuimissa, johon kanteen kohteena oleva viranomais tai elin on sijoittautunut.

*65 artikla***Seuraamukset**

Jäsenvaltioiden on annettava säännöt seuraamuksista, joita sovelletaan tämän osaston ja eurooppalaisten kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmien säännösten rikkomiseen, ja toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että ne pannaan täytäntöön. Säädettyjen seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava nämä säännöt ja toimenpiteet komissiolle viipymättä ja ilmoitettava sille niihin vaikuttavista myöhemmistä muutoksista.

IV OSASTO

LOPPUSÄÄNNÖKSET*66 artikla***Komiteamenettely**

1. Komissiota avustaa komitea. Tämä komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.
2. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklan 4 kohdan b alakohtaa.

*67 artikla***Arviointi ja uudelleentarkastelu**

1. Komissio arvioi viimeistään 28 päivänä kesäkuuta 2024 ja sen jälkeen viiden vuoden välein ENISAn ja sen työtapojen vaikutuksen, tehokkuuden ja tuloksellisuuden sekä mahdollisen tarpeen muuttaa ENISAn toimeksiantoa ja tällaisten muutosten taloudelliset vaikutukset. Arvioinnissa otetaan huomioon ENISAn toiminnastaan mahdollisesti saama palaute. Jos komissio katsoo, ettei ENISAn toiminnan jatkaminen ole enää perusteltua sille asetettuihin tavoitteisiin, toimeksiantoon ja tehtäviin nähden, komissio voi ehdottaa, että tätä asetusta muutetaan ENISAA koskevien säännösten osalta.
2. Arvioinnissa arvioidaan myös tämän asetuksen III osaston säännösten vaikutusta, tehokkuutta ja tuloksellisuutta suhteessa tavoitteisiin varmistaa tieto- ja viestintätekniikan tuotteiden, palvelujen ja prosessien kyberturvallisuuden riittävä taso unionissa ja parantaa sisämarkkinoiden toimintaa.
3. Arvioinnissa arvioidaan, ovatko sisämarkkinoille pääsyä koskevat keskeiset kyberturvallisuusvaatimukset tarpeen, jotta voidaan estää sellaisten tieto- ja viestintätekniikan tuotteiden, palvelujen ja prosessien pääsy unionin markkinoille, jotka eivät täytä kyberturvallisuuden perusvaatimuksia.
4. Komissio toimittaa viimeistään 28 päivänä kesäkuuta 2024 ja joka viides vuosi sen jälkeen arviointikertomuksen ja päätelmänsä Euroopan parlamentille, neuvostolle ja johtokunnalle. Kyseisen kertomuksen tulokset julkistetaan.

*68 artikla***Kumoaminen ja seuraanto**

1. Kumotaan asetus (EU) N:o 526/2013 27 päivästä kesäkuuta 2019 alkaen.
2. Viittaukset asetukseen (EU) N:o 526/2013 ja kyseisellä asetuksella perustettuun ENISAan katsotaan viittauksiksi tähän asetukseen ja tällä asetuksella perustettuun ENISAan.
3. Tällä asetuksella perustettu ENISA toimii kaikkien omistusten, sopimusten, oikeudellisten velvoitteiden, työsopimusten, taloudellisten sitoumusten ja vastuiden osalta asetuksella (EU) N:o 526/2013 perustetun ENISAn seuraajana. Kaikki johtokunnan ja hallituksen asetuksen (EU) N:o 526/2013 mukaisesti hyväksytyt päätökset pysyvät voimassa edellyttäen, että ne ovat tämän asetuksen mukaisia.

4. ENISA perustetaan määrittelemättömäksi toimiajaksi 27 päivästä kesäkuuta 2019.
5. Asetuksen (EU) N:o 526/2013 24 artiklan 4 kohdan mukaisesti nimitetty pääjohtaja toimii edelleen ENISAn pääjohtajana ja hoitaa tämän asetuksen 20 artiklassa tarkoitettua tehtävää jäljellä olevan toimikautensa ajan. Hänen työsuojimuksensa muut ehdot pysyvät muuttumattomina.
6. Asetuksen (EU) N:o 526/2013 6 artiklan mukaisesti nimitetyt johtokunnan jäsenet ja varajäsenet toimivat edelleen ENISAn johtokunnan jäseninä ja varajäseninä ja hoitavat tämän asetuksen 15 artiklassa tarkoitettua tehtävää jäljellä olevan toimikautensa ajan.

69 artikla

Voimaantulo

1. Tämä asetus tulee voimaan kahdentenäkymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.
2. 58, 60, 61, 63, 64 ja 65 artiklaa sovelletaan 28 päivästä kesäkuuta 2021.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Strasbourgissa 17 päivänä huhtikuuta 2019.

Euroopan parlamentin puolesta

Puhemies

A. TAJANI

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

G. CIAMBA

LIITE

VAATIMUSTENMUKAISUUDEN ARVIOINTILAITOKSIA KOSKEVAT VAATIMUKSET

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitokset akkreditoidaan vain, jos ne täyttävät seuraavat vaatimukset:

1. Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen on oltava perustettu kansallisen lainsäädännön mukaisesti ja sen on oltava oikeushenkilö.
2. Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen on oltava arvioimastaan organisaatiosta tai tieto- ja viestintätekniikan tuotteesta, palvelusta tai prosessista riippumaton kolmas osapuoli.
3. Elintä, joka kuuluu yrittäjäjärjestöön tai ammattialajärjestöön, joka edustaa yrityksiä, jotka ovat osallisina elimen arvioimien tieto- ja viestintätekniikan tuotteiden, palvelujen tai prosessien suunnittelussa, valmistuksessa, toimittamisessa, kokoamisessa, käytössä tai ylläpidossa, voidaan pitää vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksena edellyttäen, että osoitetaan sen riippumattomuus ja eturistiriitojen pois sulkeminen.
4. Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitokset, niiden ylin johto ja vaatimustenmukaisuuden arviointitehtävien suorittamisesta vastaava henkilöstö eivät saa olla arvioitavan tieto- ja viestintätekniikan tuotteen, palvelun tai prosessin suunnittelijoita, valmistajia, toimittajia, asentajia, ostajia, omistajia, käyttäjiä tai ylläpitäjiä taikka minkään tällaisen osapuolen valtuutettuja edustajia. Tämä kielto ei sulje pois sellaisten arvioitujen tieto- ja viestintätekniikan tuotteiden käyttöä, jotka ovat vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen toimien kannalta tarpeellisia, tai tällaisten tuotteiden käyttöä henkilökohtaisiin tarkoituksiin.
5. Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitokset, niiden ylin johto ja vaatimustenmukaisuusarviointitehtävien suorittamisesta vastaava henkilöstö eivät myöskään saa olla suoranaisesti mukana arvioinnin kohteena olevien tieto- ja viestintätekniikan tuotteiden, palvelujen tai prosessien suunnittelussa, valmistuksessa tai rakentamisessa, kaupan pitämisessä, asentamisessa, käytössä tai ylläpidossa eivätkä edustaa näissä toiminnoissa mukana olevia osapuolia. Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitokset, niiden ylin johto ja vaatimustenmukaisuusarviointitehtävien suorittamisesta vastaavat henkilöt eivät saa osallistua mihinkään toimintaan, joka voi olla ristiriidassa sen kanssa, että ne ovat arvioissaan riippumattomia, tai joka voi vaarantaa niiden riippumattomuuden vaatimuksenmukaisuuden arviointitoimissa. Tämä kielto koskee erityisesti konsultointipalveluja.
6. Jos vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen omistaa tai sen toimintaa harjoittaa julkinen taho tai laitos, riippumattomuus ja eturistiriidattomuus on varmistettava kansallisen sertifiointin myöntävän viranomaisen ja vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen välillä, ja se on dokumentoitava.
7. Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten on varmistettava, että niiden tytäryhtiöiden ja alihankkijoiden toimet eivät vaikuta niiden suorittamien vaatimustenmukaisuuden arviointitoimien luottamuksellisuuteen, objektiivisuuteen tai puolueettomuuteen.
8. Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten ja niiden henkilöstön on suoritettava vaatimustenmukaisuuden arviointitoimet moitteetonta ammattitietoutta ja kyseisellä erityisalalla vaadittavaa teknistä pätevyyttä osoittaen, eikä arviointilaitoksiin ja niiden henkilöstöön saa kohdistua mitään sellaista painostusta tai johdattelua – mukaan lukien taloudellista painostusta tai johdattelua – joka saattaisi vaikuttaa arviointilaitosten ja niiden henkilöstön harkintaan tai vaatimustenmukaisuuden arviointitoimien tuloksiin, erityisesti sellaisten henkilöiden tai henkilöryhmien osalta, joille näiden toimien tuloksilla on merkitystä.
9. Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen on kyettävä suorittamaan kaikki vaatimustenmukaisuuden arviointitehtävät, jotka sille on tässä asetuksessa osoitettu, siitä riippumatta, suorittaako vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos kyseiset tehtävät itse vai suoritetaanko ne sen puolesta ja sen vastuulla. Kaikki alihankinta tai ulkopuolisen henkilöstön kuuleminen on dokumentoitava asianmukaisesti, siihen ei saa osallistua välittäjiä, ja siitä on laadittava kirjallinen sopimus, jossa sovitaan muun muassa luottamuksellisuudesta ja eturistiriidoista. Kyseisen vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen on kannettava täysi vastuu suoritetuista tehtävistä.
10. Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksella on kaikissa tapauksissa ja kunkin sellaisen vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyn ja kunkin tieto- ja viestintätekniikan tuotteiden, palvelujen tai prosessien tyyppin, luokan tai alaluokan osalta, jota varten se on ilmoitettu, oltava käytössään
 - a) tarvittava henkilöstö, jolla on tekninen tietämys sekä riittävä ja soveltuva kokemus vaatimustenmukaisuuden arviointitehtävien suorittamiseksi;
 - b) tarvittavat kuvaukset menettelyistä, joiden mukaisesti vaatimustenmukaisuuden arviointi suoritetaan siten, että varmistetaan näiden menettelyiden avoimuus ja toistettavuus. Sen käytössä on oltava asianmukaiset toimintatavat ja menettelyt, joilla erotetaan toisistaan ilmoitettuna sen laitoksena 61 artiklan nojalla suorittamat tehtävät ja sen muu toiminta;

- c) tarpeelliset menettelyt, joiden mukaisesti se hoitaa tehtäviään siten, että yritysten koko, toimiala ja rakenne, tieto- ja viestintäteknikan tuotteissa, palveluissa tai prosesseissa käytettävän teknologian monimutkaisuus sekä tuotannon luonne massa- tai sarjatuotantona otetaan asianmukaisesti huomioon.
11. Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksella on oltava käytössään tarvittavat keinot niiden teknisten ja hallinnollisten tehtävien suorittamiseen, joita vaatimustenmukaisuuden arviointitoimien asianmukainen hoitaminen edellyttää, ja sillä on oltava käytettävissään kaikki tarvittavat laitteet ja välineet.
 12. Vaatimustenmukaisuuden arviointitoimien suorittamisesta vastaavalla henkilöllä on oltava:
 - a) vankka tekninen ja ammatillinen koulutus, joka kattaa kaikki vaatimustenmukaisuuden arviointitoimet;
 - b) riittävät tiedot suoritettavia vaatimustenmukaisuuden arviointeja koskevista vaatimuksista ja riittävät valtuudet tällaisten arviointien suorittamiseen;
 - c) tarvittavat tiedot ja ymmärrys sovellettavista vaatimuksista ja testausstandardeista;
 - d) kyky laatia todistuksia, asiakirjoja ja selostuksia, joilla osoitetaan, että vaatimustenmukaisuuden arvioinnit on suoritettu.
 13. Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten, niiden ylimmän johdon, vaatimustenmukaisuuden arviointitoimien suorittamisesta vastaavan henkilöstön ja alihankkijoiden puolueettomuus on taattava.
 14. Ylimmän johdon ja vaatimustenmukaisuusarviointitoiminnasta vastaavien henkilöiden palkka ei saa olla riippuvainen suoritettujen vaatimustenmukaisuusarviointien määrästä eikä arviointien tuloksista.
 15. Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten on otettava vastuuvakuutus, jollei tällainen vastuu kuulu jäsenvaltiolle kansallisen lainsäädännön perusteella tai jollei jäsenvaltio itse ole välittömästi vastuussa vaatimustenmukaisuuden arvioinnista.
 16. Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen ja sen henkilöstön, komiteoiden, tytäryhtiöiden, alihankkijoiden ja laitokseen yhteydessä olevien elinten tai ulkoisten elinten henkilöstön on ylläpidettävä luottamuksellisuutta ja niillä on vaitiolovelvollisuus kaikkien niiden tietojen suhteen, joita ne saavat suorittaessaan vaatimustenarviointiin liittyviä tehtäviään tämän asetuksen tai sen täytäntöön panemiseksi annetun kansallisen lainsäädännön säännösten mukaisesti, paitsi kun näihin sovelletaan unionin tai jäsenvaltion lainsäädäntöä, jossa edellytetään niiden julkistamista ja lukuun ottamatta niiden jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten osalta, joissa laitoksen toimet suoritetaan. Teollis- ja tekijänoikeudet on suojattava. Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksella on oltava käytössä tämän kohdan vaatimusten mukaiset dokumentoidut menettelyt.
 17. Edellä olevaa 16 kohtaa lukuun ottamatta tämän liitteen vaatimukset eivät estä millään tavalla teknisten tietojen ja sääntelyohjeistuksen vaihtoa vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen ja sertifiointia hakevan tai sitä harkitsevan henkilön välillä.
 18. Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten on toimittava johdonmukaisilla, oikeudenmukaisilla ja kohtuullisilla ehdoilla ja edellytyksillä ja otettava huomioon pk-yritysten maksuihin liittyvät edut.
 19. Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten on täytettävä sellaisen asiaankuuluvan standardin vaatimukset, joka on yhdenmukaistettu asetuksessa (EY) N:o 765/2008 tieto- ja viestintäteknikan tuotteiden, palvelujen tai prosessien sertifiointista vastaavien vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten akkreditoitua varten.
 20. Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten on varmistettava, että vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa käytettävät testilaboratoriot täyttävät sellaisen asiaankuuluvan standardin vaatimukset, joka on yhdenmukaistettu asetuksessa (EY) N:o 765/2008 testauksesta vastaavien laboratorioiden akkreditoitua varten.
-

DIREKTIIVIT

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI (EU) 2019/882,

annettu 17 päivänä huhtikuuta 2019,

tuotteiden ja palvelujen esteettömyysvaatimuksista

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 114 artiklan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyksikössä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽¹⁾,

noudattavat tavallista lainsäätämisyksiköstä ⁽²⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Tämän direktiivin tarkoituksena on lähentää jäsenvaltioiden lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä, jotka koskevat tiettyjen tuotteiden ja palvelujen esteettömyysvaatimuksia, erityisesti poistamalla ja ehkäisemällä esteitä, joita tiettyjen esteettömien tuotteiden ja palvelujen vapaalle liikkuvuudelle aiheutuu jäsenvaltioiden erilaisista esteettömyysvaatimuksista. Näin voitaisiin lisätä esteettömien tuotteiden ja palvelujen saatavuutta sisämarkkinoilla ja parantaa asiaankuuluvien tietojen esteettömyyttä.
- (2) Esteettömistä tuotteista ja palveluista on suurta kysyntää, ja niiden henkilöiden määrän, joilla on jokin vamma, ennakoidaan kasvavan huomattavasti. Kun tuotteista ja palveluista tehdään esteettömämpiä, yhteiskunnasta tulee osallistavampi ja vammaisten henkilöiden itsenäinen elämä helpottuu. Tässä yhteydessä olisi pidettävä mielessä, että unionissa vammaisuus on yleisempää naisten kuin miesten keskuudessa.
- (3) Tässä direktiivissä määritellään vammaiset henkilöt 13 päivänä joulukuuta 2006 hyväksytyin Yhdistyneiden kansakuntien vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan yleissopimuksen, jäljempänä 'vammaisyleissopimus', mukaisesti, jonka osapuolena unioni on ollut 21 päivästä tammikuuta 2011 alkaen ja jonka kaikki jäsenvaltiot ovat ratifioineet. Vammaisyleissopimuksessa todetaan, että "vammaiin henkilöihin" kuuluvat "ne, joilla on sellainen pitkäaikainen ruumiillinen, henkinen, älyllinen tai aisteihin liittyvä vamma, joka vuorovaikutuksessa erilaisten esteiden kanssa saattaa estää heidän täysimääräisen ja tehokkaan osallistumisensa yhteiskuntaan yhdenvertaisesti muiden kanssa". Direktiivi edistää täysimääräistä ja tehokasta osallistumista parantamalla sellaisten yleisten tuotteiden ja palvelujen saatavuutta, jotka alkuperäisessä muodossaan tai myöhemmin mukautettuina vastaavat vammaisten henkilöiden erityistarpeisiin.
- (4) Tästä direktiivistä hyötyisivät myös muut henkilöt, joilla on toimintarajoitteita, kuten ikääntyneet henkilöt, raskaana olevat naiset ja matkatavaroiden kanssa matkustavat henkilöt. Käsite "toimintarajoitteiset henkilöt" kattaa tässä direktiivissä henkilöt, joilla on sellainen fyysinen, psyykinen, älyllinen tai aisteihin liittyvä vamma, ikääntymiseen liittyvä vamma taikka jokin muu ihmiskehon toimintaan liittyvä pysyvä tai tilapäinen tekijä, joka vuorovaikutuksessa erilaisten esteiden kanssa rajoittaa kyseisten henkilöiden mahdollisuuksia käyttää tuotteita ja palveluja, minkä vuoksi kyseisiä tuotteita ja palveluja on mukautettava heidän erityistarpeisiinsa.
- (5) Erot jäsenvaltioiden sellaisten lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten välillä, jotka koskevat vammaisten henkilöiden käyttämien tuotteiden ja palvelujen esteettömyyttä, muodostavat esteitä tuotteiden ja palveluiden vapaalle liikkuvuudelle sekä vääristävät toimivaa kilpailua sisämarkkinoilla. Joidenkin tuotteiden ja palvelujen osalta tällaiset erot saattavat lisääntyä unionissa vammaisyleissopimuksen tultua voimaan. Tällaisilla esteillä on huomattavia vaikutuksia talouden toimijoihin, varsinkin pieniin ja keskisuuriin yrityksiin (pk-yrityksiin).

⁽¹⁾ EUVL C 303, 19.8.2016, s. 103.

⁽²⁾ Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 13. maaliskuuta 2019 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston päätös, tehty 9. huhtikuuta 2019.

- (6) Kansallisten esteettömyysvaatimusten väliset erot eivät kannusta etenään itsenäisiä ammatinharjoittajia, pk-yrityksiä ja mikroyrityksiä osallistumaan liiketoimintaan omien kotimarkkinoidensa ulkopuolella. Jäsenvaltioissa voimassa olevat kansalliset tai jopa alueelliset tai paikalliset esteettömyysvaatimukset eroavat toisistaan sekä kattavuudeltaan että tarkkuudeltaan. Nämä erot ovat haitaksi kilpailukyvyille ja kasvulle, koska esteettömien tuotteiden ja palvelujen kehittämisestä ja markkinoinnista kutakin yksittäistä kansallista markkinaa varten koituu lisäkustannuksia.
- (7) Esteettömien tuotteiden ja palvelujen kuluttajilta sekä apuvälineteknologian käyttäjiltä peritään korkeita hintoja, koska toimittajien välinen kilpailu on vähäistä. Kansallisten lainsäädäntöjen eroista johtuva hajanaisuus pienentää hyötyä, jota voitaisiin saada vaihtamalla kansallisella ja kansainvälisellä tasolla kokemuksia yhteiskunnalliseen ja tekniseen kehitykseen mukautumisesta.
- (8) Sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan takaamiseksi on välttämätöntä lähentää kansallisia säännöksiä unionin tasolla, jotta voidaan poistaa esteettömien tuotteiden ja palvelujen markkinoiden hajanaisuus, saada mittakaavaetuja, helpottaa valtioiden rajat ylittävää kauppaa ja liikkuvuutta sekä auttaa talouden toimijoita kohdistamaan resursseja innovointiin sen sijaan, että niitä käytettäisiin kattamaan lainsäädännön hajanaisuudesta aiheutuvia menoja koko unionissa.
- (9) Esteettömyysvaatimusten yhdenmukaistamisen tuomat sisämarkkinaedut on osoitettu hissejä koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/33/EU⁽³⁾ sekä liikenteen alaa koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 661/2009⁽⁴⁾ soveltamisen yhteydessä.
- (10) Amsterdamin sopimukseen liitettyssä vammaisia henkilöitä koskevassa julistuksessa N:o 22 jäsenvaltioiden hallitusten edustajien konferenssi oli yhtä mieltä siitä, että unionin toimielinten on otettava huomioon vammaisten tarpeet suunniteltaessa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 114 artiklan mukaisia toimenpiteitä.
- (11) Komission 6 päivänä toukokuuta 2015 antaman tiedonannon ”Digitaalisten sisämarkkinoiden strategia Euroopalle” yleisenä tavoitteena on tuottaa kestäviä taloudellisia ja yhteiskunnallisia hyötyjä yhdennetyillä digitaalisilla sisämarkkinoilla sekä tällä tavoin edistää kauppaa ja tukea työllisyyttä unionissa. Kuluttajat eivät edelleenkaan voi hyötyä kaikista sisämarkkinoiden tarjoamista hinta- ja valikoimaeduista unionissa, koska rajat ylittäviä verkko-ostoksia tehdään edelleen hyvin vähän. Hajanaisuus heikentää myös valtioiden rajat ylittävän verkkokaupan transaktioiden kysyntää. Lisäksi tarvitaan yhteensovitettuja toimia sen varmistamiseksi, että sähköinen sisältö, sähköiset viestintäpalvelut ja pääsy audiovisuaalisiin mediapalveluihin ovat rajoituksetta myös vammaisten henkilöiden saatavilla. Sen vuoksi on tarpeen yhdenmukaistaa esteettömyysvaatimukset digitaalisten sisämarkkinoiden koko laajuudelta ja varmistaa, että kaikki unionin kansalaiset voivat kykyihinsä katsomatta hyötyä sisämarkkinoiden tarjoamista eduista.
- (12) Unionin tultua vammaisyleissopimuksen osapuoleksi sopimuksen määräyksistä on tullut erottamaton osa unionin oikeusjärjestystä ja ne sitovat unionin toimielimiä ja jäsenvaltioita.
- (13) Vammaisyleissopimuksen mukaan sen osapuolten on toteutettava tarvittavat toimenpiteet varmistaa vammaisille henkilöille muiden kanssa yhdenvertaisen pääsyn fyysiseen ympäristöön, kuljetukseen, tiedottamiseen ja viestintään, muun muassa tieto- ja viestintäteknologiaan ja -järjestelmiin, sekä muihin yleisölle avoimiin tai tarjottaviin järjestelyihin ja palveluihin kaupunki- ja maaseutualueilla. Vammaisten henkilöiden oikeuksia käsittelevä Yhdistyneiden kansakuntien komitea on todennut, että on tarpeen luoda oikeuskehys, joka sisältää konkreettisia, toteutuskelpoisia ja aikataulusidonnaisia vertailuarvoja, jotta esteettömyyden asteittaista täytäntöönpanoa voidaan seurata.
- (14) Vammaisyleissopimuksessa kehoitetaan sen osapuolia toteuttamaan tai edistämään vammaisille henkilöille soveltuvan uuden teknologian, mukaan lukien tieto- ja viestintäteknologian, liikkumisen apuvälineiden, laitteiden ja apuvälineteknologian, tutkimusta ja kehittämistä sekä edistämään niiden saatavuutta ja käyttöä. Vammaisyleissopimuksessa myös kehoitetaan asettamaan etusijalle kohtuuhintainen teknologia.

⁽³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/33/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, hissejä ja hissien turvakomponentteja koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta (EUVL L 96, 29.3.2014, s. 251).

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 661/2009, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, moottoriajoneuvojen, niiden perävaunujen sekä niihin tarkoitettujen järjestelmien, osien ja erillisten teknisten yksiköiden yleiseen turvallisuuteen liittyvistä tyyppihyväksyntävaatimuksista (EUVL L 200, 31.7.2009, s. 1).

- (15) Vammaisyleissopimuksen voimaantulo jäsenvaltioiden oikeusjärjestyksissä tarkoittaa sitä, että jäsenvaltioiden on annettava täydentäviä kansallisia säännöksiä tuotteiden ja palvelujen esteettömyydestä. Ilman unionin toimia nämä säännökset johtaisivat entistä suurempiin eroihin jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten välillä.
- (16) Siksi on tarpeen helpottaa vammaisyleissopimuksen täytäntöönpanoa unionissa säätämällä yhteisistä unionin säännöistä. Tämä direktiivi auttaa myös jäsenvaltioita niiden pyrkimyksissä täyttää yhdenmukaisella tavalla esteettömyyttä koskevat kansalliset sitoumuksensa ja vammaisyleissopimuksen mukaiset velvoitteensa.
- (17) Komission 15 päivänä marraskuuta 2010 antamassa tiedonannossa ”Euroopan vammaisstrategia 2010–2020: uudistettu sitoutuminen esteettömyyden Eurooppaan” tunnistetaan vammaisyleissopimuksen mukaisesti esteettömyys yhdeksi kahdeksasta toiminta-alasta, todetaan, että esteettömyys on yksi perusedellytyksistä yhteiskuntaan osallistumiselle, ja asetetaan tavoitteeksi varmistaa tuotteiden ja palvelujen esteettömyys.
- (18) Tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvat tuotteet ja palvelut määriteltiin vaikutusten arvioinnin valmistelun aikana toteutetun seulonnan perusteella, minkä yhteydessä yksilöitiin tuotteet ja palvelut, jotka ovat merkityksellisiä vammaisille henkilöille ja joista jäsenvaltiot ovat antaneet tai saattavat antaa toisistaan poikkeavia, sisämarkkinoiden toiminnalle vahingollisia kansallisia esteettömyysvaatimuksia.
- (19) Tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvien palvelujen esteettömyyden varmistamiseksi olisi vastaavasti edellytettävä, että kyseisten palvelujen tarjoamisessa käytettävät tuotteet, joiden kanssa kuluttaja on vuorovaikutuksessa, täyttävät tämän direktiivin sovellettavat esteettömyysvaatimukset.
- (20) Vaikka palvelu tai sen osa teetetäisiin alihankintana kolmannella osapuolella, palvelun esteettömyys ei saisi vaarantua ja palveluntarjoajien olisi noudatettava tämän direktiivin velvoitteita. Palveluntarjoajien olisi varmistettava henkilöstönsä asianmukainen ja jatkuva koulutus, jotta voidaan varmistaa, että se on perillä esteettömien tuotteiden ja palvelujen käyttötaivoista. Koulutuksen olisi katettava muun muassa tiedotus-, neuvonta- ja mainontatoimet.
- (21) Esteettömyysvaatimukset olisi muotoiltava niin, että ne aiheuttavat talouden toimijoille ja jäsenvaltioille mahdollisimman pienen rasitteen.
- (22) On tarpeen täsmentää esteettömyysvaatimukset tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden ja palvelujen markkinoille saattamista varten, jotta voidaan varmistaa kyseisten tuotteiden ja palvelujen vapaa liikkuvuus sisämarkkinoilla.
- (23) Tässä direktiivissä olisi tehtävä toiminnalliset esteettömyysvaatimukset pakollisiksi, ja ne olisi laadittava yleisten tavoitteiden muodossa. Kyseisten vaatimusten olisi oltava riittävän tarkkoja, jotta voidaan luoda oikeudellisesti sitovia velvoitteita, ja riittävän yksityiskohtaisia, jotta voidaan arvioida vaatimustenmukaisuutta ja varmistaa siten sisämarkkinoiden moitteeton toiminta tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden ja palvelujen osalta, ja niissä olisi jätettävä joustovaraa innovointia varten.
- (24) Tämä direktiivi sisältää monia toiminnallista suorituskykyä koskevia vaatimuksia, jotka liittyvät tuotteiden ja palveluiden käyttötapoihin. Kyseisiä vaatimuksia ei ole tarkoitettu yleisesti käytettäväksi vaihtoehtoksi tämän direktiivin esteettömyysvaatimuksille, vaan niitä olisi käytettävä vain hyvin erityisissä olosuhteissa. Kyseisiä vaatimuksia olisi sovellettava tuotteiden ja palveluiden erityisiin toimintoihin tai ominaisuuksiin siten, että tuotteesta tai palvelusta tulee esteetön, jos tämän direktiivin esteettömyysvaatimuksissa ei oteta kantaa yhteen tai useampaan erityiseen toimintoon tai ominaisuuteen. Jos esteettömyysvaatimus sisältää tiettyjä teknisiä vaatimuksia ja tuotteesta tai palvelusta ne on täytetty vaihtoehtoisella teknisellä ratkaisulla, kyseisen teknisen ratkaisun olisi silti oltava asiaankuuluvien esteettömyysvaatimusten mukainen ja esteettömyydeltään vähintään vastaavan tasoinen asiaankuuluvien suorituskykyä koskevien vaatimusten mukaisesti.
- (25) Tämän direktiivin olisi katettava kuluttajille tarkoitettut yleiskäyttöiset tietokonelaitteistot. Jotta kyseiset laitteistot toimisivat esteettömästi, myös niiden käyttöjärjestelmien olisi oltava esteettömiä. Tällaisilla luonteeltaan monitoimisilla tietokonelaitteistoilla voidaan asianmukaisten ohjelmistojen avulla suorittaa yleisimpiä kuluttajien haluamia tietojenkäsittelytehtäviä, ja ne on tarkoitettu kuluttajien käyttöön. Tällaisia tietokonelaitteistoja ovat esimerkiksi

henkilökohtaiset tietokoneet, mukaan lukien pöytätietokoneet, kannettavat tietokoneet, älypuhelimet ja taulutietokoneet. Kulutuselektronikkatuotteisiin sulautetut erityistietokoneet eivät ole kuluttajille tarkoitettuja yleiskäyttöisiä tietokonelaitteistoja. Tämän direktiivin ei olisi katettava tapauskohtaisesti tiettyä toimintoa toteuttavia yksittäisiä osia, kuten emolevyjä tai muistisiruja, joita käytetään tai saatetaan käyttää mainituissa laitteistoissa.

- (26) Tämän direktiivin olisi katettava myös maksupäätteet, mukaan lukien niiden laitteistot ja ohjelmistot, sekä tietyt sellaiset vuorovaikutteiset itsepalvelupäätteet, mukaan lukien niiden laitteistot ja ohjelmistot, joita käytetään tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvien palvelujen tarjoamiseen, kuten pankkiautomaatit, tiettyihin palveluihin oikeuttavia lippuja toimittavat lippuautomaatit, kuten matkalippuautomaatit, pankkien konttorien jonotuslippuautomaatit, lähtöselvitysautomaatit sekä tietojen tarjoamiseen käytettävät vuorovaikutteiset itsepalvelupäätteet, muun muassa vuorovaikutteiset tiedotusnäytöt.
- (27) Tietyt tietojen tarjoamiseen käytettävät vuorovaikutteiset itsepalvelupäätteet, jotka on asennettu ajoneuvojen, lentokoneiden, laivojen tai liikkuvan kaluston kiinteiksi osiksi, olisi kuitenkin jätettävä tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle, koska ne muodostavat osan kyseisistä ajoneuvoista, lentokoneista, laivoista tai liikkuvasta kalustosta, jotka eivät kuulu tämän direktiivin soveltamisalaan.
- (28) Tämän direktiivin olisi katettava myös Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2018/1972⁽⁵⁾ määritellyt sähköiset viestintäpalvelut, mukaan lukien hätäviestintään tarkoitettut viestintäpalvelut. Jäsenvaltiot pyrkivät tällä hetkellä varmistamaan esteettömyyden vammaisille henkilöille erilaisilla toimenpiteillä, joita ei ole yhdenmukaistettu kaikkialla sisämarkkinoilla. Varmistamalla, että samoja esteettömyysvaatimuksia sovelletaan kaikkialla unionissa, tuotetaan mittakaavaetuja useissa jäsenvaltioissa toimiville taloudellisille toimijoille ja helpotetaan sitä, että nämä palvelut ovat tosiasiallisesti vammaisten henkilöiden saatavilla heidän omassa jäsenvaltiossaan ja kun he matkustavat muissa jäsenvaltioissa. Jotta sähköiset viestintäpalvelut, myös hätäviestintä, olisivat esteettömiä, palveluntarjoajien olisi äänen lisäksi järjestettävä reaaliaikainen tekstitys ja videokuvan sisältävät täydelliset interaktiivisuusominaisuudet (total conversation services) sekä varmistettava näiden kaikkien viestintävälineiden synkronointi. Sen lisäksi, että jäsenvaltiot noudattavat tämän direktiivin vaatimuksia direktiivin (EU) 2018/1972 mukaisesti, niiden olisi voitava määrittää välityspalvelujen tarjoaja, jota vammaiset henkilöt voisivat käyttää.
- (29) Tällä direktiivillä yhdenmukaistetaan sähköisiä viestintäpalveluja ja niihin liittyviä tuotteita koskevat esteettömyysvaatimukset ja täydennetään direktiiviä (EU) 2018/1972, jossa vahvistetaan vammaisten loppukäyttäjien vastaavia käyttö- ja valinnanmahdollisuuksia koskevat vaatimukset. Direktiivissä (EU) 2018/1972 vahvistetaan myös yleis- palveluvollisuuksien osalta vaatimuksia, jotka koskevat internetyhteyden ja ääniviestintäpalvelujen kohtuuhintaisuutta sekä niihin liittyvien päätelaitteiden, erityislaitteiden ja vammaisille kuluttajille tarkoitettujen palvelujen kohtuuhintaisuutta ja saatavuutta.
- (30) Tämän direktiivin soveltamisalaan olisi kuuluttava myös kuluttajapäätelaitteet, joissa on vuorovaikutteisia tietojenkäsittelyominaisuuksia ja joita oletettavasti käytetään ensisijaisesti sähköisiin viestintäpalveluihin pääsemiseksi. Tässä direktiivissä olisi kyseisiin laitteisiin luettava reitittimen tai modeemin kaltaiset laitteet, joita käytetään osana sähköisten viestintäpalvelujen käyttöjärjestelyjä.
- (31) Tässä direktiivissä pääsyllä audiovisuaalisiin mediapalveluihin olisi tarkoitettava sitä, että audiovisuaaliseen sisältöön pääsy on esteetöntä ja käytössä on mekanismeja, joiden ansiosta vammaiset henkilöt voivat käyttää avustavia teknologioita. Audiovisuaalisiin mediapalveluihin pääsyn tarjoavia palveluja voisivat olla verkkosivustot, verkkosovellukset, digisovittimen sovellukset, ladattavat sovellukset, mobiililaitteepohjaiset palvelut – muun muassa mobiilisovellukset ja niihin liittyvät mediatoistimet – sekä hybriditelevisiopalvelut. Audiovisuaalisten mediapalvelujen esteettömyyttä säännellään Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2010/13/EU⁽⁶⁾; poikkeuksen muodostaa sähköisten ohjelmaoppaiden esteettömyys, joka sisällytetään audiovisuaalisiin mediapalveluihin pääsyn mahdollistavien palvelujen, joihin sovelletaan tätä direktiiviä, määritelmään.
- (32) Lento-, linja-auto-, rautatie- ja vesiliikenteen henkilöliikennepalvelujen yhteydessä tämän direktiivin soveltamisalaan olisi sisällytettävä muun muassa vammaisten matkustajien matkustamista varten pyytämien kuljetuspalveluja koskevien tietojen, reaaliaikaiset matkatiedot mukaan luettuina, välittäminen verkkosivustojen, mobiililaitteepohjaisten palvelujen, vuorovaikutteisten tiedotusnäyttöjen ja vuorovaikutteisten itsepalvelupäätteiden avulla. Tähän voisivat

⁽⁵⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/1972, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018, eurooppalaisen sähköisen viestinnän säännöstöstä (EUVL L 321, 17.12.2018, s. 36).

⁽⁶⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/13/EU, annettu 10 päivänä maaliskuuta 2010, audiovisuaalisten mediapalvelujen tarjoamista koskevien jäsenvaltioiden tiettyjen lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta (EUVL L 95, 15.4.2010, s. 1).

kuulua palveluntarjoajan henkilöliikennetuotteita ja -palveluja koskevat tiedot, ennen matkaa annettavat tiedot, matkan aikana annettavat tiedot sekä tiedot, joita annetaan, jos palvelu peruutetaan tai sen lähtö viivästyy. Muuhun tiedottamiseen voisi myös kuulua hinnoista ja alennuksista annettavat tiedot.

- (33) Tätä direktiiviä olisi sovellettava myös verkkosivustoihin, mobiililaitte pohjaisiin palveluihin, mukaan lukien henkilöliikennepalvelujen tarjoajien tämän direktiivin soveltamisalan mukaisesti kehittämiin tai saataville asettamiin tai niiden lukuun kehitettyihin ja saataville asetettuihin mobiilisovelluksiin, sähköisiin matkalippupalveluihin, sähköisiin matkalippuihin sekä vuorovaikutteisiin itsepalvelupäätteisiin.
- (34) Lento-, linja-auto-, rautatie- ja vesiliikenteen henkilöliikennepalvelujen alalla tämän direktiivin soveltamisalan olisi perustuttava matkustajien oikeuksia koskevaan nykyiseen lainsäädäntöön. Kun tätä direktiiviä ei sovelleta tietyn tyyppiin liikennepalveluihin, jäsenvaltioiden olisi kannustettava palveluntarjoajia soveltamaan tämän direktiivin asiaankuuluvia esteettömyysvaatimuksia.
- (35) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2016/2102 ⁽⁷⁾ säädetään jo liikennepalveluja, myös kaupunki- ja esikaupunkiliikennepalveluja ja alueellisia liikennepalveluja, tarjoavien julkisten elinten velvollisuudesta tehdä verkkosivustaan esteettömät. Tässä direktiivissä säädetään vapautuksia mikroyrityksille, jotka tarjoavat palveluja, mukaan lukien kaupunki-, esikaupunki- ja alueelliset liikennepalvelut. Lisäksi tämä direktiivi sisältää velvoitteita varmistaa, että verkkokauppasivustot ovat esteettömiä. Koska tämä direktiivi velvoittaa suurimman osan yksityisistä liikennepalvelujen tarjoajista tekemään lippujen verkkomyyntiin käyttämistään verkkosivusta esteettömiä, tässä direktiivissä ei ole tarpeen asettaa muita kaupunki- ja esikaupunkiliikennepalvelujen tarjoajien ja alueellisten liikennepalvelujen tarjoajien verkkosivustoja koskevia vaatimuksia.
- (36) Matkustajaliikenteen alalla voimassa oleva unionin lainsäädäntö kattaa jo joitakin tässä direktiivissä asetettujen esteettömyysvaatimusten osia erityisesti tietojen antamisen osalta. Tällaisia jo katettuja vaatimusten osia on esimerkiksi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 261/2004 ⁽⁸⁾, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1107/2006 ⁽⁹⁾, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1371/2007 ⁽¹⁰⁾, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1177/2010 ⁽¹¹⁾ ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 181/2011 ⁽¹²⁾. Näihin kuuluvat myös Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/57/EY ⁽¹³⁾ perusteella annetut asiaankuuluvat säädökset. Sääntelyn johdonmukaisuuden varmistamiseksi kyseisissä asetuksissa vahvistettuja esteettömyysvaatimuksia ja kyseisiä säädöksiä olisi sovellettava edelleen kuten ennenkin. Tämän direktiivin lisävaatimuksilla täydennetään kuitenkin nykyisiä vaatimuksia ja parannetaan siten sisämarkkinoiden toimintaa liikenteen alalla vammaisten henkilöiden edun mukaisesti.
- (37) Jos joitakin liikennepalvelujen osia tarjotaan jäsenvaltioiden alueen ulkopuolella, niitä ei olisi luettava tämän direktiivin soveltamisalaan, vaikka palvelu olisikin suunnattu unionin markkinoille. Näiden osien osalta henkilöliikennepalvelujen tarjoajat olisi veloitettava varmistamaan tämän direktiivin vaatimusten noudattaminen vain siltä osin, kuin palvelu tarjotaan unionin alueella. Lentoliikenteen ollessa kyseessä unionin lentoliikenteen harjoittajien olisi kuitenkin varmistettava, että tämän direktiivin sovellettavat vaatimukset täyttyvät myös kolmannessa maassa sijaitsevalta lentoasemalta lähtevien ja jäsenvaltion alueella sijaitsevalle lentoasemalle saapuvien lentojen osalta.

⁽⁷⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/2102, annettu 26 päivänä lokakuuta 2016, julkisen sektorin elinten verkkosivustojen ja mobiilisovellusten saavutettavuudesta (EUVL L 327, 2.12.2016, s. 1).

⁽⁸⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 261/2004, annettu 11 päivänä helmikuuta 2004, matkustajille heidän lennolle pääsynsä epäamisen sekä lentojen peruuttamisen tai pitkäaikaisen viivästymisen johdosta annettavaa korvausta ja apua koskevista yhteisistä säännöistä sekä asetuksen (ETY) N:o 295/91 kumoamisesta (EUVL L 46, 17.2.2004, s. 1).

⁽⁹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1107/2006, annettu 5 päivänä heinäkuuta 2006, vammaisten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden oikeuksista lentoliikenteessä (EUVL L 204, 26.7.2006, s. 1).

⁽¹⁰⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1371/2007, annettu 23 päivänä lokakuuta 2007, rautatieliikenteen matkustajien oikeuksista ja velvollisuuksista (EUVL L 315, 3.12.2007, s. 14).

⁽¹¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1177/2010, annettu 24 päivänä marraskuuta 2010, matkustajien oikeuksista meri- ja sisävesiliikenteessä sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 muuttamisesta (EUVL L 334, 17.12.2010, s. 1).

⁽¹²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 181/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, matkustajien oikeuksista linja-autoliikenteessä sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 muuttamisesta (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 1).

⁽¹³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/57/EY, annettu 17 päivänä kesäkuuta 2008, rautatiejärjestelmän yhteentoimivuudesta yhteisössä (EUVL L 191, 18.7.2008, s. 1).

Lisäksi kaikkien lentoliikenteen harjoittajien, myös niiden, joilla ei ole toimilupaa unionissa, olisi varmistettava, että tämän direktiivin sovellettavat vaatimukset täyttyvät tapauksissa, joissa lennot lähtevät unionin alueelta kolmannen maan alueelle.

- (38) Kaupunkien viranomaisia olisi kannustettava sisällyttämään kestävän kaupunkiliikenteen suunnitelmiinsa kaupunkiliikennepalvelujen esteettömyys ja julkaisemaan säännöllisesti luetteloita parhaista käytännöistä, jotka koskevat julkisen kaupunkiliikenteen ja liikkuvuuspalvelujen esteettömyyttä.
- (39) Pankkipalveluja ja rahoituspalveluja koskevalla unionin oikeudella pyritään suojaamaan näiden palvelujen kuluttajia ja antamaan niille tietoa koko unionissa, mutta siihen ei sisälly esteettömyysvaatimuksia. Jotta vammaiset henkilöt voisivat käyttää näitä palveluja kaikkialla unionissa, myös verkkosivustojen ja mobiililaitepohjaisten palvelujen, mukaan lukien mobiilisovellusten, välityksellä tarjottavien palvelujen osalta, tehdä laajoihin tietoihin perustuvia päätöksiä ja luottaa siihen, että heitä suojataan asianmukaisesti yhdenvertaisesti muiden kuluttajien kanssa, ja jotta palveluntarjoajille varmistetaan tasapuoliset toimintaedellytykset, tässä direktiivissä olisi vahvistettava yhteiset esteettömyysvaatimukset tiettyjä kuluttajille tarjottavia pankki- ja rahoituspalveluja varten.
- (40) Asianmukaisia esteettömyysvaatimuksia olisi myös sovellettava tunnistustapoihin, sähköiseen allekirjoitukseen ja maksupalveluihin, koska niitä tarvitaan kuluttajan suorittaessa pankkitoimia.
- (41) Sähkökirjatiedostot perustuvat sähköiseen tietokonekoodaukseen, jonka avulla pääosin teksti- tai graafisessa muodossa olevaa kirjallista teosta voidaan levittää ja lukea. Sähkökirjatiedostojen esteettömyys määräytyy koodauksen tarkkuusasteen perusteella, varsinkin siltä osin kuin se koskee teoksen erilaisten olennaisten osatekijöiden määrittelyä ja sen rakenteen standardoitua kuvausta. Esteettömyyttä edistävän yhteentoimivuuden olisi optimoitava kyseisten tiedostojen yhteensopivuus asiakassovellusten sekä nykyisten ja tulevien avustavien teknologioiden kanssa. Erityisteosten, kuten sarjakuvien, lastenkirjojen ja taidekirjojen, ominaispiirteitä olisi tarkasteltava kaikkien sovellettavien esteettömyysvaatimusten osalta. Erilaisten esteettömyysvaatimusten soveltaminen jäsenvaltioissa vaikeuttaisi kustantajien ja muiden talouden toimijoiden mahdollisuutta hyötyä sisämarkkinoiden eduista, saattaisi aiheuttaa yhteentoimivuusongelmia sähköisten lukulaitteiden kanssa ja rajoittaisi vammaisten kuluttajien pääsyä palveluun. Sähkökirjojen yhteydessä palveluntarjoajan käsitteeseen voisivat sisältyä kustantajat ja muut kirjojen jakeluun osallistuvat talouden toimijat.

Vammaiset henkilöt kohtaavat tunnetusti edelleen tekijänoikeudella ja lähioikeuksilla suojatun sisällön saatavuuteen liittyviä esteitä, ja tilanteeseen onkin jo puututtu tietyillä toimenpiteillä, esimerkiksi hyväksymällä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2017/1564⁽¹⁴⁾ sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/1563⁽¹⁵⁾, ja tähän liittyviä unionin toimenpiteitä voitaisiin toteuttaa lisää tulevaisuudessa.

- (42) Tässä direktiivissä verkkokaupan palvelut määritellään palveluksi, joka suoritetaan etäpalveluna, verkkosivustojen ja mobiilipohjaisten palvelujen välityksellä, sähköisessä muodossa ja kuluttajan omasta pyynnöstä kuluttajasopimuksen tekemiseksi. Kyseisessä määritelmässä ilmaisulla ”etäpalvelu” tarkoitetaan palvelua, joka toimitetaan siten, että osapuolet eivät ole samanaikaisesti läsnä. Ilmaisulla ”sähköisessä muodossa” tarkoitetaan palvelua, joka lähetetään alun perin lähetyspaikasta ja vastaanotetaan määränpäässä tietoja elektronisesti käsittelevien (mukaan lukien digitaalinen pakkaaminen) ja tallentavien laitteiden avulla ja joka lähetetään, siirretään ja vastaanotetaan kokonaan linjoja, radioyhteyttä, optisia tai muita elektromagneettisia välineitä käyttäen. Ilmaisulla ”kuluttajan omasta pyynnöstä” tarkoitetaan palvelua, joka toimitetaan omasta pyynnöstä. Koska verkkokaupan palvelujen merkitys on kasvanut ja ne ovat hyvin teknologiakeskeisiä, on tärkeää yhdenmukaistaa niiden esteettömyyttä koskevat vaatimukset.

⁽¹⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2017/1564, annettu 13 päivänä syyskuuta 2017, tekijänoikeudella ja lähioikeuksilla suojattujen tiettyjen teosten ja muun aineiston tietyistä sallituista käyttötarkoituksista sokeiden, heikkonäköisten tai muulla tavoin lukemisesteisten hyväksi sekä tekijänoikeuden ja lähioikeuksien tiettyjen piirteiden yhdenmukaistamisesta tietoyhteiskunnassa annetun direktiivin 2001/29/EY muuttamisesta (EUVL L 242, 20.9.2017, s. 6).

⁽¹⁵⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/1563, annettu 13 päivänä syyskuuta 2017, tekijänoikeudella ja lähioikeuksilla suojattujen tiettyjen teosten ja muun aineiston saavutettavassa muodossa olevien kappaleiden rajatylittävästä vaihdosta unionin ja kolmansien maiden välillä sokeiden, heikkonäköisten tai muulla tavoin lukemisesteisten hyväksi (EUVL L 242, 20.9.2017, s. 1).

- (43) Tämän direktiivin verkkokaupan palveluja koskevia esteettömyysvaatimuksia olisi sovellettava kaikkien tuotteiden ja palvelujen verkkomyyntiin ja täten myös sellaisten tuotteiden ja palvelujen myyntiin, jotka tämä direktiivi kattaa sellaisenaan.
- (44) Hätäviesteihin vastaamisen esteettömyyteen liittyvät toimenpiteet olisi toteutettava rajoittamatta hätäpalvelujen organisoimista ja vaikuttamatta kyseisten palvelujen organisoimista, joka kuuluu edelleen jäsenvaltioiden yksinomaiseen toimivaltaan.
- (45) Direktiivin (EU) 2018/1972 mukaisesti jäsenvaltioiden on määrä varmistaa, että hätäpalvelut ovat hätäviestien välityksellä vammaisten loppukäyttäjien saatavilla muiden loppukäyttäjien käyttömahdollisuuksia vastaavalla tavalla tuotteiden ja palvelujen esteettömyysvaatimukset yhdenmukaistavan unionin lainsäädännön mukaisesti. Komission ja kansallisten sääntelyviranomaisten tai muiden toimivaltaisten viranomaisten on määrä toteuttaa asianmukaiset toimenpiteet, joilla varmistetaan, että vammaiset loppukäyttäjät voivat käyttää hätäpalveluja vastaavin edellytyksin kuin muut loppukäyttäjät matkustaessaan toisessa jäsenvaltiossa, mahdollisuuksien mukaan ilman ennakokoriste-röintiä. Kyseisillä toimenpiteillä pyritään varmistamaan yhteentoimivuus kaikissa jäsenvaltioissa ja niiden on perustuttava mahdollisimman pitkälle direktiivin (EU) 2018/1972 39 artiklassa säädettyihin eurooppalaisiin standardeihin tai eritelmiin. Kyseiset toimenpiteet eivät estä jäsenvaltioita hyväksymästä lisävaatimuksia kyseisessä direktiivissä asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Jäsenvaltioiden olisi vaihtoehtoisesti voitava täyttää tässä direktiivissä asetetut esteettömyysvaatimukset, jotka koskevat vammaisten käyttäjien hätäviesteihin vastaamista, osoittamalla välityspalveluja tarjoava kolmas osapuoli, jota vammaiset henkilöt voivat käyttää viestiessään hätäkeskuksen kanssa, kunnes kyseiset hätäkeskukset pystyvät käyttämään sähköisiä viestintäpalveluja IP-yhteyksikäytäntöjen kautta varmistuksen hätäviesteihin vastaamisen esteettömyyden. Tämän direktiivin velvoitteita ei olisi kuitenkaan tulkittava niin, että rajoitettaisiin tai vähennettäisiin vammaisten loppukäyttäjien eduksi asetettuja velvoitteita, mukaan lukien vastaava pääsy sähköisiin viestintäpalveluihin ja hätäpalveluihin sekä direktiivissä (EU) 2018/1972 säädetyt esteettömyysvelvoitteet.
- (46) Direktiivissä (EU) 2016/2102 vahvistetaan esteettömyysvaatimuksia, jotka koskevat julkisen sektorin elinten verkkosivustojen ja mobiilisovelluksien sekä muita asiaan liittyviä näkökohtia, erityisesti asiaankuuluvien verkkosivustojen ja mobiilisovellusten vaatimustenmukaisuutta. Kyseisessä direktiivissä on kuitenkin luettelo tietyistä poikkeuksista. Vastaavanlaiset poikkeukset tulevat kysymykseen myös sovellettaessa tätä direktiiviä. Osassa tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvasta, julkisen sektorin elinten verkkosivustojen ja mobiilisovellusten kautta toteutettavasta toiminnasta, kuten henkilöliikennepalveluissa tai verkkokaupan palveluissa olisi lisäksi noudatettava tämän direktiivin sovellettavia esteettömyysvaatimuksia sen varmistamiseksi, että tuotteiden ja palveluiden verkkomyynti on vammaisten henkilöiden saavutettavissa riippumatta siitä, onko myyjä julkinen vaiko yksityinen talouden toimija. Tämän direktiivin esteettömyysvaatimusten olisi oltava yhdenmukaisia direktiivin (EU) 2016/2102 vaatimusten kanssa, lukuun ottamatta eroja esimerkiksi seurannassa, raportoinnissa ja täytäntöönpanon valvonnassa.
- (47) Verkkosivustojen ja direktiivissä (EU) 2016/2102 tarkoitettujen mobiilisovellusten saavutettavuuden neljä periaatetta ovat havaittavuus, joka tarkoittaa, että tiedot ja käyttöliittymän osat on esitettävä käyttäjille tavoilla, jotka he voivat havaita; hallittavuus, joka tarkoittaa, että käyttöliittymän osien ja navigoinnin on oltava hallittavia; ymmärrettävyys, joka tarkoittaa, että tietojen ja käyttöliittymän toiminnan on oltava käsitettäviä; ja toimintavarmuus, joka tarkoittaa, että sisällön on oltava riittävän toimintavarma, jotta hyvin erilaiset asiakassovellukset, mukaan lukien avustavat teknologiat, voivat tulkita sitä luotettavasti. Kyseiset periaatteet ovat merkityksellisiä myös tämän direktiivin kannalta.
- (48) Jäsenvaltioiden olisi toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että tämän direktiivin kattamien ja sovellettavien esteettömyysvaatimukset täyttävien tuotteiden ja palvelujen vapaa liikkuvuus unionissa ei esty esteettömyysvaatimukseen liittyvistä syistä.
- (49) Rakennettua ympäristöä koskevat yhtenäiset esteettömyysvaatimukset voisivat joissakin tapauksissa helpottaa asiaa koskevien palvelujen ja vammaisten henkilöiden vapaata liikkuvuutta. Sen vuoksi jäsenvaltioiden olisi voitava tämän direktiivin perusteella ottaa säännösten piiriin rakennettu ympäristö, jota käytetään tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvien palvelujen tarjoamiseen, sen varmistamiseksi, että liitteessä III vahvistetut esteettömyysvaatimukset täyttyvät.
- (50) Esteettömyys olisi toteutettava järjestelmällisesti poistamalla esteitä ja ehkäisemällä niiden syntyä, mieluiten noudattamalla universaalia tai kaikkia palvelevaa suunnittelutapaa, jolla edistetään sen varmistamista, että vammaisilla henkilöillä on muiden kanssa yhdenvertainen mahdollisuus saada palveluja ja tuotteita. Vammaisyleissopimuksen mukaan tämä lähestymistapa ”tarkoittaa tuotteiden, ympäristöjen, ohjelmien ja palvelujen suunnittelua sellaisiksi, että kaikki ihmiset voivat käyttää niitä mahdollisimman laajasti ilman mukautuksia tai erikoissuunnittelua”. Vammaisyleissopimusta vastaavasti kaikkia palveleva suunnittelu ”ei sulje pois yksittäisten vammaisryhmien mahdollisesti tarvitsemia apuvälineitä”. Esteettömyys ei myöskään saisi sulkea pois kohtuullisten mukauttamistoimien

toteuttamista, jos sellaista vaaditaan unionin oikeudessa tai kansallisessa oikeudessa. Esteettömyyttä ja kaikkia palvelevaa suunnittelua olisi tulkittava vammaisten henkilöiden oikeuksien komitean laatiman yleisen huomautuksen nro 2 (2014) 9 artiklan (Esteettömyys) mukaisesti.

- (51) Tuotteen tai palvelun kuuluminen tämän direktiivin soveltamisalaan ei automaattisesti tarkoita, että tuote tai palvelu kuuluu neuvoston direktiivin 93/42/EY⁽¹⁶⁾ soveltamisalaan. Jotkin avustavat teknologiat, jotka ovat lääkinnällisiä laitteita, voisivat kuitenkin kuulua kyseisen direktiivin soveltamisalaan.
- (52) Pk- ja mikroyritykset luovat suurimman osan työpaikoista unionissa. Näille yrityksille, jotka ovat ratkaisevan tärkeitä tulevan kasvun kannalta, on hyvin usein hankalaa kehittää tuotteitaan tai palvelujaan, erityisesti rajatylittävässä toimintaympäristössä. Pk- ja mikroyritysten työtä on siksi helpotettava yhdenmukaistamalla kansallisia esteettömyyssäännöksiä, kuitenkin siten, että pidetään kiinni välttämättömistä varmistustoimista.
- (53) Jotta mikroyrityksiin ja pk-yrityksiin voidaan soveltaa tätä direktiiviä, niiden on täytettävä aidosti komission suosituksen 2003/361/EY⁽¹⁷⁾ ja asiaankuuluvan oikeuskäytännön vaatimukset, joiden tarkoituksena on estää sen sääntöjen kiertäminen.
- (54) Unionin oikeuden johdonmukaisuuden varmistamiseksi tämän direktiivin olisi perustuttava Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseen N:o 768/2008/EY⁽¹⁸⁾, sillä se koskee tuotteita, jotka jo kuuluvat unionin muiden säästöjen soveltamisalaan, ottaen samalla huomioon tämän direktiivin esteettömyysvaatimusten erityispiirteet.
- (55) Kaikkien tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvien ja toimitus- ja jakeluketjuun osallistuvien talouden toimijoiden olisi varmistettava, että ne asettavat saataville markkinoille ainoastaan sellaisia tuotteita, jotka ovat tämän direktiivin mukaisia. Samaa olisi sovellettava palveluja tarjoaviin talouden toimijoihin. On tarpeen säätää selkeästä ja oikeasuhteisesta velvollisuuksien jakautumisesta, joka vastaa kunkin talouden toimijan tehtävää toimitus- ja jakeluprosessissa.
- (56) Talouden toimijoiden olisi oltava vastuussa tuotteiden ja palvelujen vaatimustenmukaisuudesta suhteessa niiden rooliin toimitusketjussa, jotta voidaan taata korkeatasoinen esteettömyyden suoja ja oikeudenmukainen kilpailu unionin markkinoilla.
- (57) Tämän direktiivin velvoitteita olisi sovellettava talouden toimijoihin yhtä lailla julkisella kuin yksityisellä sektorilla.
- (58) Valmistajalla on parhaat mahdollisuudet suorittaa täydellinen vaatimustenmukaisuuden arviointi, koska sillä on yksityiskohtaiset tiedot suunnittelu- ja valmistusprosessista. Vaikka vastuu tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta säilyy valmistajalla, markkinavalvontaviranomaisilla olisi oltava keskeinen rooli sen tarkistamisessa, onko unionissa markkinoilla saataville asetettavat tuotteet valmistettu unionin oikeuden mukaisesti.
- (59) Tuojat ja jakelijat olisi otettava mukaan kansallisten viranomaisten suorittamiin markkinavalvontatehtäviin, ja niiden olisi osallistuttava toimiin aktiivisesti antamalla toimivaltaisille viranomaisille kaikki tarvittavat tiedot asiaankuuluvasta tuotteesta.
- (60) Tuojien olisi varmistettava, että kolmansista maista peräisin olevat tuotteet, jotka tulevat unionin markkinoille, ovat tämän direktiivin mukaisia, ja etenkin, että valmistajat ovat tehneet asianmukaisia vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyitä kyseisten tuotteiden osalta.
- (61) Tuotetta markkinoille saattaessaan maahantuojien olisi ilmoitettava tuotteessa nimensä, rekisteröity toiminimensä tai rekisteröity tavaramerkkinsä sekä osoite, josta niihin saa yhteyden.

⁽¹⁶⁾ Neuvoston direktiivi 93/42/EY, annettu 14 päivänä kesäkuuta 1993, lääkinnällisistä laitteista (EYVL L 169, 12.7.1993, s. 1).

⁽¹⁷⁾ Komission suositus 2003/361/EY, annettu 6 päivänä toukokuuta 2003, mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä (EUVL L 124, 20.5.2003, s. 36).

⁽¹⁸⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 768/2008/EY, tehty 9 päivänä heinäkuuta 2008, tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvistä yhteisistä puitteista ja neuvoston päätöksen 93/465/EY kumoamisesta (EUVL L 218, 13.8.2008, s. 82).

- (62) Jakelijoiden olisi varmistettava, että niiden tuotteelle suorittama käsittely ei vaikuta haitallisesti tuotteen vaatimustenmukaisuuteen suhteessa tämän direktiivin esteettömyysvaatimuksiin.
- (63) Kutakin talouden toimijaa, joka saattaa tuotteen markkinoille omalla nimellään tai tavaramerkillään taikka muuttaa jo markkinoille saatettua tuotetta tavalla, joka saattaa vaikuttaa sovellettavien vaatimusten täyttymiseen, on pidettävä valmistajana, ja tällaisen talouden toimijan on otettava hoitaakseen valmistajalle kuuluvat velvoitteet.
- (64) Suhteellisuuteen liittyvistä syistä esteettömyysvaatimuksia olisi sovellettava ainoastaan siinä määrin, kuin ne eivät aiheuta kohtuutonta rasitetta asianomaiselle talouden toimijalle, tai siinä määrin, kuin ne eivät edellytä tuotteiden ja palvelujen perusteellista muuttamista siten, että niistä tulisi perustavanlaatuisesti erilaisia tämän direktiivin mukaisesti. Käytössä olisi kuitenkin oltava valvontamekanismeja, joilla voidaan tarkistaa, onko poikkeaminen esteettömyysvaatimusten soveltamisesta ollut oikeutettua.
- (65) Tässä direktiivissä olisi noudatettava ”pienet ensin” -periaatetta ja otettava huomioon pk-yrityksille aiheutuva hallinnollinen rasite. Tämän direktiivin olisi sisällettävä vain muutamia vaatimustenmukaisuuden arviointia koskevia sääntöjä, ja siinä olisi vahvistettava suojalausekkeet talouden toimijoita varten. Siinä ei siten säädetä yleisistä poikkeus- ja erityisjärjestelyistä kyseisiä yrityksiä varten. Näin ollen laadittaessa sääntöjä kaikkein asianmukaisimpien vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen valitsemista ja toteuttamista varten olisi otettava huomioon pk-yritysten tilanne, ja esteettömyysvaatimusten vaatimustenmukaisuuden arviointiin liittyvät velvoitteet olisi rajattava sellaisiksi, ettei niistä aiheudu pk-yrityksille kohtuutonta rasitetta. Lisäksi markkinavaltaviranomaisten olisi toiminnassaan otettava riittävällä tavalla huomioon yritysten koko ja kyseisen tuotannon luonne (pienet sarjat tai muu kuin sarjatuotanto), eikä niiden pitäisi tässä yhteydessä luoda tarpeettomia esteitä pk-yrityksille eikä laiminlyödä yleisen edun suojaamista.
- (66) Jos poikkeustapauksissa tämän direktiivin esteettömyysvaatimukset aiheuttaisivat kohtuutonta rasitetta talouden toimijoille, talouden toimijoita olisi vaadittava noudattamaan kyseisiä vaatimuksia vain siltä osin, kuin ne eivät aiheuta kohtuutonta rasitetta. Tällaisissa asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa talouden toimijan ei olisi kohtuudella mahdollista soveltaa täysin yhtä tai useampaa tämän direktiivin esteettömyysvaatimusta. Talouden toimijan olisi kuitenkin tehtävä tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluva palvelu tai tuote mahdollisimman esteettömäksi soveltamalla kyseisiä vaatimuksia siinä määrin, kuin niistä ei aiheudu kohtuutonta rasitetta. Sellaisia esteettömyysvaatimuksia olisi sovellettava täysin, joiden talouden toimija ei katso aiheuttavan kohtuutonta rasitetta. Yhden tai useamman esteettömyysvaatimuksen täyttämistä koskevat poikkeukset, jotka perustuvat vaatimuksista aiheutuvaan kohtuuttomaan rasitteeseen, eivät saisi ylittää sitä, mikä on tarkkaan ottaen tarpeen kyseisen rasitteen vähentämiseksi asianomaisen tuotteen tai palvelun osalta kussakin yksittäistapauksessa. Kohtuuttoman rasitteen aiheuttavien toimenpiteiden olisi katsottava olevan sellaisia, joista talouden toimijalle aiheutuisi liiallinen organisatorinen tai taloudellinen lisärasite, kun otetaan huomioon toimenpiteistä vammaisille henkilöille todennäköisesti koituvat edut tässä direktiivissä säädettyjen perusteiden mukaisesti. Edellä esitetyn perusteella olisi määriteltävä perusteet, jotta sekä talouden toimijat että asiaankuuluvat viranomaiset voivat verrata erilaisia tilanteita ja arvioida järjestelmällisesti, esiintyykö kohtuutonta rasitetta. Ainoastaan oikeutetut perusteet olisi otettava huomioon arvioitaessa sitä, missä määrin esteettömyysvaatimuksia ei voida täyttää sen takia, että ne aiheuttaisivat kohtuuttoman rasitteen. Oikeutetuiksi perusteiksi ei olisi katsottava sitä, että asiaa ei pidetä tärkeänä, kuten ei myöskään ajan tai tiedon puutetta.
- (67) Yleinen arvio kohtuuttomasta rasitteesta olisi tehtävä käyttämällä liitteessä VI vahvistettuja perusteita. Talouden toimijan olisi dokumentoitava kohtuutonta rasitetta koskeva arvio ottamalla huomioon asiaankuuluvat perusteet. Palveluntarjoajien olisi uusittava arvionsa kohtuuttomasta rasitteesta vähintään joka viides vuosi.
- (68) Talouden toimijan olisi ilmoitettava asiaankuuluville viranomaisille, että se on soveltanut perusteellista muutosta ja/tai kohtuutonta rasitetta koskevia tämän direktiivin säännöksiä. Talouden toimijan olisi vasta asiaankuuluvien viranomaisten pyynnöstä toimitettava arviointinista kopio, jossa selvitetään, miksi sen tuote tai palvelu ei ole täysin esteeton, ja toimitettava näyttöä kohtuuttomasta rasitteesta tai perusteellisesta muutoksesta tai molemmista.
- (69) Vaikka palveluntarjoaja vaaditun arvioinnin pohjalta toteaisi, että olisi kohtuuton rasite vaatia, että kaikki tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvien palvelujen tarjoamiseen käytettävät itsepalvelupäätteet täyttävät tämän direktiivin esteettömyysvaatimukset, palveluntarjoajan olisi silti sovellettava kyseisiä vaatimuksia siltä osin, kuin kyseiset vaatimukset eivät aiheuta sille kohtuutonta rasitetta. Näin ollen palveluntarjoajien olisi arvioitava, missä määrin se, että kaikki itsepalvelupäätteet ovat rajoitetusti esteettömiä tai täysin esteettömiä itsepalvelupäätteitä on rajoitettu määrä, antaisi niille mahdollisuuden välttää kohtuuton rasite, joka niille muuten aiheutuisi, ja ne olisi velvoitettava noudattamaan tämän direktiivin esteettömyysvaatimuksia ainoastaan näiltä osin.

- (70) Mikroyritykset eroavat kaikista muista yrityksistä rajallisten henkilöresurssiansa, vuotuisen liikevaihtonsa tai vuotuisen taseensa vuoksi. Sen vuoksi esteettömyysvaatimusten noudattamista koskeva rasite merkitsee mikroyrityksissä yleensä suurempaa osuutta niiden taloudellisista ja henkilöresursseista kuin muissa yrityksissä ja on todennäköisemmin kohtuuttoman suuri osuus kustannuksista. Merkittävä osuus mikroyritysten kustannuksista koostuu asiakirjojen ja kirjanpidon laatimisesta tai säilyttämisestä sen osoittamiseksi, että unionin oikeudessa vahvistettuja erilaisia vaatimuksia noudatetaan. Kaikkien tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvien talouden toimijoiden olisi voitava arvioida tämän direktiivin esteettömyysvaatimusten noudattamisen suhteellisuutta, ja niiden olisi noudatettava kyseisiä esteettömyysvaatimuksia vain, jos ne eivät ole kohtuuttomia; tällaisen arvioinnin edellyttäminen palveluja tarjoavilta mikroyrityksiltä olisi jo itsessään kohtuuton rasite. Tämän direktiivin vaatimuksia ja velvoitteita ei siksi tulisi soveltaa mikroyrityksiin, jotka tarjoavat direktiivin soveltamisalaan kuuluvia palveluja.
- (71) Tämän direktiivin vaatimusten ja velvoitteiden olisi oltava kevyemmät tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvia tuotteita käsitteleville mikroyrityksille, jotta vähennetään hallinnollista rasitetta.
- (72) Vaikka jotkin mikroyritykset on vapautettu tämän direktiivin velvoitteista, kaikkia mikroyrityksiä olisi kannustettava valmistamaan, tuomaan maahan tai jakelemaan sellaisia tuotteita sekä tarjoamaan sellaisia palveluja, jotka ovat tämän direktiivin esteettömyysvaatimusten mukaisia, jotta kyseisten yritysten kilpailukyky ja kasvupotentiaali sisämarkkinoilla lisääntyisi. Jäsenvaltioiden olisi sen vuoksi tarjottava mikroyrityksille ohjeita ja välineitä, jotka helpottavat niiden kansallisten toimenpiteiden soveltamista, joilla tämä direktiivi saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä.
- (73) Kaikkien talouden toimijoiden olisi toimittava vastuullisesti ja noudattaen kaikkia sovellettavia oikeudellisia vaatimuksia, kun ne saattavat tuotteita markkinoille tai asettavat niitä saataville markkinoilla taikka tarjoavat palveluja markkinoilla.
- (74) Jotta vaatimustenmukaisuuden arviointi sovellettavien esteettömyysvaatimusten osalta olisi helpompaa, on tarpeen säätää vaatimustenmukaisuusolettamasta sellaisille tuotteille ja palveluille, jotka vastaavat vapaaehtoisia yhdenmukaistettuja standardeja, jotka on hyväksytty Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1025/2012⁽¹⁹⁾ mukaisesti tarkoituksena laatia yksityiskohtaiset tekniset eritelmät kyseisiä vaatimuksia varten. Komissio on jo antanut Euroopan standardointiorganisaatioille useita esteettömyyttä koskevia standardointipyynnöitä, kuten standardointitoimeksiannot M/376, M/473 ja M/420, joilla on merkitystä yhdenmukaistettujen standardien valmistelun kannalta.
- (75) Asetuksessa (EU) N:o 1025/2012 säädetään yhdenmukaistetuista standardeista esitettäviä vastalauseita koskevasta menettelystä tapauksissa, joissa kyseiset standardit eivät täytä tämän direktiivin vaatimuksia.
- (76) Eurooppalaisten standardien olisi oltava markkinalähtöisiä, niissä olisi otettava huomioon yleinen etu ja toimintapoliittiset tavoitteet, jotka ilmaistaan selkeästi komission yhdelle tai useammalle eurooppalaiselle standardointiorganisaatiolle esittämässä pyynnössä yhdenmukaistettujen standardien laatimisesta, ja niiden olisi perustuttava yhteisymmärrykseen. Yhdenmukaistettujen standardien puuttuessa ja jos se on sisämarkkinoiden yhdenmukaistamiseksi tarpeen, komission olisi tietyissä tapauksissa voitava antaa täytäntöönpanosäädöksiä, joissa vahvistetaan tekniset eritelmät tämän direktiivin esteettömyysvaatimuksia varten. Teknisiin eritelmiin olisi turvauduttava vain tällaisissa tapauksissa. Komission olisi voitava hyväksyä teknisiä eritelmiä esimerkiksi silloin, kun standardointiprosessi on ajautunut umpikujaan siksi, että sidosryhmät eivät pääse yhteisymmärrykseen tai yhdenmukaistetun standardin laatiminen viivästyy aiheettomasti esimerkiksi siksi, että vaadittua laatua ei saavuteta. Kun komissio on esittänyt yhdelle tai useammalle eurooppalaiselle standardointiorganisaatiolle pyynnön yhdenmukaistettujen standardien laatimisesta, komission olisi jätettävä riittävästi aikaa niiden käsittelyyn, ennen kuin se hyväksyy samaa esteettömyysvaatimusta koskevia teknisiä eritelmiä. Komission ei olisi voitava hyväksyä teknistä eritelmiä, jollei se ole tätä ennen yrittänyt saada esteettömyysvaatimuksia katetuiksi eurooppalaisella standardointijärjestelmällä, paitsi jos komissio voi osoittaa, että tekninen eritelmiä on asetuksen (EU) N:o 1025/2012 liitteessä II vahvistettujen vaatimusten mukainen.
- (77) Jotta voidaan tehokkaimmalla tavalla ottaa käyttöön yhdenmukaistettuja standardeja ja teknisiä eritelmiä, joilla täytetään tämän direktiivin tuotteita ja palveluja koskevat esteettömyysvaatimukset, komission olisi otettava mukaan asian käsittelyyn vammaisia henkilöitä edustavat eurooppalaiset kattojärjestöt ja kaikki muut asiaankuuluvat sidosryhmät silloin, kun se on mahdollista.

⁽¹⁹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1025/2012, annettu 25 päivänä lokakuuta 2012, eurooppalaisesta standardoinnista, neuvoston direktiivien 89/686/ETY ja 93/15/ETY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 94/9/EY, 94/25/EY, 95/16/EY, 97/23/EY, 98/34/EY, 2004/22/EY, 2007/23/EY, 2009/23/EY ja 2009/105/EY muuttamisesta ja neuvoston päätöksen 87/95/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 1673/2006/EY kumoamisesta (EUVL L 316, 14.11.2012, s. 12).

- (78) Jotta varmistetaan tosiasiallinen mahdollisuus saada tietoja markkinavalvontaa varten, tiedot, joita vaaditaan vakuutuksen antamiseksi vaatimustenmukaisuudesta suhteessa kaikkiin sovellettaviin unionin säädöksiin, olisi asetettava saataville yhdessä ainoassa EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksessa. Hallinnollisen rasitteensa vähentämiseksi talouden toimijoiden olisi voitava sisällyttää tällaiseen yhteen ainoaan EU-vaatimustenmukaisuusvakuutukseen kaikki asiaa koskevat yksittäiset vaatimustenmukaisuusvakuutukset.
- (79) Tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arvioinnin osalta tässä direktiivissä olisi käytettävä päätöksen N:o 768/2008/EY liitteessä II vahvistettua sisäisen tuotannonvalvonnan menettelyä (moduuli A), koska sen avulla talouden toimijat voivat osoittaa ja toimivaltaiset viranomaiset varmistaa ilman aiheutonta rasitetta, että markkinoilla saataville asetettavat tuotteet täyttävät esteettömyysvaatimukset.
- (80) Viranomaisten olisi tuotteiden markkinavalvonnan ja palvelujen vaatimustenmukaisuuden tarkastamisen yhteydessä tarkastettava myös vaatimustenmukaisuuden arvioinnit, mukaan lukien se, suoritettiin ko asiaankuuluva perusteellista muutosta tai kohtuutonta rasitetta koskeva arviointi asianmukaisesti. Viranomaisten olisi tehtäviään hoitaessaan toimittava myös yhteistyössä vammaisten henkilöiden ja heitä ja heidän etujaan edustavien järjestöjen kanssa.
- (81) Tietojen, joita tarvitaan sen arvioimiseksi, ovatko palvelut tämän direktiivin esteettömyysvaatimusten mukaisia, olisi sisällyttävä yleisiin ehtoihin tai vastaavaan asiakirjaan, sanotun kuitenkin rajoittamatta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/83/EU⁽²⁰⁾ soveltamista.
- (82) CE-merkintä osoittaa, että tuote on tämän direktiivin esteettömyysvaatimusten mukainen, ja se on näkyvä seuraus koko vaatimustenmukaisuuden arviointiprosessista laajassa merkityksessä. Tässä direktiivissä olisi noudatettava CE-merkintään sovellettavia yleisiä periaatteita, joista säädetään tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 765/2008⁽²¹⁾. EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen tekemisen ohella valmistajan olisi tiedotettava kuluttajille kustannustehokkaalla tavalla tuotteidensa esteettömyydestä.
- (83) Kiinnittämällä CE-merkinnän tuotteeseen valmistaja antaa asetuksen (EY) N:o 765/2008 mukaisesti vakuutuksen siitä, että tuote on kaikkien sovellettavien esteettömyysvaatimusten mukainen ja että valmistaja ottaa tuotteesta täyden vastuun.
- (84) Päätöksen N:o 768/2008/EY mukaisesti jäsenvaltiot ovat vastuussa vahvan ja tehokkaan tuotteiden markkinavalvonnan varmistamisesta alueellaan, ja niiden olisi annettava markkinavalvontaviranomaisilleen riittävästi toimivaltaa ja resursseja.
- (85) Jäsenvaltioiden olisi tarkastettava, ovatko palvelut tämän direktiivin velvoitteiden mukaisia, ja seurattava vaatimustenvastaisuuteen liittyvien valitusten tai raporttien käsittelyä sen varmistamiseksi, että korjaavia toimia toteutetaan.
- (86) Komissio voisi tarvittaessa antaa sidosryhmiä kuullen ei-sitovia suuntaviivoja, millä tuetaan markkinavalvontaviranomaisten ja palvelujen vaatimustenmukaisuuden tarkastamisesta vastaavien viranomaisten toimien koordinoitua. Komission ja jäsenvaltioiden olisi voitava esittää aloitteita viranomaisten resurssien ja asiantuntemuksen jakamiseksi.
- (87) Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että markkinavalvontaviranomaiset ja palvelujen vaatimustenmukaisuuden tarkastamisesta vastaavat viranomaiset tarkastavat VIII ja IX luvun mukaisesti, noudattavatko talouden toimijat liitteessä VI vahvistettuja perusteita. Jäsenvaltioiden olisi voitava nimetä erikoistunut elin täyttämään tämän direktiivin mukaiset markkinavalvontaviranomaisten ja palvelujen vaatimustenmukaisuuden tarkastamisesta vastaavien viranomaisten velvoitteet. Jäsenvaltioiden olisi voitava päättää, että tällaisen erikoistuneen elimen toimivalta rajataan tämän direktiivin soveltamisalaan tai tiettyihin osiin siitä rajoittamatta asetuksen (EY) N:o 765/2008 mukaisia jäsenvaltioiden velvoitteita.

⁽²⁰⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/83/EU, annettu 25 päivänä lokakuuta 2011, kuluttajan oikeuksista, neuvoston direktiivin 93/13/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 1999/44/EY muuttamisesta sekä neuvoston direktiivin 85/577/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 97/7/ETY kumoamisesta (EUVL L 304, 22.11.2011, s. 64).

⁽²¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 765/2008, annettu 9 päivänä heinäkuuta 2008, tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta (EUVL L 218, 13.8.2008, s. 30).

- (88) Olisi luotava suojalausekemenettely, jota sovelletaan ainoastaan silloin, kun jäsenvaltiot ovat eri mieltä jonkin jäsenvaltion toteuttamista toimenpiteistä, ja jonka kautta ne, joita asia koskee, saavat tietoa suunnitelluista toimista sellaisten tuotteiden suhteen, jotka eivät täytä tämän direktiivin esteettömyysvaatimuksia. Suojalausekemenettelyyn avulla markkinavalvontaviranomaisten olisi jo varhaisemmassa vaiheessa mahdollista ryhtyä yhteisiin toimiin asiainkuuluvien talouden toimijoiden kanssa tällaisten tuotteiden suhteen.
- (89) Silloin kun jäsenvaltiot ja komissio ovat yhtä mieltä jäsenvaltion toteuttaman toimenpiteen oikeutuksesta, komissiolta ei pitäisi edellyttää jatkotoimia, paitsi jos vaatimustenvastaisuuden voidaan katsoa johtuvan yhdenmukaisesti standardien tai teknisten eritelmien puutteista.
- (90) Julkisista hankinnoista annetuissa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiveissä 2014/24/EU⁽²²⁾ ja 2014/25/EU⁽²³⁾, joissa määritellään menettelyt tiettyjä tavaroita (tuotteita), palveluja ja rakennusurakoita koskeville julkisille hankintasopimuksille ja suunnittelukilpailuille, vahvistetaan, että kaikissa hankinnoissa, jotka on tarkoitettu luonnollisten henkilöiden käyttöön, olipa kyse kansalaisista taikka hankintaviranomaisen tai -yksikön henkilöstöstä, tekniset eritelmät on asianmukaisesti perusteltuja tapauksia lukuun ottamatta määrää laatia siten, että voidaan ottaa huomioon esteettömyys vammaisille henkilöille tai kaikkien käyttäjien vaatimukset täyttävä suunnittelu. Lisäksi kyseisissä direktiiveissä vaaditaan, että jos pakolliset esteettömyysvaatimukset vahvistetaan unionin säädöksellä, tekniset eritelmät on määrää vahvistaa viittaamalla kyseiseen säädökseen, kun on kyse esteettömyydestä vammaisten henkilöiden kannalta tai kaikkien käyttäjien tarpeet huomioon ottavasta suunnittelusta. Tässä direktiivissä olisi vahvistettava sen soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden ja palvelujen pakolliset esteettömyysvaatimukset. Tämän direktiivin esteettömyysvaatimukset eivät sido tuotteita ja palveluja, jotka eivät kuulu tämän direktiivin soveltamisalaan. Kyseisten esteettömyysvaatimusten käyttäminen muissa unionin säädöksissä kuin tässä direktiivissä vahvistettujen asiaankuuluvien veloitteiden täyttämiseen kuitenkin helpottaisi esteettömyyden toteuttamista ja edistäisi osaltaan oikeusvarmuutta ja esteettömyysvaatimusten lähentämistä unionissa. Viranomaisia ei olisi estettävä vahvistamasta tämän direktiivin liitteessä I vahvistettuja esteettömyysvaatimuksia tiukempia vaatimuksia.
- (91) Tällä direktiivillä ei olisi muutettava muissa unionin säädöksissä olevien, esteettömyyttä koskevien säännösten pakollista tai vapaaehtoista luonnetta.
- (92) Tätä direktiiviä olisi sovellettava vain hankintamenettelyihin, joita varten on lähetetty tarjouskilpailukutsu tämän direktiivin soveltamisen alkamispäivän jälkeen, tai, jos tarjouskilpailukutsua ei ole tarkoitus lähettää, hankintamenettelyihin, jotka hankintaviranomainen tai -yksikkö on aloittanut tämän direktiivin soveltamisen alkamispäivän jälkeen.
- (93) Jotta voidaan varmistaa, että tätä direktiiviä sovelletaan asianmukaisesti, komissiolle olisi siirrettävä valta hyväksyä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 290 artiklan mukaisesti säädösvallan siirron nojalla annettavia delegoituja säädöksiä, jotka koskevat niiden esteettömyysvaatimusten tarkempaa määrittelyä, jotka eivät luonnollisesti voi tuottaa aiottua vaikutustaan, ellei niitä tarkenneta unionin sitovissa säädöksissä; sen ajan muuttamista, jona talouden toimijoiden on voitava tunnistaa kaikki talouden toimijat, jotka ovat toimittaneet niille tuotetta tai joille ne ovat toimittaneet tuotetta; sekä sellaisten asiaankuuluvien perusteiden tarkempaa erittelyä, jotka talouden toimijan on otettava huomioon arvioidessaan sitä, aiheuttaako esteettömyysvaatimusten noudattaminen kohtuuttoman rasitteen. On erityisen tärkeää, että komissio asiaa valmistellessaan toteuttaa asianmukaiset kuulemiset, myös asiantuntijatasolla, ja että nämä kuulemiset toteutetaan paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa⁽²⁴⁾ vahvistettujen periaatteiden mukaisesti. Jotta voitaisiin erityisesti varmistaa tasavertainen osallistuminen delegoitujen säädösten valmisteluun, Euroopan parlamentille ja neuvostolle toimitetaan kaikki asiakirjat samaan aikaan kuin jäsenvaltioiden asiantuntijoille, ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asiantuntijoilla on järjestelmällisesti oikeus osallistua komission asiantuntijaryhmien kokouksiin, joissa valmistellaan delegoituja säädöksiä.
- (94) Jotta voidaan varmistaa tämän direktiivin yhdenmukainen täytäntöönpano, komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa teknisten eritelmien osalta. Täytäntöönpanovaltaa olisi käytettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011⁽²⁵⁾ mukaisesti.

⁽²²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/24/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, julkisista hankinnoista ja direktiivin 2004/18/EY kumoamisesta (EUVL L 94, 28.3.2014, s. 65).

⁽²³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/25/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja direktiivin 2004/17/EY kumoamisesta (EUVL L 94, 28.3.2014, s. 243).

⁽²⁴⁾ EUVL L 123, 12.5.2016, s. 1.

⁽²⁵⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 182/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovalan käyttöä (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13).

- (95) Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että saatavilla on asianmukaisia ja tehokkaita keinoja tämän direktiivin noudattamisen varmistamiseksi, ja sen vuoksi otettava käyttöön asianmukaisia valvontamekanismeja, kuten markkinavalvontaviranomaisten harjoittama jälkikäteisvalvonta, jotta voidaan tarkistaa, onko esteettömyysvaatimusten soveltamista koskeva poikkeus oikeutettu. Jäsenvaltioiden olisi esteettömyyttä koskevia valituksia käsitellessään noudatettava yleistä hyvän hallinnon periaatetta ja erityisesti virkamiesten velvoitetta varmistaa, että kutakin valitusta koskeva päätös tehdään kohtuullisessa ajassa.
- (96) Komission olisi edistettävä tämän direktiivin yhdenmukaista täytäntöönpanoa perustamalla työryhmä, joka koostuu asiaankuuluvista viranomaisista ja sidosryhmistä ja jossa edistetään tietojen ja parhaiden käytäntöjen vaihtoa ja annetaan neuvontaa. Viranomaisien ja asiaankuuluvien sidosryhmien, myös vammaisten henkilöiden ja heitä edustavien järjestöjen, yhteistyötä olisi edistettävä, jotta voidaan muun muassa lisätä tämän direktiivin esteettömyysvaatimuksia koskevien säännösten soveltamisen yhdenmukaisuutta sekä valvoa sen perusteellista muutosta ja kohtuutonta rasitetta koskevien säännösten täytäntöönpanoa.
- (97) Kun otetaan huomioon muutoksenhakumenettelyihin direktiivien 2014/24/EU ja 2014/25/EU soveltamisalaan kuuluvilla aloilla sovellettava oikeudellinen kehys, tämän direktiivin täytäntöönpanoa ja seuraamuksia koskevia säännöksiä ei olisi sovellettava hankintamenettelyihin, joita tässä direktiivissä vahvistetut velvoitteet koskevat. Tällainen poissulkeminen ei vaikuta jäsenvaltioilla perussopimusten mukaisesti oleviin velvollisuuksiin toteuttaa kaikki tarvittavat toimenpiteet unionin oikeuden soveltamisen ja vaikuttavuuden takaamiseksi.
- (98) Seuraamusten olisi oltava riittäviä suhteessa rikkomisen luonteeseen ja olosuhteisiin, jotta talouden toimijat eivät kokisi niitä vaihtoehdoksi, jonka avulla ne välttävät velvoitteen tehdä tuotteistaan ja palveluistaan esteettömiä.
- (99) Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että käytettävissä on voimassa olevan unionin lainsäädännön mukaisesti vaihtoehtoisia riidanratkaisumekanismeja, joiden avulla voidaan ratkaista kaikki väitetyt tämän direktiivin vastaisuudet, ennen kuin asia viedään tuomioistuimen tai toimivaltaisen hallintoviranomaisen käsiteltäväksi.
- (100) Jäsenvaltiot ovat selittävästi asiakirjoista 28 päivänä syyskuuta 2011 annetun jäsenvaltioiden ja komission yhteisen poliittisen lausuman⁽²⁶⁾ mukaisesti sitoutuneet perustelluissa tapauksissa liittämään ilmoitukseen toimenpiteistä, jotka koskevat direktiivin saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä, yhden tai useamman asiakirjan, joista käy ilmi direktiivin osien ja kansallisen lainsäädännön osaksi saattamiseen tarkoitettujen välineiden vastaavien osien suhde. Tämän direktiivin osalta lainsäätäjät pitää tällaisten asiakirjojen toimittamista perusteltuna.
- (101) Jotta palveluntarjoajilla on riittävästi aikaa sopeutua tämän direktiivin vaatimuksiin, on aiheellista säätää tämän direktiivin soveltamispäivän jälkeisestä viiden vuoden siirtymäajasta, jonka aikana sellaisten palvelun tarjoamiseen käytettävien tuotteiden, jotka on saatettu unionin markkinoille ennen voimaantulopäivää, ei tarvitse täyttää tämän direktiivin esteettömyysvaatimuksia, ellei palvelun tarjoaja korvaa niitä siirtymäajan aikana. Kun otetaan huomioon itsepalvelupäätteiden kustannukset ja pitkä elinkaari, on aiheellista säätää, että jos tällaisia päätteitä käytetään palvelun tarjoamiseen, niiden käyttöä voidaan jatkaa niiden kestoajan päättymiseen saakka, niin kauan kuin niitä ei korvata toisella tämän ajanjakson aikana, mutta kuitenkin enintään 20 vuoden ajan.
- (102) Tämän direktiivin esteettömyysvaatimuksia olisi sovellettava sen päivän jälkeen markkinoille saatettaviin tuotteisiin ja tarjottaviin palveluihin, jona aletaan soveltaa kansallisia toimenpiteitä, joilla tämä direktiivi saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä, myös käytettyihin tuotteisiin, jotka tuodaan kolmannelta maasta ja saatetaan markkinoille tuon päivän jälkeen.
- (103) Tässä direktiivissä kunnioitetaan perusoikeuksia ja noudatetaan periaatteita, jotka on tunnustettu erityisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjassa, jäljempänä 'perusoikeuskirja'. Tällä direktiivillä pyritään erityisesti varmistamaan, että vammaisten henkilöiden oikeuksia hyötyä toimenpiteistä, joilla taataan heidän itsenäinen elämänsä, yhteiskunnallinen ja ammatillinen sopeutumisensa sekä osallistumisensa yhteiskuntaelämään, kunnioitetaan kaikilta osin, ja edistämään perusoikeuskirjan 21, 25 ja 26 artiklan soveltamista.
- (104) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän direktiivin tavoitetta, joka on tiettyjen esteettömien tuotteiden ja palvelujen vapaan liikkuvuuden esteiden poistaminen ja sen myötä sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan edistäminen, koska se edellyttää erilaisten voimassa olevien sääntöjen yhdenmukaistamista kunkin jäsenvaltion oikeusjärjestyksessä, vaan se voidaan saavuttaa paremmin unionin tasolla määrittelemällä yhtenäiset esteettömyysvaatimukset ja sisämarkkinoiden toimintaa koskevat säännöt. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen tämän tavoitteen saavuttamiseksi,

⁽²⁶⁾ EUVL C 369, 17.12.2011, s. 14.

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

I LUKU

Yleiset säännökset

1 artikla

Kohde

Tämän direktiivin tarkoituksena on edistää sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa lähentämällä jäsenvaltioiden lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä, jotka koskevat tiettyjen tuotteiden ja palvelujen esteettömyysvaatimuksia, erityisesti poistamalla ja ehkäisemällä esteitä, joita jäsenvaltioiden erilaiset esteettömyysvaatimukset aiheuttavat tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden ja palvelujen vapaalle liikkuvuudelle.

2 artikla

Soveltamisala

1. Tätä direktiiviä sovelletaan seuraaviin tuotteisiin, jotka saatetaan markkinoille 28 päivän kesäkuuta 2025 jälkeen:
 - a) kuluttajien käyttöön tarkoitetut yleiskäyttöiset tietokonelaitteistot ja kyseisten laitteistojen käyttöjärjestelmät;
 - b) itsepalvelupääteperiaatteella toimivat
 - i) maksupäätteet;
 - ii) seuraavat itsepalvelupäätteet, jotka on tarkoitettu tämän direktiivin kattamien palvelujen tarjoamiseen:
 - pankkiautomaatit;
 - matkalippuautomaatit;
 - lähtöselvitysautomaatit;
 - tietojen tarjoamiseen käytettävät vuorovaikutteiset itsepalvelupäätteet, paitsi ajoneuvojen, lentokoneiden, laivojen tai liikkuvan kaluston kiinteiksi osiksi asennetut päätteet;
 - c) sähköisiin viestintäpalveluihin käytettävät kuluttajapäätelaitteet, joissa on vuorovaikutteisia tietojenkäsittelyominaisuuksia;
 - d) kuluttajapäätelaitteet, joissa on vuorovaikutteisia tietojenkäsittelyominaisuuksia ja joiden avulla käytetään audiovisuaalisia mediapalveluja; sekä
 - e) sähköiset lukulaitteet.
2. Tätä direktiiviä sovelletaan seuraaviin palveluihin, joita tarjotaan kuluttajille 28 päivän kesäkuuta 2025 jälkeen, sanotun rajoittamatta 32 artiklan soveltamista:
 - a) sähköiset viestintäpalvelut, paitsi koneiden välisten palvelujen tarjoamiseen käytettävät siirtopalvelut;
 - b) palvelut, jotka tarjoavat pääsyn audiovisuaalisiin mediapalveluihin;
 - c) seuraavat lento-, linja-auto-, rautatie- ja vesiliikenteen henkilöliikennepalvelujen osat, lukuun ottamatta kaupunki- ja esikaupunkiliikennepalveluita sekä alueellisia liikennepalveluita, joita koskevat vain v alakohdan osat:
 - i) verkkosivustot;
 - ii) mobiililaitte pohjaiset palvelut, myös mobiilisovellukset;
 - iii) sähköiset liput ja sähköiset matkalippupalvelut;
 - iv) kuljetuspalveluja koskevien tietojen välittäminen, reaaliaikaiset matkatiedot mukaan luettuina; tiedotusnäyttöjen osalta tämä koskee vain unionin alueella sijaitsevia vuorovaikutteisia näyttöjä; sekä

- v) unionin alueella sijaitsevat vuorovaikutteiset itsepalvelupäätteet, joita käytetään kyseisten henkilöliikennepalvelujen minkä tahansa osan tarjoamiseen, lukuun ottamatta ajoneuvojen, lentokoneiden, laivojen tai liikkuvan kaluston kiinteiksi osiksi asennettuja päätteitä;
- d) kuluttajille tarkoitetut pankkipalvelut;
- e) sähkökirjat ja niiden lukemiseen tarkoitetut ohjelmistot; ja
- f) verkkokaupan palvelut.
3. Tämä direktiivi koskee vastaamista eurooppalaiseen hätänumeroon "112" saapuviin hätäviesteihin.
4. Tätä direktiiviä ei sovelleta seuraavaan verkkosivustojen ja mobiilisovellusten sisältöön:
- a) valmiiksi tallennettu aikasidonnainen media, joka on julkaistu ennen 28 päivää kesäkuuta 2025;
- b) toimisto-ohjelmien tiedostot, jotka on julkaistu ennen 28 päivää kesäkuuta 2025;
- c) verkkokartat ja karttapalvelut, jos navigointikäyttöön tarkoitettujen karttojen olennainen tieto tarjotaan saavutettavassa digitaalisessa muodossa;
- d) kolmannen osapuolen sisältö, jota asianomainen talouden toimija ei rahoita eikä kehitä ja joka ei ole sen valvonnassa;
- e) arkistoina pidettävien verkkosivustojen ja mobiilisovellusten sisältö, mikä tarkoittaa, että niissä on ainoastaan sisältöä, jota ei päivitetä eikä muokata 28 päivän kesäkuuta 2025 jälkeen.
5. Tämä direktiivi ei vaikuta direktiivin (EU) 2017/1564 eikä asetuksen (EU) 2017/1563 soveltamiseen.

3 artikla

Määritelmät

Tässä direktiivissä tarkoitetaan

- 1) 'vammaisilla henkilöillä' henkilöitä, joilla on sellainen pitkäaikainen ruumiillinen, henkinen, älyllinen tai aisteihin liittyvä vamma, joka vuorovaikutuksessa erilaisten esteiden kanssa saattaa estää heidän täysimääräisen ja tehokkaan osallistumisensa yhteiskuntaan yhdenvertaisesti muiden kanssa;
- 2) 'tuotteella' ainetta, valmistetta tai tavaraa, joka on valmistettu tuotantoprosessissa ja joka ei ole ruokaa, rehua, elävä kasvi tai eläin taikka ihmisestä peräisin oleva tuote, kasvituote tai eläintuote, joka liittyy suoraan niiden tulevaan lisääntymiseen;
- 3) 'palvelulla' palvelua sellaisena kuin se on määritelty Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/123/EY⁽²⁷⁾ 4 artiklan 1 alakohdassa;
- 4) 'palveluntarjoajalla' luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka tarjoaa palvelua unionin markkinoilla tai tarjoaa tällaista palvelua unionin kuluttajille;
- 5) 'audiovisuaalisilla mediapalveluilla' direktiivin 2010/13/EU 1 artiklan 1 kohdan a alakohdassa määriteltyjä palveluja;
- 6) 'pääsyn audiovisuaalisiin mediapalveluihin tarjoavilla palveluilla' sähköisten viestintäverkkojen välityksellä tarjottavia palveluja, joiden avulla yksilöidään, valitaan ja katsellaan audiovisuaalisia mediapalveluja ja palvelujen esteettömyyttä direktiivin 2010/13/EU 7 artiklan mukaisesti edistävien toimenpiteiden toteuttamisen tuloksena toimitettuja ominaisuuksia, joita ovat esimerkiksi kuuroille ja huonokuuloisille tarkoitetut tekstitykset, kuvailutulkkaus, puhuttu tekstitys ja viittomakielen tulkkaus, sekä vastaanotetaan näitä palveluja ja ominaisuuksia koskevia tietoja; ja joihin kuuluvat sähköiset ohjelmaoppaat;
- 7) 'audiovisuaalisten mediapalvelujen käyttöön tarkoitetuilla kuluttajapäätelaitteilla, joissa on vuorovaikutteisia tietojenkäsittelyominaisuuksia' kaikkia laitteita, joiden päätarkoitus on tarjota pääsy audiovisuaalisiin mediapalveluihin;

⁽²⁷⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/123/EY, annettu 12 päivänä joulukuuta 2006, palveluista sisämarkkinoilla (EUVL L 376, 27.12.2006, s. 36).

- 8) 'sähköisellä viestintäpalvelulla' direktiivin (EU) 2018/1972 2 artiklan 4 alakohdassa määriteltyä sähköistä viestintäpalvelua;
- 9) 'eri viestintämuotojen täydelliseen interaktiivisuuteen perustuvilla palveluilla' direktiivin (EU) 2018/1972 2 artiklan 35 alakohdassa määriteltyjä eri viestintämuotojen täydelliseen interaktiivisuuteen perustuvia palveluja;
- 10) 'häätäkeskuksella' tai ilmauksella 'PSAP' direktiivin (EU) 2018/1972 2 artiklan 36 alakohdassa määriteltyä häätäkeskusta tai ilmausta PSAP;
- 11) 'sopivimmalla häätäkeskuksella' direktiivin (EU) 2018/1972 2 artiklan 37 alakohdassa määriteltyä sopivinta häätäkeskusta;
- 12) 'hätäviestillä' direktiivin (EU) 2018/1972 2 artiklan 38 alakohdassa määriteltyä hätäviestiä;
- 13) 'hätäpalvelulla' direktiivin (EU) 2018/1972 2 artiklan 39 alakohdassa määriteltyä hätäpalvelua;
- 14) 'reaaliaikaisella tekstityksellä' pisteestä pisteeseen (PP) -tilanteissa tai monipisteneuvotteluissa käytettävää eräänlaista tekstipohjaista keskustelua, jossa lisättävä teksti lähetetään merkki merkiltä siten, että käyttäjä kokee viestinnän jatkuvana;
- 15) 'asettamisella saataville markkinoilla' tuotteen toimittamista unionin markkinoille liiketoiminnan yhteydessä jakelua, kulutusta tai käyttöä varten joko maksua vastaan tai veloituksetta;
- 16) 'markkinoille saattamisella' tuotteen asettamista ensimmäistä kertaa saataville unionin markkinoilla;
- 17) 'valmistajalla' luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka valmistaa taikka suunnittelee tai valmistuttaa tuotetta ja markkinoi sitä omalla nimellään tai tavaramerkillään;
- 18) 'valtuutetulla edustajalla' unioniin sijoittautunutta luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, jolla on valmistajan antama kirjallinen toimeksianto hoitaa valmistajan puolesta tietyt tehtävät;
- 19) 'tuojalla' unioniin sijoittautunutta luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka saattaa kolmannesta maasta tuodun tuotteen unionin markkinoille;
- 20) 'jakelijalla' muuta toimitusketjuun kuuluvaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä kuin valmistajaa tai tuojaa, joka asettaa tuotteen saataville markkinoilla;
- 21) 'talouden toimijalla' valmistajaa, valtuutettua edustajaa, tuojaa, jakelijaa tai palveluntarjoajaa;
- 22) 'kuluttajalla' luonnollista henkilöä, joka hankkii asiaankuuluvan tuotteen tai vastaanottaa asiaankuuluvan palvelun tarkoituksessa, joka ei kuulu hänen elinkeino-, liike-, käsiteollisuus- tai ammattitoimintaansa;
- 23) 'mikroyrityksellä' yritystä, jonka palveluksessa on alle 10 työntekijää ja jonka vuosittainen liikevaihto on enintään 2 miljoonaa euroa tai jonka vuosittainen taseen loppusumma on enintään 2 miljoonaa euroa;
- 24) 'pienillä ja keskiuurilla yrityksillä' tai 'pk-yrityksillä' yrityksiä, joiden palveluksessa on alle 250 työntekijää ja joiden vuosittainen liikevaihto on enintään 50 miljoonaa euroa tai vuosittainen taseen loppusumma enintään 43 miljoonaa euroa, ja johon ei kuulu mikroyrityksiä;
- 25) 'yhdenmukaistetulla standardilla' asetuksen (EU) N:o 1025/2012 2 artiklan 1 alakohdan c alakohdassa määriteltyä yhdenmukaistettua standardia;
- 26) 'teknisellä eritelmällä' asetuksen (EU) N:o 1025/2012 2 artiklan 4 alakohdassa määriteltyä teknistä eritelmää, jonka avulla voidaan täyttää tuotteeseen tai palveluun sovellettavat esteettömyysvaatimukset;
- 27) 'poisvetämisellä' kaikkia toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on estää toimitusketjussa olevan tuotteen asettaminen saataville markkinoilla;

- 28) 'kuluttajille tarkoitetuilla pankkipalveluilla' seuraavien pankki- ja rahoituspalvelujen tarjoamista kuluttajille:
- a) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/48/EY⁽²⁸⁾ tai Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/17/EU⁽²⁹⁾ soveltamisalaan kuuluvat luottosopimukset;
 - b) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/65/EU⁽³⁰⁾ liitteessä I olevan A osan 1, 2, 4 ja 5 kohdassa sekä B osan 1, 2, 4 ja 5 kohdassa määritellyt palvelut;
 - c) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/2366⁽³¹⁾ 4 artiklan 3 alakohdassa määritellyt maksupalvelut;
 - d) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/92/EU⁽³²⁾ 2 artiklan 6 alakohdassa määritellyt maksutiliin liittyvät palvelut; ja
 - e) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/110/EY⁽³³⁾ 2 artiklan 2 alakohdassa määritelty sähköinen raha;
- 29) 'maksupäätteellä' laitetta, jonka päätarkoitus on mahdollistaa maksujen suorittaminen käyttämällä direktiivin (EU) 2015/2366 4 artiklan 14 alakohdassa määriteltyjä maksuvälineitä fyysisessä myyntipisteessä muttei virtuaaliympäristössä;
- 30) 'verkkokaupan palveluilla' etäpalveluna sähköisessä muodossa verkkosivustoilla ja mobiililaitte pohjaisina palveluina kuluttajan omasta pyynnöstä toimitettavia palveluja kuluttajasopimuksen tekemiseksi;
- 31) 'lentoliikenteen henkilöliikennepalveluilla' asetuksen (EY) N:o 1107/2006 2 artiklan 1 alakohdassa määriteltyjä kaupallisia lentoliikennepalveluja, joiden lähtö-, kauttakulku- tai saapumispaikkana on lentoasema, joka sijaitsee jonkin jäsenvaltion alueella, ja joihin kuuluvat lennot, joiden lähtölentoasema on kolmannessa maassa ja saapumislentoasema jonkin jäsenvaltion alueella, jos palvelut tuottaa unionin lentoliikenteen harjoittaja;
- 32) 'linja-autoliikenteen henkilöliikennepalveluilla' asetuksen (EU) N:o 181/2011 2 artiklan 1 ja 2 kohdan soveltamisalaan kuuluvia palveluja;
- 33) 'rautatieliikenteen henkilöliikennepalveluilla' kaikkia asetuksen (EY) N:o 1371/2007 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja rautatieliikenteen henkilöliikennepalveluja, lukuun ottamatta kyseisen asetuksen 2 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja palveluja;
- 34) 'vesiliikenteen henkilöliikennepalveluilla' asetuksen (EU) N:o 1177/2010 2 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan kuuluvia henkilöliikennepalveluja, lukuun ottamatta kyseisen asetuksen 2 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja palveluja;
- 35) 'kaupunki- ja esikaupunkiliikenteen palveluilla' Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2012/34/EU⁽³⁴⁾ 3 artiklan 6 alakohdassa määriteltyjä kaupunki- ja esikaupunkiliikenteen palveluja, mutta tässä direktiivissä niihin katsotaan kuuluvan vain seuraavat liikennemuodot: raide-, linja-auto-, metro-, raitiovaunu- ja johdinautoliikenne;

⁽²⁸⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/48/EY, annettu 23 päivänä huhtikuuta 2008, kulutusluottosopimuksista ja neuvoston direktiivin 87/102/ETY kumoamisesta (EUVL L 133, 22.5.2008, s. 66).

⁽²⁹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/17/EU, annettu 4 päivänä helmikuuta 2014, kuluttajille tarkoitetuista kiinteää asunto-omaisuutta koskevista luottosopimuksista ja direktiivien 2008/48/EY ja 2013/36/EU sekä asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta (EUVL L 60, 28.2.2014, s. 34).

⁽³⁰⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/65/EU, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, rahoitusvälineiden markkinoista sekä direktiivin 2002/92/EY ja direktiivin 2011/61/EU muuttamisesta (EUVL L 173, 12.6.2014, s. 349).

⁽³¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/2366, annettu 25 päivänä marraskuuta 2015, maksupalveluista sisämarkkinoilla, direktiivien 2002/65/EY, 2009/110/EY ja 2013/36/EU ja asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta sekä direktiivin 2007/64/EY kumoamisesta (EUVL L 337, 23.12.2015, s. 35).

⁽³²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/92/EU, annettu 23 päivänä heinäkuuta 2014, maksutileihin liittyvien maksujen vertailukelpoisuudesta, maksutilien siirtämisestä ja mahdollisuudesta käyttää perusmaksutilejä (EUVL L 257, 28.8.2014, s. 214).

⁽³³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/110/EY, annettu 16 päivänä syyskuuta 2009, sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitosten liiketoiminnan aloittamisesta, harjoittamisesta ja toiminnan vakauden valvonnasta, direktiivien 2005/60/EY ja 2006/48/EY muuttamisesta sekä direktiivin 2000/46/EY kumoamisesta (EUVL L 267, 10.10.2009, s. 7).

⁽³⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/34/EU, annettu 21 päivänä marraskuuta 2012, yhtenäisestä eurooppalaisesta rautatiealueesta (EUVL L 343, 14.12.2012, s. 32).

- 36) 'alueellisen liikenteen palveluilla' direktiivin 2012/34/EU 3 artiklan 7 alakohdassa määriteltyä alueellista liikennettä, mutta tässä direktiivissä siihen katsotaan kuuluvan vain seuraavat liikennemuodot: raide-, linja-auto-, metro-, raitiovaunu- ja johdinautoliikenne;
- 37) 'avustavalla teknologialla' mitä tahansa osaa, laitetta, palvelua tai tuotejärjestelmää, ohjelmistot mukaan luettuina, jota käytetään vammaisten henkilöiden toiminnallisten valmiuksien lisäämiseen, ylläpitämiseen, korvaamiseen tai parantamiseen taikka lievittämään ja kompensoimaan vammoja, toimintarajoitteita tai osallistumista rajoittavia tekijöitä;
- 38) 'käyttöjärjestelmällä' ohjelmistoa, joka muun muassa toimii rajapintana oheislaitteistoon, ajoittaa tehtäviä, osoittaa tallennustilaa ja esittää käyttäjälle oletuskäyttöliittymän, jos käynnissä ei ole sovellusohjelmaa, jossa on oma graafinen käyttöliittymänsä, riippumatta siitä, onko tällainen ohjelmisto kuluttajien käyttöön tarkoitettuna yleiskäyttöisen tietokonelaitteiston erottamaton osa vai muodostaako se itsenäisen ohjelmiston, jota on tarkoitus käyttää kuluttajien käyttöön tarkoitettussa yleiskäyttöisessä tietokonelaitteistossa, mutta tällaisiin ohjelmistoihin eivät kuulu käyttöjärjestelmän latausohjelmat, BIOS-ohjelmat (Basic Input-Output System) tai muut laiteohjelmistot, joita tarvitaan käyttöjärjestelmän käynnistykseen tai asennukseen;
- 39) 'kuluttajien käyttöön tarkoitettulla yleiskäyttöisellä tietokonelaitteistolla' koko tietokoneen muodostamaa laitteistoyhdistelmää, joka on luonteeltaan monitoiminen, jolla voidaan asianmukaisilla ohjelmistoilla varustettuna suorittaa yleisimpiä kuluttajien haluamia tietojenkäsittelytehtäviä ja joka on tarkoitettu kuluttajien käyttöön, esimerkiksi henkilökohtaiset tietokoneet, erityisesti pöytätietokoneet, kannettavat tietokoneet, älypuhelimet ja taulutietokoneet;
- 40) 'vuorovaikutteisilla tietojenkäsittelyominaisuuksilla' toimintoja, jotka tukevat ihmisen ja laitteen välistä vuorovaikutusta ja joiden avulla voidaan käsitellä ja siirtää tietoja, ääntä tai videokuvaa tai niiden yhdistelmiä;
- 41) 'sähkökirjoilla ja niiden lukemiseen tarkoitetuilla ohjelmistoilla' palvelua, jolla tarjotaan digitaalisia tiedostoja, joilla kirjan sähköinen versio välitetään siten, että sitä voidaan käsitellä, lukea ja käyttää ja siinä voidaan navigoida, sekä ohjelmistoa, muun muassa sellaisia mobiililaitteepohjaisia palveluja, mobiilisovellukset mukaan lukien, jotka on tarkoitettu kyseisten digitaalisten tiedostojen käsittelyyn, lukemiseen ja käyttöön ja niissä navigointiin, lukuun ottamatta ohjelmistoa, joka kuuluu 42 alakohdan määritelmän soveltamisalaan;
- 42) 'sähköisellä lukulaitteella' erityislaitetta, sen laitteisto ja ohjelmisto mukaan luettuina, jonka avulla käsitellään, luetaan ja käytetään sähkökirjatiedostoja ja navigoidaan niissä;
- 43) 'sähköisillä lipuilla' järjestelmiä, joissa matkustusoikeus (yksi tai useampi matkalippu, matkapalvelutilaus tai matkapalvelujen maksamiseen käytettävä arvo) tallennetaan sähköisesti fyysiselle matkakortille tai muuhun laitteeseen sen sijaan, että se tulostettaisiin paperilipulle;
- 44) 'sähköisillä lipunmyyntipalveluilla' järjestelmiä, joissa henkilöliikenteen matkaliput ostetaan verkossa vuorovaikutteisien tietojenkäsittelyominaisuuksin varustetulla laitteella ja toimitetaan ostajalle sähköisessä muodossa paperille tulostettavaksi tai esitettäväksi matkustettaessa käyttämällä mobiililaitetta, jossa on vuorovaikutteisia tietojenkäsittelyominaisuuksia.

II LUKU

Esteettömyysvaatimukset ja vapaa liikkuvuus

4 artikla

Esteettömyysvaatimukset

1. Jäsenvaltioiden on tämän artiklan 2, 3 ja 5 kohdan mukaisesti ja jollei 14 artiklasta muuta johdu varmistettava, että talouden toimijat saattavat markkinoille ainoastaan tuotteita ja tarjoavat ainoastaan palveluja, jotka täyttävät liitteessä I vahvistetut esteettömyysvaatimukset.

2. Kaikkien tuotteiden on oltava liitteessä I olevassa I jaksossa vahvistettujen esteettömyysvaatimusten mukaisia.

Kaikkien tuotteiden, lukuun ottamatta itsepalvelupäätteitä, on oltava liitteessä I olevassa II jaksossa vahvistettujen esteettömyysvaatimusten mukaisia.

3. Kaikkien palvelujen, lukuun ottamatta kaupunki- ja esikaupunkiliikenteen palveluja ja alueellisen liikenteen palveluja, on oltava liitteessä I olevassa III jaksossa vahvistettujen esteettömyysvaatimusten mukaisia, sanotun kuitenkin rajoittamatta tämän artiklan 5 kohdan soveltamista.

Kaikkien palvelujen on oltava liitteessä I olevassa IV jaksossa vahvistettujen esteettömyysvaatimusten mukaisia, sanotun kuitenkin rajoittamatta tämän artiklan 5 kohdan soveltamista.

4. Jäsenvaltiot voivat päättää kansallisten olosuhteiden mukaan, onko rakennetun ympäristön, jota käyttävät tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvien palvelujen käyttäjät, täytettävä liitteessä III vahvistetut esteettömyysvaatimukset, jotta mahdollisimman moni vammaisen henkilö voi käyttää niitä.
5. Tämän artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen esteettömyysvaatimukset ja kyseisten esteettömyysvaatimusten noudattamiseen liittyvät velvoitteet eivät koske palveluja tarjoavia mikroyrityksiä.
6. Jäsenvaltioiden on tarjottava mikroyrityksille ohjeita ja välineitä, jotka helpottavat niiden kansallisten toimenpiteiden soveltamista, joilla tämä direktiivi saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä. Jäsenvaltioiden on kehitettävä kyseiset välineet asiaankuuluvia sidosryhmiä kuullen.
7. Jäsenvaltiot voivat antaa talouden toimijoille liitteeseen II sisältyviä ohjeellisia esimerkkejä mahdollisista ratkaisuista, jotka auttavat täyttämään liitteen I esteettömyysvaatimukset.
8. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kun sopivin hätäkeskus vastaa eurooppalaiseen hätänumeroon "112" saapuviin hätäviesteihin, se noudattaa liitteessä I olevassa V jaksossa vahvistettuja erityisiä esteettömyysvaatimuksia kansallisen hätäpalvelun organisaatioon parhaiten sopivalla tavalla.
9. Siirretään komissiolle valta antaa liitettä I täydentäviä delegoituja säädöksiä 26 artiklan mukaisesti määrittelemällä tarkemmin esteettömyysvaatimukset, jotka eivät luontaisesti voi tuottaa aiottua vaikutustaan, ellei niitä tarkenneta unionin sitovissa säädöksissä, ja joita ovat esimerkiksi yhteentoimivuuteen liittyvät vaatimukset.

5 artikla

Voimassa oleva unionin oikeus henkilöliikenteen alalla

Asetuksissa (EY) N:o 261/2004, (EY) N:o 1107/2006, (EY) N:o 1371/2007, (EU) N:o 1177/2010 ja (EU) N:o 181/2011 sekä direktiivin 2008/57/EY perusteella hyväksytyissä asiaankuuluvissa säädöksissä säädettyjä tietojen antamista ja esteettömyyttä koskevaa tiedotusta koskevia vaatimuksia noudattavien palvelujen on katsottava noudattavan tämän direktiivin vastaavia vaatimuksia. Jos tässä direktiivissä säädetään kyseisten asetusten ja kyseisten säädösten vaatimuksien lisäksi muista vaatimuksista, muita vaatimuksia sovelletaan täysimääräisesti.

6 artikla

Vapaa liikkuvuus

Jäsenvaltiot eivät saa esteettömyysvaatimukseen liittyvistä syistä estää tämän direktiivin vaatimukset täyttävien tuotteiden asettamista saataville markkinoilla alueellaan tai palvelujen tarjoamista alueellaan.

III LUKU

Tuotteita käsittelevien talouden toimijoiden velvoitteet

7 artikla

Valmistajien velvollisuudet

1. Saattaessaan tuotteitaan markkinoille valmistajien on varmistettava, että tuotteet on suunniteltu ja valmistettu tämän direktiivin sovellettavien esteettömyysvaatimusten mukaisesti.
 2. Valmistajien on laadittava tekniset asiakirjat liitteen IV mukaisesti ja suoritettava tai suorituttava kyseisessä liitteessä vahvistettu vaatimustenmukaisuuden arviointimenettely.
- Kun tuotteen vaatimustenmukaisuus sovellettavien esteettömyysvaatimusten suhteen on osoitettu tällaisella menettelyllä, valmistajien on laadittava EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja kiinnitettävä CE-merkintä.
3. Valmistajien on säilytettävä tekniset asiakirjat ja EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus viiden vuoden ajan siitä alkaen, kun tuote on saatettu markkinoille.
 4. Valmistajien on varmistettava, että käytössä on menettelyjä sen takaamiseksi, että sarjatuotanto täyttää tämän direktiivin vaatimukset. Muutokset tuotteen suunnittelussa tai ominaispiirteissä sekä yhdenmukaistetuissa standardeissa tai teknisissä eritelmissä, joihin nähden tuotteen vaatimustenmukaisuus ilmoitetaan, on otettava asianmukaisesti huomioon.

5. Valmistajien on varmistettava, että niiden tuotteisiin on kiinnitetty tyyppi-, erä- tai sarjanumero tai muu merkintä, jonka ansiosta ne voidaan tunnistaa, tai jos tuotteen koko tai luonne ei tätä salli, niiden on varmistettava, että vaadittu tieto on annettu pakkauksessa tai tuotteen mukana seuraavassa asiakirjassa.
6. Valmistajien on ilmoitettava nimensä, rekisteröity toiminimensä tai rekisteröity tavaramerkkinsä sekä osoitteensa, josta niihin saa yhteyden, joko tuotteessa tai, jos se ei ole mahdollista, tuotteen pakkauksessa taikka tuotteen mukana seuraavassa asiakirjassa. Osoitteessa on ilmoitettava yksi yhteyspiste, josta valmistajaan saa yhteyden. Yhteystiedot on esitettävä loppukäyttäjien ja markkinavalvontaviranomaisten helposti ymmärtämällä kielellä.
7. Valmistajien on varmistettava, että tuotteeseen liitetään ohjeet ja turvallisuustiedot asianomaisen jäsenvaltion määrittämällä kielellä, jota kuluttajat ja muut loppukäyttäjät ymmärtävät vaivatta. Tällaisten ohjeiden ja tietojen sekä merkintöjen on oltava selkeitä, ymmärrettäviä ja helpotajuisia.
8. Valmistajien, jotka katsovat tai joilla on syytä olettaa, ettei niiden markkinoille saattama tuote ole tämän direktiivin mukainen, on välittömästi ryhdyttävä tarvittaviin korjaaviin toimenpiteisiin kyseisen tuotteen saattamiseksi vaatimusten mukaiseksi tai tarvittaessa sen vetämiseksi pois. Lisäksi jos tuote ei ole tämän direktiivin esteettömyysvaatimusten mukainen, valmistajien on välittömästi tiedotettava tästä niiden jäsenvaltioiden asiasta vastaaville toimivaltaisille kansallisille viranomaisille, joissa ne asettivat tuotteen saataville, ja ilmoitettava yksityiskohtaiset tiedot erityisesti vaatimustensa- taisuudesta ja toteutetuista korjaavista toimenpiteistä. Tällaisissa tapauksissa valmistajien on pidettävä kirjaa tuotteista, jotka eivät ole sovellettavien esteettömyysvaatimusten mukaisia, ja niihin liittyvistä valituksista.
9. Valmistajien on toimivaltaisen kansallisen viranomaisen perustellusta pyynnöstä annettava tälle kaikki tiedot ja asiakirjat, jotka ovat tarpeen tuotteen vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi, kielellä, jota kyseinen viranomainen voi helposti ymmärtää. Valmistajien on tehtävä yhteistyötä kyseisen viranomaisen kanssa tämän pyynnöstä kaikissa toimissa, jotka toteutetaan niiden markkinoille saattamiin tuotteisiin sovellettavien esteettömyysvaatimusten vastaisuuden korjaamiseksi erityisesti saattamalla tuotteet sovellettavien esteettömyysvaatimusten mukaisiksi.

8 artikla

Valtuutetut edustajat

1. Valmistajat voivat nimetä valtuutetun edustajan kirjallisella toimeksiannolla.

Edellä 7 artiklan 1 kohdassa säädetyt velvoitteet ja teknisten asiakirjojen laatiminen eivät saa kuulua valtuutetun edustajan toimeksiantoon.

2. Valtuutetun edustajan on suoritettava valmistajalta saadussa toimeksiannossa eritellyt tehtävät. Toimeksiannon mukaan valtuutetun edustajan on voitava ainakin
 - a) pitää EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja tekniset asiakirjat markkinavalvontaviranomaisten saatavilla viiden vuoden ajan;
 - b) toimittaa toimivaltaiselle kansalliselle viranomaiselle tämän perustellusta pyynnöstä kaikki tiedot ja asiakirjat, jotka ovat tarpeen tuotteen vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi;
 - c) tehdä toimivaltaisten kansallisten viranomaisten kanssa näiden pyynnöstä yhteistyötä kaikissa toimissa, jotka toteutetaan toimeksiannon kattamien tuotteiden sovellettavien esteettömyysvaatimusten vastaisuuden korjaamiseksi.

9 artikla

Maahantuojien velvollisuudet

1. Maahantuojat saavat saattaa markkinoille ainoastaan vaatimustenmukaisia tuotteita.
2. Ennen tuotteen saattamista markkinoille maahantuojien on varmistettava, että valmistaja on suorittanut liitteessä IV vahvistetun vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyn. Niiden on varmistettava, että valmistaja on laatinut mainitussa liitteessä vaaditut tekniset asiakirjat, että tuotteeseen on kiinnitetty CE-merkintä, että sen mukana on vaaditut asiakirjat ja että valmistaja on noudattanut 7 artiklan 5 ja 6 kohdassa säädettyjä vaatimuksia.
3. Jos tuoja katsoo tai sillä on syytä olettaa, ettei tuote ole tämän direktiivin sovellettavien esteettömyysvaatimusten mukainen, maahantuojia ei saa saattaa tuotetta markkinoille, ennen kuin tuote on saatettu vaatimusten mukaiseksi. Lisäksi silloin, kun tuote ei ole sovellettavien esteettömyysvaatimusten mukainen, maahantuojan on ilmoitettava siitä valmistajalle ja markkinavalvontaviranomaisille.
4. Maahantuojien on ilmoitettava nimensä, rekisteröity toiminimensä tai rekisteröity tavaramerkkinsä sekä osoitteensa, josta niihin saa yhteyden, joko tuotteessa tai, jos se ei ole mahdollista, tuotteen pakkauksessa taikka tuotteen mukana seuraavassa asiakirjassa. Yhteystiedot on esitettävä loppukäyttäjien ja markkinavalvontaviranomaisten helposti ymmärtämällä kielellä.

5. Maahantuojien on varmistettava, että tuotteeseen liitetään ohjeet ja turvallisuustiedot asianomaisen jäsenvaltion määrittämällä kielellä, jota kuluttajat ja muut loppukäyttäjät ymmärtävät vaivatta.
6. Maahantuojien on varmistettava, etteivät varastointi- tai kuljetusolosuhteet sinä aikana, jona tuote on niiden vastuulla, vaaranna sovellettavien esteettömyysvaatimusten noudattamista.
7. Maahantuojien on pidettävä viiden vuoden ajan EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen jäljennös markkinavalvontaviranomaisten saatavilla ja varmistettava, että tekniset asiakirjat voidaan antaa pyynnöstä kyseisten viranomaisten saataville.
8. Maahantuojien, jotka katsovat tai joilla on syytä olettaa, ettei niiden markkinoille saattama tuote ole tämän direktiivin mukainen, on välittömästi ryhdyttävä tarvittaviin korjaaviin toimenpiteisiin kyseisen tuotteen saattamiseksi vaatimusten mukaiseksi tai tarvittaessa sen vetämiseksi pois. Lisäksi jos tuote ei ole sovellettavien esteettömyysvaatimusten mukainen, maahantuojien on välittömästi tiedotettava tästä niiden jäsenvaltioiden toimivaltaisille kansallisille viranomaisille, joissa ne asettivat tuotteen saataville, ja ilmoitettava yksityiskohtaiset tiedot erityisesti vaatimustenvastaisuudesta ja toteutetuista korjaavista toimenpiteistä. Tällaisissa tapauksissa maahantuojien on pidettävä kirjaa tuotteista, jotka eivät ole sovellettavien esteettömyysvaatimusten mukaisia, ja niihin liittyvistä valituksista.
9. Maahantuojien on toimivaltaisen kansallisen viranomaisen perustellusta pyynnöstä annettava tälle kaikki tiedot ja asiakirjat, jotka ovat tarpeen tuotteen vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi, kyseisen viranomaisen helposti ymmärtämällä kielellä. Maahantuojien on tehtävä yhteistyötä kyseisen viranomaisen kanssa tämän pyynnöstä kaikissa toimissa, jotka toteutetaan niiden markkinoille saattamien tuotteiden sovellettavien esteettömyysvaatimusten vastaisuuden korjaamiseksi.

10 artikla

Jakelijoiden velvollisuudet

1. Jakelijoiden on otettava tämän direktiivin vaatimukset huomioon asiaankuuluvaa huolellisuutta noudattaen, kun ne asettavat tuotteen saataville markkinoilla.
2. Jakelijoiden on ennen tuotteen asettamista saataville markkinoilla todennettava, että tuotteessa on CE-merkintä, että sen mukana on vaaditut asiakirjat sekä ohjeet ja turvallisuustiedot kielellä, jota kuluttajat ja muut loppukäyttäjät ymmärtävät vaivatta jäsenvaltiossa, jossa tuote on määrä saattaa markkinoille, ja että valmistaja ja maahantuoja ovat noudattaneet 7 artiklan 5 ja 6 kohdassa sekä 9 artiklan 4 kohdassa vahvistettuja vaatimuksia.
3. Jos jakelija katsoo tai sillä on syytä olettaa, että tuote ei ole tämän direktiivin sovellettavien esteettömyysvaatimusten mukainen, jakelija ei saa asettaa tuotetta saataville markkinoilla, ennen kuin tuote on saatettu vaatimusten mukaiseksi. Lisäksi silloin, kun tuote ei ole sovellettavien esteettömyysvaatimusten mukainen, jakelijan on ilmoitettava siitä valmistajalle tai maahantuojalle ja markkinavalvontaviranomaisille.
4. Jakelijoiden on varmistettava, etteivät varastointi- tai kuljetusolosuhteet sinä aikana, jona tuote on niiden vastuulla, vaaranna tuotteeseen sovellettavien esteettömyysvaatimusten noudattamista.
5. Jakelijoiden, jotka katsovat tai joilla on syytä olettaa, että tuote, jonka ne ovat asettaneet saataville markkinoilla, ei ole tämän direktiivin mukainen, on varmistettava, että toteutetaan tarvittavat korjaavat toimenpiteet kyseisen tuotteen saattamiseksi vaatimusten mukaiseksi tai tarvittaessa sen vetämiseksi pois. Lisäksi jos tuote ei ole sovellettavien esteettömyysvaatimusten mukainen, jakelijoiden on välittömästi tiedotettava tästä niiden jäsenvaltioiden toimivaltaisille kansallisille viranomaisille, joissa ne asettivat tuotteen saataville, ja ilmoitettava yksityiskohtaiset tiedot erityisesti vaatimustenvastaisuudesta ja toteutetuista korjaavista toimenpiteistä.
6. Jakelijoiden on toimivaltaisen kansallisen viranomaisen pyynnöstä annettava kyseiselle viranomaiselle kaikki tiedot ja asiakirjat, jotka ovat tarpeen tuotteen vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi. Jakelijoiden on tehtävä yhteistyötä kyseisen viranomaisen kanssa tämän pyynnöstä kaikissa toimissa, jotka toteutetaan niiden markkinoilla saataville asettamien tuotteiden sovellettavien esteettömyysvaatimusten vastaisuuden korjaamiseksi.

11 artikla

Tapaukset, joissa valmistajien velvollisuuksia sovelletaan maahantuojiin ja jakelijoihin

Tuojaa tai jakelijaa on pidettävä valmistajana tämän direktiivin soveltamiseksi, ja siihen sovelletaan samoja velvoitteita kuin valmistajaan 7 artiklan mukaisesti, jos se saattaa tuotteen markkinoille omalla nimellään tai tavaramerkillään taikka muuttaa jo markkinoille saatettua tuotetta tavalla, joka voi vaikuttaa vaatimustenmukaisuuteen suhteessa tämän direktiivin vaatimuksiin.

*12 artikla***Tuotteita käsittelevien talouden toimijoiden tunnistetiedot**

1. Edellä 7–10 artiklassa tarkoitettujen talouden toimijoiden on esitettävä markkinavalvontaviranomaisille pyynnöstä tunnistetiedot seuraavista:

- a) kaikki muut talouden toimijat, jotka ovat toimittaneet niille tuotteen;
- b) kaikki muut talouden toimijat, joille ne ovat toimittaneet tuotteen.

2. Edellä 7–10 artiklassa tarkoitettujen talouden toimijoiden on kyettävä esittämään tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettut tiedot viiden vuoden ajan siitä, kun tuote on toimitettu niille, ja siitä, kun ne ovat toimittaneet tuotteen.

3. Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä 26 artiklan mukaisesti tämän direktiivin muuttamiseksi niin, että muutetaan tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tiettyjä tuotteita koskevaa ajanjaksoa. Muutetun ajanjakson on oltava pidempi kuin viisi vuotta, ja se on määriteltävä suhteessa kyseessä olevan tuotteen taloudelliseen käyttöikänsä.

*IV LUKU***Palveluntarjoajien velvoitteet***13 artikla***Palveluntarjoajien velvoitteet**

1. Palveluntarjoajien on varmistettava, että niiden palvelut suunnitellaan ja tarjotaan tämän direktiivin esteettömyysvaatimusten mukaisesti.

2. Palveluntarjoajien on laadittava tarvittavat tiedot liitteen V mukaisesti ja selitettävä, miten palvelut täyttävät sovellettavat esteettömyysvaatimukset. Nämä tiedot on asetettava yleisön saataville kirjallisesti ja suullisesti, myös siten, että ne ovat esteettömästi vammaisten henkilöiden saatavilla. Palveluntarjoajien on säilytettävä kyseisiä tietoja, niin kauan kuin asianomaista palvelua tarjotaan.

3. Palveluntarjoajien on varmistettava, että käytössä on menettelyt, joilla varmistetaan, että sovellettavat esteettömyysvaatimukset täyttyvät koko sen ajan, kun palvelua tarjotaan, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 32 artiklan soveltamista. Palveluntarjoajien on otettava riittävällä tavalla huomioon muutokset palvelun tarjoamisen ominaispiirteissä, sovellettavissa esteettömyysvaatimuksissa ja yhdenmukaistetuissa standardeissa tai teknisissä eritelmissä, joihin nähden palvelun ilmoitetaan täyttävän esteettömyysvaatimukset.

4. Vaatimustenvastaisuustapauksissa palveluntarjoajien on toteutettava tarvittavat korjaavat toimenpiteet palvelun saatamiseksi sovellettavien esteettömyysvaatimusten mukaiseksi. Lisäksi jos palvelu ei ole sovellettavien esteettömyysvaatimusten mukainen, palveluntarjoajien on välittömästi tiedotettava tästä niiden jäsenvaltioiden asiasta vastaaville toimivaltaisille kansallisille viranomaisille, joissa niiden palvelua tarjotaan, ja ilmoitettava yksityiskohtaiset tiedot erityisesti vaatimustenvastaisuudesta ja toteutetuista korjaavista toimenpiteistä.

5. Palveluntarjoajien on toimivaltaisen viranomaisen perustellusta pyynnöstä toimitettava tälle kaikki tarvittavat tiedot sen osoittamiseksi, että palvelu on sovellettavien esteettömyysvaatimusten mukainen. Palveluntarjoajien on tehtävä yhteistyötä kyseisen viranomaisen kanssa kyseisen viranomaisen pyynnöstä kaikissa toimissa, joilla palvelu saatetaan kyseisten vaatimusten mukaiseksi.

*V LUKU***Tuotteiden tai palvelujen perusteellinen muutos ja talouden toimijoille aiheutuva kohtuuton rasite***14 artikla***Perusteellinen muutos ja kohtuuton rasite**

1. Edellä olevassa 4 artiklassa tarkoitettuja esteettömyysvaatimuksia on sovellettava vain siinä määrin, kuin niiden noudattaminen

- a) ei edellytä merkittävää muutosta tuotteeseen tai palveluun, minkä seurauksena tämän perusluonne muuttuisi perustavanlaatuisesti; ja
- b) ei johda siihen, että asetetaan kohtuuton rasite asianomaisille talouden toimijoille.

2. Talouden toimijoiden on tehtävä arviointi siitä, aiheuttaako 4 artiklassa tarkoitettujen esteettömyysvaatimusten noudattaminen perusteellisen muutoksen tai liitteessä VI säädettyjen asiaankuuluvien perusteiden perusteella kohtuuttoman rasitteen, siten kuin tämän artiklan 1 kohdassa säädetään.

3. Talouden toimijoiden on dokumentoitava 2 kohdassa tarkoitettu arviointi. Talouden toimijoiden on säilytettävä kaikki asiaankuuluvat tulokset tapauksen mukaan viiden vuoden ajan siitä, kun ne ovat viimeksi asettaneet tuotteen saataville markkinoilla, tai viiden vuoden ajan siitä, kun ne ovat viimeksi tarjonneet palvelua. Talouden toimijoiden on toimitettava tapauksen mukaan markkinavalvontaviranomaisten tai palvelujen vaatimustenmukaisuuden tarkistamisesta vastaavien viranomaisten pyynnöstä näille kopio 2 kohdassa tarkoitettua arviosta.

4. Poiketen siitä, mitä 3 kohdassa säädetään, arvioinnin dokumentointia koskeva velvoite ei koske tuotteita käsitteleviä mikroyrityksiä. Tuotteita käsittelevien mikroyritysten, jotka ovat päättäneet vedota 1 kohtaan, on kuitenkin markkinavalvontaviranomaisen pyynnöstä toimitettava tälle 2 kohdassa tarkoitettua arviointia koskevat asianmukaiset tiedot.

5. Edellä 1 kohdan b alakohtaan vetoavien palveluntarjoajien on kunkin palveluluokan tai -tyypin osalta uusittava arviointinsa siitä, onko rasite kohtuuton,

a) kun tarjottavaa palvelua muutetaan; tai

b) kun palvelujen vaatimustenmukaisuuden tarkistamisesta vastaavat viranomaiset niin pyytävät; ja

c) joka tapauksessa vähintään viiden vuoden välein.

6. Jos talouden toimijat saavat omiin varoihinsa kuulumattomista julkisista tai yksityisistä lähteistä rahoitusta, jota myönnetään esteettömyyden parantamiseen, talouden toimija ei saa vedota 1 kohdan b alakohtaan.

7. Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä 26 artiklan mukaisesti liitteen VI täydentämiseksi täsmentämällä asiaankuuluvat perusteet, jotka talouden toimijan on otettava huomioon tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitettua arviointia tehdessään. Kun komissio määrittelee yksityiskohtaisemmin kyseiset perusteet, se ottaa huomioon paitsi vammaisille henkilöille, myös toimintarajoitteisille henkilöille mahdollisesti koituvat edut.

Komissio antaa ensimmäisen tällaisen delegoidun säädöksen tarvittaessa viimeistään 28 päivänä kesäkuuta 2020. Tällaista säädöstä aletaan soveltaa aikaisintaan 28 päivänä kesäkuuta 2025.

8. Jos talouden toimija vetoaa tietyn tuotteen tai palvelun osalta 1 kohtaan, sen on lähetettävä kyseiset tiedot sen jäsenvaltion asiaankuuluville markkinavalvontaviranomaisille tai palvelujen vaatimustenmukaisuuden tarkistamisesta vastaaville viranomaisille, jossa kyseinen tuote asetetaan saataville markkinoilla tai jossa kyseistä palvelua tarjotaan.

Ensimmäistä alakohtaa ei sovelleta mikroyrityksiin.

VI LUKU

Tuotteiden ja palvelujen yhdenmukaistetut standardit ja tekniset eritelmät

15 artikla

Vaatimustenmukaisuusolettama

1. Tuotteita ja palveluja, jotka ovat sellaisten yhdenmukaistettujen standardien tai niiden osien mukaisia, joiden viitetiedot on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, on pidettävä tämän direktiivin esteettömyysvaatimusten mukaisina siltä osin, kuin kyseiset standardit tai niiden osat kattavat nämä vaatimukset.

2. Komissio pyytää asetuksen (EU) N:o 1025/2012 10 artiklan mukaisesti yhtä tai useampaa eurooppalaista standardointiorganisaatiota laatimaan yhdenmukaistettuja standardeja liitteessä I säädettyjä tuotteiden esteettömyysvaatimuksia varten. Komissio toimittaa ensimmäisen tällaisen laatimispynnön viimeistään 28 päivänä kesäkuuta 2021.

3. Komissio voi antaa täytäntöönpanosäädöksiä, joilla vahvistetaan tekniset eritelmät, jotka täyttävät tämän direktiivin esteettömyysvaatimukset, kun seuraavat ehdot täyttyvät:

a) *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* ei ole julkaistu viitettä yhdenmukaistettuihin standardeihin asetuksen (EU) N:o 1025/2012 mukaisesti; ja

b) joko

i) komissio on pyytänyt ainakin yhtä eurooppalaista standardointiorganisaatiota laatimaan yhdenmukaistetun standardin, ja standardointiprosessi on viivästynyt aiheettomasti tai mikään eurooppalainen standardointiorganisaatio ei ole hyväksynyt pyyntöä; tai

- ii) komissio voi osoittaa, että tekninen eritelmä on asetuksen (EU) N:o 1025/2012 liitteessä II vahvistettujen vaatimusten mukainen paitsi siltä osin, että teknisen eritelmän olisi pitänyt olla voittoa tavoittelemattoman organisaation laatima.

Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 27 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

4. Niiden tuotteiden ja palvelujen, jotka ovat teknisten eritelmien tai niiden osien mukaisia, on katsottava olevan tämän direktiivin esteettömyysvaatimusten mukaisia siltä osin, kuin kyseiset tekniset eritelmat tai niiden osat kattavat nämä vaatimukset.

VII LUKU

Tuotteiden vaatimustenmukaisuus ja CE-merkintä

16 artikla

Tuotteiden EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus

1. EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksessa on ilmoitettava, että sovellettavien esteettömyysvaatimusten täyttyminen on osoitettu. Jos poikkeuksellisesti on käytetty 14 artiklaa, EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksessa on ilmoitettava, mitkä esteettömyysvaatimukset kuuluvat kyseisen poikkeusjärjestelyn soveltamisalaan.
2. EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen on oltava rakenteeltaan päätöksen N:o 768/2008/EY liitteessä III esitetyn mallin mukainen. Sen on myös sisällettävä tämän direktiivin liitteessä IV täsmennetyt osatekijät, ja sitä on pidettävä jatkuvasti ajan tasalla. Teknisiä asiakirjoja koskeissa vaatimuksissa on vältettävä asettamasta aiheutonta rasitetta mikroyrityksille sekä pk-yrityksille. EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus on käännettävä sen jäsenvaltion kielelle tai kielille, jossa tuote saatetaan markkinoille tai jonka markkinoilla se asetetaan saataville.
3. Jos tuotteeseen sovelletaan useampia unionin säädöksiä, joissa edellytetään EU-vaatimustenmukaisuusvakuutusta, kaikkien kyseisten unionin säädösten osalta laaditaan yksi ainoa EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus. EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksessa on mainittava kyseisten säädösten tunnistetiedot, mukaan lukien niiden julkaisuviitteet.
4. Laatimalla EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen valmistaja ottaa vastuun siitä, että tuote on tämän direktiivin vaatimusten mukainen.

17 artikla

Tuotteiden CE-merkintää koskevat yleiset periaatteet

CE-merkintään sovelletaan asetuksen (EY) N:o 765/2008 30 artiklassa vahvistettuja yleisiä periaatteita.

18 artikla

CE-merkinnän kiinnittämistä koskevat säännöt ja ehdot

1. CE-merkintä on kiinnitettävä tuotteeseen tai sen arvokilpeen näkyvästi, helposti luettavasti ja pysyvästi. Jos tämä ei tuotteen luonteen vuoksi ole mahdollista tai perusteltua, se on kiinnitettävä pakkaukseen ja liiteasiakirjoihin.
2. CE-merkintä on kiinnitettävä ennen tuotteen markkinoille saattamista.
3. Jäsenvaltioiden on nykyisiä mekanismeja hyödyntämällä varmistettava CE-merkintää koskevan järjestelmän moitteeton soveltaminen ja ryhdyttävä tarkoituksenmukaisiin toimiin, jos tätä merkintää käytetään sääntöjen vastaisesti.

VIII LUKU

Tuotteiden markkinavalvonta ja unionin suojamenettely

19 artikla

Tuotteiden markkinavalvonta

1. Tuotteisiin sovelletaan asetuksen (EY) N:o 765/2008 15 artiklan 3 kohtaa, 16–19 artiklaa, 21 artiklaa, 23–28 artiklaa sekä 29 artiklan 2 ja 3 kohtaa.
2. Jos talouden toimija on soveltanut tämän direktiivin 14 artiklaa, asiaankuuluvien markkinavalvontaviranomaisten on tuotteiden markkinavalvonnan yhteydessä:
 - a) tarkistettava, että talouden toimija on tehnyt 14 artiklassa tarkoitetun arvioinnin;
 - b) tarkastettava kyseinen arviointi ja sen tulokset, mukaan lukien liitteessä VI vahvistettujen perusteiden oikea käyttö; ja

c) tarkistettava, että sovellettavia esteettömyysvaatimuksia noudatetaan.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että markkinavalvontaviranomaisten hallussa olevat tiedot siitä, noudattavatko talouden toimijat tämän direktiivin sovellettavia esteettömyysvaatimuksia, sekä 14 artiklassa säädetystä arvioinnista asetetaan pyynnöstä kuluttajien saataville esteettömässä muodossa, paitsi jos kyseisiä tietoja ei voida antaa asetuksen (EY) N:o 765/2008 19 artiklan 5 kohdassa mainituista luottamuksellisuussyistä.

20 artikla

Kansallisen tason menettely sellaisten tuotteiden osalta, jotka eivät ole sovellettavien esteettömyysvaatimusten mukaisia

1. Jos jonkin jäsenvaltion markkinavalvontaviranomaisilla on riittävä syy olettaa, että tämän direktiivin soveltamisalaa kuuluva tuote ei täytä sovellettavia esteettömyysvaatimuksia, niiden on tehtävä asianomaista tuotetta koskeva arviointi, joka kattaa kaikki tässä direktiivissä säädettyt vaatimukset. Sitä varten asianomaisten talouden toimijoiden on tehtävä täysimittaista yhteistyötä markkinavalvontaviranomaisten kanssa.

Jos markkinavalvontaviranomaiset toteavat ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuna arvioinnin aikana, ettei tuote täytä tässä direktiivissä säädettyjä vaatimuksia, niiden on viipymättä vaadittava asianomaista talouden toimijaa ryhtymään kaikkiin tarvittaviin korjaaviin toimenpiteisiin tuotteen saattamiseksi kyseisten vaatimusten mukaiseksi niiden asettamassa kohdullisessa ajassa, joka on oikeassa suhteessa vaatimustenvastaisuuden luonteeseen.

Markkinavalvontaviranomaisten on vaadittava asianomaista talouden toimijaa vetämään tuote markkinoilta kohtuullisessa lisäajassa vain, jos asianomainen talouden toimija ei ole suorittanut riittäviä korjaavia toimenpiteitä toisessa alakohdassa tarkoitettussa ajassa.

Asetuksen (EY) N:o 765/2008 21 artiklaa sovelletaan tämän kohdan toisessa ja kolmannessa alakohdassa mainittuihin toimenpiteisiin.

2. Jos markkinavalvontaviranomaiset katsovat, ettei vaatimustenvastaisuus rajoitu pelkästään oman jäsenvaltion alueeseen, niiden on ilmoitettava komissiolle ja muille jäsenvaltioille arvioinnin tuloksista ja toimenpiteistä, jotka ne ovat vaatineet talouden toimijaa toteuttamaan.

3. Talouden toimijan on varmistettava, että kaikki asianmukaiset korjaavat toimenpiteet toteutetaan kaikkien asianomaisten tuotteiden osalta, jotka se on asettanut saataville markkinoilla eri puolilla unionia.

4. Jos asianomainen talouden toimija ei 1 kohdan kolmannessa alakohdassa tarkoitettuna ajanjakson kuluessa suorita riittäviä korjaavia toimenpiteitä, markkinavalvontaviranomaisten on ryhdyttävä asianmukaisiin väliaikaisiin toimenpiteisiin, joilla kielletään tuotteen asettaminen saataville kansallisilla markkinoilla tai rajoitetaan sitä taikka vedetään tuote pois.

Markkinavalvontaviranomaisten on viipymättä ilmoitettava komissiolle ja muille jäsenvaltioille näistä toimenpiteistä.

5. Edellä 4 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettuun ilmoitukseen on sisällyttävä kaikki saatavilla olevat tiedot, erityisesti ne, jotka ovat tarpeen vaatimustenvastaisen tuotteen tunnistamista ja tuotteen alkuperän, väitetyn vaatimustenvastaisuuden luonteen ja niiden esteettömyysvaatimusten, joita tuote ei täytä, sekä toteutettujen kansallisten toimenpiteiden luonteen ja keston määrittämistä varten, sekä asianomaisen talouden toimijan esittämät perustelut. Markkinavalvontaviranomaisten on erityisesti ilmoitettava, johtuuko vaatimustenvastaisuus joko

a) siitä, ettei tuote täytä sovellettavia esteettömyysvaatimuksia; tai

b) siitä, että tämän direktiivin 15 artiklassa tarkoitetuissa vaatimustenmukaisuusolettaman luovissa yhdenmukaistetuissa standardeissa tai teknisissä eritelmissä on puutteita.

6. Muiden jäsenvaltioiden kuin tämän artiklan mukaisesti menettelyn aloittaneen jäsenvaltion on viipymättä ilmoitettava komissiolle ja muille jäsenvaltioille kaikki toteutetut toimenpiteet ja kaikki niiden hallussa olevat lisätiedot, jotka liittyvät asianomaisen tuotteen vaatimustenvastaisuuteen, sekä vastalause siinä tapauksessa, että ilmoitetusta kansallisesta toimenpiteestä on erimielisyyttä.

7. Jos kolmen kuukauden kuluessa 4 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettuna ilmoituksen vastaanottamisesta mikään jäsenvaltio tai komissio ei ole esittänyt vastalauseita jonkin jäsenvaltion toteuttamasta väliaikaisesta toimenpiteestä, toimenpiteen katsotaan olevan oikeutettu.

8. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että asianomaista tuotetta koskevat asianmukaiset rajoittavat toimenpiteet, kuten tuotteen vetäminen pois markkinoilta, toteutetaan viipymättä.

21 artikla

Unionin suojaaminen

1. Jos 20 artiklan 3 ja 4 kohdassa säädetyn menettelyn päätyttyä esitetään vastalauseita jonkin jäsenvaltion toteuttamia toimenpiteitä vastaan tai jos komissiolla on kohtuullista näyttöä siitä, että kansallinen toimenpide on unionin oikeuden vastainen, komissio kuulee viipymättä jäsenvaltioita ja asianomaista talouden toimijaa tai asianomaisia talouden toimijoita sekä arvioi kansallisen toimenpiteen. Komissio tekee tämän arvioinnin tulosten perusteella päätöksen siitä, onko kansallinen toimenpide oikeutettu.

Komissio osoittaa päätöksensä kaikille jäsenvaltioille ja antaa sen välittömästi tiedoksi niille ja asianomaiselle talouden toimijalle tai asianomaisille talouden toimijoille.

2. Jos 1 kohdassa tarkoitettu kansallinen toimenpide katsotaan oikeutetuksi, kaikkien jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että vaatimustenvastainen tuote vedetään pois markkinoilta, ja niiden on ilmoitettava asiasta komissiolle. Jos kansallista toimenpidettä ei katsota oikeutetuksi, asianomaisen jäsenvaltion on peruutettava toimenpide.

3. Jos tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettu kansallinen toimenpide katsotaan oikeutetuksi ja tuotteen vaatimustenvastaisuuden katsotaan johtuvan 20 artiklan 5 kohdan b alakohdassa tarkoitettua puutteesta yhdenmukaistetuissa standardeissa, komissio soveltaa asetuksen (EU) N:o 1025/2012 11 artiklassa säädettyä menettelyä.

4. Jos tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettu kansallinen toimenpide katsotaan oikeutetuksi ja tuotteen vaatimustenvastaisuuden katsotaan johtuvan 20 artiklan 5 kohdan b alakohdassa tarkoitettua puutteesta teknisissä eritelmissä, komissio hyväksyy viipymättä täytäntöönpanosäädöksiä, joilla asianomaista teknistä eritelmaa muutetaan tai joilla se kumotaan. Kyseiset täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 27 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

22 artikla

Muodollinen vaatimustenvastaisuus

1. Jäsenvaltion on jonkin seuraavista havainnoista tehdessään vaadittava asianomaista talouden toimijaa korjaamaan vaatimustenvastaisuus, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 20 artiklan soveltamista:

- a) CE-merkintä on kiinnitetty asetuksen (EY) N:o 765/2008 30 artiklan tai tämän direktiivin 18 artiklan vastaisesti;
- b) CE-merkintää ei ole kiinnitetty;
- c) EU-vaatimustenmukaisuusvakuutusta ei ole laadittu;
- d) EU-vaatimustenmukaisuusvakuutusta ei ole laadittu oikein;
- e) teknisiä asiakirjoja ei ole saatavilla tai ne eivät ole täydellisiä;
- f) edellä 7 artiklan 6 kohdassa tai 9 artiklan 4 kohdassa tarkoitettut tiedot puuttuvat tai ne ovat virheellisiä tai epätäydellisiä;
- g) mitä tahansa muuta 7 artiklassa tai 9 artiklassa säädettyä hallinnollista vaatimusta ei ole täytetty.

2. Jos 1 kohdassa tarkoitettu vaatimustenvastaisuus jatkuu, asianomaisen jäsenvaltion on ryhdyttävä kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin tuotteen markkinoilla saataville asettamisen rajoittamiseksi tai kieltämiseksi tai sen varmistamiseksi, että se poistetaan markkinoilta.

IX LUKU

Palvelujen vaatimustenmukaisuus

23 artikla

Palvelujen vaatimustenmukaisuus

1. Jäsenvaltioiden on luotava ja toteutettava riittävät menettelyt sekä säännöllisin väliajoin ajantasaistettava niitä, jotta voidaan

- a) tarkistaa, ovatko palvelut tämän direktiivin vaatimusten mukaisia, mukaan lukien 14 artiklassa tarkoitettu arviointi, johon sovelletaan 19 artiklan 2 kohtaa soveltuvin osin;
- b) seurata sellaisten valitusten tai raportointien käsittelyä, jotka koskevat tapauksia, joissa palvelut eivät täytä tämän direktiivin esteettömyysvaatimuksia;
- c) todentaa, että talouden toimija on toteuttanut tarvittavat korjaavat toimet.

2. Jäsenvaltioiden on nimettävä 1 kohdassa tarkoitettujen, palvelujen vaatimustenmukaisuutta koskevien menettelyjen toteuttamisesta vastaavat viranomaiset.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yleisö on tietoinen ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettujen viranomaisten olemassaolosta, vastuualueista, nimistä, työstä ja päätöksistä. Mainittujen viranomaisten on pyynnöstä asetettava nämä tiedot saataville esteettömässä muodossa.

X LUKU

Esteettömyysvaatimukset muissa unionin säädöksissä

24 artikla

Esteettömyys muissa unionin säädöksissä

1. Liitteessä I vahvistettujen esteettömyysvaatimusten on tämän direktiivin 2 artiklassa tarkoitettujen tuotteiden ja palvelujen osalta sisällettävä direktiivin 2014/24/EU 42 artiklan 1 kohdassa ja direktiivin 2014/25/EU 60 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen pakolliset esteettömyysvaatimukset.

2. Kaikkien tuotteiden ja palvelujen, joiden ominaisuudet, osat tai toiminnot ovat tämän direktiivin liitteessä I vahvistettujen esteettömyysvaatimusten mukaisia sen VI jakson mukaisesti, on katsottava täyttävän muissa unionin säädöksissä kuin tässä direktiivissä vahvistetut asiaankuuluvat velvoitteet kyseisten ominaisuuksien, osien tai toimintojen esteettömyyden osalta, jollei kyseisissä muissa säädöksissä toisin säädetä.

25 artikla

Yhdenmukaistetut standardit ja tekniset eritelmät unionin muita säädöksiä varten

Vaatimustenmukaisuus 15 artiklan mukaisesti hyväksytyjen yhdenmukaistettujen standardien ja teknisten eritelmien tai niiden osien suhteen synnyttää oletettaman siitä, että vaatimustenmukaisuus täyttyy myös 24 artiklan suhteen siltä osin, kuin kyseiset standardit ja tekniset eritelmät tai niiden osat täyttävät tämän direktiivin esteettömyysvaatimukset.

XI LUKU

Delegoidut säädökset, täytäntöönpanovalta ja loppusäännökset

26 artikla

Siirretyn säädösvallan käyttäminen

1. Komissiolle siirrettyä valtaa antaa delegoituja säädöksiä koskevat tässä artiklassa säädetty edellytykset.
2. Siirretään komissiolle 27 päivästä kesäkuuta 2019 määräämättömäksi ajaksi 4 artiklan 9 kohdassa tarkoitettu valta antaa delegoituja säädöksiä.

Siirretään komissiolle 27 päivästä kesäkuuta 2019 viiden vuoden ajaksi 12 artiklan 3 kohdassa ja 14 artiklan 7 kohdassa tarkoitettu valta antaa delegoituja säädöksiä. Komissio laatii siirrettyä säädösvaltaa koskevan kertomuksen viimeistään yhdeksän kuukautta ennen tämän viiden vuoden kauden päättymistä. Säädösvallan siirtoa jatketaan ilman eri toimenpiteitä samanpituisiksi kausiksi, jollei Euroopan parlamentti tai neuvosto vastusta tällaista jatkamista viimeistään kolme kuukautta ennen kunkin kauden päättymistä.

3. Euroopan parlamentti tai neuvosto voi milloin tahansa peruuttaa 4 artiklan 9 kohdassa, 12 artiklan 3 kohdassa ja 14 artiklan 7 kohdassa tarkoitetun säädösvallan siirron. Peruuttamispäätöksellä lopetetaan tuossa päätöksessä mainittu säädösvallan siirto. Peruuttaminen tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona sitä koskeva päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, tai jonakin myöhempänä, kyseisessä päätöksessä mainittuna päivänä. Peruuttamispäätös ei vaikuta jo voimassa olevien delegoitujen säädösten pätevyyteen.
4. Ennen kuin komissio hyväksyy delegoidun säädöksen, se kuulee kunkin jäsenvaltion nimeämiä asiantuntijoita paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti.
5. Heti kun komissio on antanut delegoidun säädöksen, komissio antaa sen tiedoksi yhtäaikaisesti Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

6. Edellä olevien 4 artiklan 9 kohdan, 12 artiklan 3 kohdan ja 14 artiklan 7 kohdan nojalla annettu delegoitu säädös tulee voimaan ainoastaan, jos Euroopan parlamentti tai neuvosto ei ole kahden kuukauden kuluessa siitä, kun asianomainen säädös on annettu tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle, ilmaissut vastustavansa sitä tai jos sekä Euroopan parlamentti että neuvosto ovat ennen mainitun määräajan päättymistä ilmoittaneet komissiolle, että ne eivät vastusta säädöstä. Euroopan parlamentin tai neuvoston aloitteesta tätä määräaika jatketaan kahdella kuukaudella.

*27 artikla***Komiteamenettely**

1. Komissiota avustaa komitea. Tämä komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.
2. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklaa.

*28 artikla***Työryhmä**

Komissio perustaa työryhmän, joka koostuu markkinavalvontaviranomaisten, palvelujen vaatimustenmukaisuutta valvovien viranomaisten ja asiaankuuluvien sidosryhmien edustajista, mukaan lukien vammaiset henkilöt ja heitä edustavat järjestöt.

Työryhmä

- a) edistää tietojen ja parhaiden käytäntöjen vaihtoa viranomaisten ja asiaankuuluvien sidosryhmien välillä;
- b) edistää viranomaisten ja asiaankuuluvien sidosryhmien yhteistyötä tämän direktiivin täytäntöönpanoon liittyvissä asioissa, jotta voidaan lisätä tämän direktiivin esteettömyysvaatimusten täytäntöönpanon johdonmukaisuutta ja seurata tarkasti 14 artiklan täytäntöönpanoa; ja
- c) antaa neuvontaa, erityisesti komissiolle, varsinkin 4 ja 14 artiklan täytäntöönpanossa.

*29 artikla***Täytäntöönpanon valvonta**

1. Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että tämän direktiivin noudattamisen varmistamiseksi on olemassa riittävät ja tehokkaat keinot.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuihin keinoihin kuuluvat
 - a) kansalliset säännökset, joiden nojalla kuluttaja voi viedä asian tuomioistuimen tai toimivaltaisen hallintoviranomaisen käsiteltäväksi, jotta voidaan varmistaa tämän direktiivin täytäntöön panemiseksi annettujen kansallisten säännösten noudattaminen;
 - b) kansalliset säännökset, joiden nojalla julkiset elimet tai yksityiset yhdistykset, järjestöt tai muut oikeushenkilöt, joilla on oikeutettu intressi varmistaa tämän direktiivin noudattaminen, voivat aloittaa tuomioistuimessa tai toimivaltaisessa hallintoviranomaisessa tämän direktiivin mukaisten velvoitteiden täytäntöön panemiseksi säädetyin oikeudellisen tai hallinnollisen menettelyn joko kantajan puolesta tai kantajaa tukeakseen tämän suostumuksella.
3. Tämä artikla ei koske hankintamenettelyjä, joihin sovelletaan direktiiviä 2014/24/EU tai direktiiviä 2014/25/EU.

*30 artikla***Seuraamukset**

1. Jäsenvaltioiden on annettava säännöt seuraamuksista, joita sovelletaan tämän direktiivin nojalla annettujen kansallisten säännösten rikkomiseen, ja toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet seuraamusten täytäntöönpanon varmistamiseksi.
2. Seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia. Seuraamuksia on myös täydennettävä tehokkailla korjaavilla toimilla sen varalta, että talouden toimija ei noudata vaatimuksia.
3. Jäsenvaltioiden on viipymättä annettava komissiolle tiedoksi nämä säännöt ja toimenpiteet sekä kaikki niihin myöhemmin tehtävät muutokset.
4. Seuraamuksissa on otettava huomioon vaatimustenvastaisuuden laajuus, mukaan lukien sen vakavuus ja asiaankuuluvien vaatimustenvastaisten tuotteiden tai palvelujen yksikkömäärä sekä niiden henkilöiden lukumäärä, joihin kohdistuu vaikutuksia.
5. Tämä artikla ei koske hankintamenettelyjä, joihin sovelletaan direktiiviä 2014/24/EU tai direktiiviä 2014/25/EU.

*31 artikla***Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä**

1. Jäsenvaltioiden on annettava ja julkaistava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset viimeistään 28 päivänä kesäkuuta 2022. Niiden on viipymättä toimitettava nämä säännökset kirjallisina komissiolle.
2. Niiden on sovellettava näitä säännöksiä 28 päivästä kesäkuuta 2025.

3. Poiketen siitä, mitä tämän artiklan 2 kohdassa säädetään, jäsenvaltiot voivat päättää soveltaa 4 artiklan 8 kohdassa vahvistettuja velvoitteita viimeistään 28 päivästä kesäkuuta 2027 alkaen.
4. Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti julkaistaan. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.
5. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä säännellyistä kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.
6. Jäsenvaltioiden, jotka käyttävät 4 artiklan 4 kohdassa säädettyä mahdollisuutta, on toimitettava tätä varten antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle ja raportoitava komissiolle edistymisestä niiden täytäntöönpanossa.

32 artikla

Siirtymätoimenpiteet

1. Jäsenvaltioiden on säädettävä 28 päivänä kesäkuuta 2030 päättyvästä siirtymäajasta, jonka kuluessa palveluntarjoajat voivat edelleen tarjota palvelujaan käyttäen tuotteita, joita ne käyttivät laillisesti niiden tarjoamiseen ennen kyseistä päivää, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tämän artiklan 2 kohdan soveltamista.

Palvelusopimuksia, joista on sovittu ennen 28 päivää kesäkuuta 2025, voidaan jatkaa entisellään, kunnes niiden voimassaolo päättyy, mutta ei kuitenkaan pidempään kuin viisi vuotta kyseisestä päivämäärästä.

2. Jäsenvaltiot voivat säätää, että itsepalvelupäätteet, joita palveluntarjoajat ovat laillisesti käyttäneet palvelujen tarjoamiseen ennen 28 päivää kesäkuuta 2025, voidaan edelleen käyttää vastaavien palvelujen tarjoamiseen niiden taloudellisen käyttöiän loppuun asti, mutta ei pidempään kuin 20 vuotta niiden käytön aloittamisesta.

33 artikla

Kertomukset ja uudelleentarkastelu

1. Komissio antaa viimeistään 28 päivänä kesäkuuta 2030 ja sen jälkeen joka viides vuosi Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle kertomuksen tämän direktiivin soveltamisesta.
2. Kertomuksissa käsitellään sosiaalisen, taloudellisen ja teknologisen kehityksen valossa muun muassa edistymistä tuotteiden ja palvelujen esteettömyyden alalla, mahdollista teknologialukkiutumaa tai innovoinnin esteitä sekä talouden toimijoihin ja vammaisiin henkilöihin kohdistuvia tämän direktiivin vaikutuksia. Kertomuksissa arvioidaan myös, onko 4 artiklan 4 kohdan soveltaminen osaltaan lähentänyt henkilöliikennepalvelujen, kuluttajapankkipalvelujen ja sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajien kauppojen asiakaspalvelukeskusten rakennettua ympäristöä koskevia, toisistaan poikkeavia esteettömyysvaatimuksia, jotta ne voitaisiin mahdollisuuksien mukaan vaihteittain yhdenmukaistaa liitteessä III vahvistettujen esteettömyysvaatimusten kanssa.

Kertomuksissa arvioidaan myös, onko tämän direktiivin ja erityisesti sen vapaaehtoisten säännösten soveltamisella osaltaan lähennetty rakennettua ympäristöä koskevia esteettömyysvaatimuksia niin, että olisi toteutettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/23/EU⁽³⁵⁾, direktiivin 2014/24/EU ja direktiivin 2014/25/EU soveltamisalaan kuuluvia urakoita.

Kertomuksissa käsitellään myös tämän direktiivin 14 artiklan soveltamisen vaikutuksia sisämarkkinoiden toimintaan, soveltuvin osin myös 14 artiklan 8 kohdan mukaisesti saatujen tietojen perusteella, sekä mikroyritysten vapautuksia. Kertomuksissa esitetään päätelmä siitä, onko tällä direktiivillä saavutettu sen tavoitteet ja olisiko sen soveltamisalaan asianmukaista lisätä uusia tuotteita ja palveluja tai olisiko tiettyjä tuotteita tai palveluja poistettava siitä; lisäksi kertomuksissa kartoitetaan mahdollisuuksien mukaan aloja, joilla rasitetta voitaisiin vähentää, jotta voidaan valmistella direktiivin mahdollista tarkistusta.

Komissio ehdottaa tarvittaessa asianmukaisia toimenpiteitä, jotka voisivat olla lainsäädäntötoimenpiteitä.

⁽³⁵⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/23/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, käyttöoikeussopimusten tekemisestä (EUVL L 94, 28.3.2014, s. 1).

3. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle hyvissä ajoin kaikki tiedot, jotka komissio tarvitsee laatiakseen kyseiset kertomukset.
4. Komission kertomuksessa otetaan huomioon talouden toimijoiden ja asiaan liittyvien valtiosta riippumattomien järjestöjen näkemykset, mukaan lukien vammaisjärjestöt.

34 artikla

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

35 artikla

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Strasbourgissa 17 päivänä huhtikuuta 2019.

Euroopan parlamentin puolesta

Puhemies

A. TAJANI

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

G. CIAMBA

LIITE I

ESTEETTÖMYYSVAATIMUKSET TUOTTEILLE JA PALVELUILLE

I jakso

Kaikkia tämän direktiivin soveltamisalaan 2 artiklan 1 kohdan mukaisesti kuuluvia tuotteita koskevat yleiset esteettömyysvaatimukset

Tuotteet on suunniteltava ja valmistettava siten, että vammaisten henkilöiden voidaan ennakoida pystyvän käyttämään niitä mahdollisimman laajalti, ja niihin on liitettävä helposti saatavilla olevat tiedot tuotteiden toiminnasta ja esteettömyysominaisuuksista, jos mahdollista itse tuotteeseen tai sen päälle.

1. Tiedonantovaatimukset:

- a) tuotteessa itsessään olevien tuotteen käyttötietojen (merkintöjen, ohjeiden ja varoitusten) on oltava
 - i) saatavilla useamman kuin yhden aistikanavan kautta;
 - ii) esitetty ymmärrettävässä muodossa;
 - iii) esitetty käyttäjille tavoilla, jotka he voivat havaita;
 - iv) esitetty käyttäen ennakoitaviin käyttöolosuhteisiin nähden riittävän suurta kirjasinkokoa, asianmukaista kirjasinlajia ja riittävää kontrastia sekä säädettävää kirjasin-, rivi- ja kappaleväliä;
- b) tuotteen käyttöohjeet, muun muassa ohjeet tuotteen esteettömyystoimintojen käytöstä, niiden aktivoinnista ja niiden yhteentoimivuudesta tukiratkaisujen kanssa, jos ne eivät ole itse tuotteessa vaan ne asetetaan saataville tuotteen käytön tai muiden välineiden kuten verkkosivuston avulla, on asetettava julkisesti saataville, kun tuote saatetaan markkinoille, ja lisäksi niiden on
 - i) oltava saatavilla useamman kuin yhden aistikanavan kautta;
 - ii) oltava esitetty ymmärrettävässä muodossa;
 - iii) oltava esitetty käyttäjille tavoilla, jotka he voivat havaita;
 - iv) oltava esitetty käyttäen ennakoitaviin käyttöolosuhteisiin nähden riittävän suurta kirjasinkokoa, asianmukaista kirjasinlajia ja riittävää kontrastia sekä säädettävää kirjasin-, rivi- ja kappaleväliä;
 - v) oltava saatavilla tekstimuodossa, joka soveltuu niiden sisällön esittämiseen myös vaihtoehtoisissa avustavissa muodoissa usealla eri tavalla ja useamman kuin yhden aistikanavan kautta;
 - vi) oltava muun kuin tekstisisältönsä osalta saatavilla myös vaihtoehtoisessa esitysmuodossa;
 - vii) sisällettävä tuotteen käyttöliittymän kuvaus (käsittely, komennot ja palaute, syöte ja tuloste), joka annetaan 2 kohdan mukaisesti; kuvauksessa on 2 kohdan kunkin alakohdan osalta ilmaistava, sisältääkö tuote kyseiset ominaisuudet;
 - viii) sisällettävä tuotteen toiminnallisuuden kuvaus toiminnoilla, joilla pyritään vastaamaan vammaisten henkilöiden tarpeisiin 2 kohdan mukaisesti; kuvauksessa on 2 kohdan kunkin alakohdan osalta ilmaistava, sisältääkö tuote kyseiset ominaisuudet;
 - ix) sisällettävä kuvaus tuotteen ohjelmistosta ja laitteistosta, jonka välityksellä tuote liitetään apuvälineisiin; kuvaukseen on sisällytettävä luettelo apuvälineistä, joiden toimivuus tuotteen kanssa on testattu.

2. Käyttöliittymä ja toiminnallisuus:

Tuotteen, muun muassa sen käyttöliittymän, osissa ja toiminnoissa on oltava ominaisuuksia, joiden avulla tuote on vammaisten henkilöiden kannalta helposti käytettävä, havaittava, hallittava, ymmärrettävä ja ohjattava. Tätä varten on varmistettava, että

- a) jos kyseessä on viestintätuote, henkilöiden välinen viestintä, sen hallinta, siihen liittyvien tietojen välittäminen sekä sen ohjaaminen ja orientaatio mukaan luettuina, tuote mahdollistaa kyseiset toiminnot useamman kuin yhden aistikanavan kautta; tähän kuuluvat näkö-, kuulo- ja tuntoaistiin sekä puheeseen perustuvien toimintojen vaihtoehdot;
- b) jos tuotteessa käytetään puheeseen perustuvia toimintoja, siinä on viestintää, käytön ohjausta ja orientaatiota varten vaihtoehtoisia ratkaisuja puhe- ja äänitoiminnoille;

- c) jos tuotteessa käytetään visuaalisia elementtejä, sen viestintään, tiedonvälitykseen ja hallintaan liittyviä elementtejä on helppo suurentaa ja niiden kirkkautta ja kontrastia on helppo säätää ja varmistaa yhteentoimivuus ohjelmien ja apuvälineiden kanssa käyttöliittymässä navigointia varten;
- d) jos tuotteessa välitetään tietoja, ilmaistaan toimia, edellytetään vastausta tai osoitetaan elementtejä värien avulla, se sisältää väreille vaihtoehtoiset toteutustavat;
- e) jos tuotteessa välitetään tietoja, ilmaistaan toimia, edellytetään vastausta tai osoitetaan elementtejä äänimerkkien avulla, se sisältää äänimerkeille vaihtoehtoiset toteutustavat;
- f) jos tuotteessa käytetään visuaalisia elementtejä, siinä on joustavat keinot selkeyttää näkyviä merkkejä;
- g) jos tuotteessa käytetään ääniominaisuuksia, käyttäjä voi säätää tuotteen äänenvoimakkuutta ja äänen nopeutta ja tuotteessa on tehostettuja ääniominaisuuksia esimerkiksi ympäröivistä tuotteista tulevien häiritsevien äänisignaalien vähentämiseksi sekä äänen selkeyden parantamiseksi;
- h) jos tuotetta käytetään ja ohjataan käsin, siinä on sekvenssiohjaus ja vaihtoehdot hienomotoriikkaa vaativalle ohjaukselle, jotta tuotteen hallinta ei edellyttäisi usean eri ohjaimen samanaikaista käyttöä; lisäksi tuotteessa on käytettävä tuntoaistin avulla erottuvia osia;
- i) tuotteen käyttötavat eivät edellytä laajaa ulottuvuutta ja suurta voimaa;
- j) tuotteessa vältetään valoherkkyyskohtauksille altistavia käyttötapoja;
- k) tuote suojaa käyttäjän yksityisyyttä tämän käyttäessä esteettömyysominaisuuksia;
- l) tuotteessa on biometriselle tunnistukselle ja hallinnalle vaihtoehtoinen toteutustapa;
- m) tuotteen toiminnot ovat johdonmukaisia ja käyttäjän toimille on varattu riittävästi aikaa;
- n) tuotteessa on oltava ohjelmisto ja laitteisto, jonka välityksellä tuote liitetään apuvälineisiin;
- o) tuote on seuraavien alakohtaisten vaatimusten mukainen:
- i) itsepalvelupäätteet:
- tuotteessa on tekstistä puheeksi -ominaisuus;
 - tukevat omien kuulokkeiden käyttöä;
 - ilmoittavat käyttäjälle useamman kuin yhden aistikanavan kautta, kun käyttäjältä edellytetään oikea-aikaista vastausta;
 - antavat mahdollisuuden pidentää vastausaikaa;
 - on varustettava sormin koskettamalla erottuvilla näppäimillä ja ohjaimilla, jos tuotteessa on näppäimiä ja ohjaimia, ja lisäksi tuotteessa on oltava riittävä kontrasti;
 - on suunniteltava niin, että esteettömyysominaisuuksia tarvitsevien käyttäjien ei erikseen tarvitse ottaa ominaisuuksia käyttöön;
 - on suunniteltava yhteensopiviksi unionin tasolla saatavilla olevan apuvälineteknologian kanssa, jos tuotteessa käytetään ääniominaisuuksia tai äänimerkkejä; tällaisia apuvälineitä ovat esimerkiksi kuulemista edistävät teknologiat, kuten kuulolaitteet, T-ohjelmat, sisäkorvaistutukset ja kuulemisen apuvälineet;
- ii) sähköiset lukulaitteet: tuotteessa on tekstistä puheeksi -ominaisuus;
- iii) sähköisten viestintäpalvelujen tarjoamiseen käytettävät kuluttajapäätelaitteet, joissa on vuorovaikutteisia tietojenkäsittelyominaisuuksia:
- on varustettava reaaliaikaisella tekstitysominaisuudella ja hifi-äänentoiston tuella, jos tällaisissa tuotteissa käytetään äänen lisäksi tekstiä;
 - jos tuotteissa käytetään tekstin ja äänen lisäksi tai niihin yhdistettynä video-ominaisuuksia, niissä on täydelliset interaktiivisuusominaisuudet (total conversation), synkronoidut ääniominaisuudet, reaaliaikainen tekstitys ja viittomakielisen viestinnän mahdollistava resoluutiota käyttävä videokuva mukaan luettuina;
 - on kyettävä yhdistämään langattomasti kuulemista edistävään teknologiaan;
 - eivät saa aiheuttaa häiriötä apuvälineille;

- iv) kuluttajapäätelaitteiden, joissa on vuorovaikutteisia tietojenkäsittelyominaisuuksia ja joiden avulla käytetään audiovisuaalisia mediapalveluja, on tuotava vammaisten henkilöiden käyttöön audiovisuaalisten mediapalvelujen tarjoajan valikoimaan kuuluvat esteettömyysominaisuudet, jotka liittyvät käyttöön, valintaan, hallintaan, henkilökohtaiseen räätälöintiin ja apuvälineisiin tehtävään tiedonsiirtoon.

3. Tukipalvelut:

Tukipalvelujen (neuvontapalvelut, puhelinkeskukset, tekninen tuki, välityspalvelut ja koulutuspalvelut) on tarvittaessa annettava tietoja tuotteen esteettömyydestä ja sen yhteensopivuudesta apuvälineteknologian kanssa esteettömiä viestintätapoja käyttäen.

II jakso

2 artiklan 1 kohdassa olevia tuotteita koskevat esteettömyysvaatimukset, lukuun ottamatta 2 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettuja itsepalvelupäätteitä

Jotta vammaisten henkilöiden voidaan ennakoida pystyvän käyttämään tuotteita mahdollisimman laajalti, esteettömyys on otettava huomioon tämän jakson kattamien tuotteiden pakkauksissa ja ohjeissa I jakson vaatimuksissa esitetyn lisäksi. Tämä merkitsee seuraavaa:

- a) tuotteen pakkaus, mukaan lukien siinä annetut tiedot (esimerkiksi tiedot avaamisesta, sulkemisesta, käytöstä ja hävittämisestä) sekä mahdolliset tuotteen esteettömyysominaisuuksia koskevat tiedot, on suunniteltava esteettömäksi; kyseiset esteettömyyttä koskevat tiedot on lisäksi mahdollisuuksien mukaan annettava tuotteen pakkauksessa;
- b) tuotteen käyttöä, asennusta, huoltoa, varastointia ja hävittämistä koskevien ohjeiden, jotka eivät ole itse tuotteessa vaan jotka asetetaan saataville muiden välineiden kuten verkkosivuston avulla, on oltava julkisesti saatavilla, kun tuote saatetaan markkinoille, ja lisäksi niiden on täytettävä seuraavat vaatimukset:
- i) ohjeet ovat saatavilla useamman kuin yhden aistikanavan kautta;
- ii) ne esitetään ymmärrettävässä muodossa;
- iii) ne esitetään käyttäjille tavoilla, jotka he voivat havaita;
- iv) ne esitetään käyttäen ennakoitaviin käyttöolosuhteisiin nähden riittävän suurta kirjasinkokoa, asianmukaista kirjasinlajia ja riittävää kontrastia sekä säädettävää kirjasin-, rivi- ja kappaleväliä;
- v) ohjeiden sisältö on oltava saatavilla tekstimuodoissa, jotka soveltuvat sellaisten vaihtoehtoisten avustavien muotojen tuottamiseen, jotka voidaan esittää eri tavoin ja useamman kuin yhden aistikanavan kautta; sekä
- vi) muuta kuin tekstisisältöä käsittävien ohjeiden on oltava saatavilla myös sisällön vaihtoehtoisessa esitysmuodossa.

III jakso

Kaikkia tämän direktiivin soveltamisalaan 2 artiklan 2 kohdan mukaisesti kuuluvia palveluja koskevat yleiset esteettömyysvaatimukset

Jotta vammaisten henkilöiden voidaan ennakoida pystyvän käyttämään palveluja mahdollisimman laajalti, esteettömyys on otettava huomioon kyseisten palvelujen tarjonnassa seuraavasti:

- a) varmistetaan, että palvelun tarjoamiseen käytettävät tuotteet ovat tämän liitteen I ja tarvittaessa myös II jaksossa vahvistettujen sääntöjen mukaiset;
- b) annetaan tietoa palvelun toiminnasta, ja jos palvelun tarjoamiseen käytetään tuotteita, annetaan tietoa siitä, miten kyseiset tuotteet liittyvät palveluun, millaiset esteettömyysominaisuudet niillä on sekä miten ne toimivat yhdessä apuvälineiden ja -järjestelyjen kanssa, seuraavien seikkojen osalta:
- i) annetaan tiedot saataville useamman kuin yhden aistikanavan kautta;
- ii) esitetään tiedot ymmärrettävässä muodossa;
- iii) esitetään tiedot käyttäjille tavoilla, jotka he voivat havaita;
- iv) annetaan tietosisältö saataville tekstimuodoissa, jotka soveltuvat sellaisten vaihtoehtoisten avustavien muotojen tuottamiseen, jotka voidaan esittää eri tavoin ja useamman kuin yhden aistikanavan kautta;
- v) esitetään tiedot käyttäen ennakoitaviin käyttöolosuhteisiin nähden riittävän suurta kirjasinkokoa, asianmukaista kirjasinlajia ja riittävää kontrastia sekä säädettävää kirjasin-, rivi- ja kappaleväliä;

- vi) täydennetään tietoja muun kuin tekstisisältönsä osalta esittämällä sisältö myös vaihtoehtoisessa muodossa; ja
- vii) annetaan palvelun tarjoamisessa tarvittavat sähköiset tiedot johdonmukaisella ja riittävällä tavalla siten, että palvelut tietoineen on helppo havaita, että niiden hallinta ja ymmärtäminen on vaivatonta ja että ne toimivat varmasti;
- c) tehdään verkkosivustoista, muun muassa niihin liittyvistä verkkosovelluksista, ja mobiililaitte pohjaisista palveluista, myös mobiiliosovelluksista, esteettömiä johdonmukaisella ja riittävällä tavalla siten, että palvelut tietoineen on helppo havaita, että niiden hallinta ja ymmärtäminen on vaivatonta ja että ne toimivat varmasti;
- d) tukipalvelujen (neuvontapalvelut, puhelinkeskukset, tekninen tuki, välityspalvelut ja koulutuspalvelut) on tarvittaessa annettava tietoja palvelun esteettömyydestä ja sen yhteensopivuudesta apuvälineteknologian kanssa esteettömiä viestintätapoja käyttäen.

IV jakso

Tiettyihin palveluihin liittyvät esteettömyyttä koskevat lisävaatimukset

Jotta vammaisten henkilöiden voidaan ennakoita pystyvän käyttämään palveluja mahdollisimman laajalti, on palvelujen tarjoamisessa otettava käyttöön toimintoja, käytäntöjä, toimintaperiaatteita ja menettelyjä sekä mukautuksia, joilla pyritään ottamaan huomioon vammaisten henkilöiden tarpeet ja varmistamaan yhteentoimivuus avustavien teknologioiden kanssa:

- a) sähköiset viestintäpalvelut, myös direktiivin (EU) 2018/1972 109 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu hätäviestintä:
 - i) tarjotaan reaaliaikainen tekstitysominaisuus puheviestinnän lisäksi;
 - ii) tarjotaan täydelliset interaktiivisuusominaisuudet (total conversation), jossa puheviestinnän lisäksi tarjotaan videokuvaa;
 - iii) varmistetaan, että sähköisten viestintäpalvelun tarjoajat välittävät puheviestintää ja tekstiä (reaaliaikainen tekstitys mukaan luettuna) hyödyntävän hätäviestinnän synkronoituna ja, jos lisänä on videokuvaa, välittävät hätäviestinnän täydellisesti interaktiiviseksi synkronoituna sopivimpaan hätäkeskukseen;
- b) palvelut, joilla tarjotaan pääsy audiovisuaalisiin mediapalveluihin:
 - i) tarjotaan sähköisiä ohjelmaoppaita, jotka tietoineen ovat helposti havaittavia, hallittavia ja ymmärrettäviä ja jotka ovat toimintavarmoja, sekä annetaan tietoa esteettömyysominaisuuksien saatavuudesta;
 - ii) varmistetaan, että audiovisuaalisten mediapalvelujen esteettömyysominaisuudet (esteettömyyspalvelut), kuten kuuroille ja huonokuuloisille tarkoitetut tekstitykset, kuvailutulkkaus, puhuttu tekstitys ja viittomakielen tulkkaus, välitetään kaikilta osin riittävän laadukkaina ja tarkasti esitettyinä sekä äänen ja videon kanssa synkronoituina ja siten, että käyttäjä voi hallita niiden esittämistä ja käyttöä;
- c) lento-, linja-auto-, rautatie- ja vesiliikenteen henkilöliikennepalvelut kaupunki- ja esikaupunkiliikennepalveluja ja alueellisen liikenteen palveluja lukuun ottamatta:
 - i) varmistetaan, että ajoneuvojen, ympäröivän infrastruktuurin ja rakennetun ympäristön esteettömyyttä ja vammaisille henkilöille tarjottavaa apua koskevat tiedot ovat saatavilla;
 - ii) varmistetaan, että saatavilla on tiedot älykkäistä lipunmyyntijärjestelmistä (sähköinen varaaminen, lippujen varaaminen jne.) ja reaaliaikaisista matkustustiedoista (aikataulut sekä tiedot liikennehäiriöistä, liityntäpalveluista ja jatkoyhteyksistä muita liikennemuotoja käyttäen jne.) sekä palvelua koskevat lisätiedot (esimerkiksi asemien henkilöstö, epäkunnossa olevat hissit tai palvelut, jotka tilapäisesti eivät ole saatavilla);
- d) kaupunki- ja esikaupunkiliikenteen palvelut sekä ja alueellisen liikenteen palvelut: varmistetaan, että palvelun tarjoamiseen käytettävät itsepalvelupäätteet ovat tämän liitteen I jaksossa vahvistettujen sääntöjen mukaisesti esteettömiä;
- e) kuluttajapankkipalvelut:
 - i) tarjotaan tunnistustapoja, sähköisen allekirjoittamisen tapoja, turvallisuusominaisuuksia ja maksupalveluja, jotka tietoineen ovat helposti havaittavia, hallittavia ja ymmärrettäviä ja jotka ovat toimintavarmoja;
 - ii) varmistetaan, että tiedot ovat ymmärrettäviä siten, että vaikeusaste on enintään Euroopan neuvoston kieliä koskevan yhteisen eurooppalaisen viitekehyksen B2-taso;
- f) sähkökirjat:
 - i) varmistetaan, että sekä ääntä että tekstiä sisältävä sähkökirja tarjoaa synkronoitua tekstiä ja ääntä;

- ii) varmistetaan, että sähkökirjan digitaaliset tiedostot eivät estä avustavaa teknologiaa toimimasta moitteettomasti;
 - iii) varmistetaan pääsy sisältöön, navigointi tiedostosisällössä ja näkymässä, dynaaminen näkymä mukaan luettuna, sekä sisällön esittäminen selkeällä, joustavalla tavalla käyttäjän valintojen mukaan;
 - iv) mahdollistetaan sisällön vaihtoehtoiset esittämistavat ja sen yhteentoimivuus eri avustavien teknologioiden kanssa siten, että sisältö on havaittavissa, ymmärrettävissä, hallittavissa ja toimivaa;
 - v) tehdään sähkökirjat helpommin löydettäviksi välittämällä metadatan avulla tietoa niiden esteettömyysominaisuuksista;
 - vi) varmistetaan, että digitaalisten oikeuksien hallintamenetelmät eivät estä esteettömyysominaisuuksien toimintaa;
- g) verkkokaupan palvelut:
- i) annetaan tietoa myytävien tuotteiden ja palvelujen esteettömyydestä, jos siitä vastuussa oleva talouden toimija on toimittanut kyseiset tiedot;
 - ii) varmistetaan, että tunnistus-, suojaus- ja maksutoiminnot ovat esteettömiä, jos ne toimitetaan osana palvelua eikä erillisenä tuotteena tekemällä ne sellaisiksi, että ne on helppo havaita, että niiden hallinta ja ymmärtäminen on vaivatonta ja että ne toimivat varmasti;
 - iii) tarjotaan tunnistustapoja, sähköisen allekirjoittamisen tapoja ja maksupalveluja, jotka tietoisesti ovat helposti havaittavia, hallittavia ja ymmärrettäviä ja jotka ovat toimintavarmoja.

V j a k s o

Erityiset esteettömyysvaatimukset, jotka koskevat sopivimman hätäkeskuksen vastaamista eurooppalaiseen hätänumeroon "112" saapuviin hätäviesteihin

Jotta vammaisten henkilöiden voidaan ennakoita pystyvän käyttämään hätäviestejä eurooppalaiseen hätänumeroon "112" mahdollisimman laajalti, niihin vastaamiseen sopivimmassa hätäkeskuksessa on sisällytettävä toimintoja, käytäntöjä, toimintamalleja, menettelyitä ja mukautuksia, joiden tavoitteena on ottaa huomioon vammaisten henkilöiden tarpeet.

Sopivimman hätäkeskuksen on vastattava eurooppalaiseen hätänumeroon "112" saapuviin hätäviesteihin asianmukaisesti kansallisen hätäpalvelun organisaatioon parhaiten sopivalla tavalla käyttämällä samaa viestintävälinettä eli synkronoitua puhetta ja tekstiä (reaaliaikainen tekstitys mukaan luettuna), tai jos lisänä on videokuva, täydellisesti interaktiiviseksi synkronoitua puhetta ja tekstiä (reaaliaikainen tekstitys mukaan luettuna) sekä videokuva.

VI j a k s o

24 artiklan 2 kohdan mukaiset tuotteiden ja palvelujen ominaisuuksien, osien ja toimintojen esteettömyysvaatimukset

Seuraavien ehtojen on täyttyvä, jotta voidaan olettaa, että tuotteiden ja palvelujen ominaisuuksia, osia ja toimintoja koskevat, muissa unionin säädöksissä vahvistetut asiaankuuluvat veloitteet täyttyvät:

1. Tuotteet:

- a) Tuotteen toimintaa ja esteettömyysominaisuuksia koskevat tiedot ovat esteettömiä tässä liitteessä olevan I jakson 1 kohdassa vahvistettujen vastaavien osien mukaisesti; näitä ovat tuotteessa itsessään olevat käyttöohjeet sekä tuotteen käyttöohjeet, jotka eivät ole itse tuotteessa vaan jotka asetetaan saataville tuotteen käytön tai muiden välineiden kuten verkkosivuston avulla;
- b) tuotteen käyttöliittymän ominaisuuksien, osien ja toimintojen esteettömyys sekä tuotteen toiminnallisuus täyttävät tällaista käyttöliittymää tai toiminnallisuutta koskevat, tässä liitteessä olevan I jakson 2 kohdassa vahvistetut vastaavat esteettömyysvaatimukset;
- c) tuotteen pakkaus, mukaan lukien siinä annetut tiedot sekä tuotteen asennusta, huoltoa, varastointia ja hävittämistä koskevat ohjeet, jotka eivät ole itse tuotteessa vaan jotka asetetaan saataville muiden välineiden kuten verkkosivuston avulla, itsepalvelupäätteitä lukuun ottamatta, on tässä liitteessä olevassa II jaksossa vahvistettujen esteettömyysvaatimusten mukaisesti esteetön.

2. Palvelut:

Palvelujen ominaisuudet, osat ja toiminnot ovat tämän liitteen palveluja koskevissa jaksoissa vahvistettujen, näitä ominaisuuksia, osia ja toimintoja koskevien esteettömyysvaatimusten mukaisesti esteettömiä.

VII jakso

Toiminnallista suorituskykyä koskevat vaatimukset

Jos tämän liitteen I–VI jaksoissa vahvistetuissa esteettömyysvaatimuksissa ei oteta kantaa tuotteiden suunnitteluun ja tuotantoon tai palvelujen tarjoamiseen yhden tai useamman toiminnon osalta, kyseiset toiminnot tai keinot on tehtävä esteettömiksi noudattamalla asiaan liittyviä toiminnallista suorituskykyä koskevia vaatimuksia, jotta vammaisten henkilöiden voidaan ennakoida pystyvän käyttämään niitä mahdollisimman laajalti.

Toiminnallista suorituskykyä koskevia vaatimuksia voi käyttää vain yhden tai useamman erityisen teknisen vaatimuksen vaihtoehtona, kun niihin viitataan esteettömyysvaatimuksissa, jos ja vain jos asiaankuuluvien toiminnallista suorituskykyä koskevien vaatimusten soveltaminen on esteettömyysvaatimusten mukaista ja jos tuotteen valmistaja tai palveluntarjoaja katsoo, että näin tuotteiden suunnittelun ja tuotannon ja palvelujen tarjoamisen tuloksena on vastaava tai parempi esteettömyys vammaisten henkilöiden käyttäessä niitä ennakoitavalla tavalla.

a) Käyttö ilman näkökykyä

Jos tuotteella tai palvelulla on visuaalisia käyttötapoja, sillä on oltava vähintään yksi käyttötapa, joka ei edellytä näkökykyä;

b) Käyttö rajoitetulla näkökyvyllä

Jos tuotteella tai palvelulla on visuaalisia käyttötapoja, sillä on oltava vähintään yksi käyttötapa, jonka avulla käyttäjät, joiden näkökyky on rajoittunut, voivat hyödyntää sitä;

c) Käyttö ilman kykyä erottaa värit

Jos tuotteella tai palvelulla on visuaalisia käyttötapoja, sillä on oltava vähintään yksi käyttötapa, joka ei edellytä käyttäjältä kykyä erottaa värit;

d) Käyttö ilman kuulokykyä

Jos tuotteella tai palvelulla on kuuloon perustuvia käyttötapoja, sillä on oltava vähintään yksi käyttötapa, joka ei edellytä kuulokykyä;

e) Käyttö rajoitetulla kuulokyvyllä

Jos tuotteella tai palvelulla on kuuloon perustuvia käyttötapoja, sillä on oltava vähintään yksi käyttötapa, johon liittyy tehostettuja ääniominaisuuksia, joiden avulla huonokuuloiset voivat käyttää tuotetta;

f) Käyttö ilman puhekykyä

Jos tuote tai palvelu edellyttää käyttäjiltä puheen tuottoa, on mahdollistettava vähintään yksi käyttötapa, joka ei edellytä puheen tuottoa. Puheen tuottoon kuuluvat kaikki suulla tuotetut äänet, kuten puhe, vihellys tai kielellä naksauttaminen;

g) Käyttö rajoitetulla käsittelykyvyllä tai voimalla

Jos tuote tai palvelu edellyttää manuaalista toimintaa, sillä on oltava vähintään yksi käyttötapa, jonka ansiosta käyttäjät voivat käyttää tuotetta vaihtoehtoisilla tavoilla, jotka eivät edellytä hienomotoriikkaa, manipulointia tai käsivoimia eivätkä useamman kuin yhden hallintatoiminnon käyttöä samanaikaisesti;

h) Käyttö rajoitetulla ulottuvuudella

Tuotteiden käyttölaitteiden on oltava kaikkien käyttäjien ulottuvilla. Jos tuotteella tai palvelulla on manuaalisia käyttötapoja, sillä on oltava vähintään yksi käyttötapa, jonka avulla henkilöt, joiden ulottuvuus ja voimat ovat rajoitetut, voivat käyttää tuotetta;

i) Valoherkkyyshäiriöiden riskin minimointi

Jos tuotteella on visuaalisia käyttötapoja, on vältettävä käyttötapoja, jotka aiheuttavat valoherkkyyshäiriöitä;

j) Käyttö rajoitetulla kognitiokyvyllä

Tuotteella tai palvelulla on oltava vähintään yksi käyttötapa, jota on sen ominaisuuksien vuoksi yksinkertaisempi ja helpompi käyttää;

k) Yksityisyys

Jos tuotteessa tai palvelussa on esteettömyyden varmistavia ominaisuuksia, sillä on oltava vähintään yksi käyttötapa, jossa käyttäjän yksityisyys on turvattu, kun esteettömyyden mahdollistavia ominaisuuksia käytetään.

LIITE II

OHJEELLISIA JA EI-SITOVIA ESIMERKKEJÄ MAHDOLLISISTA RATKAISUISTA, JOTKA AUTTAVAT TÄYTTÄMÄÄN LIITTEEN I ESTEETTÖMYYSVAATIMUKSET

I JAKSO:

KAIKKIA TÄMÄN DIREKTIIVIN SOVELTAMISALAAN 2 ARTIKLAN 1 KOHDAN MUKAISESTI KUULUVIA TUOTTEITA KOSKEVIIN YLEISIIN ESTEETTÖMYYSVAATIMUKSIIN LIITTYVIÄ ESIMERKKEJÄ

LIITTEESSÄ I OLEVAN I JAKSON VAATIMUKSET	ESIMERKKEJÄ
1. Tiedotus	
a)	
i)	annetaan visuaalisia ja sormin tuntuvia tietoja tai visuaalisia ja auditiivisia tietoja paikasta, jossa kortti laitetaan itsepalvelupäätteeseen, jotta sokeat henkilöt tai kuurot henkilöt voivat käyttää päätettä;
ii)	käytetään johdonmukaisesti samoja sanoja tai esitetään tiedot selkeästi ja loogisesti jäsentäen, jotta älyllisesti kehitysvammaiset henkilöt voivat paremmin ymmärtää tiedot;
iii)	annetaan esimerkiksi sormin tuntuva kohokuvio tai ääni tekstimuotoisen varoituksen lisäksi, jotta sokeat henkilöt pystyvät havaitsemaan varoituksen;
iv)	varmistetaan, että heikkonäköiset henkilöt voivat lukea tekstin;
b)	
i)	toimitetaan sähköiset tiedostot, joita tietokone voi lukea käyttämällä näytönlukijoita, jotta sokeat voivat käyttää tietoja;
ii)	käytetään johdonmukaisesti samoja sanoja tai esitetään tiedot selkeästi ja loogisesti jäsentäen, jotta älyllisesti kehitysvammaiset henkilöt voivat paremmin ymmärtää tiedot;
iii)	lisätään tekstitys, jos tiedot esitetään videolla;
iv)	varmistetaan, että heikkonäköiset henkilöt voivat lukea tekstin;
v)	tulostetaan tiedot pistekirjoituksella, jotta sokeat henkilöt voivat käyttää tietoja;
vi)	liitetään kaavioihin tekstikuvaus kaavion keskeisistä osista tai toimista;
vii)	ei esimerkkiä;
viii)	ei esimerkkiä;
ix)	lisätään pankkiautomaatteihin liitettä ja ohjelmisto, joiden avulla automaattiin voidaan yhdistää kuulokkeet, jolloin näytön teksti voidaan välittää äänen muodossa.

2. Käyttöliittymän ja toiminnallisuuden suunnittelu

a)	annetaan ohjeita äänen ja tekstin avulla tai asennetaan näppäimistöön koho-opasteita, jotta sokeat tai huonokuuloiset voivat olla vuorovaikutuksessa tuotteen kanssa;
b)	annetaan itsepalvelupäätteissä puhuttujen ohjeiden lisäksi ohjeita esimerkiksi tekstin tai kuvien muodossa, jotta myös kuurot henkilöt voivat suorittaa vaaditun toiminnon;
c)	annetaan käyttäjien suurentaa tekstiä, zoomata tiettyyn piktogrammiin tai lisätä kontrastia, jotta heikkonäköiset voivat saada tiedot;
d)	sen ohella, että painetaan vihreää tai punaista näppäintä vaihtoehdon valitsemiseksi, kirjoitetaan vaihtoehdot näppäimiin, jotta värisokeat henkilöt voivat tehdä valinnan;
e)	kun tietokone antaa virheilmoituksen, näytöllä esitetään myös virheen ilmoittava teksti tai kuva, jotta kuurot henkilöt voivat havaita virheen;
f)	lisätään etualan kuvien kontrastia, jotta heikkonäköiset henkilöt näkevät ne;
g)	annetaan puhelimen käyttäjälle mahdollisuus valita äänen voimakkuus ja vähentää häiriöitä kuulolaitteilla, jotta huonokuuloiset henkilöt voivat käyttää puhelinta;
h)	suurennetaan kosketusnäytön painikkeita ja erotetaan ne selvästi toisistaan, jotta henkilöt, joilla on vapinaoireita, voivat käyttää niitä;
i)	varmistetaan, että näppäimet eivät edellytä voimankäyttöä, jotta henkilöt, joilla on motorisia vammoja, voivat käyttää niitä;
j)	vältetään vilkkuvia kuvia, jotta epileptikoille ei aiheudu riskiä;
k)	annetaan mahdollisuus käyttää kuulokkeita pankkiautomaateissa, jossa tiedot annetaan puhuttuna;
l)	annetaan käyttäjille, jotka eivät voi käyttää käsiään, sormenjälkitunnistuksen sijaan mahdollisuus valita salasana puhelimen avaamiseksi ja sulkemiseksi;
m)	varmistetaan, että ohjelmisto reagoi ennakoitavasti tiettyä toimintaa suoritettaessa, ja varataan riittävästi aikaa salasanan antamista varten, jotta älyllisesti kehitysvammaisten henkilöiden on helppo käyttää sitä;
n)	tarjotaan liitettä päivitettävään pistekirjoitusnäyttöön, jotta sokeat voivat käyttää tietokonetta;
o)	Esimerkkejä alakohtaisista vaatimuksista
i)	ei esimerkkiä;
ii)	ei esimerkkiä;
iii) ensimmäinen luetelmakohta	varmistetaan, että matkapuhelin voi käsitellä reaaliaikaisia keskusteluja, jotta huonokuuloiset henkilöt voivat vaihtaa tietoja vuorovaikutteisesti;
iii) neljäs luetelmakohta	annetaan mahdollisuus käyttää samanaikaisesti videota viittomakielen ja tekstin näyttöä varten viestin kirjoittamiseksi, jotta kaksi kuuroa voivat viestiä keskenään tai normaalikuuloisen henkilön kanssa;

iv)	varmistetaan, että tekstitys välitetään digisovittimen välityksellä kuuroille henkilöille;
-----	--

3. Tukipalvelut: ei esimerkkiä.

II JAKSO:

2 ARTIKLAN 1 KOHDASSA OLEVIA TUOTTEITA, LUKUUN OTTAMATTA 2 ARTIKLAN 1 KOHDAN b ALAKOHDASSA TARKOITETTUA ITSEPALVELUPÄÄTTEITÄ, KOSKEVIIN ESTEETTÖMYYSVAATIMUKSIIN LIITTYVIÄ ESIMERKKEJÄ

LIITTEESSÄ I
OLEVAN II JAKSON
VAATIMUKSET

ESIMERKKEJÄ

Tuotteiden pakkaukset ja ohjeet

a) pakkauksessa ilmoitetaan, että puhelimessa on esteettömyysominaisuuksia vammaisia henkilöitä varten;

b)

i) toimitetaan sähköiset tiedostot, joita tietokone voi lukea käyttämällä näytönlukijoita, jotta sokeat henkilöt voivat käyttää tietoja;

ii) käytetään johdonmukaisesti samoja sanoja tai esitetään tiedot selkeästi ja loogisesti rakentuen, jotta älyllisesti kehitysvammaiset henkilöt voivat paremmin ymmärtää tiedot;

iii) esitetään sormin tuntuva kohokuvio tai toistetaan ääni tekstimuotoisen varoituksen yhteydessä, jotta sokeat henkilöt pystyvät havaitsemaan varoituksen;

iv) varmistetaan, että heikkonäköiset henkilöt voivat lukea tekstin;

v) tulostetaan tiedot pistekirjoituksella, jotta sokeat henkilöt voivat lukea ne;

vi) liitetään kaavioihin tekstikuvaus kaavion keskeisistä osista tai toimista.

III JAKSO:

KAIKKIA TÄMÄN DIREKTIIVIN SOVELTAMISALAAN 2 ARTIKLAN 2 KOHDAN MUKAISESTI KUULUVIA PALVELUJA KOSKEVIIN YLEISIIN ESTEETTÖMYYSVAATIMUKSIIN LIITTYVIÄ ESIMERKKEJÄ

LIITTEESSÄ I
OLEVAN III JAKSON
VAATIMUKSET

ESIMERKKEJÄ

Palvelujen tarjoaminen

a) ei esimerkkiä;

b)

i) toimitetaan sähköiset tiedostot, joita tietokone voi lukea käyttämällä näytönlukijoita, jotta sokeat henkilöt voivat käyttää tietoja;

ii) käytetään johdonmukaisesti samoja sanoja tai esitetään tiedot selkeästi ja loogisesti rakentuen, jotta älyllisesti kehitysvammaiset henkilöt voivat paremmin ymmärtää tiedot;

iii) lisätään tekstitys, jos ohjeet esitetään videolla;

iv)	tulostetaan tiedosto pistekirjoituksella, jotta sokeat henkilöt voivat käyttää sitä;
v)	varmistetaan, että heikkonäköiset henkilöt voivat lukea tekstin;
vi)	liitetään kaavioihin tekstikuvaus kaavion keskeisistä osista tai toimista;
vii)	jos palveluntarjoaja antaa palvelua koskevia tietoja sisältävän USB-muistitikun, varmistetaan, että tiedot ovat esteettömiä;
c)	lisätään kuviin tekstikuvaus, asetetaan kaikki toiminnot saataville näppäimistön avulla, annetaan käyttäjille riittävästi luku-aikaa, tehdään sisältö sellaiseksi, että se näkyy ja sitä käytetään ennakoitavalla tavalla, sekä varmistetaan yhteensopivuus avustavien teknologioiden kanssa, jotta eri tavoin vammautuneet voivat lukea verkkosivustoa ja olla vuorovaikutuksessa sen kanssa;
d)	ei esimerkkiä;

IV JAKSO:

ERITYISTEN PALVELUJEN ESTEETTÖMYYYTTÄ KOSKEVIIN LISÄVAATIMUKSIIN LIITTYVIÄ ESIMERKKEJÄ

LIITTEESSÄ I OLEVAN IV JAKSON VAATIMUKSET	ESIMERKKEJÄ
---	-------------

Erityiset palvelut

a)	
i)	varmistetaan, että huonokuuloiset henkilöt voivat kirjoittaa ja vastaanottaa tekstin vuorovaikutteisesti ja reaaliajassa;
ii)	varmistetaan, että kuurot henkilöt voivat käyttää viittomakieltä viestiäkseen keskenään;
iii)	varmistetaan, että puhe- tai kuulovammainen henkilö, joka haluaa käyttää yhdistettyä teksti-, ääni ja videoviestintää, tietää, että viestintä välitetään verkon kautta hätäpalveluun;
b)	
i)	varmistetaan, että sokeat henkilöt voivat valita televisio-ohjelmia;
ii)	tuetaan mahdollisuutta valita, räätälöidä ja esittää "esteettömyyspalveluja", kuten kuuroille ja huonokuuloisille tarkoitettua tekstitystä, kuvailutulkkauksia, puhuttua tekstitystä ja viittomakiel- len tulkkauksia, tarjotaan keinot järjestää langaton yhteys kuulemista edistävään teknologiaan ja tarjotaan käyttäjälle audiovisuaalisia mediapalveluja varten "esteettömyyspalvelut" aktivoivat hallintasäätimet yhtä näkyvästi kuin päämedian säätimet;
c)	
i)	ei esimerkkiä;
ii)	ei esimerkkiä;
d)	ei esimerkkiä;
e)	
i)	annetaan mahdollisuus lukea henkilöllisyyden todentamisen valintaikkunat näytönlukijan avulla näytöltä, jotta sokeat henkilöt voivat käyttää niitä;

ii)	ei esimerkkiä;
f)	
i)	varmistetaan, että lukemisesteiset henkilöt voivat lukea ja kuulla tekstin samanaikaisesti;
ii)	annetaan mahdollisuus käyttää synkronoitua teksti- ja äänitulistetta tai päivitettävää pistekirjoitusnäyttöä;
iii)	varmistetaan, että sokeat henkilöt voivat tutustua hakemistoon tai siirtyä seuraavaan lukuun;
iv)	ei esimerkkiä;
v)	varmistetaan, että tiedot esteettömyysominaisuuksista ovat saatavilla sähköisissä tiedostoissa, jotta vammaiset henkilöt voivat saada kyseiset tiedot;
vi)	varmistetaan esimerkiksi, etteivät tekniset suojaustoimenpiteet, oikeuksien hallinnointitiedot tai yhteentoimivuusongelmat estä sitä, että apuvälineet lukevat tekstin ääneen, jotta sokeat käyttäjät voivat lukea kirjaa;
g)	
i)	varmistetaan, että tuotteen esteettömyysominaisuuksista saatavilla olevia tietoja ei poisteta;
ii)	järjestetään mahdollisuus käyttää maksupalvelun käyttöliittymää äänen välityksellä, jotta sokeat henkilöt voivat tehdä verkko-ostoksia itsenäisesti;
iii)	annetaan mahdollisuus lukea henkilöllisyyden todentamisen valintaikkunat näytönlukijan avulla näytöltä, jotta sokeat henkilöt voivat käyttää niitä.

LIITE III

ESTEETTÖMYYSVAATIMUKSET 4 ARTIKLAN 4 KOHDAN SOVELTAMISEKSI SILTÄ OSIN KUIN ON KYSE RAKENNETUSTA YMPÄRISTÖSTÄ, JOSSA TÄMÄN DIREKTIIVIN SOVELTAMISALAAN KUULUVIA PALVELUJA TARJOTAAN

Jotta mahdollisimman moni vammaisen henkilö voi käyttää itsenäisellä tavalla rakennettua ympäristöä, jossa palvelu tarjotaan ja joka on palveluntarjoajan vastuulla 4 artiklan 4 kohdassa tarkoitettulla tavalla, yleiseen käyttöön tarkoitettujen alueiden esteettömyys on otettava huomioon seuraavasti:

- a) asiaankuuluvien ulkotilojen ja järjestelyjen käyttö;
 - b) rakennuksien sisäänkäynneille johtavat reitit;
 - c) sisäänkäyntien käyttö;
 - d) kulkuväylien käyttö liikuttaessa vaakasuorassa;
 - e) kulkuväylien käyttö liikuttaessa pystysuorassa;
 - f) yleiseen käyttöön tarkoitettujen tilojen käyttö;
 - g) palvelun tarjoamisessa käytettävien laitteiden ja järjestelyjen käyttö;
 - h) käymälöiden ja saniteettitilojen käyttö;
 - i) uloskäyntien, hätäpoistumisteiden sekä pelastussuunnitelmakonseptien käyttö;
 - j) viestintä ja orientaatio useamman kuin yhden aistikanavan kautta;
 - k) järjestelyjen ja rakennusten käyttö niiden ennakoitua tarkoitusta varten;
 - l) suojele ympäristöön liittyviltä vaaroilta sisä- ja ulkotiloissa.
-

LIITE IV

VAATIMUSTENMUKAISUUDEN ARVIOINTIMENETTELY – TUOTTEET

1. Sisäinen tuotannonvalvonta

Sisäinen tuotannonvalvonta on vaatimustenmukaisuuden arviointimenettely, jossa valmistaja täyttää tämän liitteen 2, 3 ja 4 kohdassa säädetty velvollisuudet ja varmistaa ja vakuuttaa yksinomaisella vastuullaan, että kyseinen tuote täyttää tämän direktiivin asianomaiset vaatimukset.

2. Tekniset asiakirjat

Valmistajan on laadittava tekniset asiakirjat. Teknisten asiakirjojen perusteella on voitava arvioida, onko tuote 4 artiklassa tarkoitettujen asiaankuuluvien esteettömyysvaatimusten mukainen, ja jos valmistaja vetosi 14 artiklaan, niiden perusteella on voitava todeta, että asiaankuuluvien esteettömyysvaatimusten täyttäminen aiheuttaisi perusteellisen muutoksen tai asettaisi kohtuuttoman rasitteen. Teknisissä asiakirjoissa on täsmennettävä vain sovellettavat vaatimukset, ja niiden on katettava tuotteen suunnittelu, valmistus ja toiminta siinä määrin, kuin se on olennaista arvioinnin kannalta.

Teknisten asiakirjojen on sisällettävä soveltuvin osin ainakin seuraavat osatekijät:

- a) tuotteen yleinen kuvaus;
- b) luettelo kokonaan tai osittain sovelletuista yhdenmukaistetuista standardeista ja teknisistä eritelmistä, joiden viitetiedot on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, ja kuvaukset 4 artiklassa tarkoitettujen asiaankuuluvien esteettömyysvaatimusten täyttämiseksi valituista ratkaisuista, jos näitä yhdenmukaistettuja standardeja tai teknisiä eritelmiä ei ole sovellettu; jos yhdenmukaistettuja standardeja tai teknisiä eritelmiä on sovellettu osittain, teknisissä asiakirjoissa on täsmennettävä osat, joita on sovellettu.

3. Valmistus

Valmistajan on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että valmistusprosessilla ja sen valvonnalla taataan, että tuotteet ovat tämän liitteen 2 kohdassa tarkoitettujen teknisten asiakirjojen ja tämän direktiivin esteettömyysvaatimusten mukaisia.

4. CE-merkintä ja EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus

4.1 Valmistajan on kiinnitettävä tässä direktiivissä tarkoitettu CE-merkintä jokaiseen yksittäiseen tuotteeseen, joka täyttää tämän direktiivin sovellettavat vaatimukset.

4.2 Valmistajan on laadittava kirjallinen EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus tuotemallille. EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksessa on yksilöitävä tuote, jota varten se on laadittu.

EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen jäljennös on toimitettava pyynnöstä asiasta vastaaville viranomaisille.

5. Valtuutettu edustaja

Valmistajan valtuutettu edustaja voi täyttää valmistajan puolesta ja tämän vastuulla 4 kohdassa säädetty valmistajan velvollisuudet edellyttäen, että ne on eritelty toimeksiannossa.

LIITE V

TIEDOT ESTEETTÖMYYSVAATIMUSTEN MUKAISISTA PALVELUISTA

1. Palveluntarjoajan on yleisissä ehdoissa tai vastaavassa asiakirjassa annettava tiedot, joissa arvioidaan, millä tavoin palvelu täyttää 4 artiklassa tarkoitetut esteettömyysvaatimukset. Tiedoissa on kuvattava sovellettavia vaatimuksia, ja niiden on katettava - siinä määrin kuin se on arvioinnin kannalta olennaista - palvelun suunnittelu ja toiminta. Direktiivissä 2011/83/EU säädettyjen kuluttajätietovaatimusten lisäksi tietojen on sisällettävä mahdollisuuksien mukaan seuraavat osatekijät:
 - a) palvelun yleinen kuvaus esteettömissä muodoissa;
 - b) kuvaukset ja selitykset, jotka ovat tarpeen palvelun toiminnan ymmärtämiseksi;
 - c) kuvaus siitä, miten palvelu täyttää liitteessä I vahvistetut asiaankuuluvat esteettömyysvaatimukset.
 2. Tämän liitteen 1 kohdan mukaisten vaatimusten täyttämiseksi palveluntarjoaja voi osittain tai kokonaan soveltaa yhdenmukaistettuja standardeja ja teknisiä eritelmiä, joiden viitetiedot on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.
 3. Palveluntarjoajan on annettava tietoja, jotka osoittavat, että palveluntarjonnan ja sen valvonnan yhteydessä taataan, että palvelu täyttää tämän liitteen 1 kohdan mukaiset vaatimukset ja tämän direktiivin sovellettavat vaatimukset.
-

LIITE VI

KOHTUUTONTA RASITETTA KOSKEVAN ARVIOINNIN PERUSTEET

Perusteet arvioinnin suorittamiseksi ja dokumentoimiseksi:

1. Esteettömyysvaatimusten noudattamisen kustannukset suhteessa tuotteen valmistamisesta, jakelusta tai maahantuonnista tai palvelun tarjoamisesta talouden toimijoille aiheutuviin kokonaiskustannuksiin (toiminta- ja pääomakustannukset).

Osatekijät, joita käytetään esteettömyysvaatimusten noudattamisen kustannusten arvioimisessa:

- a) Perusteet, jotka koskevat arvioinnissa huomioon otettavia kertaluonteisia organisatorisia kustannuksia:
 - i) kustannukset, jotka liittyvät esteettömyysasiantuntemusta omaavaan lisähenkilöstöön;
 - ii) kustannukset, jotka liittyvät henkilöresurssien kouluttamiseen ja esteettömyyttä koskevan osaamisen hankkimiseen;
 - iii) kustannukset, jotka liittyvät uuden prosessin kehittämiseen esteettömyyden sisällyttämiseksi tuotekehitykseen tai palvelujen tarjontaan;
 - iv) kustannukset, jotka liittyvät esteettömyyttä koskevan ohjemateriaalin kehittämiseen;
 - v) kertaluonteiset kustannukset, jotka liittyvät esteettömyyttä koskevan lainsäädännön ymmärtämiseen;
- b) Perusteet, jotka koskevat arvioinnissa huomioon otettavia juoksevia tuotanto- ja kehityskustannuksia:
 - i) kustannukset, jotka liittyvät tuotteen tai palvelun esteettömyysominaisuuksien suunnitteluun;
 - ii) kustannukset, joita syntyy valmistusprosesseissa;
 - iii) kustannukset, jotka liittyvät tuotteen tai palvelun esteettömyyden testaamiseen;
 - iv) kustannukset, jotka liittyvät dokumentaation laatimiseen.
2. Talouden toimijoiden kustannus-hyötyarviot, joissa otetaan huomioon myös tuotantoprosessit ja investoinnit, verrattuna arvioon vammaisille aiheutuvasta hyödystä ottaen huomioon tietyn tuotteen tai palvelun käytön määrä ja käyttötiheys.
3. Esteettömyysvaatimusten noudattamisen nettokustannukset suhteessa talouden toimijan nettoliikevaihtoon.

Osatekijät, joita käytetään esteettömyysvaatimusten noudattamisen nettokustannusten arvioimisessa:

- a) Perusteet, jotka koskevat arvioinnissa huomioon otettavia kertaluonteisia organisatorisia kustannuksia:
 - i) kustannukset, jotka liittyvät esteettömyysasiantuntemusta omaavaan lisähenkilöstöön;
 - ii) kustannukset, jotka liittyvät henkilöresurssien kouluttamiseen ja esteettömyyttä koskevan osaamisen hankkimiseen;
 - iii) kustannukset, jotka liittyvät uuden prosessin kehittämiseen esteettömyyden sisällyttämiseksi tuotekehitykseen tai palvelujen tarjontaan;
 - iv) kustannukset, jotka liittyvät esteettömyyttä koskevan ohjemateriaalin kehittämiseen;
 - v) kertaluonteiset kustannukset, jotka liittyvät esteettömyyttä koskevan lainsäädännön ymmärtämiseen;
 - b) Perusteet, jotka koskevat arvioinnissa huomioon otettavia juoksevia tuotanto- ja kehityskustannuksia:
 - i) kustannukset, jotka liittyvät tuotteen tai palvelun esteettömyysominaisuuksien suunnitteluun;
 - ii) kustannukset, joita syntyy valmistusprosesseissa;
 - iii) kustannukset, jotka liittyvät tuotteen tai palvelun esteettömyyden testaamiseen;
 - iv) kustannukset, jotka liittyvät dokumentaation laatimiseen.
-

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI (EU) 2019/883,**annettu 17 päivänä huhtikuuta 2019,****aluksilta peräisin olevan jätteen toimittamiseen tarkoitetuista satamassa olevista vastaanottolaitteista, direktiivin 2010/65/EU muuttamisesta ja direktiivin 2000/59/EY kumoamisesta****(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)**

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 100 artiklan 2 kohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽¹⁾,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon ⁽²⁾,

noudattavat tavallista lainsäätämisyksitystä ⁽³⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Unionin meripolitiikan tavoitteena on turvallisuuden ja ympäristönsuojelun korkea taso. Se voidaan saavuttaa noudattamalla kansainvälisiä yleissopimuksia, säännöstöjä ja päätöslauselmia samalla, kun säilytetään Yhdistyneiden kansakuntien merioikeusyleissopimuksen (UNCLOS) mukainen merenkulun vapaus.
- (2) Yhdistyneiden kansakuntien kestävä kehityksen tavoitteessa 14 kiinnitetään huomiota meren pilaantumisen, ravinnekuormituksen, luonnonvarojen ehtymisen ja ilmastonmuutoksen muodostamiin uhkiin, jotka ovat kaikki pääasiassa seurausta ihmisen toiminnasta. Nämä uhat lisäävät ympäristöjärjestelmiin, kuten luonnon monimuotoisuuteen ja luonnon infrastruktuuriin, kohdistuvia paineita ja aiheuttavat samalla maailmanlaajuisia sosioekonomisia ongelmia, kuten terveys- ja turvallisuusriskejä ja taloudellisia riskejä. Unionin on pyrittävä suojelemaan meriympäristön lajeja ja tukemaan ihmisiä, joille valtameret ovat elinehto joko työn, resurssien tai vapaa-ajan näkökulmasta.
- (3) Aluksista aiheutuvan meren pilaantumisen ehkäisemisestä tehdyssä kansainvälisessä yleissopimuksessa, jäljempänä 'MARPOL-yleissopimus', määrätään paitsi yleisistä kielloista, jotka koskevat aluksista mereen laskettavia päästöjä, myös ehdoista, joiden nojalla tietyn tyyppiset jätteet voidaan päästää meriympäristöön. Marpol-yleissopimuksessa vaaditaan sopimuspuolia varmistamaan, että satamissa on riittävät jätteiden vastaanottolaitteet.
- (4) Unioni on tukenut Marpol-yleissopimuksen osien täytäntöönpanoa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2000/59/EY ⁽⁴⁾ satamaperusteista lähestymistapaa käyttäen. Direktiivin 2000/59/EY tarkoituksena on meriliikenteen kitkatonta sujumista ja meriympäristön suojelua koskevien näkökohtien yhteensovittaminen.
- (5) Kahden viime vuosikymmenen aikana Marpol-yleissopimukseen ja sen liitteisiin on tehty merkittäviä muutoksia, joilla on tiukennettu aluksilta mereen laskettavia päästöjä koskevia määräyksiä ja kieltoja.
- (6) Marpol-yleissopimuksen liitteessä VI vahvistetaan päästömääräykset uusille jätelajeille, erityisesti pakokaasujen puhdistusjärjestelmien jäämille, jotka koostuvat sekä lietteestä että poistovesistä. Nämä jätelajit olisi sisällytettävä tämän direktiivin soveltamisalaan.

⁽¹⁾ EUVL C 283, 10.8.2018, s. 61.

⁽²⁾ EUVL C 461, 21.12.2018, s. 220.

⁽³⁾ Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 13. maaliskuuta 2019 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston päätös, tehty 9. huhtikuuta 2019.

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2000/59/EY, annettu 27 päivänä marraskuuta 2000, aluksella syntyvän jätteen ja lastijäämien vastaanottolaitteista satamissa (EYVL L 332, 28.12.2000, s. 81).

- (7) Jäsenvaltioiden olisi jatkettava työskentelyä Kansainvälisen merenkulkujärjestön, jäljempänä 'IMO', tasolla avoimen kierron pesureiden jätevesipäästöjen ympäristövaikutusten kokonaisvaltaiseksi arvioimiseksi, mukaan lukien toimenpiteet mahdollisia vaikutuksia vastaan.
- (8) Jäsenvaltioita olisi kannustettava toteuttamaan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/60/EY⁽⁵⁾ mukaisia asianmukaisia toimenpiteitä, kuten avoimen kierron pesureiden jätevesien ja tiettyjen lastijäämien päästökieltoja aluevesillään.
- (9) IMO hyväksyi 1 päivänä maaliskuuta 2018 satamassa olevien vastaanottolaitteiden palveluntarjoajille ja käyttäjille tarkoitetun tarkistetun ohjekoosteen (MEPC.1/Circ. 834/Rev.1), jäljempänä 'IMOn ohjekooste', joka sisältää jäteilmoituksen, jätetoimitusositteen ja sataman vastaanottolaitteiden väitetyistä puutteista ilmoittamisen vakiomallit sekä jätteen vastaanottolaitteita koskevat raportointivaatimukset.
- (10) Tästä sääntelyssä tapahtuneesta kehityksestä huolimatta jätteitä lasketaan edelleen mereen, mikä aiheuttaa huomattavia ympäristöön liittyviä, sosiaalisia ja taloudellisia kustannuksia. Tämä johtuu monista eri tekijöistä. Satamissa ei aina ole saatavilla riittäviä vastaanottolaitteita, valvonta on usein riittämätöntä eikä jätteiden maihin tuomiselle ole riittäviä kannustimia.
- (11) Direktiivi 2000/59/EY on lisännyt satamassa oleviin vastaanottolaitteisiin toimitettujen jätteiden määrää muun muassa varmistamalla, että alukset kattavat vastaanottolaitteista aiheutuvia kustannuksia riippumatta niiden kyseisten laitosten tosiasiallisesta käytöstä. Direktiivi on näin ollen vähentänyt merkittävästi jätteiden mereen laskemista, mikä käy ilmi sääntelyn toimivuutta ja tuloksellisuutta koskevan ohjelman puitteissa suoritetusta kyseisen direktiivin arvioinnista, jäljempänä 'REFIT-arviointi'.
- (12) REFIT-arviointi on toisaalta osoittanut myös, että direktiivi 2000/59/EY ei ole ollut vaikutuksiltaan täysin kattava, sillä siinä on epäohdonmukaisuuksia Marpol-yleissopimuksen puitteisiin nähden. Lisäksi jäsenvaltiot ovat tulkinneet eri tavoin kyseisen direktiivin keskeisiä käsitteitä, kuten laitteiden riittävyys, jätteiden ennakoilmoitukset, jätteiden pakollinen toimittaminen satamassa oleviin vastaanottolaitteisiin ja säännöllisessä liikenteessä oleviin aluksiin sovellettavat vapautukset. REFIT-arvioinnissa todettiin, että kyseisiä käsitteitä olisi edelleen yhdenmukaisesti ja ne olisi mukautettava täysimääräisesti Marpol-yleissopimuksen käsitteisiin, jottei satamille ja satamien käyttäjille aiheudu tarpeetonta hallinnollista taakkaa.
- (13) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/35/EY⁽⁶⁾ mukauttamiseksi Marpol-yleissopimuksen asiaankuuluviin määräksiin purkunormeista komission olisi arvioitava, onko kyseistä direktiiviä syytä tarkistaa erityisesti laajentamalla sen soveltamisalaa.
- (14) Unionin meripolitiikan tavoitteena olisi oltava meriympäristön korkeatasoinen suojele, jossa otetaan huomioon unionin merialueiden monimuotoisuus. Poliitiikan olisi perustuttava periaatteisiin, joiden mukaan olisi toteutettava ennaltaehkäiseviä toimia, meriympäristövahingot olisi torjuttava ensisijaisesti niiden lähteellä ja saastuttajan olisi maksettava.
- (15) Tämän direktiivin olisi oltava keskeinen niiden ympäristöalan tärkeimpien säädösten ja periaatteiden soveltamisen kannalta, jotka koskevat satamia ja aluksilta peräisin olevan jätteen jätehuoltoa. Tässä suhteessa erityisen tärkeitä välineitä ovat Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivit 2008/56/EY⁽⁷⁾ ja 2008/98/EY⁽⁸⁾.
- (16) Direktiivissä 2008/98/EY vahvistetaan tärkeimmät jätehuollon periaatteet, mukaan lukien aiheuttamisperiaate ja jätehierarchy. Siinä painotetaan jätteen uudelleenkäyttöä ja kierrätystä muiden jätteen hyödyntämisen ja loppukäsittelyn muotojen sijaan ja edellytetään jätteen erilliskeräysjärjestelmien perustamista. Lisäksi unionin jätelainsäädännössä on ohjaavana periaatteena laajennetun tuottajan vastuun käsite, jonka perusteella tuottajat ovat vastuussa tuotteidensa ympäristövaikutuksista niiden koko elinkaaren ajan. Näitä velvoitteita sovelletaan myös aluksista peräisin olevan jätteen jätehuoltoon.

⁽⁵⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2000/60/EY, annettu 23 päivänä lokakuuta 2000, yhteisön vesipolitiikan puitteista (EYVL L 327, 22.12.2000, s. 1).

⁽⁶⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2005/35/EY, annettu 7 päivänä syyskuuta 2005, alusten aiheuttamasta ympäristön pilaantumisesta ja säännösten rikkomisista määrättävistä seuraamuksista, myös rikosoikeudellisista seuraamuksista (EUVL L 255, 30.9.2005, s. 11).

⁽⁷⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/56/EY, annettu 17 päivänä kesäkuuta 2008, yhteisön meriympäristöpolitiikan puitteista (meristrategiapuitteidirektiivi) (EUVL L 164, 25.6.2008, s. 19).

⁽⁸⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/98/EY, annettu 19 päivänä marraskuuta 2008, jätteistä ja tiettyjen direktiivien kumoamisesta (EUVL L 312, 22.11.2008, s. 3).

- (17) Aluksilta peräisin olevan jätteen, mukaan lukien hylätyt kalastusvälineet, erilliskeräys on tarpeen sen varmistamiseksi, että jäte valmistellaan jätehuoltoketjun loppupäässä tapahtuvaan uudelleenkäyttöön tai kierrätykseen ja jotta estetään siitä merten luonnonvaraiselle eläimistöille ja ympäristöille aiheutuvat vahingot. Kiinteä jäte erotellaan usein aluksilla kansainvälisten sääntöjen ja standardien mukaisesti. Unionin oikeuden olisi varmistettava, että tätä aluksilla tapahtuvaa jätteen erottelua ei tee turhaksi se, että satamista puuttuvat erilliskeräystä koskevat järjestelyt.
- (18) Joka vuosi huomattava määrä muovia päättyy unionin meriin ja valtameriin. Vaikka useimmilla merialueilla suurin osa mereen joutuvista roskista on peräisin maalla tapahtuvasta toiminnasta, myös merenkulkuala, kalastus ja virkistystoiminta mukaan luettuina, tuottaa merkittäviä määriä suoraan mereen päättyvää jätettä, kuten muovia ja hylättyjä kalastusvälineitä.
- (19) Direktiivissä 2008/98/EY jäsenvaltioita kehoitetaan pysäyttämään merten roskaantuminen, jotta edistettäisiin Yhdistyneiden kansakuntien kestävä kehityksen tavoitetta ehkäistä ja merkittävästi vähentää merten kaikenlaista pilaantumista.
- (20) Komission 2 päivänä joulukuuta 2015 antamassa tiedonannossa ”Kierto kuntoon – Kiertotaloutta koskeva EU:n toimintasuunnitelma” tunnustetaan direktiivin 2000/59/EY erityinen rooli tässä suhteessa. Direktiivillä varmistetaan, että satamissa on saatavilla riittävät kiinteiden jätteiden vastaanottolaitteet, ja siinä säädetään sekä sopivista kannustimista että jätteiden satamiin toimitusta koskevan velvoitteen noudattamisen valvonnasta.
- (21) Avomerilaitokset ovat yksi merten roskaantumisen merellä sijaitsevista lähteistä. Tästä syystä jäsenvaltioiden olisi tarvittaessa toteutettava lippunsa alla tai niiden aluevesillä tai molemmilla toimivien avomerilaitosten jätteiden toimittamista koskevia toimenpiteitä ja varmistettava, että Marpol-yleissopimuksen avomerilaitoksiin sovellettavia tiukkoja päästömääräyksiä noudatetaan.
- (22) Jokien kautta kulkeutuva jäte, erityisesti muovijäte, sisävesialusten päästöt mukaan luettuina, muodostaa yhden merten roskaantumisen pääasiallisista lähteistä. Näin ollen kyseisiin aluksiin olisi sovellettava tiukkoja päästö- ja toimitusnormeja. Nämä säännöt määrittää nykyään asianomainen jokikomissio. Sisävesisatamat kuuluvat kuitenkin unionin jätelainsäädännön piiriin. Jotta unionin sisävesiliikenteen sääntelykehityksen lähentämispyrkimyksiä voitaisiin jatkaa, komissiota pyydetään tarkastelemaan sisävesialusten päästö- ja toimitusnormien unionin järjestelmän mahdollista käyttöönottoa, ottaen huomioon Reinin vesiliikenteen ja sisävesiliikenteen tuottamien jätteiden keruusta, varastoinnista ja vastaanottamisesta 9 päivänä syyskuuta 1996 tehdyn yleissopimuksen (CDNI).
- (23) Neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1224/2009 ⁽⁹⁾ säädetään, että unionin kalastusaluksella on oltava laitteet kadonneen pyydyksen talteen ottamiseksi. Jos pyydys katoaa, kalastusaluksen päällikön on yritettävä ottaa se talteen mahdollisimman pian. Jos kadonnutta pyydyttä ei voida ottaa talteen, kalastusaluksen päällikön on ilmoitettava asiasta lippujäsenvaltionsa viranomaisille 24 tunnin kuluessa. Sen jälkeen lippujäsenvaltion on ilmoitettava asiasta rannikkojäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle. Annettavia tietoja ovat muun muassa kalastusaluksen ulkoinen tunnustenumero ja nimi, kadonneen pyydyksen laji ja sijainti sekä sen talteen ottamiseksi toteutetut toimenpiteet. Alle 12 metrin pituiset kalastusalukset voidaan vapauttaa ilmoitusvaatimuksesta. Ehdotuksessa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi, jolla muutetaan asetusta (EY) N:o 1224/2009, kalastusalukset raportoivat käyttämällä sähköistä kalastuspäiväkirjaa, ja jäsenvaltioilla on velvollisuus kerätä ja tallentaa tiedot kadonneista pyydyksistä ja toimittaa ne pyynnöstä komissiolle. Tämän direktiivin mukaisesti kerätyt, jätetoimitustositteissa olevat tiedot passivisesti kalastetusta jätteestä voitaisiin myös raportoida tällä tavoin.
- (24) Alusten painolastivesien ja sedimenttien valvontaa ja käsittelyä koskevan kansainvälisen yleissopimuksen, joka hyväksyttiin IMOssa 13 päivänä helmikuuta 2004 ja joka tuli voimaan 8 päivänä syyskuuta 2017, mukaan kaikki alukset ovat velvollisia käyttämään IMO:n normien mukaisia painolastivesien käsittelymenettelyjä, ja painolastivesisäiliöiden puhdistamiseen ja korjaamiseen nimetyillä satamilla ja terminaaleilla on oltava riittävät laitteet sedimenttien vastaanottoa varten.

⁽⁹⁾ Neuvoston asetus (EY) N:o 1224/2009, annettu 20 päivänä marraskuuta 2009, unionin valvontajärjestelmästä, jonka tarkoituksena on varmistaa yhteisen kalastuspolitiikan sääntöjen noudattaminen, asetusten (EY) N:o 847/96, (EY) N:o 2371/2002, (EY) N:o 811/2004, (EY) N:o 768/2005, (EY) N:o 2115/2005, (EY) N:o 2166/2005, (EY) N:o 388/2006, (EY) N:o 509/2007, (EY) N:o 676/2007, (EY) N:o 1098/2007, (EY) N:o 1300/2008 ja (EY) N:o 1342/2008 muuttamisesta sekä asetusten (EY) N:o 2847/93, (EY) N:o 1627/94 ja (EY) N:o 1966/2006 kumoamisesta (EUVL L 343, 22.12.2009, s. 1).

- (25) Satamassa olevia vastaanottolaitteita voidaan pitää riittävinä, jos ne täyttävät satamaa yleensä käyttävien alusten tarpeet aiheuttamatta niille kohtuutonta viivästystä, kuten täsmennetään myös IMon ohjekoosteessa ja IMon suuntaviivoissa sataman jätteiden vastaanottolaitteiden riittävyyden varmistamiseksi (päätöslauselma MEPC.83(44)). Riittävyyden käsite liittyy sekä siihen, minkälaiset ovat laitteiden käyttöolosuhteet käyttäjien tarpeisiin nähden, että laitteiden ympäristönäkökohtien hallintaan unionin jätelainsäädännön mukaisesti. Joissakin tapauksissa saattaa olla vaikeaa arvioida, täyttävätkö unionin ulkopuolella sijaitsevien satamien vastaanottolaitteet tällaisen vaatimuksen.
- (26) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1069/2009⁽¹⁰⁾ edellytetään, että kansainvälinen ruokajäte, mukaan lukien unionin satamissa käyvistä aluksista peräisin oleva jäte, joka on mahdollisesti ollut aluksella kosketuksissa eläimistä saatavien sivutuotteiden kanssa, poltetaan tai hävitetään hautaamalla se hyväksytylle kaatopaikalle. Jotta tämä vaatimus ei rajoittaisi aluksista peräisin olevien jätteiden valmistelua myöhempää uudelleenkäyttöä ja kierrätystä varten, jätteet olisi pyrittävä erottelemaan paremmin IMon ohjekoosteen mukaisesti esimerkiksi pakkausjätteen mahdollisen kontaminaation välttämiseksi.
- (27) Asetuksessa (EY) N:o 1069/2009, luettuna yhdessä komission asetuksen (EU) N:o 142/2011⁽¹¹⁾ kanssa, vahvistetun mukaisesti unionin sisäisiä matkoja ei pidetä ”kansainvälisesti liikennöivällä liikennevälineellä” tehtyinä matkoina eikä niiltä peräisin olevaa ruokajätettä tarvitse polttaa. Tällaisia unionin sisäisiä matkoja pidetään kuitenkin kansainvälisen merilainsäädännön (Marpol-yleissopimus ja ihmishengen turvallisuutta merellä koskevan kansainvälisen yleissopimuksen (SOLAS-yleissopimus)) mukaisina ”kansainvälisinä matkoina”. Unionin oikeuden johdonmukaisuuden varmistamiseksi olisi noudatettava asetuksen (EY) N:o 1069/2009 määritelmiä, kun tämän direktiivin, luettuna yhdessä asetuksen (EU) N:o 142/2011 kanssa, puitteissa määritellään kansainvälisen ruokajätteen käsitteen soveltamisalaa ja kyseisen jätteen käsittelyä.
- (28) Satamassa olevien vastaanottolaitteiden riittävyyden varmistamiseksi on erittäin tärkeää kehittää ja panna täytäntöön jätteen vastaanotto- ja käsittelysuunnitelma ja arvioida sitä uudelleen kaikkia asiaankuuluvia osapuolia kuullen. Käytännön järjestelyihin liittyvistä syistä saman maantieteellisen alueen naapurisatamat saattavat haluta kehittää yhteisen suunnitelman, jossa käsitellään yhteisen hallinnollisen kehyksen ohella kunkin suunnitelmaan kuuluvan sataman vastaanottolaitteiden saatavuutta.
- (29) Pienten muiden kuin kaupallisten satamien, kuten ankkurointialueiden ja venesatamien, joissa liikennöinti on vähäistä ja joissa käy vain huvialuksia tai jotka ovat käytössä vain osan vuodesta, kannalta voi olla haastavaa ottaa käyttöön jätteiden vastaanotto- ja käsittelysuunnitelmia ja seurata niiden täytäntöönpanoa. Näiden pienten satamien jätetuotoista vastaa yleensä kunnallinen jätehuoltojärjestelmä direktiivin 2008/98/EY periaatteiden mukaisesti. Jotta paikallisviranomaisille ei aiheuteta liiallista rasitetta ja jotta helpotetaan jätehuoltoa näissä pienissä satamissa, olisi pidettävä riittävänä, että tällaisten satamien jätteet sisällytetään kunnalliseen jätevirtaan, että niiden huolto varmistetaan vastaavasti, että satama antaa sataman käyttäjille tietoa saatavilla olevasta jätteiden vastaanotosta ja että vaatimuksista vapautetut satamat ilmoitetaan sähköisessä järjestelmässä vähimmäistason seurannan mahdollistamiseksi.
- (30) Jotta merten roskaantumiseen voidaan puuttua tehokkaasti, on erittäin tärkeää tarjota sopivat kannustimet jätteiden, erityisesti Marpol- yleissopimuksen liitteessä V määriteltyjen jätteiden, jäljempänä ’MARPOL-yleissopimuksen liitteen V mukainen jäte’, toimittamiseksi satamassa oleviin vastaanottolaitteisiin. Tämä voidaan saavuttaa kustannusten kattamiseen käytettävällä järjestelmällä, jossa edellytetään välillisen maksun soveltamista. Kyseisen välillinen maksu olisi suoritettava riippumatta siitä, toimitetaanko jätteitä vai ei, ja sen olisi annettava oikeus jätteen toimittamiseen ilman muita suoria lisämaksuja. Välillistä maksua olisi sovellettava myös kalastuksen ja virkistystoiminnan alalla, koska ne lisäävät osaltaan merten roskaantumista. Jos alus toimittaa Marpol-yleissopimuksen liitteen V mukaista, erityisesti aluksen toiminnasta aiheutuvaa jätettä poikkeuksellisen suuren määrän, joka ylittää jätteen toimittamista koskevassa ennakoilmoituksessa mainitun erillisen varastotilan enimmäiskapasiteetin, ylimääräinen suora maksu olisi oltava mahdollista veloittaa sen varmistamiseksi, että kyseisen poikkeuksellisen jättemäärän vastaanottamiseen liittyvät kustannukset eivät aiheuta kohtuutonta rasitetta sataman kustannusten kattamiseen käytettävälle järjestelmälle. Näin voisi olla myös silloin, kun erillisen varastotilan ilmoitettu kapasiteetti on liiallinen tai kohtuuttoman suuri.

⁽¹⁰⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1069/2009, annettu 21 päivänä lokakuuta 2009, muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden terveysäännöistä sekä asetuksen (EY) N:o 1774/2002 kumoamisesta (sivutuoteasetus) (EUVL L 300, 14.11.2009, s. 1).

⁽¹¹⁾ Komission asetus (EU) N:o 142/2011, annettu 25 päivänä helmikuuta 2011, muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden terveysäännöistä sekä asetuksen (EY) N:o 1774/2002 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1069/2009 täytäntöönpanosta sekä neuvoston direktiivin 97/78/EY täytäntöönpanosta tietyjen näytteiden ja tuotteiden osalta, jotka vapautetaan kyseisen direktiivin mukaisista eläinlääkärintarkastuksista rajatarkastusasemilla (EUVL L 54, 26.2.2011, s. 1).

- (31) Tietyissä jäsenvaltioissa on perustettu järjestelmiä vaihtoehtoisen rahoituksen tarjoamiseksi kustannuksille, joita aiheutuu pyydysten muodostaman jätteen tai passiivisesti kalastetun jätteen keruusta ja jätehuollosta maissa, mukaan lukien jätteenkalastusohjelmat. Tällaisiin aloitteisiin olisi suhtauduttava myönteisesti ja jäsenvaltioita olisi kannustettava täydentämään tämän direktiivin nojalla perustettuja kustannusten kattamiseen käytettäviä järjestelmiä jätteenkalastusohjelmilla passiivisesti kalastetusta jätteestä aiheutuvien kustannusten kattamiseksi. Sinällään kyseiset kustannusten kattamiseen käytettävät järjestelmät, jotka perustuvat 100 prosentin välillisen maksun soveltamiseen Marpol-yleissopimuksen liitteen V mukaiseen jätteeseen lastijäämiä lukuun ottamatta, eivät saisi muodostua esteeksi kalastussatamayhteisöjen osallistumiselle nykyisiin passiivisesti kalastetun jätteen toimitusjärjestelmiin.
- (32) Sellaisten alusten maksuja olisi alennettava, jotka on suunniteltu tai varustettu tai jotka toimivat siten, että jätettä syntyy mahdollisimman vähän, tiettyjen perusteiden mukaisesti, jotka komissio määrittelee sille siirretyn täytäntöönpanovallan nojalla, noudattaen Marpol-yleissopimuksen liitteen V täytäntöönpanoa koskevia IMon suuntaviivoja ja Kansainvälisen standardisointijärjestön laatimia standardeja. Jätettä voidaan ensisijaisesti vähentää ja kiertää erottelemalla jätteet tehokkaasti aluksilla kyseisten suuntaviivojen ja standardien mukaisesti.
- (33) Jätteen toimittamista satamassa oleviin vastaanottolaitteisiin koskevasta nykyisestä järjestelmästä aiheutuu lähimennekululle merkittäviä kustannuksia kyseisen meriliikenteen tyyppiin eli tiuhojen satamassakäyntien vuoksi, koska maksu on maksettava jokaisesta satamassakäynnistä. Mainittua liikennettä ei kuitenkaan harjoiteta riittävän säännöllisesti, jotta se voitaisiin vapauttaa maksuista ja jätteen toimittamisesta sillä perusteella. Alaan kohdistuvan taloudellisen rasitteen rajoittamiseksi aluksille olisi asetettava alennettuja maksuja sen merenkulkutyypin mukaan, jota ne harjoittavat.
- (34) Lastijäämät ovat edelleen lastin omistajan omaisuutta sen jälkeen, kun lasti on purettu satamaterminalissa, ja niillä voi olla taloudellista arvoa. Tästä syystä lastijäämiä ei pitäisi sisällyttää kustannusten kattamiseen käytettäviin järjestelmiin eikä niihin pitäisi soveltaa välillistä maksua. Vastaanottolaitteiden käyttäjän olisi suoritettava lastijäämien toimittamiseen liittyvät maksut, kuten on täsmennetty asianomaisten osapuolten välisissä sopimusjärjestelyissä tai muissa paikallisissa järjestelyissä. Lastijäämiin luetaan myös öljypitoisen tai haitallisen nestemäisen aineen puhdistustoimenpiteiden jälkeiset jäämät, joihin sovelletaan Marpol-yleissopimuksen liitteiden I ja II mukaisia purkunormeja, ja joita mainituissa liitteissä vahvistetuista tietyistä edellytyksistä ei tarvitse toimittaa satamaan, jotta vältetään aluksille aiheutuvat tarpeettomat toimintakustannukset ja satamien ruuhkautuminen.
- (35) Jäsenvaltioiden olisi kannustettava toimittamaan viskositeetiltaan korkeita, pysyviä kelluvia aineita sisältäviä säiliöiden pesuvesijäämiä, mahdollisesti tarjoamalla siihen asiaankuuluvia taloudellisia kannustimia.
- (36) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2017/352⁽¹²⁾ säädetään satamassa olevien vastaanottolaitteiden tarjoamisesta yhtenä sen soveltamisalaan kuuluvana palveluna. Siinä vahvistetaan säännöt, jotka koskevat satamapalvelujen käyttöön liittyvän maksurakenteen avoimuutta, sataman käyttäjien kuulemista ja valitusten käsittelyä. Tässä direktiivissä mennään kyseistä asetusta pidemmälle säätämällä yksityiskohtaisemmista vaatimuksista, jotka koskevat aluksista peräisin olevan jätteen vastaanottolaitteita satamissa koskevan kustannusten kattamisjärjestelmän toimintaa ja suunnittelua sekä kustannusrakenteen avoimuutta.
- (37) Jätteiden toimittamista koskevien kannustimien lisäksi erityisen tärkeää on toimitusvelvoitteen tehokas valvonta, jossa olisi noudatettava riskiperusteista lähestymistapaa, mitä varten olisi perustettava unionin riskiperusteinen kohdentamismekanismi.
- (38) Yksi pakollisen toimitusvelvoitteen tehokkaan valvonnan suurimpia esteitä on ollut se, että jäsenvaltiot ovat tulkinneet ja panneet täytäntöön varastotilan riittävyteen perustuvan poikkeuksen eri tavoin. Jotta tämän poikkeuksen käyttö ei heikentäisi direktiivin päätavoitetta, sitä olisi vielä täsmennettävä erityisesti seuraavan käyntisataman osalta, ja riittävän varastotilan käsite olisi määriteltävä yhdenmukaisesti yhteisiin menetelmiin ja kriteereihin perustuen. Tapauksissa, joissa on vaikea määrittää, onko unionin ulkopuolisissa satamissa riittäviä vastaanottolaitteita, on erityisen tärkeää, että toimivaltainen viranomainen harkitsee huolellisesti poikkeuksen soveltamista.

⁽¹²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/352, annettu 15 päivänä helmikuuta 2017, satamapalvelujen tarjoamisen puitteista ja satamien rahoituksen läpinäkyvyyttä koskevista yhteisistä säännöistä (EUVL L 57, 3.3.2017, s. 1).

- (39) On tarpeen yhdenmukaistaa lisää vapautusjärjestelmää, joka koskee usein ja säännöllisesti satamissa käyviä aika-
taulun mukaista liikennettä harjoittavia aluksia, erityisesti selkeyttämällä käytettyjä ilmaisia ja vapautusten ehtoja.
REFIT-arvioinnista ja vaikutustenarvioinnista on käynyt ilmi, että puutteet ehtojen yhdenmukaistamisessa ja vapau-
tusten soveltamisessa ovat aiheuttaneet tarpeetonta hallinnollista rasitetta aluksille ja satamille.
- (40) Seuranta ja valvontaa olisi helpotettava sähköiseen raportointiin ja tietojenvaihtoon perustuvan järjestelmän avulla.
Tätä varten nykyistä direktiivillä 2000/59/EY perustettua tieto- ja valvontajärjestelmää olisi kehitettävä edelleen ja
sen toiminnan olisi jatkossakin perustuttava olemassa oleviin sähköisiin tietojärjestelmiin, erityisesti Euroopan
parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2002/59/EY⁽¹³⁾ perustettuun SafeSeaNet-järjestelmään (unionin merenkulun
tiedonvaihtojärjestelmä) ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2009/16/EY⁽¹⁴⁾ perustettuun THETIS-
tarkastustietokantaan. Tällaisen järjestelmän olisi sisällettävä myös tiedot eri satamissa saatavilla olevista jätteiden
vastaanottolaitteista.
- (41) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2010/65/EU⁽¹⁵⁾ yksinkertaistetaan ja yhdenmukaistetaan meriliik-
kenteeseen sovellettavia hallinnollisia menettelyjä ottamalla yleisemmin käyttöön sähköinen tiedonsiirto ja suju-
voittamalla ilmoitusmuodollisuuksia. EU:n meriliikennepolitiikan painopisteitä vuoteen 2020 asti koskevassa Val-
letan julkilausumassa, johon neuvosto suhtautui 8 päivänä kesäkuuta 2017 antamissaan päätelmissä myönteisesti,
komissiota pyydettiin ehdottamaan asianmukaista seuranta kyseisen direktiivin tarkistamista varten. Komissio
toteutti 25 päivän lokakuuta 2017 ja 18 päivän tammikuuta 2018 välisenä aikana julkisen kuulemisen alusten
ilmoitusmuodollisuuksista. Se toimitti 17 päivänä toukokuuta 2018 Euroopan parlamentille ja neuvostolle ehdo-
tuksen asetukseksi eurooppalaisesta merenkulkualan keskitetystä palvelupisteestä ja direktiivin 2010/65/EU kumoa-
misesta.
- (42) Marpol-yleissopimus velvoittaa sopimuspuolia pitämään satamissaan olevia vastaanottolaitteita koskevat tiedot ajan
tasalla ja ilmoittamaan kyseiset tiedot IMOlle. Tätä varten IMO on perustanut satamien vastaanottolaitteita koske-
van tietokannan, joka on osa sen GISIS-järjestelmää (Global Integrated Shipping Information System).
- (43) IMO:n ohjekoosteessa IMO edellyttää ilmoittamista vastaanottolaitteiden väitetyistä puutteista. Kyseisessä menette-
lyssä aluksen olisi ilmoitettava tällaisista puutteista lippuvaltion viranomaisille, jotka puolestaan ilmoittavat asiasta
IMOlle ja satamavaltiolle, jossa puutteita on havaittu. Satamavaltion olisi tutkittava ilmoitus ja reagoitava siihen
asianmukaisesti sekä informoitava asiassa IMOa ja ilmoittavaa lippuvaltiota. Jos nämä tiedot väitetyistä puutteista
ilmoitetaan suoraan tällä direktiivillä perustettuun tieto-, seuranta- ja valvontajärjestelmään, tiedot voidaan sen
jälkeen välittää GISIS-järjestelmään, jolloin jäsenvaltioilla ei ole lippu- ja satamavaltioina enää ilmoittamisvelvoitetta
IMOlle.
- (44) Satamissa olevia vastaanottolaitteita käsittelevä alakomitea, joka perustettiin Euroopan kestävän meriliikenteen
foorumiin alaisuuteen ja johon kuului useita asiantuntijoita alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ja aluksilta
peräisin olevan jätteen jätehuollon alalta, keskeytti työskentelynsä joulukuussa 2017 toimielinten välisten neuvot-
telujen käynnistymisen johdosta. Alakomitea antoi komissiolle arvokasta neuvontaa ja asiantuntemusta, joten olisi
toivottavaa perustaa samanlainen asiantuntijaryhmä, jonka toimeksiantona on vaihtaa kokemuksia tämän direktii-
vin täytäntöönpanosta.
- (45) On tärkeää, että kaikki jäsenvaltioiden määräämät seuraamukset pannaan asianmukaisesti täytäntöön ja että ne ovat
tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.
- (46) Satamassa olevien vastaanottolaitteiden parissa työskentelevän satamahenkilöstön hyvät työolot ovat keskeisen
tärkeitä, jotta voidaan luoda turvallinen, tehokas ja sosiaalisesti vastuullinen merenkulkuala, joka pystyy houkuttele-
maan päteviä työntekijöitä ja varmistamaan laajat tasapuoliset toimintaedellytykset kaikkialla unionissa. Henkilös-
tön perus- ja jatkokoulutus on olennaisen tärkeää, jotta varmistetaan palvelujen laatu ja työntekijöiden suoje-
lu. Satamaviranomaisten ja satamissa olevista vastaanottolaitteista vastaavien viranomaisten olisi varmistettava, että
kaikki henkilöstön jäsenet saavat tarvittavan koulutuksen hankkiakseen työnsä kannalta olennaiset tiedot, painot-
taen erityisesti vaarallisten aineiden käsittelyyn liittyviä terveys- ja turvallisuusnäkökohtia, ja että koulutusvaatimuk-
set saatetaan säännöllisesti ajan tasalle teknologisen innovoinnin haasteisiin vastaamiseksi.

⁽¹³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/59/EY, annettu 27 päivänä kesäkuuta 2002, alusliikennettä koskevan yhteisön
seuranta- ja tietojärjestelmän perustamisesta sekä neuvoston asetuksen 93/75/ETY kumoamisesta (EYVL L 208, 5.8.2002, s. 10).

⁽¹⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/16/EY, annettu 23 päivänä huhtikuuta 2009, satamavaltioiden suorittamasta
valvonnasta (EUVL L 131, 28.5.2009, s. 57).

⁽¹⁵⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/65/EU, annettu 20 päivänä lokakuuta 2010, jäsenvaltioiden satamiin saapuvia
ja/tai satamista lähteviä aluksia koskevista ilmoitusmuodollisuuksista ja direktiivin 2002/6/EY kumoamisesta (EUVL L 283,
29.10.2010, s. 1).

- (47) Komissiolle siirretyt valtuudet panna täytäntöön direktiivi 2000/59/EY olisi saatettava ajan tasalle Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) mukaisesti.
- (48) Komissiolle olisi siirrettävä valta hyväksyä SEUT 290 artiklan mukaisesti säädöksiä tämän direktiivin liitteiden ja kansainvälisiä välineitä koskevien viittausten muuttamiseksi siinä määrin kuin on tarpeen, jotta ne voidaan saattaa yhdenmukaisiksi unionin oikeuden kanssa tai ottaa huomioon kansainvälisellä tasolla, erityisesti IMon tasolla, tapahtunut kehitys; sekä tämän direktiivin liitteiden muuttamiseksi, kun se on tarpeen tällä direktiivillä vahvistettujen täytäntöönpano- ja valvontamenettelyjen parantamiseksi, erityisesti tehokkaan jätteistä ilmoittamisen ja jätteiden toimittamisen osalta, sekä poikkeusten asianmukaiseksi soveltamiseksi; sekä poikkeuksellisissa olosuhteissa, kun se komission suorittaman asianmukaisen analyysin mukaan on perusteltua, ja jotta vältetään vakavat ja meriympäristöön kohdistuvat uhat, jotka eivät ole hyväksyttävissä, tämän direktiivin muuttamiseksi siinä määrin kuin se on tarpeen tällaisten uhkien välttämiseksi, ja jotta tarvittaessa estetään kyseisiin kansainvälisiin välineisiin tehtyjen muutosten soveltaminen tämän direktiivin mukaisiin tarkoituksiin. On erityisen tärkeää, että komissio asiaa valmistellessaan toteuttaa asianmukaiset kuulemiset, myös asiantuntijatasolla ja että kyseiset kuulemiset toteutetaan paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdystä toimielinten välisessä sopimuksessa⁽¹⁶⁾ vahvistettujen periaatteiden mukaisesti. Jotta voitaisiin erityisesti varmistaa tasavertainen osallistuminen delegoitujen säädösten valmisteluun, Euroopan parlamentille ja neuvostolle toimitetaan kaikki asiakirjat samaan aikaan kuin jäsenvaltioiden asiantuntijoille, ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asiantuntijoilla on järjestelmällisesti oikeus osallistua komission asiantuntijaryhmien kokouksiin, joissa valmistellaan delegoituja säädöksiä.
- (49) Komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa, jotta voidaan tarjota menetelmät riittävän erillisen varastotilan laskemiselle, luoda yhteiset perusteet sen toteamiseksi, että aluksen suunnittelu, varustelu ja toiminta osoittavat, että alus tuottaa vähemmän jätettä ja huolehtii jätteestään kestäväällä ja ympäristöystävällisellä tavalla, jotta kyseiselle alukselle voidaan myöntää alennettu jätemaksu, määritellä menetelmät passiivisesti kalastetun jätteen määrää ja laatua koskevien tietojen tarkkailemiseksi ja määritellä raportoinnin muoto, ja määritellä unionin riskiperusteisen kohdentamismekanismien yksityiskohtaiset osatekijät. Tätä valtaa olisi käytettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011⁽¹⁷⁾ mukaisesti.
- (50) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän direktiivin tavoitetta eli suojella meriympäristöä mereen pääseviltä jätteiltä, vaan se voidaan toiminnan laajuuden vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen kyseisen tavoitteen saavuttamiseksi.
- (51) Unionin satamien välillä on alueellisia eroja, mikä käy ilmi myös komission tekemästä alueellisesta vaikutustenarvioinnista. Satamat eroavat toisistaan maantieteellisen sijainnin, koon, hallinnollisten järjestelyjen ja omistusrjestelyjen mukaan, ja niitä määrittää myös se, minkätyyppisiä aluksia niissä yleensä käy. Lisäksi jätehuoltojärjestelmät kuvastavat eroja kunnallisella tasolla ja jätehuoltoketjun loppupäässä.
- (52) SEUT 349 artiklassa edellytetään, että unionin syrjäisimpien alueiden, joita ovat Guadeloupe, Ranskan Guayana, Martinique, Mayotte, Réunion, Saint-Martin, Azorit, Madeira ja Kanariansaaret, erityispiirteet otetaan huomioon. Jotta satamassa olevien vastaanottolaitteiden riittävyys ja saatavuus voidaan varmistaa, jäsenvaltioiden voi olla asianmukaista tarjota alueellista toimintatukea satamassa olevista vastaanottolaitteista vastaavien toimijoiden tai satamaviranomaisten saataville kyseisillä unionin alueilla kyseisessä artiklassa tarkoitettujen pysyvien haittojen vaikutuksiin puuttumiseksi. Jäsenvaltioiden tässä yhteydessä tarjoama alueellinen toimintatuki on vapautettu SEUT 108 artiklan 3 kohdassa määrätystä ilmoitusvelvollisuudesta, jos se tuen myöntämisen ajankohtana täyttää komission asetuksessa (EU) N:o 651/2014⁽¹⁸⁾ säädetyt ehdot ja se annetaan neuvoston asetuksen (EY) N:o 994/98⁽¹⁹⁾ nojalla.
- (53) Direktiivi 2000/59/EY olisi sen vuoksi kumottava,

⁽¹⁶⁾ EUVL L 123, 12.5.2016, s. 1.

⁽¹⁷⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 182/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13).

⁽¹⁸⁾ Komission asetus (EU) N:o 651/2014, annettu 17 päivänä kesäkuuta 2014, tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti (EUVL L 187, 26.6.2014, s. 1).

⁽¹⁹⁾ Neuvoston asetus (EY) N:o 994/98, annettu 7 päivänä toukokuuta 1998, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta tiettyihin valtion monialaisen tuen muotoihin (EYVL L 142, 14.5.1998, s. 1).

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

1 j a k s o

Yleiset määräykset

1 artikla

Kohde

Tämän direktiivin tavoitteena on suojella meriympäristöä kielteisiltä vaikutuksilta, joita aiheutuu unionissa sijaitsevia satamia käyttäviltä aluksilta peräisin olevan jätteen mereen päästämistä, ja varmistaa samalla meriliikenteen sujuva toiminta parantamalla riittävien satamassa olevien vastaanottolaitteiden saatavuutta ja käyttöä ja jätteen toimitusta kyseisiin laitteisiin.

2 artikla

Määritelmät

Tässä direktiivissä tarkoitetaan

- 1) 'aluksella' mitä tahansa meriympäristössä toimivaa merialusta, mukaan lukien kalastusalukset, huvialukset, kantosii-pialukset, ilmatyynyalukset sekä vedenalaiset ja kelluvat alukset;
- 2) 'MARPOL-yleissopimuksella' alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä tehtyä kansainvälistä yleisso-pimusta, sellaisena kuin se kulloinkin on voimassa;
- 3) 'aluksilta peräisin olevalla jätteellä' kaikkia sellaisia Marpol-yleissopimuksen liitteiden I, II, IV, V ja VI soveltamisalaan kuuluvia jätteitä, mukaan lukien lastijäämät, joita syntyy aluksen matkan tai lastaus-, purkamis- ja puhdistustoimien aikana, ja passiivisesti kalastettua jätettä;
- 4) 'passiivisesti kalastetulla jätteellä' kalastustoimien aikana verkkoihin kertyvää jätettä;
- 5) 'lastijäämillä' aluksen kannella tai lastitilassa tai säiliöissä olevia lastin jäännöksiä, jotka jäävät jäljelle lastauksen ja purkamisen jälkeen, mukaan lukien lastauksen ja purkamisen ylijäämät tai valumat, riippumatta siitä, ovatko ne märkiä, kuivia vai pesuveteen kulkeutuneita, pois lukien kannelle lakaisun jälkeen jäänyt lastipöly ja aluksen ulko-pintojen pöly;
- 6) 'satamassa olevalla vastaanottolaitteella' kaikenlaisia kiinteitä, kelluvia tai liikkuvia laitteita, joilla pystytään tarjoamaan aluksilta peräisin olevan jätteen vastaanottopalvelu;
- 7) 'kalastusaluksella' mitä tahansa kalojen tai meren muiden elollisten luonnonvarojen pyyntiin varustettua tai siihen kaupallisesti käytettävää alusta;
- 8) 'huvialuksella' minkätyyppistä tahansa urheilukäyttöön tai vapaa-ajan käyttöön tarkoitettua alusta, jonka rungon pituus on vähintään 2,5 metriä ja jota ei käytetä kaupallisiin tarkoituksiin, riippumatta sen käyttövoimasta;
- 9) 'satamalla' paikkaa tai maantieteellistä aluetta, jonka kunnostustyöt ja välineistö on ensisijaisesti suunniteltu mahdol-listamaan alusten vastaanottaminen, mukaan lukien sataman toimivaltaan kuuluva ankkurointialue;
- 10) 'riittäväillä varastotiloilla' riittävää tilaa jätteen varastoinniseksi aluksella lähtöhetkestä seuraavaan käyntisatamaan saa-pumiseen saakka, mukaan lukien jäte, joka todennäköisesti syntyy matkan aikana;

- 11) 'aikataulun mukaisella liikenteellä' liikennettä, joka perustuu julkaistuun tai suunniteltuun luetteloon lähtö- ja saapumisajoista yksilöityjen satamien välillä tai toistuviin liikennöintiäikoihin, jotka muodostavat aikataulun;
- 12) 'säännöllisillä satamakäynneillä' saman aluksen toistuvia saman kaavan mukaan tekemiä matkoja yksilöityjen satamien välillä tai sellaisten matkojen sarjaa, jotka alkavat samasta satamasta kuin mihin ne päättyvät ilman, että alus käy välillä muussa satamassa;
- 13) 'usein tehtävillä satamakäynneillä' aluksen käyntejä samaan satamaan vähintään kerran kahdessa viikossa;
- 14) 'GISIS-järjestelmällä' IMO:n luomaa Global Integrated Ship Information System -järjestelmää;
- 15) 'käsittelyllä' hyödyntämis- tai loppukäsittelytoimia, mukaan lukien hyödyntämisen tai loppukäsittelyn valmistelu;
- 16) 'välillisellä maksulla' maksua satamassa olevien vastaanottolaitteiden palvelun tarjoamisesta riippumatta aluksilta peräisin olevan jätteen tosiasiallisesta toimittamisesta.

Edellä 3 kohdassa tarkoitettua 'aluksilta peräisin olevaa jätettä' pidetään direktiivin 2008/98/EY 3 artiklan 1 alakohdassa tarkoitettuna jätteenä.

3 artikla

Soveltamisala

1. Tätä direktiiviä sovelletaan:

- a) kaikkiin aluksiin, jotka käyvät tai harjoittavat toimintaa jonkin jäsenvaltion satamassa, riippumatta siitä, minkä lipun alla ne purjehtivat, lukuun ottamatta asetuksen (EU) 2017/352 1 artiklan kohdan 2 alakohdassa tarkoitetuissa satamapalveluissa käytettäviä aluksia, ja lukuun ottamatta sota-aluksia, sotalaivaston apualuksia tai muita aluksia, jotka ovat valtion omistuksessa tai käytössä ja joita sillä hetkellä käytetään vain valtion muihin kuin kaupallisiin tarkoituksiin;
- b) kaikkiin jäsenvaltioiden satamiin, joissa yleensä käy a alakohdan soveltamisalaan kuuluvia aluksia.

Tämän direktiivin soveltamiseksi ja jottei aluksille aiheudu tarpeettomia viivästyksiä, jäsenvaltiot voivat päättää, että ankkurointialuetta ei lueta kuuluvaksi satamaan 6, 7 ja 8 artiklaa sovellettaessa.

2. Jäsenvaltioiden on toteutettava toimenpiteet sen varmistamiseksi, että alukset, jotka eivät kuulu tämän direktiivin soveltamisalaan, toimittavat jätteensä tämän direktiivin mukaisella tavalla silloin, kun se on kohtuudella mahdollista.

3. Jäsenvaltiot, joilla ei ole tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvia satamia eikä lippunsa alla purjehtivia aluksia, voivat poiketa tämän direktiivin säännöksistä, lukuun ottamatta tämän kohdan kolmannessa alakohdassa asetettua velvoitetta.

Jäsenvaltiot, joilla ei ole tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvia satamia, voivat poiketa tämän direktiivin yksinomaan satamia koskevista säännöksistä.

Jäsenvaltioiden, jotka aikovat hyödyntää tässä kohdassa säädettyjä poikkeuksia, on ilmoitettava komissiolle viimeistään 28 päivänä kesäkuuta 2021 täyttyvätkö asiaankuuluvat edellytykset, ja ilmoitettava komissiolle tämän jälkeen vuosittain mahdollisista myöhemmistä muutoksista. Ennen kuin kyseiset jäsenvaltiot ovat saattaneet tämän direktiivin osaksi kansallista lainsäädäntöään ja panneet sen täytäntöön, niillä ei voi olla tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvia satamia eivätkä ne voi sallia tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvien alusten purjehtia lippunsa alla.

2 j a k s o

Riittävien satamassa olevien vastaanottolaitteiden asettaminen saataville

4 artikla

Satamassa olevat vastaanottolaitteet

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että satamissa on saatavilla vastaanottolaitteita, jotka ovat riittäviä vastaamaan satamaa tavanomaisesti käyttävien alusten tarpeisiin aiheuttamatta niille kohtuutonta viivästystä.
2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että
 - a) satamassa olevat vastaanottolaitteet pystyvät ottamaan vastaan kyseistä satamaa tavanomaisesti käyttävistä aluksista peräisin olevat jätelajit ja -määrät, ottaen huomioon
 - i) sataman käyttäjien toiminnalliset tarpeet;
 - ii) kyseisen sataman koon ja maantieteellisen sijainnin;
 - iii) kyseisessä satamassa käyvien alusten tyyppin; ja
 - iv) 9 artiklassa säädetty vapautukset;
 - b) satamassa olevien vastaanottolaitteiden käyttöön liittyvät muodollisuudet ja käytännön järjestelyt ovat yksinkertaisia ja nopeita, jottei aluksille aiheudu tarpeettomia viivästyksiä;
 - c) jätteiden toimituksesta perittävät maksut eivät muodosta aluksille estettä käyttää satamassa olevia vastaanottolaitteita; ja
 - d) satamassa olevien vastaanottolaitteiden avulla alukselta peräisin olevien jätteiden jätehuolto voidaan järjestää ympäristöystävällisellä tavalla direktiivin 2008/98/EY ja muun asiaankuuluvan unionin ja kansallisen jätelainsäädännön mukaisesti.

Ensimmäisen alakohdan d alakohtaa sovellettaessa jäsenvaltioiden on jätteen uudelleenkäytön ja kierrätyksen helpottamiseksi varmistettava alukselta peräisin olevan jätteen erilliskeräykset satamissa unionin jätelainsäädännön ja erityisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/66/EY⁽²⁰⁾, direktiivin 2008/98/EY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2012/19/EU⁽²¹⁾ mukaisesti. Tämän prosessin helpottamiseksi satamassa olevat vastaanottolaitteet voivat kerätä Marpol-yleissopimuksessa määriteltyjen jäteluokkien mukaiset jätelajit erillisesti kyseisen yleissopimuksen ohjeet huomioon ottaen.

Ensimmäisen alakohdan d alakohtaa soveltaminen ei rajoita asetuksessa (EY) N:o 1069/2009 vahvistettuja tiukempia vaatimuksia, jotka koskevat kansainvälisestä liikenteestä peräisin olevan ruokajätteen jätehuoltoa.

3. Jäsenvaltioiden on lippuvaltion ominaisuudessa käytettävä IMOn lomakkeita ja menettelyjä ilmoittaessaan IMOlle ja satamavaltion viranomaisille satamassa olevien vastaanottolaitteiden väitetyistä puutteista.

Jäsenvaltioiden on satamavaltion ominaisuudessa tutkittava kaikki ilmoitukset väitetyistä puutteista ja käytettävä IMOn lomakkeita ja menettelyjä ilmoittaessaan IMOlle ja ilmoittavalle lippuvaltiolle tutkimuksen tuloksista.

4. Asianosaisten satamaviranomaisten tai muussa tapauksessa muiden asiaankuuluvien viranomaisten on varmistettava, että jätteen toimitus ja vastaanotto toteutetaan riittäviä turvallisuustoimenpiteitä noudattaen, jotta vältetään ihmisille ja ympäristölle aiheutuvilta riskeiltä tämän direktiivin soveltamisalaa kuuluvissa satamissa.

5. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että mikä tahansa osapuoli, joka osallistuu aluksista peräisin olevan jätteen toimitukseen tai vastaanottoon, voi vaatia korvausta vahingoista, jotka ovat aiheutuneet tarpeettomista viivytyksistä.

⁽²⁰⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/66/EY, annettu 6 päivänä syyskuuta 2006, paristoista ja akuista sekä käytetyistä paristoista ja akuista ja direktiivin 91/157/ETY kumoamisesta (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 266, 26.9.2006, s. 1).

⁽²¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/19/EU, annettu 4 päivänä heinäkuuta 2012, sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta (EUVL L 197, 24.7.2012, s. 38).

5 artikla

Jätteiden vastaanotto- ja käsittelysuunnitelmat

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kussakin satamassa otetaan käyttöön ja pannaan täytäntöön asianmukainen jätteiden vastaanotto- ja käsittelysuunnitelma asianomaisia osapuolia, erityisesti sataman käyttäjiä tai sataman käyttäjien edustajia ja tapauksen mukaan paikallisia toimivaltaisia viranomaisia, satamassa olevista vastaanottolaitteista vastaavia toimijoita ja laajennetun tuottajavastuun veloitteita täytäntöönpanevia organisaatioita, säännöllisesti kuullen. Kuulemisia olisi järjestettävä sekä jätteiden vastaanotto- ja käsittelysuunnitelmien laatimisen alkuvaiheessa että niiden hyväksymisen jälkeen, erityisesti jos on tehty merkittäviä muutoksia 4, 6 ja 7 artiklan vaatimusten osalta.

Jätteiden vastaanotto- ja käsittelysuunnitelmien laatimista koskevat yksityiskohtaiset vaatimukset on esitetty liitteessä 1.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että seuraavat jätteiden vastaanotto- ja käsittelysuunnitelmiin sisältyvät tiedot, jotka koskevat riittävien satamassa olevien vastaanottolaitteiden saatavuutta jäsenvaltioiden satamissa ja kustannusrakennetta, ilmoitetaan selkeästi alusten liikenteenharjoittajille ja julkistetaan helposti saatavilla olevassa muodossa sen jäsenvaltion virallisella kielellä, jossa satama sijaitsee, ja tarvittaessa jollakin kansainvälisesti käytetyllä kielellä:

- a) satamassa olevien vastaanottolaitteiden sijainti kunkin laituripaikan osalta ja tapauksen mukaan niiden aukioloajat;
- b) luettelo aluksilta peräisin olevasta jätteestä, jonka jätehuollosta satama yleensä vastaa;
- c) luettelo yhteyspisteistä, satamassa olevista vastaanottolaitteista vastaavista toimijoista ja tarjolla olevista palveluista;
- d) kuvaus jätteenhoito- ja käsittelymenettelyistä;
- e) kuvaus kustannusten kattamiseen käytettävistä järjestelmistä, mukaan lukien liitteessä 4 tarkoitetut jätehuoltojärjestelmät ja jätehuollon varat.

Tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetut tiedot on asetettava saataville myös sähköisesti ja niitä on päivitettävä siinä tieto-, seuranta- ja valvontajärjestelmän osassa, johon viitataan 13 artiklassa.

3. Tehokkuussyistä jätteiden vastaanotto- ja käsittelysuunnitelmat voidaan laatia myös kahden tai useamman samalla maantieteellisellä alueella sijaitsevan naapurisataman yhteistyönä kunkin sataman antaessa siihen asianmukaisen panoksensa edellyttäen, että satamassa olevien vastaanottolaitteiden tarve ja saatavuus määritetään kunkin sataman osalta erikseen.

4. Jäsenvaltioiden on arvioitava ja hyväksyttävä jätteiden vastaanotto- ja käsittelysuunnitelma ja huolehdittava siitä, että se hyväksytään uudelleen vähintään joka viides vuosi hyväksynnän tai uudelleenhyväksynnän jälkeen ja aina, kun sataman toiminta muuttuu merkittävästi. Tällaisia muutoksia ovat esimerkiksi rakenteelliset muutokset satamaan suuntautuvassa liikenteessä, uuden infrastruktuurin kehittäminen, muutokset satamassa olevien vastaanottolaitteiden kysynnässä ja tarjonnassa sekä uudet tekniikat jätteiden käsittelemiseksi aluksella.

Jäsenvaltioiden on seurattava jätteiden vastaanotto- ja käsittelysuunnitelmien täytäntöönpanoa asianomaisissa satamissa. Jos ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetun viiden vuoden aikana ei tapahdu merkittäviä muutoksia, uudelleenhyväksyntä voidaan antaa vahvistamalla olemassa olevat suunnitelmat.

5. Pienet muut kuin kaupalliset satamat, joissa on tyypillisesti harvoin tai vähän huvialusliikennettä, voidaan vapauttaa 1–4 kohdan soveltamisesta, jos niiden satamassa olevat vastaanottolaitteet on integroitu asianomaisen kunnan hallinnoimaan tai sen puolesta hallinnoituun jätehuoltojärjestelmään ja jos jäsenvaltiot, joissa kyseiset satamat sijaitsevat, varmistavat, että näiden satamien käyttäjille annetaan tietoa jätehuoltojärjestelmästä.

Jäsenvaltioiden, joissa kyseiset satamat sijaitsevat, on ilmoitettava näiden satamien nimi ja sijainti sähköisesti 13 artiklassa tarkoitetussa tieto-, seuranta- ja valvontajärjestelmän osassa.

3 j a k s o

Alukselta peräisin olevan jätteen toimittaminen

6 artikla

Jätteiden ennakoilmoitukset

1. Sellaisen aluksen liikenteenharjoittajan, asiamiehen tai päällikön, joka kuuluu direktiivin 2002/59/EY soveltamisalaan ja on matkalla unionissa sijaitsevaan satamaan, on täytettävä totuudenmukaisesti ja tarkasti tämän direktiivin liitteessä 2 oleva lomake, jäljempänä 'jätteiden ennakoilmoitus', ja ilmoitettava siinä olevat tiedot sataman sijaintijäsenvaltion tätä tarkoitusta varten nimeämälle viranomaiselle tai laitokselle

- a) vähintään 24 tuntia ennen saapumista, jos käyntisatama on tiedossa;
- b) heti kun käyntisatama on tiedossa, jos se ei ole tiedossa viimeistään 24 tuntia ennen saapumista; tai
- c) viimeistään lähdeettä edellisestä satamasta, jos matkan kesto on alle 24 tuntia.

2. Jätteiden ennakoilmoituksen sisältämät tiedot on direktiivin 2002/59/EY ja 2010/65/EU mukaisesti ilmoitettava sähköisesti siinä tieto-, seuranta- ja valvontajärjestelmän osassa, johon viitataan tämän direktiivin 13 artiklassa.

3. Jätteiden ennakoilmoituksen sisältämien tietojen on oltava saatavilla aluksella mieluiten sähköisessä muodossa vähintään seuraavaan käyntisatamaan asti, ja ne on pyynnöstä esitettävä jäsenvaltioiden asiasta vastaaville viranomaisille.

4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tämän artiklan nojalla ilmoitetut tiedot tarkastetaan ja jaetaan asiasta vastaaville valvontaviranomaisille viipymättä.

7 artikla

Alukselta peräisin olevan jätteen toimittaminen

1. Unionin satamassa käyvän aluksen päällikön on ennen satamasta lähtöä toimitettava kaikki aluksella oleva jäte kyseisessä satamassa olevaan vastaanottolaitteeseen Marpol-yleissopimuksen asiaankuuluvien purkunormien mukaisesti.

2. Sen sataman, johon jäte on toimitettu, vastaanottolaitteista vastaavan toimijan tai viranomaisen on täytettävä totuudenmukaisesti ja tarkasti liitteessä 3 oleva lomake, jäljempänä 'jätteen toimittamista koskeva tosite', ja annettava ja toimitettava aluksen päällikölle jätteen toimittamista koskeva tosite ilman aiheetonta viivytystä.

Ensimmäisessä alakohdassa asetettua vaatimusta ei sovelleta pieniin satamiin, joissa on miehittämättömät laitteet tai jotka sijaitsevat syrjäisillä alueilla, edellyttäen, että jäsenvaltio, jossa kyseiset satamat sijaitsevat, on ilmoittanut niiden nimet ja sijainnit sähköisesti siinä tieto-, seuranta- ja valvontajärjestelmän osassa, johon viitataan tämän direktiivin 13 artiklassa.

3. Direktiivin 2002/59/EY soveltamisalaan kuuluvan aluksen liikenteenharjoittajan, asiamiehen tai päällikön on ennen lähtöä tai heti jätteen toimittamista koskeva tositteen saatuaan ilmoitettava tositteeseen sisältyvät tiedot sähköisesti siinä tieto-, seuranta- ja valvontajärjestelmän osassa, johon viitataan tämän direktiivin 13 artiklassa, direktiivin 2002/59/EY ja 2010/65/EU mukaisesti.

Jätteen toimittamista koskevan tositteen sisältämien tietojen on oltava tarvittaessa saatavilla aluksella vähintään kahden vuoden ajan yhdessä asiaa koskevan öljy-, lasti- tai jätepäiväkirjan tai jätehuoltosuunnitelman kanssa, ja ne on pyynnöstä esitettävä jäsenvaltioiden viranomaisille.

- 4. Rajoittamatta 1 kohdan soveltamista alus saa jatkaa matkaansa seuraavaan käyntisatamaan toimittamatta jätteitä, jos
 - a) liitteiden 2 ja 3 mukaisesti toimitetut tiedot osoittavat, että aluksella on riittävät erilliset varastotilat kaikelle jätteelle, jota on kertynyt ja kertyy aluksen aiotun matkan aikana ennen seuraavaan käyntisatamaan saapumista; tai
 - b) aluksilla, jotka eivät kuulu direktiivin 2002/59/EY soveltamisalaan, saatavilla olevat tiedot osoittavat, että aluksella on riittävät erilliset varastotilat kaikelle jätteelle, jota on kertynyt ja kertyy aluksen aiotun matkan aikana ennen seuraavaan käyntisatamaan saapumista; tai
 - c) alus on ankkuripaikassa alle 24 tuntia tai sääolosuhteet ovat epäsuotuisat, ellei kyseistä aluetta ole suljettu 3 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan soveltamisalan ulkopuolelle.

Jotta voidaan varmistaa yhdenmukaiset edellytykset ensimmäisen alakohdan a ja b alakohdassa tarkoitetun poikkeuksen täytäntöönpanolle, komissio antaa täytäntöönpanosäädöksiä niiden menetelmien määrittämiseksi, joilla lasketaan riittävät erilliset varastotilat. Kyseiset täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 20 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenetelyä noudattaen.

5. Jäsenvaltion on vaadittava alusta toimittamaan kaikki jätteensä satamaan ennen lähtöä, jos:
 - a) saatavilla olevien tietojen, mukaan lukien 13 artiklassa tarkoitettuun tieto-, seuranta- ja valvontajärjestelmään tai GISIS-järjestelmään sähköisesti ilmoitettujen tietojen, pohjalta ei voida todeta, että seuraavassa käyntisatamassa on saatavilla riittävät satamassa olevat vastaanottolaitteet; tai
 - b) seuraava käyntisatama ei ole tiedossa.
6. Edellä olevaa 4 kohtaa sovelletaan rajoittamatta kuitenkaan sellaisten aluksia koskevien tiukempien vaatimusten soveltamista, jotka on hyväksytty kansainvälisen oikeuden mukaisesti.

8 artikla

Kustannusten kattamiseen käytettävät järjestelmät

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kustannukset, jotka aiheutuvat aluksista peräisin olevan jätteen, lukuun ottamatta lastijäämiä, vastaanottoon ja käsittelyyn tarkoitettujen satamassa olevien vastaanottolaitteiden käytöstä, katetaan aluksilta kerättävillä maksuilla. Mainittuihin kustannuksiin sisältyvät liitteessä 4 luetellut tekijät.
2. Kustannusten kattamiseen käytettävillä järjestelmillä ei saa kannustaa aluksia päästämään jätteitään mereen. Tätä varten jäsenvaltioiden on noudatettava kustannusten kattamiseen järjestelmien suunnittelussa ja käytössä kaikkia seuraavia periaatteita:
 - a) alusten on maksettava välillinen maksu riippumatta siitä, toimitetaanko satamassa oleviin vastaanottolaitteisiin jätettä;
 - b) välillinen maksu kattaa
 - i) välilliset hallintokustannukset;
 - ii) huomattavan osan suorista toimintakustannuksista liitteessä 4 määritetyn mukaisesti eli vähintään 30 prosenttia jätteen tosiasiallisesta toimittamisesta edellisenä vuonna syntyneistä suorista kokonaiskustannuksista; tulevan vuoden odotusten mukaiseen liikennemäärään liittyvät kustannukset voidaan myös ottaa huomioon;
 - c) jotta luotaisiin mahdollisimman suuri kannustin Marpol-yleissopimuksen liitteen V mukaisen jätteen toimittamiselle, lastijäämiä lukuun ottamatta, kyseisen jätteen osalta ei peritä minkäänlaista suoraa maksua, jotta voidaan taata oikeus jätteen toimittamiseen ilman toimitettuihin jätemääriin perustuvia muita lisämaksuja paitsi, kun toimitettu jätemäärä ylittää tämän direktiivin liitteessä 2 esitetystä lomakkeesta mainitun erillisen varastotilan enimmäiskapasiteetin; passiivisesti kalastettu jäte kuuluu tähän järjestelmään ja jätteen toimittamista koskevan oikeuden piiriin;
 - d) jotta voidaan välttää se, että passiivisesti kalastetun jätteen keruu- ja käsittelykustannukset jäävät yksinomaan sataman käyttäjien vastattaviksi, jäsenvaltioiden on tarpeen mukaan katettava nämä kustannukset tuloilla, joita saadaan vaihtoehtoisista rahoitusjärjestelmistä, mukaan lukien jätehuoltojärjestelmät ja saatavilla oleva unionin, kansallinen tai alueellinen rahoitus;
 - e) kannustaakseen viskositeetiltaan korkeiden, pysyviä kelluvia aineita sisältävien säiliöiden pesuvesijäämien toimittamiseen jäsenvaltiot voivat tarjota siihen tarkoituksenmukaisia taloudellisia kannustimia;
 - f) välillinen maksu ei käsitä pakokaasujen puhdistusjärjestelmistä peräisin olevaa jätettä, johon liittyvät kustannukset katetaan toimitetun jätteen lajin ja määrien perusteella.
3. Se mahdollinen osa kustannuksista, jota ei kateta välillisellä maksulla, katetaan aluksen tosiasiallisesti toimittaman jätteen lajin ja määrien perusteella.

4. Maksut voivat vaihdella seuraavin perustein:

- a) aluksen luokka, tyyppi ja koko;
- b) palvelujen tarjoaminen aluksille satamassa tavanomaisten aukioloaikojen ulkopuolella; tai
- c) jätteen vaarallisuus.

5. Maksuja alennetaan seuraavin perustein:

- a) meriliikenteen tyyppi, jota alus harjoittaa, erityisesti, kun alusta käytetään lähimerenkulussa;
- b) aluksen suunnittelu, varustelu ja toiminta osoittavat, että alus tuottaa vähemmän jätettä ja huolehtii jätteestään kestäväällä ja ympäristöystävällisellä tavalla.

Komissio hyväksyy viimeistään 28 päivänä kesäkuuta 2020 täytäntöönpanosäädöksiä, joissa määritellään perusteet sen määrittämiseksi, täyttääkö alus ensimmäisen alakohdan b alakohdassa esitetyt aluksella olevaa jätehuoltoa koskevat vaatimukset. Kyseiset täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 20 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

6. Sen varmistamiseksi, että maksut ovat kohtuullisia, läpinäkyviä, helposti tunnistettavissa ja syrjimättömiä ja että ne vastaavat saataville asetettuihin ja tarvittaessa käytettyihin laitteisiin ja palveluihin liittyviä kustannuksia, niiden suuruus ja laskentaperusteet on annettava tiedoksi sataman käyttäjille jätteiden vastaanotto- ja käsittelysuunnitelmissa sen jäsenvaltion, jossa satama sijaitsee, virallisella kielellä ja tarvittaessa jollakin kansainvälisesti käytetyllä kielellä.

7. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että passiivisesti kalastetun jätteen volyymia ja määriä koskevia seurantatietoja kerätään, ja toimitettava nämä seurantatiedot komissiolle. Komissio julkaisee kyseisten seurantatietojen perusteella kertomuksen 31 päivään joulukuuta 2022 mennessä ja sen jälkeen kahden vuoden välein.

Komissio hyväksyy täytäntöönpanosäädöksiä, joissa määritellään seurantatietoja koskevat menetelmät ja raportoinnin muoto. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 20 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

9 artikla

Vapautukset

1. Jäsenvaltiot voivat vapauttaa niiden satamissa käyvät alukset 6 artiklan, 7 artiklan 1 kohdan ja 8 artiklan mukaisista velvoitteista, jäljempänä 'vapautus', jos on riittävät todisteet siitä, että seuraavat edellytykset täyttyvät:

- a) alus on aikataulun mukaisessa säännöllisessä liikenteessä ja käy satamissa usein ja säännöllisesti;
- b) käytössä on järjestely sen varmistamiseksi, että jäte toimitetaan ja maksut suoritetaan johonkin aluksen reitin varrella olevaan satamaan;
 - i) mistä on todisteena sataman tai jäteurakoitsijan kanssa allekirjoitettu sopimus ja jätteen toimittamista koskevat tositteet;
 - ii) joka on ilmoitettu kaikille aluksen reitillä oleville satamille; ja
 - iii) jolle unionin satama tai muu satama, jossa toimittaminen ja maksaminen tapahtuu, on antanut hyväksyntänsä, ja jossa 13 artiklassa tarkoitettuun tieto-, seuranta- ja valvontajärjestelmään ja GISIS-järjestelmään sähköisesti tallennettujen tietojen pohjalta voidaan vahvistaa, että saatavilla on asianmukaiset laitteet.
- c) vapautuksella ei ole kielteistä vaikutusta meriturvallisuuteen, terveyteen, alusten asumis- tai työoloihin tai meriympäristöön.

2. Jos vapautus myönnetään, jäsenvaltio, jossa satama sijaitsee, antaa liitteessä 5 olevan mallin mukaisen vapautustodistuksen, jossa vahvistetaan, että alus täyttää vapautuksen soveltamisen kannalta välttämättömät edellytykset ja vaatimukset, ja ilmoitetaan vapautuksen kesto.

3. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava vapautustodistuksen tiedot sähköisesti siinä tieto-, seuranta- ja valvontajärjestelmän osassa, johon viitataan 13 artiklassa.

4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimitus- ja maksujärjestelyjä, jotka on otettu käyttöön niiden satamissa käyvien vapautuksen saaneiden alusten osalta, seurataan ja valvotaan tehokkaasti.

5. Vaikka alukselle olisi myönnetty vapautus, se ei saa jatkaa matkaansa seuraavaan käyntisatamaan, jos aluksella ei ole riittäviä erillisiä varastotiloja kaikelle jätteelle, jota on kertynyt ja kertyy aluksen aiotun matkan aikana ennen seuraavaan käyntisatamaan saapumista.

4 j a k s o

Täytäntöönpanon valvonta

10 artikla

Tarkastukset

Kunkin jäsenvaltion on varmistettava, että jokainen alus voidaan tarkastaa, satunnaistarkastukset mukaan lukien, sen todentamiseksi, noudattaako se tätä direktiiviä.

11 artikla

Tarkastusveloitteet

1. Kunkin jäsenvaltion on tarkastettava sen satamissa käyvistä aluksista määrä, joka vastaa vähintään 15:tä prosenttia sen satamissa vuosittain käyvien yksittäisten alusten kokonaismäärästä.

Jäsenvaltion satamissa käyvien yksittäisten alusten kokonaismäärä on laskettava keskiarvona kolmen edeltävän vuoden yksittäisten alusten lukumäärästä, joka on ilmoitettu 13 artiklassa tarkoitetun tieto-, seuranta- ja valvontajärjestelmän välityksellä.

2. Jäsenvaltioiden on noudatettava tämän artiklan 1 kohtaa valitsemalla alukset unionin riskiperusteisen kohdentamismekanismin perusteella.

Jotta voidaan varmistaa tarkastusten yhdenmukaistaminen ja säätää yhdenmukaisista edellytyksistä, joiden perusteella alukset valitaan tarkastuksiin, komissio antaa täytäntöönpanosäädöksiä unionin riskiperusteisen kohdentamismekanismin yksityiskohtien määrittämiseksi. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 20 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

3. Jäsenvaltioiden on otettava käyttöön menettelyt direktiivin 2002/59/EY soveltamisalan ulkopuolelle jäävien alusten tarkastuksia varten, jotta tämän direktiivin noudattaminen voidaan mahdollisuuksien mukaan varmistaa.

Kyseisiä menettelyjä vahvistaessaan jäsenvaltiot voivat ottaa huomioon 2 kohdassa tarkoitetun unionin riskiperusteisen kohdentamismekanismin.

4. Jos jäsenvaltion asiasta vastaava viranomainen ei ole tyytyväinen tarkastuksen tuloksiin, sen on varmistettava, ettei alus lähde satamasta ennen kuin se on toimittanut jätteensä satamassa oleviin vastaanottolaitteisiin 7 artiklan mukaisesti, sanotun kuitenkin rajoittamatta 16 artiklassa tarkoitettujen seuraamusten soveltamista.

12 artikla

Tieto-, seuranta- ja valvontajärjestelmä

Tämän direktiivin täytäntöönpanoa ja sen valvontaa on helpotettava jäsenvaltioiden välisellä sähköisellä raportoinnilla ja tietojenvaihdolla 13 ja 14 artiklan mukaisesti.

*13 artikla***Raportointi ja tietojenvaihto**

1. Raportoinnin ja tietojenvaihdon on perustuttava 22 a artiklan 3 kohdassa ja direktiivin 2002/59/EY liitteessä III tarkoitettuun unionin merenkulun tiedonvaihtojärjestelmään (SafeSeaNet-järjestelmä).
2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että seuraavat tiedot ilmoitetaan sähköisesti ja kohtuullisessa ajassa direktiivin 2010/65/EU mukaisesti:
 - a) tiedot jokaisen sellaisen aluksen tosiasiallisesta saapumis- ja lähtöajasta, joka kuuluu direktiivin 2002/59/EY soveltamisalaan ja käy unionin satamassa, sekä asianomaisen sataman tunnistetiedot;
 - b) tiedot jätteiden ennakoilmoituksesta, sellaisena kuin se esitetään liitteessä 2;
 - c) tiedot jätteen toimittamista koskevasta tositteesta, sellaisena kuin se esitetään liitteessä 3;
 - d) tiedot vapautustodistuksesta, sellaisena kuin se esitetään liitteessä 5.
3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 5 artiklan 2 kohdassa luetellut tiedot saatetaan sähköisesti saataville SafeSeaNet-järjestelmän kautta.

*14 artikla***Tarkastusten kirjaaminen**

1. Komissio kehittää, pitää yllä ja päivittää tarkastustietokantaa, johon kaikkien jäsenvaltioiden on oltava liitettynä ja johon sisällytetään kaikki tässä direktiivissä säädetyn tarkastusjärjestelmän täytäntöönpanon edellyttämät tiedot, jäljempänä 'tarkastustietokanta'. Tarkastustietokanta perustuu direktiivin 2009/16/EY 24 artiklassa tarkoitettuun tarkastustietokantaan, ja siinä on samankaltaisia toimintoja kuin mainitussa tarkastustietokannassa.
2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tämän direktiivin mukaisiin tarkastuksiin liittyvät tiedot, mukaan lukien tiedot noudattamatta jättämisistä ja asetetuista liikkeellelähtökielloista, siirretään tarkastustietokantaan viipymättä heti, kun
 - a) tarkastuskertomus on saatu valmiiksi;
 - b) lähtökielto on peruutettu; tai
 - c) vapautus on myönnetty.
3. Komissio varmistaa, että tarkastustietokannasta on mahdollista hakea kaikkia jäsenvaltioiden ilmoittamia asiaankuuluvia tietoja tämän direktiivin täytäntöönpanon seurantaan varten.

Komissio varmistaa, että tarkastustietokannasta saadaan tietoa 11 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua unionin riskiperusteista kohdentamismekanismeja varten.

Komissio tarkastelee säännöllisesti tarkastustietokantaa seuratakseen tämän direktiivin täytäntöönpanoa ja kiinnittää huomion kaikkiin kattavaa täytäntöönpanoa koskeviin epäilyihin, jotta voidaan toteuttaa korjaavia toimia.

4. Jäsenvaltioiden on voitava tutustua tarkastustietokantaan kirjattuihin tietoihin milloin tahansa.

*15 artikla***Henkilöstön koulutus**

Satamaviranomaisten ja satamien vastaanottolaitteista vastaavien viranomaisten on varmistettava, että kaikki henkilöstön jäsenet saavat tarvittavan koulutuksen hankkiakseen jätehuoltoon liittyvän työnsä kannalta olennaiset tiedot, painottaen erityisesti vaarallisten aineiden käsittelyyn liittyviä terveys- ja turvallisuusnäkökohtia, ja että koulutusvaatimukset saatetaan säännöllisesti ajan tasalle teknologisen innovoinnin haasteisiin vastaamiseksi.

16 artikla

Seuraamukset

Jäsenvaltioiden on annettava säännöt seuraamuksista, joita sovelletaan tämän direktiivin nojalla annettujen kansallisten säännösten rikkomiseen, ja toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet seuraamusten täytäntöönpanon varmistamiseksi. Säädettyjen seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.

5 j a k s o

Loppusäännökset

17 artikla

Kokemusten vaihto

Komissio järjestää tilaisuuksia kokemusten vaihtamiseksi tämän direktiivin soveltamisesta unionin satamissa jäsenvaltioiden kansallisten viranomaisten ja asiantuntijoiden, myös yksityisen sektorin, kansalaisyhteiskunnan ja ammattiliittojen asiantuntijoiden, välillä.

18 artikla

Muutosmenettely

1. Komissiolle siirretään 19 artiklan mukaisesti valta antaa delegoituja säädöksiä, joilla muutetaan tämän direktiivin liitteitä ja viittauksia tässä direktiivissä oleviin IMOn välineisiin, siinä määrin kuin se on tarpeen niiden saattamiseksi unionin oikeuden mukaisiksi tai kansainvälisellä tasolla, erityisesti IMOn tasolla, tapahtuneen kehityksen huomioon ottamiseksi.

2. Komissiolle siirretään myös 19 artiklan mukaisesti valta antaa delegoituja säädöksiä, joilla muutetaan liitteitä silloin, kun se on tarpeen tässä direktiivissä vahvistettujen, erityisesti 6, 7 ja 9 artiklassa säädettyjen täytäntöönpano- ja seuranta-järjestelyjen parantamiseksi, jotta voidaan varmistaa jätteiden tosiasiallinen ilmoittaminen ja toimittaminen sekä vapautusten asianmukainen soveltaminen.

3. Poikkeuksellisissa olosuhteissa, jos se on komission soveltuvan analyysin perusteella asianmukaisesti perusteltua ja jotta voidaan välttää vakava ja ei-hyväksyttävä meriympäristöön kohdistuva uhka, komissiolle siirretään valta antaa delegoituja säädöksiä 19 artiklan mukaisesti tämän direktiivin muuttamiseksi, siinä määrin kuin se on tarpeen tällaisen uhan välttämiseksi, niin, ettei tätä direktiiviä sovellettaessa oteta huomioon Marpol-yleissopimukseen tehtyä muutosta.

4. Tässä artiklassa tarkoitettujen delegoidut säädökset on hyväksyttävä vähintään kolme kuukautta ennen Marpol-yleissopimuksen muutoksen hiljaiselle hyväksymiselle kansainvälisesti asetetun määräajan päättymistä tai päivää, jona kyseisen muutoksen on tarkoitus tulla voimaan.

Jäsenvaltioiden on ennen delegoidun säädöksen voimaantuloa pidätyttävä tekemästä aloitteita kyseisen muutoksen sisällyttämiseksi kansalliseen lainsäädäntöönsä tai sen soveltamiseksi kyseessä olevaan kansainväliseen oikeudelliseen asiakirjaan.

19 artikla

Siirretyn säädösvallan käyttäminen

1. Komissiolle siirrettyä valtaa antaa delegoituja säädöksiä koskevat tässä artiklassa säädetyt edellytykset.

2. Siirretään komissiolle 27 päivästä kesäkuuta 2019 viiden vuoden ajaksi 18 artiklan 1, 2 ja 3 kohdassa tarkoitettu valta antaa delegoituja säädöksiä. Komissio laatii siirrettyä säädösvaltaa koskevan kertomuksen viimeistään yhdeksän kuukautta ennen viiden vuoden pituisen kauden päättymistä. Säädösvallan siirtoa jatketaan ilman eri toimenpiteitä samanpituisiksi kausiksi, jollei Euroopan parlamentti tai neuvosto vastusta tällaista jatkamista viimeistään kolme kuukautta ennen kunkin kauden päättymistä.

3. Euroopan parlamentti tai neuvosto voi milloin tahansa peruuttaa 18 artiklan 1, 2 ja 3 kohdassa tarkoitettua säädösvallan siirtoa. Peruuttamis päätöksellä lopetetaan tuossa päätöksessä mainittu säädösvallan siirto. Peruuttaminen tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona sitä koskeva päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, tai jonakin myöhempanä, kyseisessä päätöksessä mainittuna päivänä. Peruuttamis päätös ei vaikuta jo voimassa olevien delegoitujen säädösten pätevyyteen.

4. Ennen kuin komissio hyväksyy delegoidun säädöksen, se kuulee kunkin jäsenvaltion nimeämiä asiantuntijoita paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti.
5. Heti delegoidun säädöksen annettuaan komissio antaa sen tiedoksi yhtäaikaisesti Euroopan parlamentille ja neuvostolle.
6. Edellä olevan 18 artiklan 1, 2 ja 3 kohdan nojalla annettu delegoitu säädös tulee voimaan ainoastaan, jos Euroopan parlamentti tai neuvosto ei ole kahden kuukauden kuluessa siitä, kun asianomainen säädös on annettu tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle, ilmaissut vastustavansa sitä tai jos sekä Euroopan parlamentti että neuvosto ovat ennen mainitun määräajan päättymistä ilmoittaneet komissiolle, että ne eivät vastusta säädöstä. Euroopan parlamentin tai neuvoston aloitteesta tätä määräaikaa jatketaan kahdella kuukaudella.

20 artikla

Komiteamenettely

1. Komissiota avustaa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 2099/2002⁽²²⁾ perustettu meriturvallisuutta ja alusten aiheuttaman pilaantumisen ehkäisemistä käsittelevä komitea (COSS-komitea). Tämä komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.
2. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklaa.

21 artikla

Direktiivin 2010/65/EU muuttaminen

Korvataan direktiivin 2010/65/EU liitteessä olevassa A kohdassa oleva 4 kohta seuraavasti:

- ”4. Ilmoitus aluksilta peräisin olevasta jätteestä, mukaan lukien lastijäämät

Aluksilta peräisin olevan jätteen toimittamiseen tarkoitetuista satamassa olevista vastaanottolaitteista, direktiivin 2010/65/EU muuttamisesta ja direktiivin 2000/59/EY kumoamisesta 17 päivänä huhtikuuta 2019 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/883 (EUVL L 151, 7.6.2019, s. 116) 6, 7 ja 9 artikla.”

22 artikla

Kumoaminen

Kumotaan direktiivi 2000/59/EY.

Viittauksia kumottuun direktiiviin pidetään viittauksina tähän direktiiviin.

23 artikla

Arviointi

1. Komissio arvioi tämän direktiivin toimintaa ja toimittaa arvioinnin tulokset Euroopan parlamentille ja neuvostolle viimeistään 28 päivänä kesäkuuta 2026. Arviointiin on sisällyttävä myös selvitys jätteen syntymisen ehkäisemisen ja jätehuollon parhaista käytännöistä aluksilla.
2. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/1625⁽²³⁾ yhteydessä, kun Euroopan meriturvallisuusviraston (EMSA) toimeksiantoa seuraavan kerran tarkastellaan uudelleen, komissio arvioi myös, olisiko EMSAlle myönnettävä lisää valtuuksia tämän direktiivin täytäntöönpanemiseksi.

⁽²²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 2099/2002, annettu 5 päivänä marraskuuta 2002, meriturvallisuutta ja alusten aiheuttaman pilaantumisen ehkäisemistä käsittelevän komitean (COSS-komitea) perustamisesta sekä meriturvallisuutta ja alusten aiheuttaman pilaantumisen ehkäisemistä koskevien asetusten muuttamisesta (EYVL L 324, 29.11.2002, s. 1).

⁽²³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/1625, annettu 14 päivänä syyskuuta 2016, Euroopan meriturvallisuusviraston perustamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 1406/2002 muuttamisesta (EUVL L 251, 16.9.2016, s. 77).

*24 artikla***Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä**

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään 28 päivänä kesäkuuta 2021. Niiden on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne julkaistaan virallisesti. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

*25 artikla***Voimaantulo**

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

*26 artikla***Osoitus**

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Strasbourgissa 17 päivänä huhtikuuta 2019

Euroopan parlamentin puolesta

Puhemies

A. TAJANI

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

G. CIAMBA

LIITE 1

JÄTTEEN VASTAANOTTO- JA KÄSITTELYSUUNNITELMIA KOSKEVAT VAATIMUKSET

Jätteen vastaanotto- ja käsittelysuunnitelmien on katettava kaikki jätelajit, jotka ovat peräisin satamassa tavanomaisesti käyviltä aluksilta. Ne on laadittava sataman koon ja siellä käyvien alustyyppien mukaan.

Jätteen vastaanotto- ja käsittelysuunnitelmiin on sisällyttävä

- a) arvio siitä, millaiset vastaanottolaitteet satamassa olisi oltava saatavilla ottaen huomioon satamassa tavanomaisesti käyvien alusten tarpeet,
- b) kuvaus satamassa olevien vastaanottolaitteiden tyyppistä ja kapasiteetista,
- c) kuvaus aluksilta peräisin olevan jätteen vastaanotto- ja keräysmenettelyistä,
- d) kuvaus kustannusten kattamiseen käytettävästä järjestelmästä,
- e) kuvaus menettelyistä, jolla ilmoitetaan väitetyistä puutteista satamassa olevissa vastaanottolaitteissa,
- f) kuvaus menettelyistä, jota noudatetaan sataman käyttäjien, jäteurakoitsijoiden, terminaalinhoitajien ja muiden asianomaisten osapuolten kanssa käytävissä neuvotteluissa, ja
- g) yleiskatsaus aluksilta vastaanotetun ja laitteissa käsitellyn jätteen lajeista ja määristä.

Jätteen vastaanotto- ja käsittelysuunnitelmiin voi sisältyä myös

- a) yhteenveto asiaankuuluvasta kansallisesta lainsäädännöstä sekä niistä menettelyistä ja muodollisuuksista, jotka liittyvät jätteen toimittamiseen satamassa oleviin vastaanottolaitteisiin,
- b) sataman yhteispisteen määrittely,
- c) kuvaus satamassa mahdollisesti olevista erityisten jätevirtojen esikäsittelylaitteista ja -prosesseista,
- d) kuvaus menetelmistä, joilla satamassa olevien vastaanottolaitteiden tosiasiallista käyttöä seurataan,
- e) kuvaus menetelmistä, joilla alusten toimittaman jätteen määrät kirjataan, sekä
- f) kuvaus menetelmistä, joilla eri jätevirtojen jätehuolto on järjestetty satamassa.

Jätteen vastaanottoa, keräämistä, varastointia, käsittelyä ja hävittämistä koskevien menettelyjen olisi oltava kauttaaltaan sellaisen ympäristönhoitojärjestelmän mukaisia, jolla pyritään vähentämään asteittain näiden toimien ympäristövaikutuksia. Menettelyjen oletetaan olevan järjestelmän mukaisia, jos ne täyttävät Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1221/2009 ⁽¹⁾ vaatimukset.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1221/2009, annettu 25 päivänä marraskuuta 2009, organisaatioiden vapaaehtoisesta osallistumisesta yhteisön ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmään (EMAS-järjestelmä) ja asetuksen (EY) N:o 761/2001 ja komission päätösten 2001/681/EY ja 2006/193/EY kumoamisesta (EUVL L 342, 22.12.2009, s. 1).

LIITE 2

**JÄTTEEN TOIMITTAMISTA SATAMASSA OLEVIIN VASTAANOTTOLAITTEISIIN KOSKEVAN
ENNAKKOILMOITUSLOMAKKEEN VAKIOMALLI**

Ilmoitus jätteen toimittamisesta seuraavaan satamaan:
(tarkoitettun käyntisataman nimi)

(lisää direktiivin (EU) 2019/883 6 artiklassa

Tätä lomaketta olisi säilytettävä aluksella yhdessä asiaa koskevan öljy-, lasti- tai jätepäiväkirjan tai jätehuoltosuunnitelman kanssa Marpol-yleissopimuksen mukaisesti.

1. ALUKSEN TIEDOT

1.1 Aluksen nimi:	1.5 Omistaja tai liikenteenharjoittaja:
1.2 IMO-numero:	1.6 Tunnusnumero tai tunnuskirjaimet:
	MMSI (Maritime Mobile Service Identity)-numero (aluksen radiotunnistenumero):
1.3 Bruttovetoisuus:	1.7 Lippuvaltio:
1.4 Alustyyppi:	☐ Öljysäiliöalus ☐ Kemikaalisäiliöalus ☐ Irtolastialus ☐ Konttialus ☐ Muu lastialus ☐ Matkustaja- alus ☐ Ro-ro-alus ☐ Muu (täsmen- nä)

2. SATAMAN JA MATKAN TIEDOT

2.1 Sijainti / terminaalin nimi:	2.6 Satama, johon jätettä toimitettiin edellisen ker- ran:
2.2 Saapumispäivä ja -aika:	2.7 Edellisen toimituksen päivä:
2.3 Lähtöpäivä ja -aika:	2.8 Seuraava toimitussatama:
2.4 Edellinen satama ja maa:	2.9 Lomakkeen lähettäjä (jos muu kuin aluksen päällikkö):
2.5 Seuraava satama ja maa (jos tiedossa):	

3. JÄTELAJI JA -MÄÄRÄ SEKÄ VARASTOTILA

Jätelaji	Toimitettava jätemäärä (m ³)	Erillisten varas- tilojen eni- mäis-kapasi- teetti (m ³)	Aluksella säily- tettävän jätteen määrä (m ³)	Satama, johon jäljellä oleva jäte toimitetaan	Ilmoituksen teon ja seuraavan satama-käynnin välillä syntyvän jätteen arvioitu määrä (m ³)
Marpol-yleissopimuksen liite I – Öljy					
Öljyinen pilssivesi					
Öljyiset jäämät (liete)					
Öljyiset säiliöiden pesu- vedet					
Likainen painolastivesi					

Jätelaji	Toimitettava jätemäärä (m ³)	Erillisten varastotilojen enimmäiskapasiteetti (m ³)	Aluksella säilytettävän jätteen määrä (m ³)	Satama, johon jäljellä oleva jäte toimitetaan	Ilmoituksen teon ja seuraavan satama-käynnin välillä syntyvän jätteen arvioitu määrä (m ³)
Säiliöiden puhdistuksesta aiheutuva karsta ja liete					
Muu (täsmennettävä)					
Marpol-yleissopimuksen liite II – HAITALLISET NESTEMÄISET AINEET (1)					
Luokan X aine					
Luokan Y aine					
Luokan Z aine					
Muut aineet (OS)					
Marpol-yleissopimuksen liite IV – Käymäläjätevesi					
Marpol-yleissopimuksen liite V – Kiinteä jäte					
A. Muovit					
B. Elintarvikejäte					
C. Kotitalousjäte (esim. paperituotteet, lumput, lasi, metalli, pullot, astiat jne.)					
D. Ruokaöljy					
E. Jätteenpoltouunin tuhka					
F. Aluksen toiminnasta aiheutuva jäte					
G. Eläinten ruho(t)					
H. Pyydykset					
I. Sähkö- ja elektroniikkaromu (SER)					

(1) Haitallisten nestemäisten aineiden kuljetuksessa käytettävä virallinen nimi on ilmoitettava.

Jätelaji	Toimitettava jätemäärä (m ³)	Erillisten varastotilojen enimmäiskapasiteetti (m ³)	Aluksella säilytettävän jätteen määrä (m ³)	Satama, johon jäljellä oleva jäte toimitetaan	Ilmoituksen teon ja seuraavan satama-käynnin välillä syntyvän jätteen arvioitu määrä (m ³)
J. Lastijäämät ⁽¹⁾ (meriympäristön kannalta haitalliset)					
K. Lastijäämät ⁽²⁾ (muut kuin meriympäristön kannalta haitalliset)					
Marpol-yleissopimuksen liite VI – Ilman pilaantumiseen liittyvät					
Otsonikerrosta heikentävät aineet ja tällaisia aineita sisältävät varusteet ⁽³⁾					
Pakokaasujen puhdistusjäte					

Muu jäte, joka ei kuulu Marpol-yleissopimuksen piiriin					
Passiivisesti kalastettu jäte					

Huomautukset

- Näitä tietoja käytetään satamavaltion suorittamassa valvonnassa ja muissa tarkastuksissa.
- Tämä lomake on täytettävä, jollei alukseen sovelleta direktiivin (EU) 2019/883 artiklan mukaista vapautusta.

⁽¹⁾ Voivat olla arvioita. Kuivalastin kuljetuksessa käytettävä virallinen nimi on ilmoitettava.
⁽²⁾ Voivat olla arvioita. Kuivalastin kuljetuksessa käytettävä virallinen nimi on ilmoitettava.
⁽³⁾ Aluksella tehtävistä tavanomaisista huoltotoimenpiteistä aiheutuva jäte.

LIITE 3

JÄTTEEN TOIMITTAMISTA KOSKEVAN TOSITTEEN VAKIOMALLI

Sataman vastaanottolaitteiden tarjoajan nimetyn edustajan on annettava jäljempänä esitetty lomake jätteensä direktiivin (EU) 2019/883 7 artiklan mukaisesti toimittaneen aluksen päällikölle.

Lomaketta on säilytettävä aluksella yhdessä asiaa koskevan öljy-, lasti- tai jätöpäiväkirjan tai jätehuoltosuunnitelman kanssa Marpol-yleissopimuksen mukaisesti.

1. SATAMASSA OLEVIEN VASTAANOTTOLAITTEIDEN JA SATAMAN TIEDOT

1.1 Sijainti / terminaalin nimi:
1.2 Satamassa olevien vastaanottolaitteiden tarjoaja(t)
1.3 Käsittelylaitteiden tarjoaja(t) – jos muu(t) kuin edellä:
1.4 Jätteen toimittamisen päivämäärä ja kellonaika – mistä: – mihin:

2. ALUKSEN TIEDOT

2.1 Aluksen nimi:	2.5. Omistaja tai liikenteenharjoittaja:
2.2 IMO-numero:	2.6. Tunnusnumero tai tunnuskirjaimet: MMSI (Maritime Mobile Service Identity)-numero (aluksen radiotunnistenumero):
2.3 Bruttovetoisuus:	2.7 Lippuvaltio:
2.4. Alustyypit:	
☐ Öljysäiliöalus	☐ Kemikaalisäiliöalus
☐ Muu lastialus	☐ Matkustaja-alus
☐ Irtolastialus	☐ Ro-ro-alus
☐ Konttialus	☐ Muu (täsmennä)

3. VASTAANOTETUN JÄTTEEN LAJI JA MÄÄRÄ

Marpol-yleissopimuksen liite I – Öljy	Määrä (m ³)	Marpol-yleissopimuksen liite V – Kiinteä jäte	Määrä (m ³)
Öljyinen pilssivesi		A. Muovit	
Öljyiset jäämät (liete)		B. Elintarvikejäte	
Öljyiset säiliöiden pesuvedet		C. Kotitalousjäte (esim. paperituotteet, lumput, lasi, metalli, pullot, astiat jne.)	
Likainen painolastivesi		D. Ruokaöljy	
Säiliöiden puhdistuksesta aiheutuva karsta ja liete		E. Jätteenpolttouunin tuhka	
Muu (täsmennettävä)		F. Aluksen toiminnasta aiheutuva jäte	
Marpol-yleissopimuksen liite II – HAITALLISET NESTEMÄISET AINEET	Määrä (m ³) / Nimi (1)	G. Eläinten ruho(t)	
Luokan X aine		H. Pyydykset	

Luokan Y aine		I. Sähkö- ja elektroniikkaromu (SER)	
		J. Lastijäämät (2) (meriympäristön kannalta haitalliset – HME)	
		K. Lastijäämät (2) (muut kuin meriympäristön kannalta haitalliset – non-HME)	
		Marpol-yleissopimuksen liite VI – Ilman pilaantumiseen liittyvät	Määrä (m ³)
Luokan Z aine		Otsonikerrosta heikentävät aineet ja tällaisia aineita sisältävät varusteet	
Muut aineet (OS)		Pakokaasujen puhdistusjäte	
Marpol-yleissopimuksen liite IV – Käymäläjätevesi	Määrä (m ³)	Muu jäte, joka ei kuulu Marpol-yleissopimuksen piiriin	Määrä (m ³)
		Passiivisesti kalastettu jäte	

(1) Haitallisten nestemäisten aineiden kuljetuksessa käytettävä virallinen nimi on ilmoitettava.

(2) Kuivalastin kuljetuksessa käytettävä virallinen nimi on ilmoitettava.

LIITE 4

SATAMASSA OLEVIA VASTAANOTTOLAITTEIDEN TOIMINTAAN JA HALLINNOINTIIN LIITTYVIEN KUSTANNUSTEN JA NETTOTULOJEN LUOKAT

Suorat kustannukset	Välilliset kustannukset	Nettotulot
<p>Suorat toimintakustannukset, jotka aiheutuvat aluksilta peräisin olevan jätteen tosiasiallisesta toimittamisesta, mukaan lukien jäljempänä luetellut kustannuserät</p>	<p>Välilliset hallintokustannukset, jotka aiheutuvat satamassa olevan järjestelmän hallinnoinnista, mukaan lukien jäljempänä luetellut kustannuserät</p>	<p>Nettotulot jätehuoltosuunnitelmista ja saatavilla olevasta kansallisesta/alueellisesta rahoituksesta, mukaan lukien jäljempänä luetellut tuloelementit</p>
<ul style="list-style-type: none"> — Vastaanottolaitteita koskeva infrastruktuurin tarjoaminen satamassa, mukaan lukien säiliöt, tankit, prosessointivälineistö, proomut, kuorma-autot, jätteen vastaanottolaitteisto, käsittelylaitteisto; — Käyttöoikeudet, jotka perustuvat tapauksen mukaan joko alueen vuokraamisesta tai satamassa olevien vastaanottolaitteiden käytön kannalta välttämättömän kaluston vuokraamisesta tehtyyn sopimukseen; — Satamassa olevien vastaanottolaitteiden tosiasiallinen käyttö: aluksilta peräisin olevan jätteen kerääminen, jätteen kuljettaminen satamassa olevista vastaanottolaitteista loppukäsittelyyn, satamassa olevien vastaanottolaitteiden huolto ja puhdistaminen, henkilöstökulut, mukaan lukien ylityökulut, sähkö, jäteanalyysit ja vakuutukset; — Aluksilta peräisin olevan jätteen valmistelu uudelleenkäyttöön, kierrätykseen tai hävitettäväksi, mukaan lukien jätteen erilliskeräys; — Hallinnointi: laskutus, jätetoimitustodistusten antaminen alukselle ja raportointi. 	<ul style="list-style-type: none"> — Jätteen vastaanotto- ja käsittelysuunnitelman laatiminen ja hyväksyminen, mukaan lukien suunnitelman mahdolliset auditoinnit ja täytäntöönpano; — Jätteen vastaanotto- ja käsittelysuunnitelman päivittäminen, mukaan lukien työvoima- ja konsultointikustannukset tapauksen mukaan; — Kuulemismenettelyjen järjestäminen jätteen vastaanotto- ja käsittelysuunnitelman (uudelleen)arviointia varten; — Ilmoitusjärjestelmien ja kustannusten kattamiseen käytettävien järjestelmien hallinnointi, mukaan lukien maksujen alentaminen ympäristöystävällisten alusten osalta, tietojärjestelmien tarjoaminen satamatasolla, tilastoanalyysit ja asiaan liittyvät työvoimakustannukset; — Julkisten hankintamenettelyjen järjestäminen ja tarvittavien toimilupien myöntäminen satamassa olevien vastaanottolaitteiden tarjoamista varten; — Tiedottaminen sataman käyttäjille (esitelehtisten jakelu, kylttien ja julisteiden esillepano satamassa tai tietojen julkaiseminen sataman verkkosivuilla) ja tietojen sähköinen lähettäminen 5 artiklan mukaisesti. — Jätehuoltosuunnitelmien hallinnointi: laajennetun tuottajavastuun järjestelmät, kierrätys ja kansallisten/alueellisten varojen hakeminen ja käyttö — Muut hallintokulut: vapautusten sähköinen raportointi ja seuranta 9 artiklan mukaisesti. 	<ul style="list-style-type: none"> — Laajennetun tuottajavastuun järjestelmien tarjoamat taloudelliset nettohyödyt; — Jätehuollosta, esimerkiksi kierrätysjärjestelmistä, saatavat muut nettotulot; — Rahoitus Euroopan meri- ja kalatalousrahastosta (EMKR); — Muu satamien saatavilla oleva rahoitus tai tuki jätehuoltoon ja kalastusta varten.

LIITE 5

DIREKTIIVIN 9 ARTIKLAN MUKAINEN VAPAUTUSTODISTUS, JOKA KOSKEE DIREKTIIVIN (EU) 2019/883 6 ARTIKLASSA, 7 ARTIKLAN 1 KOHDASSA JA 8 ARTIKLASSA SÄÄDETTYJÄ VAATIMUKSIA JA JOTA SOVELLETAAN SATAMASSA/SATAMISSA [SATAMAN NIMI / SATAMIEN NIMET] SEURAAVASSA JÄSENVALTIOSSA: [JÄSENVALTION NIMI] ⁽¹⁾

Aluksen nimi Tunnusnumero tai tunnuskirjaimet Lippuvaltio

[*aluksen nimi*]

[*IMO-numero*]

[*lippuvaltion nimi*]

on säännöllisessä liikenteessä ja käy usein ja säännöllisesti aikataulun tai ennalta määrätyn reitin mukaisesti [*jäsenvaltion nimi*] seuraavassa satamassa / seuraavissa satamissa:

[]

käy vähintään kerran kahdessa viikossa seuraavissa satamissa:

[]

on tehnyt järjestelyn maksujen suorittamiseksi ja jätteen toimittamiseksi seuraavaan satamaan tai kolmannelle osapuolelle seuraavassa satamassa:

[]

vapautetaan näin ollen [*kansallisen lainsäädännön asiaa koskeva säännös*] mukaisesti vaatimuksista, jotka koskevat

- aluksilta peräisin olevan jätteen pakollista toimittamista,*
- jätteen ennakoilmoitusta ja*
- pakollisen maksun maksamista, seuraavassa satamassa (seuraavissa satamissa):*

Tämä todistus on voimassa [*päivämäärä*] saakka, elleivät todistuksen myöntämisen perusteet muutu ennen kyseistä päivämäärää.

Paikka ja aika

.....
Nimi
Virka-asema

⁽¹⁾ Tarpeeton poistetaan.

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI (EU) 2019/884,**annettu 17 päivänä huhtikuuta 2019,****neuvoston puitepäätöksen 2009/315/YOS muuttamisesta kolmansien maiden kansalaisia koskevan tietojenvaihdon ja eurooppalaisen rikosrekisteritietojärjestelmän (ECRIS) osalta sekä neuvoston päätöksen 2009/316/YOS korvaamisesta**

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 82 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan d alakohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

noudattavat tavallista lainsäätämisyksitystä ⁽¹⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Unioni on asettanut tavoitteekseen tarjota kansalaisilleen vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen, jolla ei ole sisärajoja ja jolla taataan henkilöiden vapaa liikkuvuus. Tähän tavoitteeseen olisi päästävä muun muassa toteuttamalla rikollisuuden, myös järjestäytyneen rikollisuuden ja terrorismin, ehkäisyä ja torjuntaa koskevia aiheellisia toimenpiteitä.
- (2) Tämä tavoite edellyttää, että tiedot jäsenvaltioissa annetuista tuomioista otetaan huomioon tuomiojäsenvaltion ulkopuolella uusien rikosasioiden käsittelyn yhteydessä neuvoston puitepäätöksen 2008/675/YOS ⁽²⁾ mukaisesti sekä uusien rikosten ehkäisemiseksi.
- (3) Tämä tavoite edellyttää rikosrekisteritietojen vaihtoa jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten välillä. Tällainen tietojenvaihto on järjestetty ja sitä helpotetaan neuvoston puitepäätöksessä 2009/315/YOS ⁽³⁾ vahvistetuilla säännöillä ja neuvoston päätöksellä 2009/316/YOS ⁽⁴⁾ perustetun eurooppalaisen rikosrekisteritietojärjestelmän (ECRIS) avulla.
- (4) ECRISin nykyisessä oikeudellisessa kehyksessä ei kuitenkaan käsitellä kolmansien maiden kansalaisia koskevien tietopyyntöjen erityispiirteitä riittävästi. ECRISissä on jo nyt mahdollista vaihtaa tietoja kolmansien maiden kansalaisista, mutta käytössä ei ole unionin yhteistä menetelyä tai mekanismeja, joka varmistaisi tällaisen tietojenvaihdon tehokkuuden, nopeuden ja täsmällisyyden.
- (5) Unionissa kolmansien maiden kansalaisista ei kerätä tietoja samalla tavoin kuin jäsenvaltioiden kansalaisista heidän kansalaisuusjäsenvaltioissaan, vaan tiedot tallennetaan ainoastaan niissä jäsenvaltioissa, joissa tuomiot on annettu. Sen vuoksi kolmannen maan kansalaisen koko rikoshistoria voidaan selvittää vain pyytämällä tällaisia tietoja kaikilta jäsenvaltioilta.
- (6) Tällaiset yleiset tietopyynnöt aiheuttavat suhteetonta hallinnollista rasitusta kaikille jäsenvaltioille, myös niille, joilla ei ole tietoja kyseisestä kolmannen maan kansalaisesta. Käytännössä tämä rasitus vähentää jäsenvaltioiden halukkuutta pyytää muilta jäsenvaltioilta tietoja kolmansien maiden kansalaisista, mikä haittaa vakavasti tietojen vaihtamista jäsenvaltioiden välillä, jolloin niiden pääsy rikosrekisteritietoihin rajoittuu tietoihin, jotka on tallennettu niiden kansallisiin rekistereihin. Tämän seurauksena kasvaa riski siitä, että jäsenvaltioiden välinen tietojenvaihto on tehotonta ja vaillinaista.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 12. maaliskuuta 2019 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston päätös, tehty 9. huhtikuuta 2019.

⁽²⁾ Neuvoston puitepäätös 2008/675/YOS, tehty 24 päivänä heinäkuuta 2008, Euroopan unionin jäsenvaltioissa annettujen tuomioiden huomioon ottamisesta uudessa rikosprosessissa (EUVL L 220, 15.8.2008, s. 32).

⁽³⁾ Neuvoston puitepäätös 2009/315/YOS, tehty 26 päivänä helmikuuta 2009, jäsenvaltioiden välisen rikosrekisteritietojen vaihdon järjestämisestä ja sisällöstä (EUVL L 93, 7.4.2009, s. 23).

⁽⁴⁾ Neuvoston päätös 2009/316/YOS, tehty 6 päivänä huhtikuuta 2009, eurooppalaisen rikosrekisteritietojärjestelmän (ECRIS) perustamisesta puitepäätöksen 2009/315/YOS 11 artiklan mukaisesti (EUVL L 93, 7.4.2009, s. 33).

- (7) Tilanteen parantamiseksi komissio antoi ehdotuksen, jonka seurauksena annettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/816⁽⁵⁾, jolla perustetaan unionin tason keskitetty järjestelmä, joka sisältää tuomion saaneiden kolmansien maiden kansalaisten henkilötiedot ja jonka avulla voidaan tunnistaa jäsenvaltiot, joilla on tietoja näiden henkilöiden aikaisemmista tuomioista, jäljempänä 'ECRIS-TCN'.
- (8) ECRIS-TCN:n avulla jäsenvaltion keskusviranomaisen voi riipeästi ja tehokkaasti selvittää, missä muissa jäsenvaltioissa on tallennettu rikosrekisteritietoja tietystä kolmannen maan kansalaisesta, minkä jälkeen voidaan käyttää nykyistä ECRIS-järjestelmää rikosrekisteritietojen pyytämiseksi kyseisistä jäsenvaltioista puitepäätöksen 2009/315/YOS mukaisesti.
- (9) Tuomioita koskevien tietojen vaihtaminen on tärkeä osa kaikkia rikollisuuden ja terrorismin torjuntastrategioita. Jos jäsenvaltiot käyttäisivät kaikkia ECRISin tarjoamia mahdollisuuksia, se edistäisi terrorismiin ja väkivaltaisiin ääriliikkeisiin johtavan radikalisoitumisen rikosoikeudellisia vastatoimia.
- (10) Lapsiin kohdistuvista seksuaalirikoksista annettuja tuomioita ja tuomioista johtuvia oikeudenmenetyksiä koskevien tietojen hyödyllisyyden lisäämiseksi Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2011/93/EU⁽⁶⁾ jäsenvaltioille säädettiin velvollisuus toteuttaa tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että työssään lasten kanssa suoraan ja säännöllisesti tekemisissä olevien henkilöiden palvelukseenoton yhteydessä toimitetaan tiedot neuvoston puitepäätöksessä 2009/315/YOS vahvistettujen menettelyjen mukaisesti rikosrekisteriin merkityistä lapsiin kohdistuvista seksuaalirikoksista annetuista tuomioista tai kyseisistä tuomioista johtuvista oikeudenmenetyksistä. Kyseisen mekanismin tarkoituksena on varmistaa, että lapsen kohdistuneesta seksuaalirikoksesta tuomittu henkilö ei voi salata kyseistä tuomiota tai oikeudenmenetystä pyrkiessään harjoittamaan toisessa jäsenvaltiossa ammattitoimintaa, johon liittyy lasten kanssa suoraan ja säännöllisesti tekemisissä olemista.
- (11) Tämän direktiivin tarkoituksena on sisällyttää puitepäätökseen 2009/315/YOS tarvittavat muutokset, jotta ECRISin avulla voitaisiin vaihtaa tehokkaasti tietoja kolmansien maiden kansalaisille annetuista tuomioista. Siinä jäsenvaltiot veloitetaan toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että tuomioihin liitetään tiedot tuomitun kansalaisuudesta tai kansalaisuuksista, mikäli jäsenvaltioilla on tällaisia tietoja käytettävissään. Lisäksi siinä vahvistetaan menettelyt tietopyyntöihin vastaamiseksi ja varmistetaan, että kolmannen maan kansalaisen pyytämään rikosrekisteriotteeseen sisällytetään myös muista jäsenvaltioista saadut tiedot, sekä säädetään tarvittavista teknisistä muutoksista, jotta tietojenvaihtojärjestelmä saadaan toimimaan.
- (12) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä (EU) 2016/680⁽⁷⁾ olisi sovellettava toimivaltaisten kansallisten viranomaisten suorittamaan henkilötietojen käsittelyyn rikosten ennalta estämistä, tutkimista, paljastamista tai rikoksiin liittyviä syytöitä tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten, mukaan lukien yleiseen turvallisuuteen kohdistuvilta uhkilta suojelua ja tällaisten uhkien ehkäisyä varten. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679⁽⁸⁾ olisi sovellettava kansallisten viranomaisten suorittamaan henkilötietojen käsittelyyn, jos tällainen käsittely ei kuulu direktiivin (EU) 2016/680 soveltamisalaan.
- (13) Jotta voidaan varmistaa puitepäätöksen 2009/315/YOS yhdenmukainen täytäntöönpano, päätöksen 2009/316/YOS periaatteet olisi sisällytettävä kyseiseen puitepäätökseen ja komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa. Tätä valtaa olisi käytettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011⁽⁹⁾ mukaisesti.

⁽⁵⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/816, annettu 17 päivänä huhtikuuta 2019, niiden jäsenvaltioiden tunnistamista koskevan keskitetyn järjestelmän perustamisesta, joilla on kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden tuomioita koskevia tietoja (ECRIS-TCN), eurooppalaisen rikosrekisteritietojärjestelmän täydentämiseksi ja asetuksen (EU) 2018/1726 muuttamisesta (EUVL L 135, 22.5.2019, s. 1).

⁽⁶⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/93/EU, annettu 13 päivänä joulukuuta 2011, lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja seksuaalisen riiston sekä lapsipornografian torjumisesta ja neuvoston puitepäätöksen 2004/68/YOS korvaamisesta (EUVL L 335, 17.12.2011, s. 1).

⁽⁷⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/680, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta toimivaltaisten viranomaisten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä rikosten ennalta estämistä, tutkimista, paljastamista tai rikoksiin liittyviä syytöitä tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja neuvoston puitepäätöksen 2008/977/YOS kumoamisesta (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 89).

⁽⁸⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuojasetus) (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 1).

⁽⁹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 182/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovalan käyttöä (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13).

- (14) Rikosrekisteritietojen vaihdossa olisi käytettävä yhteisenä viestintäinfrastruktuurina suojattuja Euroopan laajuisia julkishallinnon telematiikkapalveluja (sTESTA), niiden kehittämiseen pohjautuvaa järjestelmää tai muuta turvallista tietoliikenneverkkoa.
- (15) Estämättä mahdollisuutta käyttää unionin rahoitusohjelmia sovellettavien sääntöjen mukaisesti kunkin jäsenvaltion olisi vastattava omista kustannuksistaan, jotka liittyvät sen rikosrekisteritietokannan sekä ECRISin käyttöä varten tarvittavien teknisten muutosten toteuttamiseen, hallintointiin, käyttöön ja ylläpitoon.
- (16) Tässä direktiivissä kunnioitetaan erityisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjassa vahvistettuja perusoikeuksia ja -vapauksia, mukaan lukien oikeus henkilötietojen suojaan, oikeus oikeudelliseen ja hallinnolliseen muutoksenhakuun, yhdenvertaisuutta lain edessä koskeva periaate, oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin, syyttömyysolettama ja yleinen syrjintäkielto. Tämä direktiivi olisi pantava täytäntöön näiden oikeuksien ja periaatteiden mukaisesti.
- (17) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän direktiivin tavoitetta eli kolmansien maiden kansalaisia koskevien tarkkojen rikosrekisteritietojen nopeaa ja tehokasta vaihtoa, vaan se voidaan saavuttaa paremmin unionin tasolla ottamalla käyttöön yhteiset säännöt. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen tämän tavoitteen saavuttamiseksi.
- (18) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitettyssä, Tanskan asemasta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 22 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän direktiivin hyväksymiseen, direktiivi ei sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan.
- (19) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitettyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevien 1 ja 2 artiklan sekä 4 a artiklan 1 kohdan mukaisesti Irlanti ei osallistu tämän direktiivin hyväksymiseen, direktiivi ei sido Irlantia eikä sitä sovelleta Irlantiin, sanotun kuitenkin rajoittamatta mainitun pöytäkirjan 4 artiklan soveltamista.
- (20) Pöytäkirjassa N:o 21 olevan 3 artiklan sekä 4 a artiklan 1 kohdan mukaisesti Yhdistynyt kuningaskunta on ilmoittanut haluavansa osallistua tämän direktiivin hyväksymiseen ja soveltamiseen.
- (21) Euroopan tietosuojavaltuutettua on kuultu Euroopan parlamenttiin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 45/2001 ⁽¹⁰⁾ 28 artiklan 2 kohdan mukaisesti, ja tietosuojavaltuutettu antoi lausunnon 13 päivänä huhtikuuta 2016 ⁽¹¹⁾.
- (22) Puitepäättös 2009/315/YOS olisi sen vuoksi muutettava vastaavasti,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

1 artikla

Puitepäättöksen 2009/315/YOS muuttaminen

Muutetaan puitepäättös 2009/315/YOS seuraavasti:

- 1) Korvataan 1 artikla seuraavasti:

"1 artikla

Kohde

Tässä puitepäättöksessä

- a) määritellään edellytykset, joiden mukaisesti tuomiojäsenvaltio jakaa tietoja tuomioista muiden jäsenvaltioiden kanssa;

⁽¹⁰⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 45/2001, annettu 18 päivänä joulukuuta 2000, yksilöiden suojelusta yhteisöjen toimielinten ja elinten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta (EYVL L 8, 12.1.2001, s. 1).

⁽¹¹⁾ EUVL C 186, 25.5.2016, s. 7.

- b) määrittellään tuomiojäsenvaltion ja tuomitun henkilön kansalaisuuden mukaisen jäsenvaltion, jäljempänä 'henkilön kansalaisuusjäsenvaltio', velvollisuudet ja täsmennetään menettelyt, joita on noudatettava vastattaessa rikosrekisteritietoja koskevaan pyyntöön;
- c) perustetaan tuomioita koskevaa tietojenvaihtoa varten yksittäisten jäsenvaltioiden rikosrekisteritietokantoihin perustuva hajautettu tietotekniikkajärjestelmä eli eurooppalainen rikosrekisteritietojärjestelmä (ECRIS)."
- 2) Lisätään 2 artiklaan alakohdat seuraavasti:
- "d) 'tuomiojäsenvaltiolla' jäsenvaltiota, jossa tuomio annetaan;
- e) 'kolmannen maan kansalaisella' henkilöä, joka ei ole Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 20 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu unionin kansalainen, tai joka on kansalaisuudeton henkilö tai henkilö, jonka kansalaisuus ei ole tiedossa;
- f) 'sormenjälkitiedoilla' kaikista henkilön sormista painamalla sekä pyöräyttämällä otettuihin sormenjälkiin liittyviä tietoja;
- g) 'kasvokuvalla' digitaalista kuvaa henkilön kasvoista;
- h) 'ECRIS-viitesovelluksella' komission kehittämää ohjelmistoa, joka on jäsenvaltioiden saatavilla rikosrekisteritietojen vaihtamiseksi ECRISin kautta."

3) Korvataan 4 artiklan 1 kohta seuraavasti:

"1. Kunkin tuomiojäsenvaltion on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet varmistaakseen, että kaikkiin sen alueella annettuihin tuomioihin liitetään tiedot tuomitun kansalaisuudesta tai kansalaisuuksista, jos kyseessä on jonkin toisen jäsenvaltion kansalainen tai kolmannen maan kansalainen. Kun tuomitun henkilön kansalaisuus ei ole tiedossa tai jos tuomittu henkilö on kansalaisuudeton, tämän on käytävä ilmi rikosrekisteristä."

4) Muutetaan 6 artikla seuraavasti:

a) korvataan 3 kohta seuraavasti:

"3. Kun yhden jäsenvaltion kansalainen pyytää tietoja omasta rikosrekisteristään toisen jäsenvaltion keskusviranomaiselta, tämän keskusviranomaisen on esitettävä henkilön kansalaisuusjäsenvaltion keskusviranomaiselle rikosrekisteritietoja ja niihin liittyviä tietoja koskeva pyyntö ja lisättävä nämä tiedot ja niihin liittyvät tiedot kyseiselle henkilölle toimitettavaan rikosrekisteriotteeseen."

b) lisätään kohta seuraavasti:

"3 a. Kun kolmannen maan kansalainen pyytää tietoja omasta rikosrekisteristään jonkin jäsenvaltion keskusviranomaiselta, kyseisen keskusviranomaisen on esitettävä vain niiden jäsenvaltioiden keskusviranomaisille, joilla on tietoja kyseisen henkilön rikosrekisteristä, rikosrekisteritietoja ja niihin liittyviä tietoja koskeva pyyntö ja lisättävä nämä tiedot ja niihin liittyvät tiedot kyseiselle henkilölle toimitettavaan rikosrekisteriotteeseen."

5) Muutetaan 7 artikla seuraavasti:

a) korvataan 4 kohta seuraavasti:

"4. Kun jäsenvaltion kansalaiselle annettuja tuomioita koskevia rikosrekisteritietoja pyydetään 6 artiklan mukaisesti muun jäsenvaltion kuin hänen kansalaisuusjäsenvaltionsa keskusviranomaiselta, pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion on toimitettava tällaiset tiedot siinä laajuudessa kuin keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa tehdyn eurooppalaisen yleissopimuksen 13 artiklassa määrätään."

b) lisätään kohta seuraavasti:

"4 a. Kun kolmannen maan kansalaiselle annettuja tuomioita koskevia rikosrekisteritietoja pyydetään 6 artiklan mukaisesti rikosasian käsittelyä varten, pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion on toimitettava tiedot, jotka koskevat pyynnön vastaanottaneessa jäsenvaltiossa annettuja ja rikosrekisteriin kirjattuja tuomioita, sekä sellaiset kolmansissa maissa annettuja tuomioita koskevat tiedot, jotka on toimitettu sille ja kirjattu sen rikosrekisteriin.

Jos tällaisia tietoja pyydetään muuta tarkoitusta kuin rikosasian käsittelyä varten, sovelletaan vastaavasti tämän artiklan 2 kohtaa."

6) Korvataan 8 artiklan 2 kohta seuraavasti:

"2. Vastaus 6 artiklan 2, 3 ja 3 a kohdassa tarkoitettuun pyyntöön on toimitettava 20 työpäivän kuluessa päivästä, jona pyyntö on vastaanotettu."

7) Muutetaan 9 artikla seuraavasti:

a) korvataan 1 kohdassa ilmaus "7 artiklan 1 ja 4 kohdan" ilmauksella "7 artiklan 1, 4 ja 4 a kohdan";

b) korvataan 2 kohdassa ilmaus "7 artiklan 2 ja 4 kohdan" ilmauksella "7 artiklan 2, 4 ja 4 a kohdan";

c) korvataan 3 kohdassa ilmaus "7 artiklan 1, 2 ja 4 kohdan" ilmauksella "7 artiklan 1, 2, 4 ja 4 a kohdan".

8) Muutetaan 11 artikla seuraavasti:

a) lisätään 1 kohdan ensimmäisen alakohdan c alakohtaan alakohta seuraavasti:

"iv) kasvokuva.;"

b) korvataan 3–7 kohta seuraavasti:

"3. Jäsenvaltioiden keskusviranomaisten on toimitettava sähköisesti käyttäen ECRISiä ja standardoitua muotoa täytäntöönpanosäädöksissä vahvistettavien standardien mukaisesti seuraavat tiedot:

a) 4 artiklassa tarkoitetut tiedot;

b) 6 artiklassa tarkoitetut pyynnöt;

c) 7 artiklassa tarkoitetut vastaukset; ja

d) muut merkitykselliset tiedot.

4. Jos 3 kohdassa tarkoitettu toimitustapa ei ole käytettävissä, jäsenvaltioiden keskusviranomaisten on toimitettava kaikki 3 kohdassa tarkoitetut tiedot millä tahansa tavalla, josta jää kirjallinen merkintä ja jonka avulla vastaanottavan jäsenvaltion keskusviranomaisen pystyy toteamaan tietojen aitouden, ottaen huomioon tietojen toimittamisen turvallisuuden.

Jos 3 kohdassa tarkoitettu toimitustapa ei ole pidemmän ajanjakson aikana käytettävissä, asianomainen jäsenvaltio ilmoittaa siitä muille jäsenvaltioille ja komissiolle.

5. Kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat tekniset muutokset käyttääkseen standardoitua muotoa toimittamaan sähköisesti 3 kohdassa tarkoitetut kaikki tiedot muille jäsenvaltioille ECRISin kautta. Kunkin jäsenvaltion on ilmoitettava komissiolle päivämäärä, josta lähtien se voi toimittaa tietoja tällä tavoin."

9) Lisätään artiklat seuraavasti:

11 a artikla

Eurooppalainen rikosrekisteritietojärjestelmä (ECRIS)

1. Jotta rikosrekisteritietoja voitaisiin vaihtaa sähköisesti tämän puitepäätöksen mukaisesti, perustetaan hajautettu tietotekniikkajärjestelmä, joka perustuu yksittäisten jäsenvaltioiden rikosrekisteritietokantoihin, eli eurooppalainen rikosrekisteritietojärjestelmä (ECRIS). Se koostuu seuraavista osista:

- a) ECRIS-viitesovellus;
- b) keskusviranomaisten yhteinen viestintäinfrastruktuuri, joka tarjoaa suojatun verkon.

Jotta varmistetaan toisille jäsenvaltioille toimitettujen rikosrekisteritietojen luottamuksellisuus ja eheys, on käytettävä asianmukaisia teknisiä ja organisatorisia toimenpiteitä ottaen huomioon uusin teknologia, toteuttamiskustannukset ja tietojen käsittelyyn liittyvät riskit.

2. Kaikki rikosrekisteritiedot tallennetaan yksinomaan jäsenvaltioiden hallinnoimiin tietokantoihin.
3. Jäsenvaltioiden keskusviranomaisilla ei saa olla suoraa pääsyä toisten jäsenvaltioiden rikosrekisteritietokantoihin.
4. ECRIS-viitesovellus ja rikosrekisteritietojen tallentamiseen, lähettämiseen ja vastaanottamiseen tarkoitettujen tietokantojen toiminta on asianomaisen jäsenvaltion vastuulla. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2018/1726 (*) perustettu vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alainen tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaava Euroopan unionin virasto (eu-LISA) tukee jäsenvaltioita sille Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2019/816 (**). vahvistettujen tehtävien mukaisesti.
5. Komissio vastaa yhteisen viestintäinfrastruktuurin toiminnasta. Sen on täytettävä turvallisuusvaatimukset ja vastattava täysin ECRISin tarpeita.
6. eu-LISA vastaa ECRIS-viitesovelluksen tarjoamisesta, edelleen kehittämisestä ja ylläpidosta.
7. Kunkin jäsenvaltion on vastattava itse omista kustannuksistaan, jotka aiheutuvat sen rikosrekisteritietokannan toteuttamisesta, hallinnoinnista, käytöstä ja ylläpidosta sekä ECRIS-viitesovelluksen asentamisesta ja käytöstä.

Komissio vastaa yhteisen viestintäinfrastruktuurin toteuttamisesta, hallinnoinnista, käytöstä, ylläpidosta ja tulevasta kehittämisestä johtuvista kustannuksista.

8. Jäsenvaltiot, jotka käyttävät kansallista ECRIS-sovellusohjelmistoaan asetuksen (EU) 2019/8164 artiklan 4–8 kohdan mukaisesti, voivat edelleen käyttää kansallista ECRIS-sovellusohjelmistoaan ECRIS-viitesovelluksen sijaan edellyttäen, että ne täyttävät kaikki kyseisissä kohdissa säädetyt edellytykset.

11 b artikla

Täytäntöönpanosäädökset

1. Komissio vahvistaa seuraavat seikat täytäntöönpanosäädöksillä:
 - a) 11 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu standardoitu muoto, myös siltä osin kuin on kyse tuomioon johtanutta rikosta ja tuomion sisältöä koskevista tiedoista;
 - b) säännöt, jotka koskevat ECRISin ja sormenjälkitietojen vaihdon teknistä toteutusta;

c) muut tekniset keinot, jotka liittyvät tuomioita koskevan tietojenvaihdon järjestämiseen ja helpottamiseen jäsenvaltioiden keskusviranomaisten välillä, mukaan lukien:

- i) keinot, joilla helpotetaan välitettyjen tietojen ymmärtämistä ja konekääntämistä;
- ii) keinot, joiden avulla tietoja voidaan vaihtaa sähköisesti, erityisesti käytettävät tekniset eritelmät, sekä tarvittaessa sovellettavat vaihtomenettelyt.

2. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetut täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 12 a artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna tarkastelumenettelyn mukaisesti.

(*) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1726, annettu 14 päivänä marraskuuta 2018, vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alainen tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaavasta Euroopan unionin virastosta (eu-LISA) sekä asetuksen (EY) N:o 1987/2006 ja neuvoston päätöksen 2007/533/YOS muuttamisesta ja asetuksen (EU) N:o 1077/2011 kumoamisesta (EUVL L 295, 21.11.2018, s. 99).

(**) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/816, annettu 17 päivänä huhtikuuta 2019, niiden jäsenvaltioiden tunnistamista koskevan keskitetyn järjestelmän perustamisesta, joilla on kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden tuomioita koskevia tietoja (ECRIS-TCN), eurooppalaisen rikosrekisteritietojärjestelmän täydentämiseksi ja asetuksen (EU) 2018/1726 muuttamisesta (EUVL L 135, 22.5.2019, s. 1).”

10) Lisätään artikla seuraavasti:

”12 a artikla

Komiteamenettely

1. Komissiota avustaa komitea. Tämä komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.
2. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklaa.

Jos komitea ei anna lausuntoa, komissio ei hyväksy ehdotusta täytäntöönpanosäädökseksi, ja tuolloin sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklan 4 kohdan kolmatta alakohtaa.”

11) Lisätään artikla seuraavasti:

”13 a artikla

Komission suorittama raportointi ja uudelleentarkastelu

1. Komissio esittää Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen tämän puitepäätöksen soveltamisesta viimeistään 29 päivänä kesäkuuta 2023. Kertomuksessa arvioidaan missä määrin jäsenvaltiot ovat toteuttaneet tämän puitepäätöksen noudattamisen edellyttämät toimenpiteet, sen tekniset täytäntöönpanotoimet mukaan lukien.

2. Kertomukseen liitetään tarvittaessa asiaa koskevia lainsäädäntöehdotuksia.

3. Komissio julkaisee säännöllisin väliajoin ECRISin kautta tapahtuvaa rikosrekisteritietojen vaihtoa ja ECRIS-TCN:n käyttöä koskevan kertomuksen, joka perustuu erityisesti eu-LISAn ja jäsenvaltioiden asetuksen (EU) 2019/816 mukaisesti toimittamiin tilastotietoihin. Kertomus julkaistaan ensimmäisen kerran vuoden kuluttua 1 kohdassa tarkoitettuna kertomuksen esittämisestä.

4. Edellä 3 kohdassa tarkoitetussa komission kertomuksessa on käsiteltävä erityisesti jäsenvaltioiden välisen tietojenvaihdon tasoa, mukaan lukien kolmansien maiden kansalaisiin liittyvä tiedonvaihto, sekä pyyntöjen tarkoitukset ja niiden mukaan eriteltyt määrät, mukaan lukien muuhun tarkoitukseen kuin rikosasian käsittelyä varten tehdyt pyynnöt, kuten taustatarkastukset ja asianomaisten henkilöiden tietopyynnöt omista rikosrekistereistään.”

*2 artikla***Päätöksen 2009/316/YOS korvaaminen**

Korvataan päätös 2009/316/YOS niiden jäsenvaltioiden osalta, joita tämä direktiivi sitoo, tämän kuitenkaan rajoittamatta näiden jäsenvaltioiden velvollisuuksia, jotka koskevat päätöksen täytäntöönpanolle asetetun määräajan noudattamista.

*3 artikla***Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä**

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään 28 päivänä kesäkuuta 2022. Niiden on viipymättä toimitettava nämä säännökset kirjallisina komissiolle.

Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne julkaistaan virallisesti. Niissä on myös mainittava, että voimassa olevissa laeissa, asetuksissa ja hallinnollisissa määräyksissä olevat viittaukset tällä direktiivillä korvattuun päätökseen on katsottava viittauksiksi tähän direktiiviin. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset ja maininta tehdään.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

3. Jäsenvaltioiden on toteutettava puitepäätöksen 2009/315/YOS, sellaisena kuin se on muutettuna tällä direktiivillä, 11 artiklan 5 kohdassa tarkoitettut tekniset muutokset viimeistään 28 päivänä kesäkuuta 2022.

*4 artikla***Voimaantulo ja soveltaminen**

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Sen 2 artiklaa sovelletaan 28 päivästä kesäkuuta 2022.

*5 artikla***Osoitus**

Tämä direktiivi on osoitettu jäsenvaltioille perussopimusten mukaisesti.

Tehty Strasbourgissa 17 päivänä huhtikuuta 2019.

Euroopan parlamentin puolesta

Puhemies

A. TAJANI

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

G. CIAMBA

ISSN 1977-0812 (sähköinen julkaisu)
ISSN 1725-261X (painettu julkaisu)

Euroopan unionin julkaisutoimisto
2985 Luxemburg
LUXEMBURG

